UDKAST af 6. november 2026

Forslag
til

Lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om kommunale internationale grundskoler, lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler og forskellige andre love (Tidlig og forebyggende indsats, specialpædagogisk bistand, støtteplaner, forstærket undervisning, ophævelse af 9-timersgrænsen og fraværsundervisning m.v. i folkeskolen)

§ 1

I lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 870 af 29. september 2026, som ændret ved § 1 i lov nr. 1659 af 30. december 2024, foretages følgende ændringer:

1. Overalt i loven udgår »specialundervisning og anden«.

2. *§ 3, stk. 2, 3. pkt., § 3 a* og *§ 3 b, stk. 4, 3. pkt.,* ophæves.

3. Efter § 4 indsættes:

»**§ 4 a.** Skolens leder sikrer, at der løbende arbejdes med tidlige og forebyggende indsatser, og at der heri bruges undervisningsdifferentiering efter § 18, stk. 1, og eventuel holddannelse efter § 25 a, stk. 1-5, så alle elever udvikler sig fagligt og alsidigt, herunder socialt, og trives i skolens faglige og sociale fællesskaber, jf. § 18, stk. 2.

Stk. 2. Skolens leder iværksætter den nødvendige indsats i læringsmiljøet og for eleven, jf. dog § 4 b, når en elev ikke udvikler sig tilstrækkeligt fagligt og alsidigt, herunder socialt, eller ikke trives i skolens faglige og sociale fællesskaber, jf. stk. 1. I indsatsen kan der udover undervisningsdifferentiering og holddannelse, jf. stk. 1, indgå supplerende undervisning efter § 5, stk. 5, og specialpædagogisk bistand. Der gives personlig assistance, hvis eleven har behov for hjælp til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen.

Stk. 3. Skolens leder udarbejder efter samråd med eleven og forældrene en støtteplan med den indsats, der igangsættes, jf. stk. 2, når det er nødvendigt for at sikre elevens udvikling og trivsel. Skolens leder træffer endvidere afgørelse om udarbejdelse af en støtteplan efter 1. pkt. efter anmodning fra forældrene. Der følges op på støtteplanen efter samråd med eleven og forældrene mindst hver tredje måned. 1.-3. pkt. finder ikke anvendelse, hvis eleven er henvist til specialpædagogisk bistand efter § 3, stk. 2, og § 21.

Stk. 4. Skolens leder indhenter løbende pædagogisk-psykologisk rådgivning til skolens arbejde med at etablere og vedligeholde læringsmiljøer, jf. stk. 1, der forebygger, at elever ikke udvikler sig tilstrækkeligt fagligt og alsidigt, herunder socialt, eller ikke trives i skolens faglige og sociale fællesskaber, jf. stk. 2. Skolens leder indhenter pædagogisk-psykologisk rådgivning ved udarbejdelse af og opfølgning på en støtteplan, jf. stk. 3, medmindre der ikke er behov herfor. Forældrene har én gang i børnehaveklassen til og med 3. klassetrin, én gang på 4.-6. klassetrin og én gang på 7.-9. klassetrin krav på, at skolens leder efter anmodning indhenter pædagogisk-psykologisk rådgivning ved udarbejdelse af eller opfølgning på en støtteplan, jf. stk. 3.

Stk. 5. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om proceduren, herunder frister, ved iværksættelse af den nødvendige indsats i læringsmiljøet og for eleven, ved udarbejdelse af støtteplaner og indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning hertil samt ved forældrenes indgivelse af anmodning om afgørelse om støtteplan og indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning.

§ 4 b. Har kommunalbestyrelsen besluttet at oprette forstærket undervisning, jf. § 40, stk. 2, nr. 2, kan kommunalbestyrelsen efter samråd med eleven og med forældrenes samtykke beslutte, at en elev henvises til en klasse, hvor eleven undervises på et hold med forstærket undervisning, jf. § 25 a, stk. 6, eller til en klasse med forstærket undervisning, hvis elevens behov ikke i fornødent omfang kan imødekommes gennem en indsats i læringsmiljøet og for eleven, jf. § 4 a. Kommunalbestyrelsen træffer endvidere efter anmodning fra forældrene afgørelse om henvisning af eleven til forstærket undervisning efter 1. pkt.

Stk. 2. Skolens leder kan undtagelsesvist fravige folkeskolens almindelige ordning for en elev, der er henvist til forstærket undervisning efter stk. 1, i følgende tilfælde:

1) Skolens leder kan i samråd med eleven og med forældrenes samtykke for en periode på højst tre måneder beslutte, at eleven af pædagogiske grunde ikke undervises i et fag, dog bortset fra dansk og matematik.
2) Skolens leder kan i samråd med eleven og med forældrenes samtykke beslutte, at hvis eleven har så usædvanligt store vanskeligheder i et fag, at det ikke er hensigtsmæssigt at undervise eleven i faget i længere tid, end det er muligt efter nr. 1, kan denne fritages for undervisning i dette fag, dog bortset fra dansk og matematik.

3) Skolens leder kan i samråd med eleven og med forældrenes samtykke nedsætte undervisningstiden for eleven, hvis elevens helbred ifølge lægeerklæring eller tilsvarende erklæring ikke tillader gennemførelse af fuld undervisning.
4) Skolens leder kan med elevens og forældrenes samtykke give eleven en skriftlig udtalelse om elevens standpunkt i stedet for karakterer, jf. § 13, stk. 3.

Stk. 3. Skolens leder skal efter samråd med eleven og forældrene udarbejde en støtteplan efter § 4 a, stk. 3, forud for beslutning om, at en elev undervises på et hold eller i en klasse med forstærket undervisning, jf. stk. 1.

Stk. 4. Skolens leder indhenter pædagogisk-psykologisk rådgivning ved udarbejdelse af en støtteplan, jf. stk. 3. Skolens leder indhenter en pædagogisk-psykologisk vurdering forud for afgørelse om at fritage eleven for undervisning i fag i længere tid end tre måneder, jf. stk. 2, nr. 2.

Stk. 5. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om proceduren, herunder frister, ved henvisning til forstærket undervisning, samt om indhentning af pædagogisk-psykologisk vurdering efter stk. 4, 2. pkt.«

4. I *§ 5, stk. 5, 1., 2.* og *3. pkt.,* udgår »eller anden faglig støtte«.

5. I *§ 12, stk. 2, 1. pkt.,* ændres »specialundervisning« til: »specialpædagogisk bistand, jf. § 3, stk. 2«.

6. *§ 12, stk. 2, 2. pkt.,* affattes således:

»Beslutning om fortsættelse eller ændring af specialpædagogisk bistand efter § 3, stk. 2, 1. pkt., og § 21 kan træffes uden indhentning af fornyet pædagogisk-psykologisk rådgivning, medmindre eleven skal skifte til et andet undervisningstilbud.«

7. I *§ 12, stk. 3, 1. pkt., § 19 g, 1. pkt., § 20, stk. 3, 1. pkt., § 22, stk. 2, 1. pkt., § 40, stk. 2, nr. 5, § 44, stk. 2, nr. 1, § 51, stk. 3, 1. pkt.,* og *§ 51, stk. 9, 1. pkt.,* ændres »specialundervisning« til: »specialpædagogisk bistand«.

8. I *§ 12, stk. 3,* indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Ønsker forældre, hvis barn er henvist til forstærket undervisning, jf. § 4 b, at deres barn optages i en skole beliggende i en anden kommune end bopælskommunen, jf. § 36, stk. 3, som giver forstærket undervisning, foretages henvisning til forstærket undervisning, jf. § 4 b, stk. 1, på grundlag af en støtteplan, jf. § 4 b, stk. 3 og 4, udarbejdet af elevens hidtidige skole.«

9. I *§ 13, stk. 6,* indsættes efter 2. pkt. som nyt punktum:

»Beviset skal endvidere indeholde eventuelle udtalelser, jf. § 4 b, stk. 2, nr. 4.«

10. I *§ 13 b, stk. 4,* indsættes som *2. pkt.:*

»1. pkt. finder alene anvendelse for elever henvist til specialpædagogisk bistand efter § 3, stk. 2, eller § 21.«

11. I *§ 19 i, stk. 1, 1. pkt.,* ændres »§§ 3 a og 3 b« til: »§ 3 b og § 4 a, stk. 2,«.

12. I *§ 19 i, stk. 1,* indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Der gives desuden specialpædagogisk bistand, jf. § 3, stk. 2, til unge, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, jf. § 16, stk. 4.«

13. I *§ 20, stk. 3, 3. pkt.,* ændres »Specialundervisning« til: »Specialpædagogisk bistand«.

14. I *§ 20, stk. 5, 1.* og *2. pkt.*, ændres »Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand« til: »Specialpædagogisk bistand«.

15. I *§ 20 a, stk. 1* og *2,* ændres »§ 3 a eller § 3 b« til: »§ 3 b eller § 4 a, stk. 2«.

16. *§ 23* affattes således:

»§ 23. Elever, der har 15 dages sygefravær eller ulovligt fravær i et kvartal, skal tilbydes fraværsundervisning. Skolens leder skal sikre, at fraværsundervisningen planlægges og tilrettelægges efter samråd med eleven og forældrene med henblik på både at fastholde elevens skoletilknytning og kompensere fagligt for den manglende undervisning i klassen.

Stk. 2. For elever, der skal tilbydes fraværsundervisning, jf. stk. 1, og som ikke trives i skolens faglige og sociale fællesskaber, udarbejder skolens leder efter samråd med eleven og forældrene en støtteplan efter § 4 a, stk. 3, med den indsats, der igangsættes for at sikre elevens tilbagevenden til undervisningen. Skolens leder indhenter pædagogisk-psykologisk rådgivning ved udarbejdelse af støtteplanen. 1. pkt. finder ikke anvendelse på undervisningen i 10. klasse eller hvis eleven er henvist til specialpædagogisk bistand efter § 3, stk. 2, eller § 21.

Stk. 3. Fraværsundervisning efter stk. 1 gennemføres i elevens hjem, på den institution, hvor eleven opholder sig, eller på elevens skole.

Fraværsundervisningen kan tilrettelægges som fjernundervisning, hvis det ud fra en pædagogisk vurdering er til gavn for den pågældende elev. Ved fjernundervisning omfattet af 2. pkt. kan § 16 c, stk. 3, fraviges. Fjernundervisning som nævnt i 2. pkt., hvor det undervisende personale og eleven er tilstede online på samme tid (onlineundervisning), kan i en kortere periode være fælles for elever fra flere skoler eller afdelinger af en skole i kommunen.

Stk. 4. Det påhviler kommunalbestyrelsen at indrette fraværsundervisning, jf. stk. 1, på de i kommunen beliggende sygehuse, hospitaler og andre institutioner, hvor eleven opholder sig, medmindre der på anden måde sørges for børnenes og de unges undervisning. Institutionen skal stille egnede lokaler til rådighed.

Stk. 5. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om proceduren, herunder frister, ved tilbud om fraværsundervisning, samarbejdet med eleven og forældrene, udarbejdelse af støtteplanen og indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning.«

17. I *§ 25 a* indsættes som *stk. 6:*

»Stk. 6. Elever kan undervises på et hold med forstærket undervisning, jf. § 4 b, stk. 1, for deres klassetrin i op til halvdelen af den samlede undervisningstid.«

18. I *§ 26, stk. 6, 1. pkt.,* indsættes efter »i henhold til«: »§ 4 b,«.

19. I *§ 26, stk. 6, 2.* og *3. pkt.,* indsættes efter »i henhold til«: »§ 4 b, og«.

20. I *§ 36, stk. 2,* indsættes efter »§ 3, stk. 2,«: »§ 4 b,«.

21. I *§ 39* indsættes efter stk. 2 som nye stykker:

»Stk. 3. Er en elev ulovligt fraværende, skal skolelederen straks kontakte forældrene med henblik på at afdække årsagen til fraværet, herunder elevens skoletilknytning, og i samarbejde med forældrene og eleven selv at bringe fraværet til ophør.

Stk. 4. Har en elev 10 dages sygefravær eller ulovligt fravær i et kvartal, skal skolelederen kontakte forældrene med henblik på at afdække årsagen til fraværet, herunder elevens skoletilknytning, og i samarbejde med forældrene og eleven selv at bringe fraværet til ophør. Skolelederen kan skønne, at der ikke er behov for at tage kontakt til forældrene.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 5.

22. I *§ 40, stk. 2, nr. 2, 1. pkt.,* indsættes efter »klassetrin,«: »eventuel forstærket undervisning efter § 4 b,«.

23. I *§ 40, stk. 2, nr. 2, 1. pkt.,* og *§ 49, stk. 1,* udgår »specialundervisning og«.

24. I *§ 44, stk. 2, nr. 1,* indsættes efter »valgfag,«: »eventuel forstærket undervisning efter § 4 b,«.

25. I *§ 45, stk. 2,* indsættes efter 2. pkt. som nye punktummer:

»2. pkt. gælder ikke skolelederens afgørelse om afslag på udarbejdelse af en støtteplan, jf. § 4 a, stk. 3, 2. og 3. pkt., hvis forældrene anmoder kommunalbestyrelsen om at fremme eller ændre skolelederens afgørelse inden 4 uger efter, at forældrene har fået meddelelse om afgørelsen, jf. § 54. Modtager kommunalbestyrelsen en henvendelse fra forældrene, jf. § 54, om manglende opfølgning på en støtteplan inden 4 uger fra udløbet af den lovbestemte frist for opfølgning, jf. § 4 a, stk. 3, 3. pkt., vurderer kommunalbestyrelsen, om der er grundlag for genoptagelse. De kommunale tilsynsmyndigheder fører ikke tilsyn med kommunalbestyrelsens konkrete afgørelser omfattet af 3. og 4. pkt.«

26. *§ 45, stk. 2, 3. pkt.*, der bliver 6. pkt., indsættes efter »2. pkt. gælder«: »endvidere«.

27. I *§ 49, stk. 1,* ændres »sygeundervisning i henhold til § 23, stk. 2« til: »fraværsundervisning i henhold til § 23, stk. 4«.

28. I *overskriften* til kapitel 9 tilføjes efter »Klage«: »m.v.«

29. *§ 51, stk. 5,* affattes således:

»Stk. 5. Forældre, jf. § 54, kan underrette Klagenævnet for Specialundervisning, hvis hverken skolens leder eller kommunalbestyrelsen har foretaget eller truffet de foreskrevne sagsbehandlingsskridt eller afgørelser, jf. § 4 a, stk. 3, 2. og 3. pkt. og § 45, stk. 2, 3. og 4. pkt. Klagenævnet beslutter, om der er tilstrækkelig anledning til at rejse en sag. Klagenævnet kan påbyde skolens leder eller kommunalbestyrelsen at foretage de fornødne sagsbehandlingsskridt eller at træffe de fornødne afgørelser. Klagenævnet kan fastsætte en frist for skolelederens eller kommunalbestyrelsens efterlevelse af klagenævnets påbud.«

30. I *§ 54, stk. 1, 1. pkt., ændres* »§ 3 b« til: »§§ 3 b, 4 a, 4 b«, efter »22,« indsættes: »23,«, og », 36-38« ændres til: » og 36-38, § 39, stk. 3, § 45, stk. 2, og §«.

31. Efter § 54 a indsættes:

»§ 54 b. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed, inden der træffes beslutninger om elevens skolegang.«

§ 2

I lov om kommunale internationale grundskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 587 af 15. juni 2026, foretages følgende ændring:

1. I *§ 7, stk. 1, nr. 1,* udgår »specialundervisning og anden«.

2. I *§ 7, stk. 1, nr. 2,* udgår »eller anden faglig støtte«.

3. I *§ 7, stk. 1, nr. 4,* ændres »give undervisning til elever, der gennem længere tid på grund af sygdom eller af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises i skolen« til: »tilbyde fraværsundervisning til elever, der har 15 dages sygefravær eller ulovligt fravær i et kvartal«.

4. I *§ 7, stk. 2,* indsættes efter »folkeskolelovens § 3, stk. 2,«: »§ 4 a, § 4 b«, »§ 3 a« ændres to steder til »§ 4 a, stk. 2,«, »specialundervisning og anden« samt »eller anden faglig støtte« udgår, og »§ 23, stk. 1, om sygeundervisning« ændres til: »§ 23 om fraværsundervisning«.

5. I *§ 7, stk. 3, 1. pkt.,* udgår »specialundervisning og anden«.

§ 3

I lov om friskoler og private grundskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 700 af 13. august 2026, som ændret ved § 1 i lov nr. 397 af 2. maj 2018 og § 1 i lov nr. 563 af 7. maj 2019, foretages følgende ændringer:

1. I *§ 3, stk. 1, nr. 1,* ændres »i medfør af § 3, stk. 2, 3. pkt., i lov om folkeskolen,« til: »hvis undervisning kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt,«.

2. I *§ 3, stk. 1, nr. 2,* ændres »til en elev« til: »individuelt til den enkelte elev«, efter »holddannelse,« indsættes: »og gennem fællesskabsrettede aktiviteter i klassen«, og »jf. § 3 a, 1. og 3. pkt., i lov om folkeskolen« udgår.

3. I *§ 3, stk. 1, nr. 3,* udgår »jf. § 3 a, 2. pkt., i lov om folkeskolen,«.

4. I *§ 3, stk. 2,* ændres »til specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand på« til »omfattet af § 3, stk. 1, nr. 1, til«, og »i folkeskolen« ændres til: »til undervisning i folkeskolen, der kan imødekomme elevens behov«.

5. I *§ 3, stk. 4,* indsættes efter »rådgivning«: », herunder udtalelse om støttebehov til brug for tilskud efter § 11 b, stk. 2«.

6. I *§ 3 a, stk. 1,* ændres » § 3 a i lov om folkeskolen« til: »§ 4 a, stk. 2, i lov om folkeskolen«, og indsættes foran »efterskoler og frie fagskoler«: »lov om«.

§ 4

I lov om efterskoler og frie fagskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 470 af 11. maj 2026, foretages følgende ændringer:

1. I *§ 3, stk. 1,* indsættes efter »stk. 2,«: »1. pkt.,«, og efter »folkeskolen«: », samt hvis sådan undervisning kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt«.

2. I *§ 3, stk. 2,* indsættes efter »pædagogisk-psykologisk rådgivning«: », herunder udtalelse om støttebehov til brug for tilskud efter § 25, stk. 3, og § 26, stk. 3,«.

3. I *§ 3, stk. 3, 1. pkt.,* ændres »specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand i folkeskolen« til: »undervisning i folkeskolen, der kan imødekomme elevens behov«.

4. I *§ 3, stk. 4,* ændres »specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand« til: »undervisning«.

5. I *§ 3 a, 1. pkt.,* ændres »til en elev« til: »individuelt til den enkelte elev«, efter »holddannelse,« indsættes: »og gennem fællesskabsrettede aktiviteter i klassen«, og », jf. § 3 a, 1. og 3. pkt., i lov om folkeskolen« udgår.

6. I *§ 3 a, 2. pkt.,* udgår »jf. § 3 a, 2. pkt., i lov om folkeskolen«.

7. I *§ 3 b, stk. 1,* ændres »§ 3 a i lov om folkeskolen« til: »§ 4 a, stk. 2, i lov om folkeskolen«.

§ 5

I lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge, jf. lovbekendtgørelse nr. 535 af 15. juni 2026, foretages følgende ændring:

1. I *§ 1, § 4, stk. 1, § 4, stk. 2, nr. 2,* og *§ 6, stk. 2,* udgår »specialundervisning og anden«.

§ 6

I lov om kommunal indsats for unge under 25 år, jf. lovbekendtgørelse nr. 387 af 17. marts 2026, foretages følgende ændring:

1. I *§ 2 j, stk. 5, nr. 5,* udgår »specialundervisning og anden«.

§ 7

I lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 366 af 5. marts 2026, som ændret ved § 20 i lov nr. 719 af 20. juni 2025, foretages følgende ændring:

1. I *§ 58, stk. 6, 2. pkt.,* ændres »specialundervisning« til: »specialpædagogisk bistand«.

Skatte- og Vækstministeriet

§ x

I lov om afgift af lønsum m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 2729 af 21. december 2021, som ændret bl.a. ved § 12 i lov nr. 755 af 13. juni 2023 og § 7 i lov nr. 686 af 11. juni 2024 og senest ved § 2 i lov nr. 1693 af 30. december 2024, foretages følgende ændring:

1. § 1, stk. 2, nr. 4, affattes således:

»4) specialpædagogisk bistand i et behandlings- og specialundervisningstilbud eller i specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem i henhold til § 22, stk. 5, i lov om folkeskolen,«.

§ 8

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juni 2027, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Lovens § 1, nr. 1-21, 23 og 25-31, og §§ 2-7 træder i kraft den 1. august 2027.

§ 9

Stk. 1. § 3, stk. 2, og 12, stk. 2, i lov om folkeskolen, som affattet ved lovens § 1, nr. 1, 2 og 5-6, finder indtil den 1. august 2028 ikke anvendelse ved henvisning af elever, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, til specialpædagogisk bistand i den almindelige klasse, medmindre kommunalbestyrelsen efter bestemmelsen i § 40, stk. 2, nr. 2, 1. pkt., i lov om folkeskolen, som affattet ved lovens § 1, nr. 22, har truffet beslutning om, hvorvidt skolestrukturen på tidspunktet for henvisningens start skal omfatte forstærket undervisning, jf. § 4 b, i lov om folkeskolen, som affattet ved lovens § 1, nr. 3. For sådanne elever finder de hidtil gældende regler i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 870 af 29. september 2026, og regler udstedt i medfør heraf, anvendelse, dog således, at henvisning sker efter fremgangsmåden i § 4 b, stk. 3 og 4, i lov om folkeskolen, som affattet ved lovens § 1, nr. 3.

Stk. 2. § 3, stk. 2, og § 12, stk. 2, i lov om folkeskolen, som affattet ved lovens § 1, nr. 1, og 5-6, finder endvidere ikke anvendelse for elever, der før den 1. august 2027 eller efter stk. 1 er henvist til støtte efter § 3, stk. 2, 3. pkt., i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 870 af 29. september 2026, hvis der ikke efter den 1. august 2027 eller tidspunktet for beslutningen efter stk. 1 er taget stilling til, om den specialpædagogiske bistand til den pågældende elev skal fortsætte, ændres eller ophøre. For sådanne elever finder de hidtil gældende regler i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 870 af 29. september 2026, og regler udstedt i medfør heraf, anvendelse.

Stk. 3. § 4 b, stk. 2, nr. 2-4, i lov om folkeskolen, som affattet ved lovens § 1, nr. 3, finder tilsvarende anvendelse for elever, der er henvist til specialpædagogisk bistand efter stk. 1 og 2.

Stk. 4. Elever, der modtager sygeundervisning efter de hidtil gældende regler i § 23 i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 870 af 29. september 2026, og som fortsat er sygefraværende den 1. august 2027, tilbydes

fra og med den 1. august 2027 fraværsundervisning efter § 23 i lov om folkeskolen, som affattet ved lovens § 1, nr. 16.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

2. Specialundervisning i den almindelige undervisning

2.1. Tidlig og forebyggende indsats og ophævelse af 9-timersgrænsen

2.1.1. Gældende ret

2.1.2. Undervisningsministeriets overvejelser

2.1.3. Den foreslåede ordning

2.2. Forstærket undervisning

2.2.1. Gældende ret

2.2.2. Undervisningsministeriets overvejelser

2.2.3. Den foreslåede ordning

2.3. Fravigelsesmuligheder for elever

2.3.1. Gældende ret

2.3.2. Undervisningsministeriets overvejelser

2.3.3. Den foreslåede ordning

2.4. Støtteplan

2.4.1. Gældende ret

2.4.2. Undervisningsministeriets overvejelser

2.4.3. Den foreslåede ordning

2.5. Indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning og ophævelse af krav om pædagogisk-psykologisk vurdering ved revisitation

2.5.1. Gældende ret

2.5.2. Undervisningsministeriets overvejelser

2.5.3. Den foreslåede ordning

2.6. Midlertidig løsning for frie skoler

2.6.1. Gældende ret

2.6.2. Undervisningsministeriets overvejelser

2.6.3. Den foreslåede ordning

3. Fravær

3.1. Fraværsundervisning

3.1.1. Gældende ret

3.1.2. Undervisningsministeriets overvejelser

3.1.3. Den foreslåede ordning

3.2. Kontakt til forældrene

3.2.1. Gældende ret

3.2.2. Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.3. Støtteplan

3.3.1. Gældende ret

3.3.2. Undervisningsministeriets overvejelser

3.3.3. Den foreslåede ordning

4. Inddragelse m.v.

4.1. Inddragelse af elevens synspunkter

4.1.1. Gældende ret

4.1.2. Undervisningsministeriets overvejelser

4.1.2. Den foreslåede ordning

4.2. Kommunalbestyrelsens behandling af skolelederens afslag på udarbejdelse af eller manglende opfølgning på støtteplaner

4.2.1. Gældende ret

4.2.2. Undervisningsministeriets overvejelser

4.2.3. Den foreslåede ordning

4.3. Underretning til Klagenævnet for Specialundervisning og ophævelse af muligheden for at indbringe afgørelser om støtte i mindst 9 timer ugentligt

4.3.1. Gældende ret

4.3.2. Undervisningsministeriets overvejelser

4.3.3. Den foreslåede ordning

5. Forholdet til Danmarks internationale forpligtelser

6. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

7. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

8. Administrative konsekvenser for borgerne

9. Klimamæssige konsekvenser

10. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

11. Forholdet til EU-retten

12. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

13. Sammenfattende skema

1. Indledning

Den 15. januar 2026 indgik den daværende regering (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) og Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Radikale Venstre og Dansk Folkeparti en aftale om nye regler for fravær og specialundervisning i folkeskolen.

Det følger af aftalen, at folkeskolen skal give børn og unge de bedste forudsætninger for at begå sig videre i livet. Selvom de fleste børn og unge har det godt og trives i skolen, har for mange elever et højt og bekymrende fravær, og en stigende andel af børn og unge har behov for hjælp og støtte i undervisningen.

Folkeskoleforligskredsen er enig om, at der er behov for et opgør med inklusionsloven fra 2012, der medførte, at der kun gives specialundervisning, hvis eleven har behov for støtte i mindst ni timer ugentligt. Inklusionsloven har ikke medført den ønskede udvikling af folkeskolen. Forligskredsen ønsker at styrke en tidlig og forebyggende indsats og hurtigere hjælp til elever med særlige behov og elever med højt fravær.

Med den tidligere indgåede aftale om folkeskolens kvalitetsprogram fra marts 2024 blev der nedsat en lovforberedende ekspertgruppe om regler på inklusions- og specialundervisningsområdet, som offentliggjorde sine anbefalinger (»Afrapportering fra den lovforberedende ekspertgruppe om regler på inklusions- og specialundervisningsområdet«) i juni 2025. Ifølge ekspertgruppen er det bagvedliggende problem ved højt fravær og stigende støttebehov, at flere og flere børn og unge ikke tilbydes deltagelsesmuligheder i den almene folkeskole, som gør, at de kan trives og udvikle sig fagligt. Desuden opleves reglerne for sygeundervisning af kommunerne som meget vanskelige at efterleve med det resultat, at der for ofte ikke gøres nok for elever med længevarende fravær.

Aftalen om nye regler for fravær og specialundervisning i folkeskolen tager udgangspunkt i anbefalingerne fra ekspertgruppen og skal give bedre rammer for arbejdet med fravær, tidlig og forebyggende indsats og specialundervisning.

Det er således folkeskoleforligskredsens ønske med aftalen at bidrage til, at flere elever i folkeskolen udvikler sig fagligt og trives i den almindelige

undervisning, og at færre elever ender i langvarigt bekymrende fravær. Det skal ske ved:

- At der skal bruges mere tid på tidlige forebyggende indsatser og mindre tid på at udarbejde individuelle vurderinger.
- At der fokuseres mere på fællesskabsorienterede indsatser og mindre på individfokuserede indsatser.
- At der indføres ret til løbende opfølgning.

Lovforslaget indeholder udmøntningen af de dele af aftalen, der kræver lovændring, samt en generel oprydning i de begreber, der er anvendt til at beskrive den specialpædagogisk bistand.

De foreslåede ændringer på folkeskoleområdet har herudover konsekvenser for de øvrige dele af grundskoleområdet, som tilbyder sygeundervisning samt specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn i den undervisningspligtige alder. Det omfatter kommunale internationale grundskoler, frie grundskoler, efterskoler og frie fagskoler. Lovforslaget indeholder derfor konsekvensrettelser i lov om kommunale internationale grundskoler, som tilsigter at give disse skoler samme ordning, som i folkeskolen, samt konsekvensrettelser i lov om friskoler og private grundskoler m.v. og lov om efterskoler og frie fagskoler, som tilsigter at fastholde den gældende retstilstand i disse skoleformer, når de foreslåede regler træder i kraft i folkeskolen. Det bemærkes, at der efter aftalen skal udarbejdes forslag til modeller for justeringer af de lovgivningsmæssige rammer for frie skolers fraværsundervisning, inklusion og specialundervisning, og at disse forhandles særskilt. I det omfang, der måtte blive indgået en aftale om ændring af reglerne om fravær og specialundervisning i frie grundskoler, efterskoler og frie fagskoler, vil der blive fremsat særskilt lovforslag herom.

2. Specialundervisning i den almindelige undervisning

2.1. Tidlig og forebyggende indsats og ophævelse af 9-timersgrænsen

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Støtte i under 9 undervisningstimer ugentligt

Det fremgår af folkeskolelovens § 3 a, at børn, der har brug for støtte, og som ikke alene kan understøttes ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse, skal tilbydes supplerende undervisning eller anden faglig støtte i henhold til § 5, stk. 5. Hvis der er behov herfor, skal der gives personlig assistance, der kan hjælpe barnet til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen. Støtte efter 1. pkt. kan gives individuelt til den enkelte elev med behov herfor og gennem fællesskabsrettede aktiviteter i klassen.

Det følger af folkeskolelovens § 5, stk. 5, at der i fornødent omfang gives supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, der har skiftet skole, eller som har været uden undervisning i længere tid. Der skal i fornødent omfang gives supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, som af anden grund har behov for støtte. Skolens leder kan for en elev, der modtager supplerende undervisning eller anden faglig støtte efter 1. og 2. pkt., efter samråd med elevens forældre fravige undervisningstiden i § 14 b, stk. 2, 1. pkt., hvis det er til elevens bedste.

Folkeskolelovens § 18, stk. 1-3, indeholder de nærmere regler om undervisningsdifferentiering m.v.

Det følger af folkeskolelovens § 18, stk. 1, at undervisningens tilrettelæggelse, herunder valg af undervisnings- og arbejdsformer, metoder, undervisningsmidler og stofudvælgelse, i alle fag skal leve op til folkeskolens formål, mål for fag samt emner og varieres, så den svarer til den enkelte elevs behov og forudsætninger.

Herudover følger det af folkeskolelovens § 18, stk. 2, at det påhviler skolelederen at sikre, at det undervisende personale, der er tilknyttet klassen, planlægger og tilrettelægger undervisningen, så alle elever udvikler sig fagligt og alsidigt, herunder socialt, og trives i skolens faglige og sociale fællesskaber.

Derudover fremgår det af folkeskolelovens § 18, stk. 3, at i de fag, hvor der er prøver, jf. § 14, skal undervisningens indhold desuden fastlægges således, at kravene i de enkelte fag ved prøverne kan opfyldes.

Efter folkeskolelovens § 25, stk. 1, deles skolen i klasser efter antallet af elever, jf. § 17, stk. 1 og 2. På små skoler og små afdelinger af skoler, jf. § 55, stk. 1, 2. pkt., kan en klasse omfatte flere klassetrin op til 7. klassetrin.

Folkeskolelovens § 25 a indeholder de nærmere regler om holddannelse.

Efter folkeskolelovens § 25 a, stk. 1, kan undervisningen organiseres i hold inden for den enkelte klasse og på tværs af klasser og klassetrin.

Det følger af folkeskolelovens § 25 a, stk. 2, at holddannelsen i forbindelse med undervisningen i folkeskolens fag, jf. §§ 5, 9 og 11, og obligatoriske emner, jf. § 7, kan ske af praktiske og pædagogiske grunde. Den løbende evaluering af elevernes udbytte af undervisningen og forskellige behov, jf. § 13, stk. 2, og § 18, stk. 4, kan inddrages som en del af grundlaget for pædagogisk begrundet holddannelse.

Efter folkeskolelovens § 25 a, stk. 3, kan holddannelsen i børnehaveklassen og på 1.-6. klassetrin i forbindelse med undervisningen i folkeskolens fag og obligatoriske emner, som foretages på baggrund af en løbende evaluering af eleverne, tidligst ske efter skoleårets begyndelse og kun omfatte dele af det enkelte fags stofområder samt kun ske for kortere kurser.

Det fremgår endvidere af folkeskolelovens § 25 a, stk. 4, at på 7.-10. klassetrin kan holddannelse i forbindelse med undervisningen i folkeskolens fag og obligatoriske emner, som foretages på baggrund af en løbende evaluering, ikke fastlægges på forhånd for et helt skoleår.

Efter folkeskolelovens § 25 a, stk. 5, skal eleverne i børnehaveklassen og på 1.-3. klassetrin undervises i deres klasse i den overvejende del af undervisningstiden i folkeskolens fag og obligatoriske emner. Eleverne på 4.-10. klassetrin skal i væsentligt omfang undervises i fag og emner med udgangspunkt i klassen. 1. og 2. pkt. omfatter ikke holddannelse af praktiske grunde.

2.1.1.2. Støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt

Det følger af den gældende folkeskolelovs § 3, stk. 2, at børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, gives specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i specialklasser og specialskoler. Undervisning som nævnt i 1. pkt. kan også gives i behandlings- og specialundervisningstilbud efter § 20, stk. 5, eller specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem efter § 20, stk. 5. Der gives desuden specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, jf. § 16, stk. 4.

Efter folkeskolelovens § 3, stk. 3, 1. pkt., fastsætter undervisningsministeren nærmere regler om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, herunder om adgangen til at indhente viden og specialrådgivning samt bistand til kommunens udredning fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation, og kan i den forbindelse fravige §§ 5, 7, 7 a, 13 og 14, § 14 b, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 1, § 29 og § 36, stk. 2 og 4.

Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 693 af 20. juni 2014 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand (specialundervisningsbekendtgørelsen).

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 1 omfatter specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand (specialpædagogisk bistand) til elever i grundskolen og 10. klasse:

1) Specialpædagogisk rådgivning til forældre, lærere eller andre, hvis indsats har væsentlig betydning for elevens udvikling.
2) Særlige undervisningsmaterialer og tekniske hjælpemidler, som er nødvendige i forbindelse med undervisningen af eleven.
3) Undervisning i folkeskolens fag og fagområder, der tilrettelægges under særlig hensyntagen til elevens indlæringsforudsætninger. For elever i børnehaveklassen omfatter specialpædagogisk bistand undervisning og træning, der tilrettelægges efter elevens særlige behov.
4) Undervisning og træning i funktionsmåder og arbejdsmetoder, der tager sigte på at afhjælpe eller begrænse virkningerne af psykiske, fysiske, sproglige eller sensoriske funktionsvanskeligheder.
5) Personlig assistance, der kan hjælpe eleven til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen.
6) Særligt tilrettelagte aktiviteter, der kan gives i tilslutning til elevens specialundervisning.

Fremgangsmåden ved iværksættelse og ophør af specialpædagogisk bistand er nærmere reguleret i specialundervisningsbekendtgørelsens kapitel 2 (§§ 2-7).

Indhentelse af en pædagogisk-psykologisk vurdering er reguleret i specialundervisningsbekendtgørelsens §§ 2-3.

Det fremgår blandt andet af specialundervisningsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, at hvis det antages, at en elev har behov for specialpædagogisk bistand, jf. folkeskolelovens § 3, stk. 2, skal eleven indstilles til en pædagogisk-psykologisk vurdering. Indstilling afgives af skolens leder til pædagogisk-psykologisk rådgivning, eventuelt på initiativ af den kommunale sundhedstjeneste, hvis denne har kendskab til psykiske, fysiske, sproglige eller sensoriske funktionsvanskeligheder hos eleven, som giver grund til at antage, at eleven har behov for specialpædagogisk bistand.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 2, stk. 2, kan forældrene og eleven anmode om en pædagogisk-psykologisk vurdering i de tilfælde, hvor de finder, at der bør iværksættes specialpædagogisk bistand.

Det følger endvidere af specialundervisningsbekendtgørelsens § 2, stk. 3, at indstilling om en pædagogisk-psykologisk vurdering, jf. stk. 1, afgives efter samråd med forældrene og eleven. Modsætter forældrene sig, at der foretages en pædagogisk-psykologisk vurdering, kan der kun afgives indstilling herom, hvis skolens leder anser det for absolut påkrævet, at der foretages en vurdering af elevens behov for specialpædagogisk bistand.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 3, stk. 1, 1. pkt., skal den pædagogisk-psykologiske vurdering efter samråd med forældrene suppleres med udtalelser fra andre sagkyndige i fornødent omfang, herunder sagkyndige fra andre kommuner.

Det fremgår af specialundervisningsbekendtgørelsens § 3, stk. 2, 2. pkt., at har eleven behov for specialpædagogisk bistand, skal vurderingen indeholde et forslag til den nærmere ordning af den specialpædagogiske bistand.

Det følger endvidere af specialundervisningsbekendtgørelsens § 3, stk. 3, at kan der ikke opnås enighed med forældrene om den pædagogisk-psykologiske vurdering, skal der i vurderingen redegøres herfor samt for, hvorvidt den foreslåede specialpædagogiske bistand vurderes at være absolut påkrævet.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 3, stk. 4, fremsendes den pædagogisk-psykologiske vurdering skriftligt til skolens leder. Samtidig fremsendes en kopi af vurderingen til forældrene.

Henvisning og revisitation af elever til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand er reguleret i specialundervisningsbekendtgørelsens §§ 4-7.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 4, stk. 1, 1. pkt., træffes beslutning om at henvise en elev til specialpædagogisk bistand inden for skolens rammer af skolens leder.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 4, stk. 2, 1. pkt., kan kommunalbestyrelsen træffe beslutning om at henvise en elev til specialpædagogisk bistand i en anden skole i kommunen end distriktsskolen.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 4, stk. 3, skal forældrene orienteres skriftligt om alle indstillinger, rapporter og beslutninger om iværksættelse af specialpædagogisk bistand efter stk. 1-2.

Det følger af specialundervisningsbekendtgørelsens § 5, at specialpædagogisk bistand kan iværksættes uden iagttagelse af den i §§ 2-4 angivne fremgangsmåde, hvis eleven befinder sig i en særlig vanskelig situation, der nødvendiggør en øjeblikkelig indsats fra skolens side. Der skal dog snarest foretages en pædagogisk-psykologisk vurdering, hvis den etablerede specialpædagogiske bistand skønnes at ville strække sig over mindst 3 uger (15 skoledage).

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 7, stk. 1, følger skolens leder udviklingen hos elever, der modtager specialpædagogisk bistand. Der skal

mindst én gang om året tages stilling til, om den specialpædagogiske bistand til den pågældende elev skal fortsætte, ændres eller ophøre.

Det følger endvidere af specialundervisningsbekendtgørelsens § 7, stk. 3, at beslutningerne efter stk. 1 og 2 træffes på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Ordningen af den specialpædagogiske bistand er reguleret i specialundervisningsbekendtgørelsens kapitel 3 (§§ 8-11).

Det fremgår blandt andet af specialundervisningsbekendtgørelsens § 8, stk. 1, at den specialpædagogiske bistand gives fortrinsvis som støtte i den almindelige klasse.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 9 kan specialpædagogisk bistand gives på følgende måder:

1) Eleven bevarer tilhørsforholdet til den almindelige klasse og deltager i den almindelige undervisning.
2) Elevens tilhørsforhold til den almindelige klasse ophører, idet hele undervisningen gives i en specialklasse, der er placeret på en almindelig folkeskole, på en specialskole eller på et regionalt undervisningstilbud.
3) Eleven har et tilhørsforhold til en specialklasse, men modtager også undervisning i en almindelig klasse.

Specialundervisningsbekendtgørelsens kapitel 4 (§§ 12-15) indeholder de nærmere regler om særlige ordninger for enkelte elever.

Det følger af specialundervisningsbekendtgørelsens § 12, stk. 1, at undervisningstiden for elever, der modtager specialundervisning, kan med forældrenes samtykke overstige det i folkeskolelovens § 14 b, stk. 2, 1. pkt., fastsatte loft over den højeste undervisningstid på 1.400 timer i et skoleår.

Det fremgår endvidere af specialundervisningsbekendtgørelsens § 12, stk. 2, at en elev i ganske særlige tilfælde midlertidigt kan modtage al undervisning som enkeltmandsundervisning. Undervisningstiden kan i så fald i den pågældende periode nedsættes forholdsmæssigt i forhold til den i folkeskolelovens § 14 b, stk. 1, fastsatte mindste samlede varighed. Det samme gælder det fastsatte mindste antal årlige undervisningstimer for 10. klasse på 840 undervisningstimer. Kommunalbestyrelsen skal uden ophør undersøge

muligheden for at henvise eleven til et egnet tilbud på en almindelig folkeskole, en specialskole eller i et regionalt undervisningstilbud m.v.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 12, stk. 3, kan undervisningstiden med forældrenes tilslutning nedsættes, hvis elevens helbred ifølge lægeerklæring ikke tillader gennemførelse af fuld undervisning.

Det følger endvidere af specialundervisningsbekendtgørelsens § 13, stk. 1, at har en elev usædvanligt store vanskeligheder i et fag, således at det ikke skønnes hensigtsmæssigt at give eleven specialundervisning i faget, kan eleven med forældrenes samtykke fritages for undervisning i dette fag, dog ikke for så vidt angår dansk og matematik. Afgørelse herom træffes af skolens leder på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering. Eleven skal have anden undervisning i stedet for det pågældende fag.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 13, stk. 2, gælder stk. 1 tilsvarende ved fritagelse for den obligatoriske brobygning m.v. i 10. klasse, jf. folkeskolelovens § 19 c, stk. 4, og for den obligatoriske selvvalgte opgave i 10. klasse, jf. folkeskolelovens § 19 c, stk. 5.

Det følger af specialundervisningsbekendtgørelsens § 14, stk. 1, at karaktergivning efter aftale med eleven og forældrene i et eller flere fag kan erstattes af en skriftlig udtalelse om elevens standpunkt. Udtalelsen skal for det enkelte fag udtrykke, i hvor høj grad eleven har nået de opstillede mål for undervisningen i faget.

Det fremgår endvidere af specialundervisningsbekendtgørelsens § 14, stk. 2, at hvis karaktergivning i medfør af stk. 1 erstattes af en skriftlig udtalelse, medtages denne på elevens bevis, jf. folkeskolelovens § 13, stk. 9.

Det følger herudover af specialundervisningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, at hvis elevens skolesituation giver anledning til alvorlig bekymring, kan skolens leder efter samråd med eleven og forældrene indstille eleven til en pædagogisk-psykologisk vurdering, selv om eleven ikke kan anses for at have behov for specialpædagogisk bistand.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 15, stk. 2, kan forældrene anmode skolens leder om en pædagogisk-psykologisk vurdering af deres barn, hvis de finder, at der er behov herfor. Hvis skolens leder afslår forældrenes anmodning, skal afslaget meddeles skriftligt.

Efter folkeskolelovens § 12, stk. 2, sker henvisning til specialundervisning, som ikke er af foreløbig karakter, efter pædagogisk-psykologisk rådgivning

og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

2.1.2. Undervisningsministeriets overvejelser

Andelen af elever, der modtager undervisning i et segregeret specialundervisningstilbud, er steget fra 5 pct. i skoleåret 2016/17 til 7,3 pct. i skoleåret 2024/25. Samtidig er der blandt lærere en oplevelse af, at et øget antal elever har brug for støtte i den almindelige undervisning.

Det lovgivningsmæssige begreb for elevers "særlige behov" kan herudover i praksis være vanskeligt at håndtere, ligesom 9-timersgrænsen har bidraget til en individualiserende tilgang til tilrettelæggelse af støtte og medfører, at eleven først får den rette hjælp, når støttebehovet har nået et timemæssigt omfang på ni timer.

Begreberne »specialundervisning« og »specialpædagogisk bistand« bliver ofte knyttet sammen med de proceskrav og forpligtelser, der gælder ved elever med behov for støtte i mindst ni ugentlige timer, dvs. pædagogisk-psykologisk vurdering, henvisning og klageadgang. Men den specialpædagogiske bistand, der i praksis anvendes, når elever tilbydes specialundervisning og de andre former for specialpædagogisk bistand, kan og skal også bruges ved behov under ni timer i den almindelige undervisning, uanset om denne undervisning organiseres gennem f.eks. undervisningsdifferentiering, holddannelse og tovoksenordninger, og uanset omfanget af støttebehovet. Der er derfor også behov for en generel oprydning i de begreber, der er anvendt til at beskrive den specialpædagogisk bistand, herunder hvor der har været brug forskellige begreber afhængig af, om der var behov for støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt eller ej. Den specialpædagogiske bistand vil f.eks. omfatte, at undervisningen i folkeskolens fag og fagområder tilrettelægges under særlig hensyntagen til elevens indlæringsforudsætninger, samt træning i sociale og kommunikative funktioner og arbejdsmetoder, herunder mestringsstrategier, der tager sigte på at afhjælpe eller begrænse virkningerne af længerevarende fysiske, psykiske, intellektuelle eller sensoriske funktionsnedsættelser, så eleven sikres deltagelse.

Ifølge en undersøgelse fra VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd fra 2024 (Tegtmejer et al.: »Særlige behov i skolen: En undersøgelse af forståelse, opdeling, organisering omkring og imødekommelse af særlige behov i skolen«) peger medarbejdere, der varetager pædagogisk-psykologisk rådgivning, på, at 9-timersgrænsen i praksis kan være vanskelig at håndtere, fordi den kun siger noget om det timemæssige omfang af den støtteindsats, en elev skal møde i skolen. Kvaliteten af støtten

og læringsmiljøet kan være langt mere afgørende for elevens udvikling end timetallet for støtte isoleret set. Samtidig peger skolechefer på, at 9-timersgrænsen medfører en for individualiseret tilgang til tilrettelæggelse af støtten. Støtten tildeles den enkelte elev, og der kan blandt forældrene være en forventning om, at timerne alene anvendes til den enkelte elev. Dette kan udgøre en udfordring i forhold til at understøtte et inkluderende læringsmiljø.

Derudover viser en undersøgelse fra VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd fra 2022 (Lindeberg et al.: »Styring, organisering og faglig praksis: Delrapport 2: Inkluderende læringsmiljøer og specialpædagogisk bistand«), at 9-timersgrænsen nogle steder medfører en organisering i kommunerne, hvor sagerne skal have en vis problemtyngde, før der kan tildeles midler fra forvaltningen, og støtten dermed igangsættes. Det kan betyde, at støtten igangsættes for sent, selvom der skal iværksættes nødvendige indsatser selv ved mindre behov.

På den baggrund anbefalede den lovforberedende ekspertgruppe om regler på inklusions- og specialundervisningsområdet i 2025, at 9-timersgrænsen ophæves, og at det i stedet tydeliggøres, at alle elever skal tilbydes specialpædagogisk bistand (i anbefalingerne omtalt som »specialundervisning«) ved behov og en støtteplan (i anbefalingerne omtalt som »pædagogisk-didaktisk handleplan«), herunder med indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Folkeskoleforligskredsen er enig om at styrke arbejdet med tidlig og forebyggende indsats, så flere børn og unge bliver en del af den almindelige undervisning. Dette skal ske efter en trinmodel, hvor trin 2 og 3 dog ikke skal være afprøvet, før en elev kan henvises til trin 4 (segregeret specialundervisning), hvis der er behov for det. Trinmodellen er:

- Trin 1. Den almindelige undervisning: Elever, som er i faglig og social trivsel, skal tilbydes undervisning i den almindelige klasse med udgangspunkt i undervisningsdifferentiering, holddannelse m.v. Pædagogisk-psykologisk rådgivning kan indhentes.
- Trin 2. Den almindelige undervisning med støtteplan: Elever, som ikke trives i skolens faglige og sociale fællesskaber, skal tilbydes undervisning i den almindelige klasse med indsatser rettet mod læringsmiljøet i klassen og/eller den enkelte elev, herunder specialpædagogisk bistand. Der stilles krav om støtteplan med indhentning af

pædagogisk-psykologisk rådgivning, medmindre skolelederen vurderer, at indhentningen er unødvendig.

- Trin 3. Forstærket undervisning: Elever, som ikke kan deltage inden for rammerne af den almindelige undervisning, kan tilbydes forstærket undervisning, herunder specialpædagogisk bistand, i den almindelige klasse med forstærket undervisning eller i den almindelige klasse med et tilknyttet hold med forstærket undervisning. Der stilles krav om støtteplan med indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning.
- Trin 4. Segregeret specialundervisning: Elever, som ikke kan deltage inden for rammerne af den almindelige undervisning (eller forstærket undervisning), skal tilbydes specialpædagogisk bistand i specialklasse eller på specialskole m.fl. Der stilles krav om pædagogisk-psykologisk vurdering.

Trinmodellen er udmøntet i de foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens §§ 4 a og 4 b, jf. lovforslagets § 1, nr. 3.

Forligskredsen er samtidig enig om at ophæve 9-timersgrænsen, dvs. grænsen på ni timers ugentligt støttebehov, der definerer, hvornår en elev skal tilbydes specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand (herefter omtalt som specialpædagogisk bistand) som støtte i en almindelig klasse i folkeskolens børnehaveklasse og 1.-9. klasse. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 2. Ophævelsen vil betyde, at der ikke længere vil være et krav om en pædagogisk-psykologisk vurdering, ved et behov på ni timers ugentlig støtte eller herover, og at der ikke vil kunne klages over afgørelser betinget af denne timegrænse. Herudover vil forældre og eleven heller ikke kunne anmode om en pædagogisk-psykologisk vurdering, medmindre de mener, at deres barn har behov for specialpædagogisk bistand i en specialklasse eller på en specialskole m.v. (segregeret specialundervisning). For nærmere herom henvises til de almindelige bemærkningers pkt. 2.5.3 om den foreslåede ordning med hensyn til indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning.

Forligskredsen er endvidere enig om, at det fortsat skal være muligt at give specialpædagogisk bistand – forstået som specialundervisning, rådgivning, træning, særlige undervisningsmaterialer og hjælpemidler m.v. – som en del af den almindelige undervisning, men uden at der er tilknyttet en særlig timegrænse. Der skal herudover gives personlig assistance som hidtil. Der foreslås dermed også en generel oprydning i de begreber, der er anvendt til at beskrive den specialpædagogisk bistand. Der henvises til den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 4 a, stk. 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 3, samt

den foreslåede ændring af folkeskolelovens § 5, stk. 5, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 4.

Det foreslås derfor, at det skal fremgå udtrykkeligt af bestemmelserne om den almindelige undervisning, at der i den almindelige undervisning skal tilbydes og gives specialpædagogisk bistand, herunder specialundervisning, hvis en elev har behov herfor. I dag fremgår reglerne om specialpædagogisk bistand overvejende af specialundervisningsbekendtgørelsen.

Alle elever skal fortsat have den fornødne støtte i overensstemmelse med deres særlige behov, herunder specialpædagogisk bistand, uanset omfanget af støttebehovet. Specialpædagogisk bistand bør derfor, hvor det er relevant, gives af personale med de fornødne specialpædagogiske kompetencer.

Forslaget om at forpligte skolen til at arbejde med forebyggelse og tidlig indsats, jf. det foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens § 4 a, stk. 1 og 2, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, spiller sammen med forslaget om at indføre en støtteplan for elever med faglig og/eller social mistrivsel, jf. de foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens § 4 a, stk. 2, og § 4 b, stk. 3, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3. Støtteplanen skal ligge til grund for indsatser, der iværksættes uanset timetallet for støttebehovet. Indsatserne i støtteplanen kan bestå af f.eks. specialpædagogisk bistand i undervisningen i den almindelige klasse.

De nye regler skal således samlet set medvirke til at sikre:

- At arbejdet med at skabe et godt og omsorgsfuldt læringsmiljø, der sikrer alle elever faglige og sociale deltagelsesmuligheder, begynder tidligere end i dag.
- Et styrket fokus på, at skolens fagprofessionelle analyserer årsagerne til faglig og social mistrivsel.
- Et styrket fokus på både fællesskabs- og individrettede handlinger i læringsmiljøet, der adresserer årsagerne til faglig og social mistrivsel og løsningerne herpå.
- At der skal følges op på handlingerne i læringsmiljøet, så indsatsen kan justeres, hvis den ikke virker efter hensigten, eller afsluttes, hvis behovet ikke længere er der.
- At der skabes gode muligheder for skolens fagprofessionelle og de medarbejdere, der giver pædagogisk-psykologisk rådgivning, til at løfte arbejdet med forebyggelse og tidlig indsats, særligt arbejdet med at skabe struktur og forudsigelighed for alle elever.

- At tilliden hos forældrene til skolens arbejde styrkes, og at eleverne inddrages i forhold til, hvad der vil være gode indsatser i læringsmiljøet, fordi begge dele er afgørende for, i hvilket omfang indsatserne virker.
- At forældrenes perspektiv inddrages og medtænkes, for at sikre en så helhedsorienteret indsats som muligt.

Den foreslåede ændring af tilrettelæggelsen af en tidlig og forebyggende indsats, herunder ved brug af specialpædagogisk bistand, og ophævelse af 9-timersgrænsen betyder samlet set, at de regler i bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, som i dag gælder for elever, der modtager specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i enten et segregeret specialundervisningstilbud eller som støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, fremover alene vil omfatte elever i segregerede specialundervisningstilbud samt de elevgrupper, som ikke omfattes af de foreslåede ændringer. Det betyder konkret, at elever, der modtager støtte i den almindelige klasse, ikke fremover f.eks. vil kunne fritages fra fag. Det foreslås dog, at der gives mulighed for at fravige dele af den almindelige ordning i folkeskolen for elever i forstærket undervisning, jf. hertil pkt. 2.2 nedenfor. Det betyder også, at der ikke længere vil være et krav om udarbejdelse af en pædagogisk-psykologisk vurdering, hvis det vurderes, at en elev har behov for støtte i mindst ni timer om ugen, og at der ikke vil kunne klages over afgørelser om støtte betinget af denne timegrænse. Forældres ret til at anmode om en pædagogisk-psykologisk vurdering i forbindelse med behov for støtte i mindst ni ugentlige timer i en almindelig klasse ophæves også. Der indføres i stedet andre relevante forældrerettigheder, jf. hertil de almindelige bemærkningers pkt. 4.3 og 4.4.

For nærmere om ophævelse af 9-timersgrænsen og om tidlig og forebyggende indsats i folkeskolen henvises til lovforslagets § 1, nr. 2-4, samt § 8, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

2.2. Forstærket undervisning

2.2.1. Gældende ret

Der er ikke fastsat regler om forstærket undervisning i den gældende folkeskolelov.

Den gældende folkeskolelov giver mulighed for, at der i undervisningen til elever med særlige behov kan anvendes forskellige organiserings- og tilrettelæggelsesformer mellem den almindelige undervisning og specialundervisning i folkeskolen. Sådanne "mellemformer" er ikke reguleret i

folkeskoleloven, men er undervisningstilbud, som typisk er karakteriseret ved at være:

- Undervisningstilbud i den almindelige undervisning, hvor der anvendes specialpædagogiske tilgange og metoder.
- Undervisningstilbud i den almindelige undervisning, hvor der er elever, der i perioder modtager specialpædagogisk bistand.
- Undervisningstilbud, hvor der er et tilrettelagt samarbejde i skoledagen mellem undervisningen i de almindelige klasser og specialklasserne.

Det følger af den gældende folkeskolelovs § 3, stk. 2, at børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, gives specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i specialklasser og specialskoler. Undervisning som nævnt i 1. pkt. kan også gives i behandlings- og specialundervisningstilbud efter § 20, stk. 5, eller specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem efter § 20, stk. 5. Der gives desuden specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, jf. § 16, stk. 4.

Efter folkeskolelovens § 3, stk. 3, 1. pkt., fastsætter undervisningsministeren nærmere regler om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, herunder om adgangen til at indhente viden og specialrådgivning samt bistand til kommunens udredning fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation, og kan i den forbindelse fravige §§ 5, 7, 7 a, 13 og 14, § 14 b, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 1, § 29 og § 36, stk. 2 og 4.

Efter folkeskolelovens § 12, stk. 2, sker henvisning til specialundervisning, som ikke er af foreløbig karakter, efter pædagogisk-psykologisk rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Bemyndigelsen i folkeskolelovens § 3, stk. 3, 1. pkt., er udmøntet i bekendtgørelse nr. 693 af 20. juni 2014 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand (specialundervisningsbekendtgørelsen).

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 1 omfatter specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand (specialpædagogisk bistand) til elever i grundskolen og 10. klasse:

1) Specialpædagogisk rådgivning til forældre, lærere eller andre, hvis indsats har væsentlig betydning for elevens udvikling.

2) Særlige undervisningsmaterialer og tekniske hjælpemidler, som er nødvendige i forbindelse med undervisningen af eleven.
3) Undervisning i folkeskolens fag og fagområder, der tilrettelægges under særlig hensyntagen til elevens indlæringsforudsætninger. For elever i børnehaveklassen omfatter specialpædagogisk bistand undervisning og træning, der tilrettelægges efter elevens særlige behov.
4) Undervisning og træning i funktionsmåder og arbejdsmetoder, der tager sigte på at afhjælpe eller begrænse virkningerne af psykiske, fysiske, sproglige eller sensoriske funktionsvanskeligheder.
5) Personlig assistance, der kan hjælpe eleven til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen.
6) Særligt tilrettelagte aktiviteter, der kan gives i tilslutning til elevens specialundervisning.

Fremgangsmåden ved iværksættelse og ophør af specialpædagogisk bistand er nærmere reguleret i specialundervisningsbekendtgørelsens kapitel 2 (§§ 2-7).

Indhentelse af en pædagogisk-psykologisk vurdering er reguleret i specialundervisningsbekendtgørelsens §§ 2-3.

Det fremgår blandt andet af specialundervisningsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, at hvis det antages, at en elev har behov for specialpædagogisk bistand, jf. folkeskolelovens § 3, stk. 2, skal eleven indstilles til en pædagogisk-psykologisk vurdering. Indstilling afgives af skolens leder til pædagogisk-psykologisk rådgivning, eventuelt på initiativ af den kommunale sundhedstjeneste, hvis denne har kendskab til psykiske, fysiske, sproglige eller sensoriske funktionsvanskeligheder hos eleven, som giver grund til at antage, at eleven har behov for specialpædagogisk bistand.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 2, stk. 2, kan forældrene og eleven anmode om en pædagogisk-psykologisk vurdering i de tilfælde, hvor de finder, at der bør iværksættes specialpædagogisk bistand.

Det følger endvidere af specialundervisningsbekendtgørelsens § 2, stk. 3, at indstilling om en pædagogisk-psykologisk vurdering, jf. stk. 1, afgives efter samråd med forældrene og eleven. Modsætter forældrene sig, at der foretages en pædagogisk-psykologisk vurdering, kan der kun afgives indstilling herom, hvis skolens leder anser det for absolut påkrævet, at der foretages en vurdering af elevens behov for specialpædagogisk bistand.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 3, stk. 1, 1. pkt., skal den pædagogisk-psykologiske vurdering efter samråd med forældrene suppleres

med udtalelser fra andre sagkyndige i fornødent omfang, herunder sagkyndige fra andre kommuner.

Det fremgår af specialundervisningsbekendtgørelsens § 3, stk. 2, 2. pkt., at har eleven behov for specialpædagogisk bistand, skal vurderingen indeholde et forslag til den nærmere ordning af den specialpædagogiske bistand.

Det følger endvidere af specialundervisningsbekendtgørelsens § 3, stk. 3, at kan der ikke opnås enighed med forældrene om den pædagogisk-psykologiske vurdering, skal der i vurderingen redegøres herfor samt for, hvorvidt den foreslåede specialpædagogiske bistand vurderes at være absolut påkrævet.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 3, stk. 4, fremsendes den pædagogisk-psykologiske vurdering skriftligt til skolens leder. Samtidig fremsendes en kopi af vurderingen til forældrene.

Henvisning og revisitation af elever til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand er reguleret i specialundervisningsbekendtgørelsens §§ 4-7.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 4, stk. 1, 1. pkt., træffes beslutning om at henvise en elev til specialpædagogisk bistand inden for skolens rammer af skolens leder.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 4, stk. 2, 1. pkt., kan kommunalbestyrelsen træffe beslutning om at henvise en elev til specialpædagogisk bistand i en anden skole i kommunen end distriktsskolen.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 4, stk. 3, skal forældrene orienteres skriftligt om alle indstillinger, rapporter og beslutninger om iværksættelse af specialpædagogisk bistand efter stk. 1-2.

Det følger af specialundervisningsbekendtgørelsens § 5, at specialpædagogisk bistand kan iværksættes uden iagttagelse af den i §§ 2-4 angivne fremgangsmåde, hvis eleven befinder sig i en særlig vanskelig situation, der nødvendiggør en øjeblikkelig indsats fra skolens side. Der skal dog snarest foretages en pædagogisk-psykologisk vurdering, hvis den etablerede specialpædagogiske bistand skønnes at ville strække sig over mindst 3 uger (15 skoledage).

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 7, stk. 1, følger skolens leder udviklingen hos elever, der modtager specialpædagogisk bistand. Der skal mindst én gang om året tages stilling til, om den specialpædagogiske bistand til den pågældende elev skal fortsætte, ændres eller ophøre.

Det følger endvidere af specialundervisningsbekendtgørelsens § 7, stk. 3, at beslutningerne efter stk. 1 og 2 træffes på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Ordningen af den specialpædagogiske bistand er reguleret i specialundervisningsbekendtgørelsens kapitel 3 (§§ 8-11).

Det fremgår blandt andet af specialundervisningsbekendtgørelsens § 8, stk. 1, at den specialpædagogiske bistand gives fortrinsvis som støtte i den almindelige klasse.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 9, kan specialpædagogisk bistand gives på følgende måder:

1) Eleven bevarer tilhørsforholdet til den almindelige klasse og deltager i den almindelige undervisning.
2) Elevens tilhørsforhold til den almindelige klasse ophører, idet hele undervisningen gives i en specialklasse, der er placeret på en almindelig folkeskole, på en specialskole eller på et regionalt undervisningstilbud.
3) Elevens har et tilhørsforhold til en specialklasse, men modtager også undervisning i en almindelig klasse.

Specialundervisningsbekendtgørelsens kapitel 4 (§§ 12-15) indeholder de nærmere regler om særlige ordninger for enkelte elever.

Folkeskolelovens § 25 a indeholder de nærmere regler om holddannelse.

Efter folkeskolelovens § 25 a, stk. 1, kan undervisningen organiseres i hold inden for den enkelte klasse og på tværs af klasser og klassetrin.

Det følger af folkeskolelovens § 25 a, stk. 2, at holddannelsen i forbindelse med undervisningen i folkeskolens fag, jf. §§ 5, 9 og 11, og obligatoriske emner, jf. § 7, kan ske af praktiske og pædagogiske grunde. Den løbende evaluering af elevernes udbytte af undervisningen og forskellige behov, jf. § 13, stk. 2, og § 18, stk. 4, kan inddrages som en del af grundlaget for pædagogisk begrundet holddannelse.

Efter folkeskolelovens § 25 a, stk. 3, kan holddannelsen i børnehaveklassen og på 1.-6. klassetrin i forbindelse med undervisningen i folkeskolens fag og obligatoriske emner, som foretages på baggrund af en løbende evaluering

af eleverne, tidligst ske efter skoleårets begyndelse og kun omfatte dele af det enkelte fags stofområder samt kun ske for kortere kurser.

Det fremgår endvidere af folkeskolelovens § 25 a, stk. 4, at på 7.-10. klassetrin kan holddannelse i forbindelse med undervisningen i folkeskolens fag og obligatoriske emner, som foretages på baggrund af en løbende evaluering, ikke fastlægges på forhånd for et helt skoleår.

Efter folkeskolelovens § 25 a, stk. 5, skal eleverne i børnehaveklassen og på 1.-3. klassetrin undervises i deres klasse i den overvejende del af undervisningstiden i folkeskolens fag og obligatoriske emner. Eleverne på 4.-10. klassetrin skal i væsentligt omfang undervises i fag og emner med udgangspunkt i klassen. 1. og 2. pkt. omfatter ikke holddannelse af praktiske grunde.

2.2.2. Undervisningsministeriets overvejelser

Undersøgelser viser, at organiserings- og tilrettelæggelsesformer som f.eks. mellemformer med inddragelse af specialpædagogisk viden, co-teaching og indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning kan udvikle og styrke den almindelige undervisning og give elever med selv vidtgående individuelle støttebehov bedre deltagelsesmuligheder i den almindelige undervisning. En undersøgelse fra 2024 viser dog, at der kan være udfordringer med nogle af de tilbud, som skoler og kommuner i dag kalder mellemformer, og at nogle mellemformer i praksis reelt kan være ekskluderende for elever. Der henvises til opregningen af undersøgelser m.v. i Afrapportering fra den lovforberedende ekspertgruppe om regler på inklusions- og specialundervisningsområdet, side 38-39.

Mange kommuner har etableret forskellige mellemformer, der er en blanding af almindelig undervisning og specialundervisning ud fra de gældende rammer for organisering og tilrettelæggelse af undervisningen i folkeskoleloven. Det bruges dermed i praksis til, at den almindelige folkeskole kan tilbyde flere elever med særlige, herunder også forbigående, behov deltagelsesmuligheder i den almindelige folkeskole.

Der har derfor været en bekymring i ekspertgruppen for, at nogle mellemformer ikke giver elever med særlige behov de fornødne deltagelsesmuligheder i skolens faglige og sociale fællesskab.

Der er ikke en entydig forståelse af, hvad mellemformer er, og betegnelsen dækker over en variation af tilbud og organiseringsformer.

2.2.3. Den foreslåede ordning

Forligskredsen er enig om at indføre rammer for "forstærket undervisning". Forstærket undervisning vil være udvalgte typer af mellemformer, som kommunerne kan vælge at oprette. Dvs. en særlig og vedvarende organisering af en almindelig klasse for elever, der ellers kunne have behov for segregeret specialundervisning. Forstærket undervisning vil skulle etableres efter kommunalbestyrelsens beslutning som en del af den kommunale skolestruktur. Kommunalbestyrelsen beslutter selv, om der skal etableres forstærket undervisning.

Det foreslås derfor, at det skal være kommunalbestyrelsen, som på et møde i byrådet beslutter, om der oprettes forstærket undervisning i kommunen. Det svarer til retstilstanden for alle andre beslutninger om, hvordan skolestrukturen i kommunen skal se ud.

Kommunalbestyrelsen vil kunne træffe beslutning om, at en eller flere af kommunens almindelige folkeskoler skal tilbyde forstærket undervisning. Kommunalbestyrelsen vil også kunne træffe en generel beslutning om, at der ikke oprettes forstærket undervisning på kommunens folkeskoler.

En beslutning om at oprette forstærket undervisning vil skulle omfatte en række delbeslutninger. Kommunalbestyrelsen vil skulle træffe beslutning om, hvilke af kommunens almindelige folkeskoler, der skal have forstærket undervisning, og på hvilke klassetrin. Kommunalbestyrelsen vil desuden skulle beslutte, om den forstærkede undervisning på den enkelte skole skal oprettes som hold eller klasser med forstærket undervisning eller begge former.

Det forventes ikke, at kommunerne vælger at oprette forstærket undervisning på alle skoler, da forstærket undervisning bl.a. vil forudsætte et vist elevgrundlag, og at der ikke vil være det fornødne elevgrundlag på alle skoler.

Forligskredsen ønsker, at forstærket undervisning skal udgøre en organisatorisk og lovgivningsmæssige ramme, der sikrer både faglig og social deltagelse i den almindelige klasse for elever med særlige behov. Hensigten er at fremme udvikling af tilbud, der kan give elever med selv vidtgående støttebehov styrkede muligheder for at deltage i den almindelige undervisning og blive i den almindelige folkeskole.

Forstærket undervisning vil indebære en vedvarende inddragelse af specialpædagogiske kompetencer, viden og metoder i klassens eller holdets undervisning med henblik på at imødekomme elevernes behov og forudsætninger. Den enkelte elevs behov herfor behøver ikke at være vedvarende.

Forstærket undervisning skal kunne oprettes på følgende to måder:

1) En almindelig klasse med forstærket undervisning, dvs. almindelige klasser med en særlig organisering (f.eks. færre elever) med en blanding af få henviste elever og en overvægt af elever, der ikke er henviste. Klassen skal have karakter af en almindelig klasse, f.eks. á la en Nest-klasse.
2) En almindelig klasse med et tilknyttet hold med forstærket undervisning. Holdene kan bestå af elever på samme klassetrin, hvor de kan undervises i op til 50 pct. af undervisningstiden for hele skoleåret. Hold med forstærket undervisning vil give friere muligheder for holddannelse end efter de gældende regler, da holddannelse skal kunne planlægges og ske fra skoleårets start, uanset begrundelsen for holddannelse. Et hold med forstærket undervisning kan være for elever, der har behov for i varierende omfang at være på et hold i f.eks. fag, som de har vanskeligt ved, eller for elever, der har svært ved at deltage i klassens undervisning, og f.eks. har behov for tættere voksenkontakt og mulighed for individuel støtte på holdet med henblik på senere i skoleåret at deltage i klassens undervisning i større omfang.

Forstærket undervisning vil i begge former være kendetegnet ved vedvarende inddragelse af specialpædagogiske kompetencer, viden og metoder i klassens eller holdets undervisning, der indebærer en forening af almindelig undervisning og specialpædagogisk bistand, og som på forhånd er fastlagt på baggrund af, at der i klassen går en mindre gruppe elever med særlige behov, der ikke kan imødekommes inden for de sædvanlige rammer for den almindelige undervisning. Forstærket undervisning indebærer således f.eks. flere personaleressourcer, tovoksenordninger og særlige fysiske rammer. Forstærket undervisning skal have karakter af almindelig undervisning.

Elever vil skulle henvises til forstærket undervisning på baggrund af en støtteplan og efter indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning. Henvisningen vil skulle foretages af kommunalbestyrelsen, som kan delegere opgaven.

Forstærket undervisning vil ikke være et segregeret specialundervisningstilbud. Til forskel fra segregerede specialundervisningstilbud, der er midlertidige tilbud, vil henvisning til forstærket undervisning skulle have en mere permanent karakter. Det betyder, at elever, der er henvist til forstærket undervisning, skal kunne fortsætte i den klasse, de modtager forstærket undervisning i eller i tilknytning til, igennem hele deres skolegang ligesom de

øvrige elever i klassen, også selvom de ikke længere er henvist til forstærket undervisning. Hvis en elev ikke længere har et lige så omfattende behov for forstærket undervisning, som da eleven blev henvist til forstærket undervisning, kan indsatsen justeres herefter, og det er således kun klassen og ikke omfanget af indsatsen, der er permanent.

Forældre skal kunne anmode om forstærket undervisning, hvis kommunen har etableret sådanne tilbud. Forældre vil også kunne afvise tilbuddet, hvis de ikke mener, at deres barns behov kan imødekommes i tilbuddet. Hvis forældre afviser et tilbud om forstærket undervisning, vil skolelederen som hidtil skulle vurdere, hvordan elevens særlige behov så skal opfyldes på anden vis, herunder om eleven har behov for henvisning til et segregeret specialundervisningstilbud.

Indførelsen af forstærket undervisning vil ikke være til hinder for, at skolelederen i øvrigt kan prioritere indsatser i almindelige klasser fra f.eks. skolens timebank m.v. Skoler vil således fortsat kunne etablere lokale organisering- og tilrettelæggelsesformer (mellemformer) som i dag, men altså uden de særlige fravigelsesmuligheder, som alene vil være målrettet elever i forstærket undervisning, jf. de almindelige bemærkningers pkt. 2.3.

Indførelsen af forstærket undervisning vil heller ikke være til hinder for, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at oprette specialklasser, der har en tæt tilknytning til den almindelige undervisning. Henvisning til specialklasser sker som hidtil på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering.

For nærmere om forstærket undervisning henvises til lovforslagets § 1, nr. 3, 17-20, 22 og 24, og bemærkningerne hertil.

2.3. Fravigelsesmuligheder for elever

2.3.1. Gældende ret

Der er ikke fastsat regler om forstærket undervisning i den gældende folkeskolelov, og derfor heller ikke regler om fravigelsesmuligheder for elever, der er henvist til forstærket undervisning.

Det følger af den gældende folkeskolelovs § 3, stk. 2, at børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, gives specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i specialklasser og specialskoler. Undervisning som nævnt i 1. pkt. kan også gives i behandlings- og specialundervisningstilbud efter § 20, stk. 5, eller specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem efter § 20, stk. 5. Der gives desuden specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn, hvis undervisning i den

almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, jf. § 16, stk. 4.

Efter folkeskolelovens § 3, stk. 3, 1. pkt., fastsætter undervisningsministeren nærmere regler om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, herunder om adgangen til at indhente viden og specialrådgivning samt bistand til kommunens udredning fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation, og kan i den forbindelse fravige §§ 5, 7, 7 a, 13 og 14, § 14 b, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 1, § 29 og § 36, stk. 2 og 4.

Bemyndigelsen i folkeskolelovens § 3, stk. 3, 1. pkt., er udmøntet i bekendtgørelse nr. 693 af 20. juni 2014 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand (specialundervisningsbekendtgørelsen).

Specialundervisningsbekendtgørelsens kapitel 4 (§§ 12-15) indeholder de nærmere regler om særlige ordninger for enkelte elever.

Det følger af specialundervisningsbekendtgørelsens § 12, stk. 1, at undervisningstiden for elever, der modtager specialundervisning, kan med forældrenes samtykke overstige det i folkeskolelovens § 14 b, stk. 2, 1. pkt., fastsatte loft over den højeste undervisningstid på 1.400 timer i et skoleår.

Det fremgår endvidere af specialundervisningsbekendtgørelsens § 12, stk. 2, at en elev i ganske særlige tilfælde midlertidigt kan modtage al undervisning som enkeltmandsundervisning. Undervisningstiden kan i så fald i den pågældende periode nedsættes forholdsmæssigt i forhold til den i folkeskolelovens § 14 b, stk. 1, fastsatte mindste samlede varighed. Det samme gælder det fastsatte mindste antal årlige undervisningstimer for 10. klasse på 840 undervisningstimer. Kommunalbestyrelsen skal uden ophør undersøge muligheden for at henvise eleven til et egnet tilbud på en almindelig folkeskole, en specialskole eller i et regionalt undervisningstilbud m.v.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 12, stk. 3, kan undervisningstiden med forældrenes tilslutning nedsættes, hvis elevens helbred ifølge lægeerklæring ikke tillader gennemførelse af fuld undervisning.

Det følger endvidere af specialundervisningsbekendtgørelsens § 13, stk. 1, at har en elev usædvanligt store vanskeligheder i et fag, således at det ikke skønnes hensigtsmæssigt at give eleven specialundervisning i faget, kan eleven med forældrenes samtykke fritages for undervisning i dette fag, dog ikke for så vidt angår dansk og matematik. Afgørelse herom træffes af skolens leder på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering. Eleven skal have anden undervisning i stedet for det pågældende fag.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 13, stk. 2, gælder stk. 1 tilsvarende ved fritagelse for den obligatoriske brobygning m.v. i 10. klasse, jf. folkeskolelovens § 19 c, stk. 4, og for den obligatoriske selvvalgte opgave i 10. klasse, jf. folkeskolelovens § 19 c, stk. 5.

Det følger af specialundervisningsbekendtgørelsens § 14, stk. 1, at karaktergivning efter aftale med eleven og forældrene i et eller flere fag kan erstattes af en skriftlig udtalelse om elevens standpunkt. Udtalelsen skal for det enkelte fag udtrykke, i hvor høj grad eleven har nået de opstillede mål for undervisningen i faget.

Det fremgår endvidere af specialundervisningsbekendtgørelsens § 14, stk. 2, at hvis karaktergivning i medfør af stk. 1 erstattes af en skriftlig udtalelse, medtages denne på elevens bevis, jf. folkeskolelovens § 13, stk. 9.

Det følger herudover af specialundervisningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, at hvis elevens skolesituation giver anledning til alvorlig bekymring, kan skolens leder efter samråd med eleven og forældrene indstille eleven til en pædagogisk-psykologisk vurdering, selv om eleven ikke kan anses for at have behov for specialpædagogisk bistand.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 15, stk. 2, kan forældrene anmode skolens leder om en pædagogisk-psykologisk vurdering af deres barn, hvis de finder, at der er behov herfor. Hvis skolens leder afslår forældrenes anmodning, skal afslaget meddeles skriftligt.

Herudover er der særlige regler om fritagelse for tysk eller fransk efter 7. klassetrin i folkeskolelovens § 5, stk. 3, om fritagelse for kristendomskundskab i folkeskolelovens § 6, stk. 2, og om mulighed for at modtage undervisning i en reduceret fagrække i folkeskolelovens § 9, stk. 4, § 9 a, stk. 3, og § 33, stk. 4-7.

2.3.2. Undervisningsministeriets overvejelser

Mulighederne for fravigelse af folkeskolens almindelige ordning for enkeltelever i form af f.eks. fritagelse for fag og nedsat undervisningstid gælder i dag for elever, der modtager specialpædagogisk bistand i en specialklasse eller specialskole eller som støtte i den almindelige klasse i mindst ni ugentlige timer. Herudover kan enhver elev fritages for tysk/fransk fra 7. klasse, hvis det er til elevens bedste. Endvidere er der i helt særlige tilfælde mulighed for at blive fritaget for prøver. Desuden kan undervisningen en elev være begrænset som følge af (hel eller) delvis sygemelding.

Med ophævelse af 9-timersgrænsen i den almindelige undervisning, jf. de almindelige bemærkningers pkt. 2.1, vil den gruppe af elever, der modtager specialpædagogisk bistand som støtte i mindst ni ugentlige timer, ikke længere være omfattet af fravigelsesmulighederne. Det vurderes, at der vil kunne være elever i den almindelige undervisning, der har behov for individuelle fritagelser i en kortere eller eventuelt længere periode.

Målgruppen for forstærket undervisning vurderes at være dels elever, der i dag får støtte i mindst ni ugentlige undervisningstimer eller er i mellemformer, der ligner forstærket undervisning, dels elever, som ellers ville kunne have behov for undervisning i specialklasse eller specialskole.

2.3.3. Den foreslåede ordning

Forligskredsen er enig om at indføre muligheder for fravigelse af folkeskolens almindelige ordning for enkeltelever, som er henvist til forstærket undervisning, der svarer til de gældende regler for elever, der modtager specialpædagogisk bistand i en almindelig klasse.

Formålet med fravigelsesmulighederne vil være at understøtte, at flere elever kan være en del af folkeskolens almindelige undervisning. Der foreslås kun fravigelsesmuligheder for elever, der modtager forstærket undervisning, fordi muligheder for fritagelse m.v. fortsat kun bør finde anvendelse for elever, som har særligt behov herfor, og kun ske samtidig med, at eleven gennem den forstærkede undervisning tilbydes det fornødne læringsmiljø og støtte. Dette skal ses i lyset af, at der er tale om indgribende ændringer i en elevs skolegang, der blandt andet vil kunne forringe elevens retskrav på optagelse på en ungdomsuddannelse.

De konkrete fravigelsesmuligheder vil være:

1) Midlertidig fritagelse fra et eller flere fag, bortset fra dansk og matematik. Det kan f.eks. være, at eleven har så svært ved faget, at det går ud over elevens faglige og sociale trivsel og læring uanset forsøg på at tilpasse indholdet i undervisningen til elevens behov og forudsætninger via variation i undervisningsformer og differentiering samt tilpasninger i læringsmiljøet. Et eksempel herpå er elever med midlertidige kognitive vanskeligheder som følge af belastningsreaktion eller alvorlig psykisk mistrivsel, der på trods af brug af specialpædagogisk bistand ikke vurderes at kunne få udbytte af faget.

2) Midlertidig nedsættelse af undervisningstid som følge af elevens helbred. Det kan f.eks. være elever med et alvorligt fysisk handicap, der hurtigere udtrættes, eller udover skolegang skal bruge mange timer om ugen på fysisk

træning, behandling og transport. Det kan også være elever i alvorlig psykisk mistrivsel, som derfor hurtigere udtrættes eller overbelastes.

3) Fritagelse for karakterer.

Der skal som udgangspunkt gælde samme proceskrav for de tre fravigelsesmuligheder, som gælder for elever, der i dag er henvist til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Det omfatter krav om pædagogisk-psykologisk vurdering ved fritagelse for fag, krav om lægeerklæring for at nedsætte undervisningstiden og krav om aftale med elev og forældre ved fritagelse for karakterer, jf. specialundervisningsbekendtgørelsens §§ 12-14, som er gengivet ovenfor i pkt. 2.3.1. Forligskredsen er enig om, at elever dog skal kunne fritages mere enkelt fra et eller flere fag, bortset fra dansk og matematik, i op til tre måneder på baggrund af en støtteplan. Herudover skal elever i psykisk mistrivsel kunne få nedsat undervisningstid på baggrund af pædagogisk-psykologisk rådgivning eller efter samråd med lettilgængeligt kommunalt behandlingstilbud for børn, der er i behandling i tilbuddet. Det skal også være muligt at få nedsat undervisningstiden efter en lægeerklæring som i dag.

For nærmere om fravigelsesmuligheder for elever, der er henvist til forstærket undervisning henvises til lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

2.4. Støtteplan

2.4.1. Gældende ret

Den gældende folkeskolelov indeholder ikke regler om støtteplaner.

Det følger af folkeskolelovens § 13 b, stk. 1, at som led i den løbende evaluering, jf. § 13, stk. 2, skal der for hver elev fra børnehaveklassen til og med 9. klassetrin udarbejdes en meddelelsesbog. Meddelelsesbogen skal understøtte og kvalificere dialogen mellem skole og hjem og indeholde få, væsentlige fokuspunkter for den enkelte elevs faglige og alsidige udvikling.

De nærmere principper for, hvordan fokuspunkterne konkret udarbejdes, besluttes lokalt på skolen. Fokuspunkterne skal tage udgangspunkt i lærere og pædagogers observationer af elevens aktuelle status og sætte rammen for dialog mellem skole og hjem om, hvordan elevens faglige og alsidige udvikling bedst understøttes fremover.

Det følger af folkeskolelovens § 13 b, stk. 2, skal der for elever på 1.-9. klassetrin indgå fokuspunkter for den faglige udvikling i fagene dansk og matematik i meddelelsesbogen, jf. stk. 1. For elever i børnehaveklassen skal

fokuspunkter for den faglige udvikling i kompetenceområderne sprog og matematisk opmærksomhed indgå i meddelelsesbogen, jf. stk. 1.

Efter folkeskolelovens § 13 b, stk. 3, at meddelelsesbogen på 7., 8. og 9. klassetrin ud over de i stk. 1 og 2 nævnte oplysninger skal indeholde oplysninger om elevernes overvejelser om uddannelse og de faglige krav til uddannelsen. Meddelelsesbogen skal tillige indeholde oplysninger om eventuelle særlige målrettede skole- og vejledningsindsatser, der måtte være igangsat.

Efter folkeskolelovens § 13 b, stk. 4, skal meddelelsesbogen for elever i børnehaveklassen og på 1.-9. klassetrin med udfordringer i skolen ud over de i stk. 1-3 nævnte oplysninger indeholde oplysninger om de indsatser og den opfølgning, skolen har iværksat for at imødekomme elevernes udfordringer.

Det fremgår af forarbejderne hertil, jf. Folketingstidende 2021-22, tillæg A, L 174 som fremsat, de almindelige bemærkningers pkt. 3.4.3, side 13, at elever med udfordringer i skolen skal ses som en samlebetegnelse for elever – både på almen- og specialområdet – der har faglige udfordringer, indlæringsmæssige vanskeligheder, adfærdsmæssige udfordringer, mistrivsel, højt fravær samt udfordringer grundet høj begavelse m.v. Det kan også være elever med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser samt elever, der af andre årsager ikke er i trivsel.

Det følger af folkeskolelovens § 13 b, stk. 5, at meddelelsesbogen skal være skriftlig. Meddelelsesbogen skal anvendes regelmæssigt og gøres tilgængelig for eleven og forældrene mindst én gang om året.

Herudover indeholder specialundervisningsbekendtgørelsen nærmere regler om indhentning af en pædagogisk-psykologisk vurdering forud for beslutninger om henvisning til specialpædagogisk bistand m.v. En pædagogisk-psykologisk vurdering er en skriftlig, faglig vurdering af elevens kompetencer med henblik på at yde skolen samt eleven og forældrene rådgivning om tilrettelæggelsen af og indholdet i en undervisning, der kan tilgodese elevens særlige behov og forudsætninger. En pædagogisk-psykologisk vurdering udarbejdes af kommunen på grundlag af den pædagogisk-psykologiske rådgivning fra kommunens psykologer, audiologopæder (tale-høre-lærere), ergo- og fysioterapeuter og pædagogiske konsulenter m.fl.

2.4.2. Undervisningsministeriets overvejelser

Styrelsen for Undervisning og Kvalitets »Evaluering af inkluderende læringsmiljøer og specialpædagogisk bistand« fra 2022 viser, at en stigende

andel af børn og unge har behov for hjælp og støtte i undervisningen. Rapporten og de årlige data fra uddannelsesstatistik.dk viser samtidig, at andelen af elever, der modtager segregeret specialundervisning i et kommunalt undervisningstilbud, er stigende. Billedet af, at der ses en stigning i antallet af elever i den almindelige undervisning, der har et støttebehov bekræftes af VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd undersøgelse af særlige behov i skolen fra 2024 (Tegtmejer et al.: »Særlige behov i skolen: En undersøgelse af forståelse, opdeling, organisering omkring og imødekommelse af særlige behov i skolen«, 2024).

Ifølge den lovforberedende ekspertgruppe om regler på inklusions- og specialundervisningsområdet er det bagvedliggende problem, at flere og flere børn og unge ikke tilbydes deltagelsesmuligheder i den almindelige folkeskole, som gør, at de kan trives og udvikle sig fagligt.

Ifølge ekspertgruppen lægger reglerne for støtte i dag i høj grad op til fokus på udfordringer hos enkeltelever frem for en mere behovs- og kontekstorienteret tilgang til indsatser og støtte målrettet klassen. Reglerne understøtter heller ikke i tilstrækkelig grad, at støtte og indsatser iværksættes tidligt, så støttebehov eskalerer, bl.a. fordi der går for lang tid fra forældrenes bekymring til, at skolen handler. Samtidig har en pædagogisk-psykologisk vurdering ofte fokus på vurdering af elevens behov, og ikke nok fokus på elevens kontekst, og hvilke handlinger, der kan støtte eleven i den almindelige klasse. Hertil kommer, at der kan være ventetid på at få foretaget en pædagogisk-psykologisk vurdering, og at etableringen af støtten derfor kan trække ud. Det fremgår endvidere af en undersøgelse fra 2022 (Szulevicz, T. & Arnfred, J.: »Struktur som pædagogisk-psykologisk standardanbefaling« i Specialpædagogik nr. 4, 2022), at langt størstedelen af alle pædagogisk-psykologiske vurderinger anbefaler øget struktur.

2.4.3. Den foreslåede ordning

Forligskredsen er enig om at indføre en støtteplan for elever, der ikke trives fagligt og/eller socialt, herunder ved manglende faglig progression. Af planen skal fremgå, hvilke indsatser der skal iværksættes for at hjælpe eleven, og hvem der har ansvaret for disse. Indsatser kan både være målrettet den enkelte elev og læringsmiljøet, dvs. fællesskabet. Planen skal være individuel og skal udarbejdes med tæt inddragelse af eleven og forældrene.

Det er hensigten, at støtteplanen skal imødegå den generelle misforståelse af de nuværende regler, nemlig at støtte kræver en forudgående diagnose.

Forligskredsen ønsker også at styrke en tidlig og forebyggende indsats og hurtigere hjælp til elever med særlige behov og elever med højt fravær.

Støtteplanen erstatter de eksisterende krav om udvidelse af indholdet af meddelelsesbogen efter folkeskolelovens § 13 b, stk. 4. Der vil således blive stillet krav om, at støtteplanen beskriver fremadrettede indsatser i stedet for, som i meddelelsesbogen, bagudrettede indsatser.

Målgruppen for støtteplaner vil være elever i den almindelige undervisning, om hvem skolelederen vurderer, ikke er i faglig og social trivsel, dvs. den samme målgruppe som i dag får udvidet deres meddelelsesbog.

Det vil være skolelederens ansvar, at der udarbejdes en støtteplan, hvis skolelederen vurderer, at en elev er i faglig og/eller social mistrivsel. Skolelederen kan delegere opgaven til det relevante personale, herunder lærere og pædagoger. Støtteplanen kan udarbejdes i samarbejde med øvrige ressourcepersoner – f.eks. en pædagog i skolefritidsordningen, sundhedsplejen eller en socialrådgiver, ligesom et familiemedlem eller en anden forælder i klassen kan inddrages. Hvis det er relevant, og eleven og elevens forældre har samtykket heri, kan de øvrige forældre i klassen orienteres om elevens særlige behov eller fravær, på et forældremøde eller ved direkte kontakt til enkelte andre forældre eller lign.

En støtteplan vil f.eks. kunne indeholde indsatser målrettet arbejde med tydelig og overskuelig struktur og forudsigelighed (f.eks. i form af piktogrammer og stopur/timetimer), styrket fokus på klasseledelse og ro i klassen, tæt pædagogisk guidning til eleven, ekstra voksenstøtte i klassen, arbejde med relationer og gruppedannelser.

De nye regler skal således samlet set medvirke til at sikre:

- At arbejdet med at skabe et godt og omsorgsfuldt læringsmiljø, der sikrer alle elever faglige og sociale deltagelsesmuligheder, begynder tidligere end i dag.
- Et styrket fokus på, at skolens fagprofessionelle analyserer årsagerne til faglig og social mistrivsel.
- Et styrket fokus på både fællesskabs- og individrettede handlinger i læringsmiljøet, der adresserer årsagerne til faglig og social mistrivsel og løsningerne herpå.
- At der skal følges op på handlingerne i læringsmiljøet, så indsatsen kan justeres, hvis den ikke virker efter hensigten, eller afsluttes, hvis behovet ikke længere er der.
- At der skabes gode muligheder for skolens fagprofessionelle og de medarbejdere, der giver pædagogisk-psykologisk rådgivning, til at

løfte arbejdet med forebyggelse og tidlig indsats, særligt arbejdet med at skabe struktur og forudsigelighed for alle elever.
- At tilliden hos forældrene til skolens arbejde styrkes, og at eleverne inddrages i forhold til, hvad der vil være gode handlinger i læringsmiljøet, fordi begge dele er afgørende for, om indsatserne virker.
- At forældrenes perspektiv inddrages og medtænkes, for at sikre en så helhedsorienteret indsats som muligt.

Skolelederen vil skulle indhente pædagogisk-psykologisk rådgivning i arbejdet med den enkelte støtteplan, jf. hertil de almindelige bemærkningers pkt. 2.5.

Det foreslås, at skolelederen vil skulle følge op på støtteplanen mindst hver tredje måned i samarbejde med det undervisende personale og med inddragelse af eleven og forældrene. Opfølgningen vil have til hensigt at sikre fremdrift i indsatserne, og at der sker justering af indsatserne ved behov.

Som nævnt vil eleven og dennes forældre altid skulle inddrages i udarbejdelsen af en støtteplan. Forældre og elever vil dog ikke kunne modsætte sig, at der udarbejdes en støtteplan for eleven, hvis skolelederen vurderer, at der er behov for at udarbejde en.

Herudover vil eleven og forældre få ret til at anmode om en støtteplan, hvis forældrene mener, at deres barn ikke trives i skolens faglige og sociale fællesskaber, samt ret til at anmode om opfølgning på en allerede udarbejdet støtteplan. Hvis anmodningen om at udarbejde eller følge op på en støtteplan ikke imødekommes af skolelederen, vil der være tale om en afgørelse, og forældrene vil have krav på en skriftlig begrundelse. Herudover bør forældrene i overensstemmelse med den almindelige vejledningspligt normalt vejledes om, at kommunalbestyrelsen kan foretage en efterprøvelse af skolelederens afgørelse. Vejledningen om muligheden for kommunalbestyrelsens efterprøvelse følger ikke af forvaltningslovens § 25, men af den almindelige vejledningspligt. Der er således tale om en supplerende vejledningsforpligtelse i situationer, hvor det efter omstændighederne må anses for påkrævet at orientere forældrene om muligheden for at få afgørelsen efterprøvet.

For nærmere om adgang til at få genoptaget skolelederens afgørelse af kommunalbestyrelsen og underretning til Klagenævnet for Specialundervisning i forbindelse med udarbejdelse af støtteplaner henvises til de almindelige bemærkningers pkt. 4.2 og 4.3.

Der vil altid skulle udarbejdes en støtteplan, hvis en elev modtager fraværsundervisning og ikke trives i skolens faglige og sociale fællesskaber, jf. hertil den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 16. Der vil endvidere altid skulle udarbejdes en støtteplan, hvis en elev ønskes henvist til forstærket undervisning, jf. hertil den foreslåede bestemmelse i § 4 b, stk. 3, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3. Hvis der gives tilbud om forstærket undervisning fra skolestart i børnehaveklassen til et barn, hvor de særlige behov allerede er afklaret i børnehaven, vil der ikke være udarbejdet en støtteplan i skoleregi. I givet fald kan tilbuddet gives på baggrund af pædagogisk-psykologisk rådgivning indhentet før skolestart.

Undervisningsministeriet vil udarbejde en kort skabelon for støtteplanen, som frivilligt kan bruges af skolerne, samt en vejledning om støtteplanen.

For nærmere om støtteplaner i forebyggelse og tidlig indsats samt i forstærket undervisning og om forholdet til meddelelsesbogen henvises til lovforslagets § 1, nr. 3 og 10, og bemærkningerne hertil.

2.5. Indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning og ophævelse af krav om pædagogisk-psykologisk vurdering ved revisitation

2.5.1. Gældende ret

Efter folkeskolelovens § 12, stk. 2, sker henvisning til specialundervisning, som ikke er af foreløbig karakter, efter pædagogisk-psykologisk rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Efter folkeskolelovens § 3, stk. 3, 1. pkt., fastsætter undervisningsministeren nærmere regler om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, herunder om adgangen til at indhente viden og specialrådgivning samt bistand til kommunens udredning fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation, og kan i den forbindelse fravige §§ 5, 7, 7 a, 13 og 14, § 14 b, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 1, § 29 og § 36, stk. 2 og 4.

Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 693 af 20. juni 2014 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand (specialundervisningsbekendtgørelsen).

Fremgangsmåden ved iværksættelse og ophør af specialpædagogisk bistand er nærmere reguleret i specialundervisningsbekendtgørelsens kapitel 2 (§§ 2-7).

Indhentelse af en pædagogisk-psykologisk vurdering er reguleret i specialundervisningsbekendtgørelsens §§ 2-3.

Det fremgår blandt andet af specialundervisningsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, at hvis det antages, at en elev har behov for specialpædagogisk bistand, jf. folkeskolelovens § 3, stk. 2, skal eleven indstilles til en pædagogisk-psykologisk vurdering. Indstilling afgives af skolens leder til pædagogisk-psykologisk rådgivning, eventuelt på initiativ af den kommunale sundhedstjeneste, hvis denne har kendskab til psykiske, fysiske, sproglige eller sensoriske funktionsvanskeligheder hos eleven, som giver grund til at antage, at eleven har behov for specialpædagogisk bistand.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 2, stk. 2, kan forældrene og eleven anmode om en pædagogisk-psykologisk vurdering i de tilfælde, hvor de finder, at der bør iværksættes specialpædagogisk bistand.

Det følger endvidere af specialundervisningsbekendtgørelsens § 2, stk. 3, at indstilling om en pædagogisk-psykologisk vurdering, jf. stk. 1, afgives efter samråd med forældrene og eleven. Modsætter forældrene sig, at der foretages en pædagogisk-psykologisk vurdering, kan der kun afgives indstilling herom, hvis skolens leder anser det for absolut påkrævet, at der foretages en vurdering af elevens behov for specialpædagogisk bistand.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 3, stk. 1, 1. pkt., skal den pædagogisk-psykologiske vurdering efter samråd med forældrene suppleres med udtalelser fra andre sagkyndige i fornødent omfang, herunder sagkyndige fra andre kommuner.

Det fremgår af specialundervisningsbekendtgørelsens § 3, stk. 2, 2. pkt., at har eleven behov for specialpædagogisk bistand, skal vurderingen indeholde et forslag til den nærmere ordning af den specialpædagogiske bistand.

Det følger endvidere af specialundervisningsbekendtgørelsens § 3, stk. 3, at kan der ikke opnås enighed med forældrene om den pædagogisk-psykologiske vurdering, skal der i vurderingen redegøres herfor samt for, hvorvidt den foreslåede specialpædagogiske bistand vurderes at være absolut påkrævet.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 3, stk. 4, fremsendes den pædagogisk-psykologiske vurdering skriftligt til skolens leder. Samtidig fremsendes en kopi af vurderingen til forældrene.

Henvisning og revisitation af elever til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand er reguleret i specialundervisningsbekendtgørelsens §§ 4-7.

Det følger af specialundervisningsbekendtgørelsens § 5, at specialpædagogisk bistand kan iværksættes uden iagttagelse af den i §§ 2-4 angivne

fremgangsmåde, hvis eleven befinder sig i en særlig vanskelig situation, der nødvendiggør en øjeblikkelig indsats fra skolens side. Der skal dog snarest foretages en pædagogisk-psykologisk vurdering, hvis den etablerede specialpædagogiske bistand skønnes at ville strække sig over mindst 3 uger (15 skoledage).

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 7, stk. 1, følger skolens leder udviklingen hos elever, der modtager specialpædagogisk bistand. Der skal mindst én gang om året tages stilling til, om den specialpædagogiske bistand til den pågældende elev skal fortsætte, ændres eller ophøre.

Det følger endvidere af specialundervisningsbekendtgørelsens § 7, stk. 3, at beslutningerne efter stk. 1 og 2 træffes på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Specialundervisningsbekendtgørelsens kapitel 4 (§§ 12-15) indeholder de nærmere regler om særlige ordninger for enkelte elever.

Det følger af specialundervisningsbekendtgørelsens § 13, stk. 1, at har en elev usædvanligt store vanskeligheder i et fag, således at det ikke skønnes hensigtsmæssigt at give eleven specialundervisning i faget, kan eleven med forældrenes samtykke fritages for undervisning i dette fag, dog ikke for så vidt angår dansk og matematik. Afgørelse herom træffes af skolens leder på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering. Eleven skal have anden undervisning i stedet for det pågældende fag.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 13, stk. 2, gælder stk. 1 tilsvarende ved fritagelse for den obligatoriske brobygning m.v. i 10. klasse, jf. folkeskolelovens § 19 c, stk. 4, og for den obligatoriske selvvalgte opgave i 10. klasse, jf. folkeskolelovens § 19 c, stk. 5.

Det følger herudover af specialundervisningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, at hvis elevens skolesituation giver anledning til alvorlig bekymring, kan skolens leder efter samråd med eleven og forældrene indstille eleven til en pædagogisk-psykologisk vurdering, selv om eleven ikke kan anses for at have behov for specialpædagogisk bistand.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 15, stk. 2, kan forældrene anmode skolens leder om en pædagogisk-psykologisk vurdering af deres barn, hvis de finder, at der er behov herfor. Hvis skolens leder afslår forældrenes anmodning, skal afslaget meddeles skriftligt.

2.5.2. Undervisningsministeriets overvejelser

Lærere oplyser i en undersøgelse fra VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd fra 2024 (Tegtmejer et al.: »Særlige behov i skolen: En undersøgelse af forståelse, opdeling, organisering omkring og imødekommelse af særlige behov i skolen«, 2024), at de vurderer, at et øget antal elever har brug for støtte i den almindelige undervisning.

En undersøgelse af pædagogisk-psykologisk rådgivning fra 2023 (Danmarks Evalueringsinstitut: »Undersøgelse af kommunernes pædagogisk-psykologiske rådgivning«, 2023) viser, at ledere med ansvar for pædagogisk-psykologisk rådgivning oplever, at de inddrages for sent, når der er bekymring for en elev, en gruppe eller klasse. Hertil ønsker lederne at bruge mere tid på forebyggende arbejde i skolen, herunder rådgivning af det undervisende personale, og mindre tid på udredende opgaver. Samtidig peger lederne på, at det tidlige og forebyggende arbejde nedprioriteres til fordel for de nuværende "skal"-opgaver. Det fremgår af undersøgelsen, at "skal"-opgaver i denne sammenhæng omfatter 1) pædagogisk-psykologiske vurderinger, 2) opgaver kommuner har besluttet, at den pædagogiske-psykologiske rådgivning skal løse (f.eks. henvisninger til børne- og ungepsykiatrien), og 3) akutte børnesager, der ikke kan vente. Samtidig efterspørger skoleledere og skolens personale mere rådgivning om forebyggelse og sparring om konkrete handlinger. Undersøgelsen viser, at der opstår en negativ selvforstærkende spiral, når det forebyggende arbejde bliver nedprioriteret, og flere og flere elever derfor får behov for en mere omfattende og individuel indsats, hvilket igen trækker ressourcer fra arbejdet med pædagogisk-psykologisk rådgivning til udarbejdelse af pædagogisk-psykologiske individuelle vurderinger.

Samtidig viser en forskningsmæssig gennemgang af en række pædagogisk-psykologiske vurderinger fra 2022 (Szulevicz, T. & Arnfred, J.: »Struktur som pædagogisk-psykologisk standardanbefaling« i Specialpædagogik nr. 4, 2022), at når de pædagogisk-psykologiske vurderinger peger på handlinger, peger de meget ofte på den samme type af handlinger. I 98 pct. af de undersøgte tilfælde peges på tilvejebringelsen af struktur og forudsigelighed omkring et barn eller et børnefællesskab, som en af anbefalingerne. Her ses struktur ud fra en forståelse, hvor der er fokus på betydningen af rammer, tæt pædagogisk guidning, forudsigelighed, støtte, rutiner osv.

Der er således en risiko for, at de pædagogisk-psykologiske vurderingers handlerettede anbefalinger kommer til den almindelige skoles og elevernes hverdag for sent, når de først kommer i forbindelse med udarbejdelsen af den pædagogisk-psykologiske vurdering. Hertil kommer, at de pædagogisk-

psykologiske vurderinger ofte kommer til at fokusere på individperspektiver i problemstillingerne. Undersøgelsen viser således, at de pædagogiske-psykologiske vurderinger finder begrænset pædagogisk anvendelse i den almene klasse, når de først er skrevet.

Derudover har reglerne for støtte i undervisningen bidraget til en praksis, der binder de ressourcer, der er afsat til at give pædagogisk-psykologisk rådgivning, til arbejdet med at skrive pædagogisk-psykologiske vurderinger, fremfor til arbejdet med at hjælpe skolerne med at udvikle omsorgsfulde klassefællesskaber. Grænsen mellem støtte over og under 9 undervisningstimer ugentligt kan i praksis opleves som tilfældig, og de 9 timer angiver ikke nødvendigvis, om en elev har et stort eller lille støttebehov eller behov for tilpasning af undervisningen og læringsmiljøet.

Ekspertgruppen fremhæver derfor, at der er et behov for at flytte balancepunkterne i forbindelse med pædagogisk-psykologisk rådgivning, så der indhentes pædagogisk-psykologisk rådgivning til den tidlige og handlerettede indsats i den almindelige skole, i stedet for at den pædagogisk-psykologiske rådgivning først indhentes, når problemerne har vokset sig store.

2.5.3. Den foreslåede ordning

Der skal fortsat udarbejdes en pædagogisk-psykologisk vurdering af en elev ved henvisning af en elev til et segregeret specialundervisningstilbud, og hvis skolelederen vurderer, at der er behov herfor. Herudover vil forældrene fortsat kunne anmode om en pædagogisk-psykologisk vurdering, hvis de mener, at der er behov for segregeret specialundervisning.

Forligskredsen er enig om, at kravet om, at kommunen mindst én gang årligt skal udarbejde en ny pædagogisk-psykologisk vurdering i forbindelse med revisitation af en elev, der modtager specialundervisning i specialklasser og på specialskoler og fortsætter i samme tilbud, er unødvendigt. I stedet ønsker forligskredsen, at der kun udarbejdes en pædagogisk-psykologisk vurdering i forbindelse med revisitation, når skolelederen vurderer, at der er behov herfor, herunder hvis denne vurdering sker på baggrund af en anmodning fra forældrene. Der vil dog som minimum skulle udarbejdes en pædagogisk-psykologisk vurdering, hvis skolelederen vurderer, at der er behov for, at eleven skifter undervisningstilbud, dvs. ved skift til et andet segregeret specialundervisningstilbud i specialklasse eller på specialskole m.v. eller ved skift tilbage til den almindelige undervisning. Skolelederen skal fortsat foretage revisitation årligt for alle elever i segregeret specialundervisning. Disse ændringer foretages i specialundervisningsbekendtgørelsen.

Forligskredsen er også enig om, at der i lovgivningen indføres en ny forpligtelse for kommunerne til at sikre, at der skal stå pædagogisk-psykologisk rådgivning til rådighed for skolernes arbejde med **tidlige og forebyggende indsatser** i almindelige klasser. Denne rådgivning bliver således en "skal"-opgave i den del af kommunen, der varetager den pædagogisk-psykologiske rådgivning. Ambitionen er, at skolernes tidlige og forebyggende indsatser styrkes, så færre elever kommer til at mistrives fagligt og/eller socialt. Skolelederen fastlægger – i overensstemmelse med de mål og rammer, som henholdsvis kommunalbestyrelsen og skolebestyrelsen har fastsat – formen for indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning. Hvis pædagogisk-psykologisk rådgivning indhentes i alle klasser i folkeskolens almenundervisning, svarer omfanget til, at der kan være en medarbejder med de nødvendige kompetencer til stede i cirka 12 timer pr. klasse årligt fra børnehaveklassen til 9. klasse. Det er dog en lokal beslutning, hvordan og i hvilket omfang pædagogisk-psykologisk rådgivning indhentes ud fra vurdering af behovet. Der vil ikke blive fastsat særlige krav om skriftlighed i forbindelse med de tidlige og forebyggende indsatser.

Folkeskoleforligskredsen er herudover enig om, at skolelederen skal indhente pædagogisk-psykologisk rådgivning i arbejdet med den enkelte **støtteplan**, medmindre skolelederen vurderer, at det ikke er nødvendigt. Indhentningen af pædagogisk-psykologisk rådgivning vil f.eks. ikke være nødvendig, hvis udfordringerne kan løses på skolen med viden og kapacitet i skolens ressourcecenter, vejlederkorps mv. Indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning vil dog altid skulle ske i støtteplaner til brug for henvisning til forstærket undervisning, jf. hertil de almindelige bemærkningers pkt. 2.2.

Formålet med at indhente pædagogisk-psykologisk rådgivning i arbejdet med støtteplaner er at styrke og eventuelt ændre måden at arbejde med læringsmiljøet, når elever er i risiko for at falde uden for fællesskabet eller har manglende faglig progression. Pædagogisk-psykologisk rådgivning skal herudover indhentes i forbindelse med arbejdet med støtteplaner for elever med længerevarende fravær, jf. hertil de almindelige bemærkningers pkt. 3.3.

Den pædagogisk-psykologiske rådgivning har til formål at styrke og eventuelt ændre måden at arbejde med læringsmiljøet, når elever begynder at falde uden for fællesskabet eller har manglende faglig progression. Det er fortsat skolens ansvar at tilpasse læringsmiljøet på baggrund af den pædagogisk-psykologiske rådgivning. Det kan f.eks. være styrkelse af arbejdet med at analysere læringsmiljøet, relationsdannelse og struktur. Den

pædagogisk-psykologiske rådgivning kan også pege på behov for indsatser, der rækker ud over det undervisende personales ansvar og kompetencer, f.eks. tilførsel af specialpædagogiske ressourcer, specialpædagogisk bistand og tilpasninger af det fysiske miljø m.v., for at sikre en elevs fortsatte deltagelse gennem tilpasning af det faglige, sociale og fysiske læringsmiljø. I dette arbejde skal der også være fokus på, om eleverne har behov for individuelle indsatser. Det er således også fortsat skolens ansvar at sikre, at den enkelte elev får den nødvendige støtte.

Skolelederen fastlægger formen for indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning, dvs. de overordnede rammer for samarbejdet, inden for de mål og rammer, der måtte være fastsat af kommunalbestyrelsen, og skolebestyrelsens principper. Det kan bestå af f.eks. supervision, rådgivning og sparring til det undervisende personale og forældrene, individuelle test og vurderinger af eleven mv. Omfang og indhold tilpasses den konkrete elevs situation. Der vil ikke være skriftlige krav udover, hvad der følger af gældende notatpligt, i forbindelse med udarbejdelse af støtteplaner.

Det bemærkes, at organiseringen af den pædagogiske-psykologiske rådgivning i kommunen ikke er nærmere reguleret. Det er derfor op til kommunalbestyrelsen at træffe nærmere beslutning herom. Da den pædagogisk-psykologiske rådgivning ikke har karakter af afgørelse, men højst vil have karakter af sagsforberedelse, vil kommunalbestyrelsen efter de forvaltningsretlige regler om delegation kunne beslutte at overlade hele eller dele af funktionen til interne eller eksterne institutioner, organisationer eller private udbydere. Det er kommunalbestyrelsens ansvar, at de personer, der varetager den pædagogisk-psykologisk rådgivning, har de nødvendige forudsætninger for at varetage denne funktion, hvad enten de er ansat i kommunen eller hos private.

De medarbejdere, der giver den pædagogisk-psykologiske rådgivning, må ikke være underlagt den pågældende skoleleders instruktionsbeføjelse, når de arbejder med en støtteplan på den pågældende skole. Dette for at understøtte, at disse medarbejdere kan bidrage med et andet blik end skolens perspektiv.

Det vil fortsat være skolelederens ansvar at sikre, at der gennemføres de nødvendige indsatser og tilpasninger af læringsmiljøet m.v. på baggrund af indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning.

For nærmere om indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning i forebyggelse og tidlig indsats samt forstærket undervisning henvises til lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

2.6. Midlertidig løsning for frie skoler

2.6.1. Gældende ret

2.6.1.1. Lov om friskoler og private grundskoler m.v.

Det følger af § 3, stk. 1, nr. 1, i lov om friskoler og private grundskoler m.v.(friskoleloven), at en fri grundskole efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren, skal give specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til elever i medfør af § 3, stk. 2, 3. pkt., i lov om folkeskolen, jf. dog stk. 2. Det følger videre af § 3, stk. 1, nr. 2, at en fri grundskole skal tilbyde supplerende undervisning eller anden faglig støtte til en elev, der har brug for støtte, og som ikke kan understøttes alene ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse, med henblik på elevens inklusion i den almindelige undervisning, jf. § 3 a, 1. og 3. pkt., i lov om folkeskolen.

Af § 3, stk. 1, nr. 3, i friskoleloven fremgår det, at en fri grundskole skal yde personlig assistance, der kan hjælpe en elev til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen, hvis der er behov herfor, jf. § 3 a, 2. pkt., i lov om folkeskolen.

Det fremgår af § 3, stk. 2, i friskoleloven, at skolen kan henvise elever til specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand på en anden fri grundskole eller i folkeskolen.

Af § 3, stk. 4, i friskoleloven fremgår det, at skolekommunen skal yde vederlagsfri pædagogisk-psykologisk rådgivning.

Det fremgår af friskolelovens § 3 a, stk. 1, at eleven i fortsættelse af undervisningen efter denne lov kan anvende et it-hjælpemiddel, der er tilbudt til eleven efter § 3, stk. 2, og § 3 a i lov om folkeskolen, § 3, stk. 1, og § 3 a i [lov om] efterskoler og frie fagskoler eller § 3, stk. 1, nr. 1-3, i denne lov, ved fortsat skolegang eller uddannelse på den nye uddannelsesinstitution, indtil der på den nye skole eller nye uddannelse ydes tilbud om den fornødne støtte i form af tilbud om hjælpemidler efter bestemmelserne i den lovgivning, der gælder for den pågældende skoleform eller uddannelse.

Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 536 af 17. maj 2023 om tilskud til friskoler og private grundskoler m.v.

Det følger af § 24 i bekendtgørelsen, at specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter reglerne i lovens § 3, stk. 1, nr. 1, følger bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand med de modifikationer, der følger af folkeskolens styrelsesforhold.

For en gennemgang af reglerne i bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand henvises til pkt. 2.1.1 i de almindelige bemærkninger.

Det fremgår af friskolelovens § 11 a, stk. 1, at staten yder hver enkelt skole et tilskud til inklusion efter § 11, stk. 1, nr. 4, jf. § 3, stk. 1, nr. 2. Taksterne for tilskuddet fastsættes på de årlige finanslove for skoler med henholdsvis 0-149 elever, 150-299 elever og 450 elever og derover. Tilskuddet ydes på grundlag af skolens elevtal pr. 5. september i året før finansåret.

Af friskolelovens § 11 b, stk. 1, fremgår det, at tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter § 11, stk. 1, nr. 1, litra a, ydes med en takst for den første elev, der opfylder betingelserne i stk. 2, og en eller to lavere takster for efterfølgende elever, der opfylder betingelserne i stk. 2. Taksterne fastsættes på de årlige finanslove. Tilskuddet beregnes på grundlag af antallet af skolens elever pr. 5. september i året før finansåret, der opfylder betingelserne i stk. 2. For skoler, der ikke har et beregningsgrundlag, fastsætter undervisningsministeren beregningsgrundlaget individuelt.

Det fremgår af § 11 b, stk. 2, at en elev indgår i skolens beregningsgrundlag for tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, jf. stk. 1, når følgende betingelser er opfyldt:

1) Eleven modtager specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, jf. § 3, stk. 1, nr. 1.
2) Der foreligger på skolen en aktuel skriftlig udtalelse fra pædagogisk-psykologisk rådgivning i skolekommunen, jf. § 3, stk. 4, om, at elevens støttebehov er mindst 9 ugentlige undervisningstimer. For de tyske mindretalsskoler kan udtalelsen erstattes af en tilsvarende fra Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig.
3) Skolen har udarbejdet en skriftlig plan for indsatsen for den pågældende elev.

Udtalelsen efter § 11 b, stk. 2, nr. 2, er i praksis normalt en pædagogisk-psykologisk vurdering.

2.6.1.2. Lov om efterskoler og frie fagskoler

Det fremgår af § 3, stk. 1, i lov om efterskoler og frie fagskoler, at skolerne kan tilbyde specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til elever i medfør af § 3, stk. 2, i lov om folkeskolen.

Det fremgår af lovens § 3, stk. 2, at elevens tidligere skolekommune yder vederlagsfri pædagogisk-psykologisk rådgivning for elever, som ikke er fyldt 18 år ved kursets begyndelse, og for elever på efterskoler, som er fyldt 18 år ved kursets begyndelse.

Det fremgår af lovens § 3, stk. 3, at skolerne på baggrund af en udtalelse fra elevens tidligere skolekommune, jf. stk. 2, og godkendelse af udtalelsen fra elevens bopælskommune kan henvise elever til specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand i folkeskolen. Af bestemmelsens 2. pkt. fremgår, at skolerne herudover kan henvise elever til en anden fri kostskole eller en fri grundskole efter aftale med denne.

Det fremgår af lovens § 3, stk. 5, at undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om bestemmelserne i stk. 2-4.

Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 284 af 27. marts 2017 om tilskud mv. til efterskoler og frie fagskoler.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 39, at henvisning til specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand i henhold til lovens § 3, stk. 3 og 5, kun kan ske i det omfang skolen ikke selv kan varetage opgaven, og kun som midlertidigt, periodisk eller punktvist supplement til skolens efter specialundervisningstilbud.

Det fremgår af § 3 a i lov om efterskoler og frie fagskoler, at skolerne skal tilbyde supplerende undervisning eller anden faglig støtte til en elev, der har brug for støtte, og som ikke alene kan understøttes ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse, med henblik på elevens inklusion i den almindelige undervisning, jf. § 3 a, 1. og 3. pkt., i lov om folkeskolen. Hvis der er behov herfor, skal skolerne give personlig assistance, der kan hjælpe en elev til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med undervisningen, jf. § 3 a, 2. pkt., i lov om folkeskolen.

Det fremgår af § 3 b, stk. 1, i lov om efterskoler og frie fagskoler, at eleven i fortsættelse af undervisningen efter denne lov kan anvende et it-hjælpemiddel, der er tilbudt eleven efter § 3, stk. 2, og § 3 a i lov om folkeskolen, § 3, stk. 1, nr. 1-3, i lov om friskoler og private grundskoler m.v., eller § 3, stk. 1, og § 3 a i denne lov, ved fortsat skolegang eller uddannelse på den nye uddannelsesinstitution, indtil der på den nye skole eller nye uddannelse ydes tilbud om den fornødne støtte i form af tilbud om hjælpemidler efter bestemmelserne i den lovgivning, der gælder for den pågældende skoleform eller uddannelse.

Af lovens § 25, stk. 1, fremgår det, at staten yder tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, jf. § 3, stk. 1. Ministeren kan fastsætte et maksimum for det antal elever, der ydes tilskud til på det enkelte kursus. Af stk. 2, fremgår det, at tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i medfør af stk. 1 ydes med en takst pr. årselev, der har modtaget specialundervisning i det skoleår, der slutter i året før finansåret. Taksterne fastsættes på de årlige finanslove. For skoler, der ikke har et beregningsgrundlag, fastsætter undervisningsministeren beregningsgrundlaget individuelt.

Af lovens § 25, stk. 3, fremgår det, at en elev indgår i skolens beregningsgrundlag for tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, jf. stk. 2, når følgende betingelser er opfyldt:

1) Eleven har modtaget specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, jf. § 3, stk. 1.
2) For elever på efterskoler samt for elever på frie fagskoler, der ikke er fyldt 18 år ved kursets begyndelse, foreligger der på skolen en aktuel skriftlig udtalelse fra pædagogisk-psykologisk rådgivning, jf. § 3, stk. 2, om, at elevens støttebehov er mindst 9 ugentlige undervisningstimer. For elever på frie fagskoler, der er fyldt 18 år ved kursets begyndelse, erstattes udtalelsen fra pædagogisk-psykologisk rådgivning af en tilsvarende udtalelse fra en faglig, sagkyndig person, der er uafhængig af skolen.
3) Skolen har udarbejdet en skriftlig plan for indsatsen for den pågældende elev, som er underskrevet af skolen samt for elever under 18 år af forældre eller værge og for elever, der er fyldt 18 år, af eleven selv.

Det fremgår af den gældende § 26, stk. 1, at staten til skoler godkendt med samlet særligt undervisningstilbud, jf. § 1, stk. 4, yder følgende tilskud pr. årselev:

1) Grundtakst, hvor alle elever indgår i beregningen af årselevtallet, og enten
2) tillægstakst 1, hvor elever omfattet af § 3, stk. 1, indgår i beregningen af årselevtallet, eller
3) tillægstakst 2, hvor elever omfattet af § 3, stk. 1, med særligt omfattende støttebehov indgår i beregningen af årselevtallet.

Det fremgår af § 26, stk. 2, at tilskuddet efter stk. 1, beregnes ud fra antallet af årselever i det skoleår, der slutter året før finansåret. Tilskuddet efter stk. 1, nr. 2, beregnes ud fra antallet af årselever i det skoleår, der slutter i året

før finansåret, som opfylder betingelserne i stk. 3. Tilskuddet efter stk. 1, nr. 3, beregnes ud fra antallet af årselever i det skoleår, der slutter året før finansåret, som opfylder betingelserne i stk. 3 og 6. Taksterne fastsættes på de årlige finanslove. For skoler, der ikke har et beregningsgrundlag, fastsætter undervisningsministeren beregningsgrundlaget individuelt.

Af § 26, stk. 3, fremgår det, at en elev indgår i skolens beregningsgrundlag for tilskud efter stk. 2, når følgende betingelser er opfyldt: 1) For elever på efterskoler samt for elever på frie fagskoler, der ikke er fyldt 18 år ved kursets begyndelse, foreligger der på skolen en aktuel skriftlig udtalelse fra pædagogisk-psykologisk rådgivning i elevens tidligere skolekommune, jf. § 3, stk. 2, om, at elevens støttebehov er mindst 9 ugentlige undervisningstimer. For elever på frie fagskoler, der er fyldt 18 år ved kursets begyndelse, erstattes udtalelsen fra pædagogisk-psykologisk rådgivning af en tilsvarende udtalelse fra en faglig, sagkyndig person, der er uafhængig af skolen. 2) Skolen har udarbejdet en skriftlig plan for indsatsen for den pågældende elev.

Det fremgår af § 26, stk. 6, at en elev indgår i skolens beregningsgrundlag for tilskud, jf. stk. 1, nr. 3, når betingelserne i stk. 3 er opfyldt og der foreligger en aktuel skriftlig udtalelse fra pædagogisk-psykologisk rådgivning, jf. § 3, stk. 2, om, at elevens støttebehov er særligt omfattende. For elever på frie fagskoler, der er fyldt 18 år ved kursets begyndelse, erstattes udtalelsen fra pædagogisk rådgivning af en tilsvarende udtalelse fra en faglig, sagkyndig person, der er uafhængig af skolen.

Udtalelsen efter § 25, stk. 3, nr. 2, og § 26, stk. 3, nr. 1, samt § 26, stk. 6, er i praksis normalt en pædagogisk-psykologisk vurdering.

2.6.2. Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Den politiske aftale om nye regler for fravær og specialundervisning vedrører folkeskolen, ikke frie grundskoler, efterskoler og frie fagskoler. Det er således ikke hensigten at ændre reglerne for fravær og specialundervisning for de frie skoler. Her er det i stedet hensigten at fastholde de gældende regler, således at der fortsat gives specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til elever med behov for støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt efter inddragelse af pædagogisk-psykologisk rådgivning – i praksis normalt en pædagogisk-psykologisk vurdering – og at der skal gives sygeundervisning til elever, der gennem længere tid på grund af smittefare eller af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises i skolen.

De foreslåede ændringer på folkeskoleområdet vil indirekte finde anvendelse for frie grundskoler, efterskoler og frie fagskoler, medmindre der tages skridt til at opretholde den gældende retstilstand.

Lovforslaget indeholder derfor konsekvensrettelser i lov om friskoler og private grundskoler m.v. og lov om efterskoler og frie fagskoler, som tilsigter at fastholde den gældende retstilstand i disse skoleformer, når de foreslåede regler træder i kraft i folkeskolen. Det vil betyde, at der med dette lovforslag ikke skabes parallelitet mellem reglerne om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i folkeskolen og på frie grundskoler, efterskoler og frie fagskoler. Der vil således blive foretaget de nødvendige tilpasninger af bekendtgørelsen om tilskud til friskoler og private grundskoler m.v. ~~bekendtgørelsen om tilskud mv. til efterskoler og frie fagskoler.~~

I det omfang, der måtte blive indgået en aftale om ændring af reglerne om fravær og specialundervisning i frie grundskoler, efterskoler og frie fagskoler, vil der blive fremsat særskilt lovforslag herom.

For nærmere om de frie skoler henvises til lovforslagets §§ 3 og 4, og bemærkningerne hertil.

3. Fravær

3.1. Fraværsundervisning

3.1.1. Gældende ret

Det følger af folkeskolelovens § 23, stk. 1, at elever, der gennem længere tid på grund af smittefare eller af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises i skolen, undervises i deres hjem eller på den institution, hvor de opholder sig. Reglerne om sygeundervisning omfatter således ikke alene de tilfælde, hvor der er tale om sygdom, men også lignende situationer. Jf. afsnit 2.2 i vejledning nr. 9580 af 19. august 2024 om sygeundervisning i folkeskolen og frie grundskoler til bekendtgørelse nr. 694 af 20. juni 2014 om sygeundervisning af elever i folkeskolen og frie grundskoler, gælder reglerne blandt andet for elever med somatiske sygdomme og psykiske lidelser, som fx angst, depression og OCD.

Det anføres videre i vejledningen, at elever, der har langvarigt bekymrende fravær (i praksis også omtalt som skolevægring eller problematisk fravær) på grund af psykiske lidelser også er omfattet af reglerne, og at det samme gælder for elever, der opholder sig på julemærkehjem.

Det fremgår også af vejledningen, at elever med psykisk mistrivsel ligeledes efter en konkret, individuel vurdering vil kunne tilbydes sygeundervisning, uden at der er stillet en egentlig diagnose. Det vil f.eks. gælde i tilfælde,

hvor en elevs psykiske mistrivsel grænser op til en begyndende psykisk lidelse. Her er det skolelederens konkrete vurdering på baggrund af dialog med familien og eventuelt en lægeerklæring, om der skal gives sygeundervisning, eller om der er behov for, at skolen eller kommunen på anden måde følger op.

Efter folkeskolelovens § 23, stk. 2, 1. pkt., påhviler det kommunalbestyrelsen at indrette undervisning efter stk. 1 på de i kommunen beliggende sygehuse, hospitaler og andre institutioner, som modtager børn i alderen 6-18 år, medmindre der på anden måde sørges for børnenes undervisning.

Det følger af folkeskolelovens § 23, stk. 2, 2. pkt., at institutionen skal stille egnede lokaler til rådighed.

Efter folkeskolelovens § 23, stk. 3, fastsætter undervisningsministeren regler om undervisning efter stk. 1 og 2.

Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 694 af 20. juni 2014 om sygeundervisning af elever i folkeskolen og frie grundskoler (sygeundervisningsbekendtgørelsen).

Efter sygeundervisningsbekendtgørelsens § 1, stk. 1, skal skolens leder ved fravær på grund af sygdom eller lignende, der må skønnes at blive af længere varighed, rette henvendelse til forældrene med henblik på en vurdering af behovet for sygeundervisning, jf. folkeskolelovens § 23, stk. 1, og friskolelovens § 3, stk. 1, nr. 4. Henvendelsen skal ske snarest muligt. Skolens leder skal under alle omstændigheder rette henvendelse til forældrene senest 3 uger (15 skoledage) efter, at eleven sidst deltog i undervisningen eller skulle have påbegyndt skolegangen.

Det følger desuden af sygeundervisningsbekendtgørelsens § 1, stk. 2, at ved hyppigt, kortvarigt fravær på grund af sygdom, herunder fravær på grund af en kronisk sygdom, finder § 1, stk. 1, tilsvarende anvendelse, når fraværet har haft en samlet varighed af 3 uger (15 skoledage).

Det følger af sygeundervisningsbekendtgørelsens § 1, stk. 3, at er der tvivl om, hvorvidt eleven på grund af sygdom eller lignende er forhindret i at deltage i almindelig skolegang, kan skolens leder forlange en udtalelse herom fra den kommunale sundhedstjeneste, eventuelt en lægeerklæring.

Det fremgår endvidere af sygeundervisningsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, at opholder eleven sig i hjemmet, påhviler det skolens leder efter samråd med forældrene og eleven at sørge for, at den nødvendige undervisning iværksættes.

Det fremgår af sygeundervisningsbekendtgørelsens § 2, stk. 2, at opholder eleven sig på et sygehus, et hospital eller en anden institution, skal skolens leder indhente oplysning om, hvorvidt eleven modtager undervisning. Er dette ikke tilfældet, skal skolens leder underrette kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor institutionen ligger.

Efter sygeundervisningsbekendtgørelsens § 3, stk. 1, skal undervisningens indhold skal så vidt muligt være i overensstemmelse med skolens læseplaner og undervisningsplaner.

Det følger af sygeundervisningsbekendtgørelsens § 3, stk. 2, at for elever, der ikke kan antages senere at blive i stand til at deltage i almindelig skolegang, kan undervisningen tilrettelægges efter en individuelt udformet plan.

Efter sygeundervisningsbekendtgørelsens § 4 skal omfanget af sygeundervisningen til enhver tid afpasses efter den enkelte elevs alder, helbredstilstand og øvrige forudsætninger. Undervisningen tilrettelægges efter samråd med forældrene og eleven.

Det følger af sygeundervisningsbekendtgørelsens § 5, at den, der forestår eller varetager sygeundervisningen, skal indhente oplysning om elevens hidtidige undervisning, jf. § 3, stk. 1. Vedkommende skal sikre, at de undervisere, der skal undervise eleven efter sygeundervisningens ophør, får de nødvendige oplysninger om sygeundervisningens forløb.

Efter sygeundervisningsbekendtgørelsens § 6 skal sygeundervisning i hjemmet så vidt muligt varetages af en eller flere af elevens egne undervisere.

Herudover indeholder sygeundervisningsbekendtgørelsen bl.a. regler om sygeundervisning på sygehuse m.v., jf. bekendtgørelsens §§ 8-12.

Der er i den gældende folkeskolelov ikke fastsat udtrykkelige bestemmelser om muligheden for, at skolerne kan tilrettelægge sygeundervisning som fjernundervisning.

Folkeskoleloven indeholder alene en udtrykkelig bestemmelse, der giver mulighed for at anvende fjernundervisning i begrænset omfang som led i den almindelige undervisning i folkeskolen.

I folkeskolelovens § 16 c, stk. 3, er det fastsat, at undervisningen i begrænset omfang kan tilrettelægges som fjernundervisning, hvis det ud fra en pædagogisk vurdering er til gavn for den enkelte elev og tilgodeser klassens samlede behov. Deltagelse i fjernundervisning kan kun finde sted efter aftale med forældrene.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2021-22, tillæg A, L 175 som fremsat, side 13, at det forhold, at fjernundervisning kun kan anvendes i begrænset omfang, indebærer, at fjernundervisning højst kan anvendes i 20 pct. af den samlede undervisningstid for den enkelte klasse.

Anvendelse af fjernundervisning efter § 16 c, stk. 3, opgøres dermed i forhold til den enkelte klasse og ikke på elevniveau, ligesom opgørelsen vedrører den samlede undervisningstid og ikke undervisningen i de enkelte fag. Opgørelsen sker over et samlet skoleår.

Fjernundervisning kan desuden efter omstændighederne efter praksis anvendes som led i sygeundervisningen i henhold til folkeskolelovens § 23.

Fjernundervisning som led i sygeundervisningen er nærmere beskrevet i vejledning nr. 9580 af 19. august 2024 om sygeundervisning i folkeskolen og frie grundskoler (vejledningen om sygeundervisning).

Det fremgår bl.a. af afsnit 8.1 i vejledningen om sygeundervisning, at fjernundervisning, varetaget af elevens skole, gør det muligt for eleven at bevare kontakten til sin klasse på trods af længerevarende fysisk fravær, og at det derfor kan have en positiv betydning ikke kun for elevens faglige udvikling, men også for elevens sociale tilknytning til klassen og skolen, hvis sygeundervisningen delvist eller for en begrænset periode helt kan gennemføres som fjernundervisning.

Om omfanget af fjernundervisning fremgår det bl.a. af vejledningens afsnit 8.3, at det er vigtigt, at brugen af fjernundervisning som en del af sygeundervisningen ikke bliver for omfangsrig eller langvarig, og at sygeundervisningen kun bør udformes som fjernundervisning, hvis det ud fra en pædagogisk vurdering er til gavn for den sygemeldte elevs faglige udvikling og trivsel, og kun i et begrænset omfang.

Der er efter den gældende folkeskolelov ikke mulighed for generelt at tilrettelægge fjernundervisning på tværs af skoler i kommunen.

Det følger af folkeskolelovens § 23, stk. 1, at sygeundervisning kan foregå i hjemmet eller på den institution, hvor de opholder sig.

Undervisningsministeriet har i den administrative praksis, der har dannet sig på området, endvidere accepteret, at det ligger inden for rammerne af folkeskolelovens § 23, at sygeundervisning kan gives i mindre hold på skolen. Dette er kommet til udtryk i afsnit 6.3 i vejledningen om sygeundervisning, hvor det fremgår, at skolelederen som en del af indsatsen for at hjælpe

eleven tilbage til undervisning i elevens klasse har mulighed for, som led i sygeundervisningen, at lade eleven deltage i udvalgte dele af klassens undervisning på et mindre hold på skolen sammen med andre elever fra klassen eller andre elever, jf. reglerne for holddannelse. Det skal ske ud fra en vurdering af, om det er gavnligt for den individuelle elevs faglige udvikling og trivsel. Sygeundervisning på mindre hold kan bidrage til at styrke elevens tilknytning til skolen under sygdom, f.eks. i tilfælde af psykisk sygdom.

Med den politiske aftale af 19. marts 2024 om folkeskolens kvalitetsprogram – frihed og fordybelse blev det besluttet at gennemføre et rammeforsøg med kommunal onlineundervisning efter folkeskolelovens § 55, stk. 1, målrettet elever i grundskolen med langvarigt bekymrende fravær. Forsøget omfatter elever i 1.–9. klasse med langvarigt bekymrende fravær på almene folkeskoler, specialskoler samt fri- og privatskoler. Forsøget omfatter ikke elever på behandlings- og specialundervisningstilbud og specialundervisningstilbud på børne-og ungehjem. Forsøget løber fra 2025 til 2028 og forventes evalueret senest i 2029.

I alt deltager 17 kommuner i forsøget. De deltagende kommuner har fået mulighed for at tilrettelægge fælles sygeundervisning for elever fra forskellige skoler og kommuner i et kommunalt onlineundervisningstilbud, hvor eleverne kan blive undervist af en lærer, som ikke er under elevens egen skoleleders instruktionsbeføjelse, men i stedet er under instruktionsbeføjelse af skolelederen i det kommunale onlineundervisningstilbud. I forsøgene kan op til 100 pct. af elevens sygeundervisning varetages som onlineundervisning i en midlertidig periode efter aftale med forældrene. Forsøget retter sig mod elever, der med en kombination af onlineundervisning og de rette øvrige indsatser vurderes at kunne vende tilbage til deres klasse. Rammerne for forsøget fastlægger ikke en definition af langvarigt bekymrende fravær.

Formålet med forsøget er at afprøve kommunale onlineundervisningstilbud, hvor elever med langvarigt bekymrende fravær får undervisning, trænes i at deltage i et socialt fællesskab og oplever en skolehverdag. Desuden er det målet, at de kommunale onlineundervisningstilbud i kombination med andre pædagogiske, sociale og sundhedsmæssige indsatser understøtter, at elever med langvarigt bekymrende fravær vender hurtigere tilbage til den fysiske undervisning i deres klasse. Målet er også at få viden om, hvorvidt og hvordan kommunale onlineundervisningstilbud i kombination med andre pædagogiske, sociale og sundhedsmæssige indsatser kan understøtte, at elever med langvarigt bekymrende fravær får undervisning, trænes i at deltage i et socialt fællesskab og oplever en skolehverdag, samt at eleverne vender tilbage til den fysiske undervisning i deres klasse.

Det følger af folkeskolelovens § 33, stk. 1, at undervisningspligten medfører pligt til at deltage i undervisningen i folkeskolens grundskole eller i en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Det følger af folkeskolelovens § 39, stk. 1, at skolens leder påser, at alle elever, der er optaget i skolen, deltager i undervisningen.

Det følger af folkeskolelovens § 39, stk. 2, at er en elev udeblevet fra undervisningen, skal forældrene, jf. § 35, personligt eller skriftligt give skolens leder oplysning om grunden hertil. Skyldes udeblivelsen sygdom af mere end 2 ugers varighed, kan skolens leder forlange lægeattest herfor.

Efter folkeskolelovens § 39, stk. 3, fastsætter undervisningsministeren nærmere regler om elevernes deltagelse i undervisningen, herunder om opfølgning på fravær.

Bemyndigelsesbestemmelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1063 af 24. oktober 2019 om elevers fravær fra undervisningen i folkeskolen (fraværsbekendtgørelsen) med senere ændringer.

Efter fraværsbekendtgørelsens § 1, stk. 1, registreres en elevs udeblivelse fra undervisningen i folkeskolen som ulovligt fravær, medmindre der er tale om fravær på grund af sygdom, funktionsnedsættelse eller lignende, jf. § 2, eller fravær på grund af ekstraordinær frihed, jf. § 3.

Efter fraværsbekendtgørelsens § 1, stk. 2, er fravær ulovligt, hvis elevens forældre har undladt at underrette skolens leder om fraværsårsagen senest samme dag eller i helt særlige tilfælde i rimelig tid derefter.

Efter fraværsbekendtgørelsens § 1, stk. 3, er fravær ulovligt, hvis elevens forældre har undladt at efterkomme skolelederens eventuelle anmodning om en lægeattest, jf. folkeskolelovens § 39, stk. 2, 2. pkt.

Det følger af fraværsbekendtgørelsens § 2, at fravær på grund af sygdom, funktionsnedsættelse eller lignende foreligger, når en elev på grund af smittefare eller af hensyn til elevens sundhed eller velfærd ikke kan møde frem til undervisningen.

Fraværsbekendtgørelsens indeholder endvidere regler om tilladelse til ekstraordinær frihed.

Det følger således af fraværsbekendtgørelsens § 3, stk. 1, at skolelederen i ganske særlige tilfælde kan tillade fravær i form af ekstraordinær frihed. Tilladelse til ekstraordinær frihed sker på grundlag af en konkret vurdering

af den pågældende elevs behov for at holde fri sammenholdt med det afbræk i undervisningen, som fraværet vil indebære for eleven og for klassen.

Det følger af fraværsbekendtgørelsens § 3, stk. 2, at ved vurderingen af, om ekstraordinær frihed skal tillades efter stk. 1, skal der særligt lægges vægt på, om fraværet ud fra en konkret vurdering har negativ betydning for 1) elevens tilegnelse af kundskaber og færdigheder, 2) elevens motivation og læringsparathed, 3) elevens alsidige udvikling eller 4) andre elevers tilegnelse af kundskaber og færdigheder.

Efter fraværsbekendtgørelsens § 3, stk. 3, skal der ved vurderingen af, om ekstraordinær frihed skal tillades efter stk. 1, anlægges en restriktiv vurdering og navnlig udvises tilbageholdenhed, hvis eleven inden for det seneste år har haft fravær af større omfang.

Efter fraværsbekendtgørelsens § 3, stk. 4, gives tilladelse til ekstraordinær frihed efter forudgående ansøgning eller i helt særlige tilfælde efter ansøgning indgivet i rimelig tid efter, at fraværet har fundet sted.

Herudover indeholder fraværsbekendtgørelsen regler om registrering af fravær, jf. bekendtgørelsens § 4, henvendelse til forældre ved ulovligt fravær, jf. fraværsbekendtgørelsens § 5, og skolelederes underretning til kommunalbestyrelsen ved 15 pct. ulovligt fravær i et kvartal, jf. fraværsbekendtgørelsens § 6.

3.1.2. Undervisningsministeriets overvejelser

Årsagerne til elevers længerevarende fravær er ofte komplekse. Langvarigt fravær kan f.eks. skyldes manglende tilhørsforhold til klassens fællesskab, udfordringer i relationerne til andre elever og det undervisende personale, manglende tilpasning af læringsmiljøet og uindfriede støttebehov, lavt forældreengagement eller sygdom. I dag adresserer folkeskolelovens regler primært sygdom.

Analyser viser, at det gennemsnitlige skolefravær er steget fra 5,9 pct. i skoleåret 2010/2011 til 7,4 pct. i skoleåret 2024/2025. I samme perioden er andelen af elever med langvarigt bekymrende fravær (mindst 20 pct. to kvartaler i træk) steget fra 3,2 pct til 5,1 pct.

Af afrapporteringen fra 2025 fra den lovforberedende ekspertgruppe om inklusion og specialundervisning fremgår, at det er vigtigt for ekspertgruppen, at nye regler både adresserer fravær som følge af sygdom og bekymrende fravær som følge af svag eller manglende skoletilknytning.

En svag eller manglende skoletilknytning er, når en elev oplever barrierer for at deltage i skolens sociale og faglige fællesskaber. Et højt fravær kan have alvorlige konsekvenser for elevens udvikling, trivsel og læring.

Derfor anbefaler ekspertgruppen, at reglerne ændres, så de bliver bedre til at hjælpe elever tilbage i skole igen, uanset om det skyldes sygdom eller manglende skoletilknytning.

Ekspertgruppen har i deres afrapportering fra 2025 en særlig opmærksomhed på skolens forpligtelse til at arbejde med det læringsmiljø, en elev med svag eller manglende skoletilknytning vender tilbage til, så barrierer for at deltage i skolens sociale og faglige fællesskaber så vidt muligt fjernes.

Ekspertgruppens model for styrket indsats mod bekymrende fravær indeholder følgende anbefalinger:

1) Der indføres krav om, at skolelederen skal kontakte forældrene, når en elev har 10 dages fravær inden for et kvartal.
2) Såfremt fraværet skyldes manglende skoletilknytning iværksættes en støtteplan (i anbefalingerne omtalt som »pædagogisk-didaktisk handleplan«), når en elev har 15 dages fravær inden for et kvartal.
3) Betegnelsen 'sygeundervisning' ændres til 'fraværsundervisning'. Den nødvendige fraværsundervisning skal tilbydes elever med fravær grundet sygdom eller manglende skoletilknytning efter 15 dages fravær i et kvartal. Fraværsundervisning skal tilrettelægges i samarbejde med elevens egne lærere, men kan varetages af andre end elevens egne lærere.

Sygeundervisning efter de gældende regler gives til elever, der er fraværende på grund af sygdom, uanset hvordan denne sygdom måtte være registreret. Elever i skolevægring, der registreres som ulovligt fraværende, vil normalt ofte opfylde betingelserne for en sygemelding, hvis skolen var blevet kontaktet herom af forældrene. Det er derfor Undervisningsministeriets opfattelse, at målgruppen for sygeundervisning og fraværsundervisning i praksis ofte vil være den samme målgruppe.

Hovedformålet med modellen er at sikre tidlig handling ved bekymrende skolefravær, inden situationen eskalerer.

Ekspertgruppen vurderer derfor, at en støtteplan (i rapporten: »den pædagogisk-didaktiske handleplan«) er et godt værktøj, fordi den fokuserer på fremadrettede handlinger og lægger op til forudgående analyse. Det er også centralt, at fokus er på handlinger i læringsmiljøet, så der kan skabes en

skolekontekst og et omsorgsfuldt klassefællesskab, som eleven kan komme tilbage til.

Som led i Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram blev der igangsat en undersøgelse med det formål at afdække omfang af langvarigt bekymrende fravær og karakteristika ved elevgruppen. Undersøgelsen skulle ligeledes præsentere en national definition af langvarigt bekymrende fravær. Undersøgelsen blev offentliggjort i august 2026.

Det er ministeriets opfattelse, at undersøgelsens resultater skal drøftes, og at det i den forbindelse skal afklares, om der er behov for eventuelt at revidere de eksisterende fraværskategorier med henblik på at understøtte en mere ensartet registreringspraksis på tværs af skoler og kommuner.

Ekspertgruppen har i deres afrapportering fra 2025 også foreslået, at der udover de gældende muligheder for fjernundervisning ved opkobling til elevens klasse, gives mulighed for onlineundervisning i en kortere periode efter en konkret vurdering, og at der skal tages højde for erfaringerne fra forsøgene med kommunal onlineundervisning. Ekspertgruppen har foreslået, at onlineundervisningen kan varetages af en anden skole end den skole, som eleven er indskrevet på, så den gives individuelt eller på små hold, og at en kommune således vil kunne lave fraværsundervisning på tværs af skoler i kommunen eller i samarbejde med andre kommuner. Onlineundervisningen skal ifølge ekspertgruppen suppleres med tiltag, der sikrer skoletilknytning.

Forligskredsen er enig om, at der gives mulighed for, at fraværsundervisning midlertidigt kan gennemføres som onlineundervisning i en kortere periode på tværs af skoler i kommunen. Hvis noget af elevens fraværsundervisning varetages af en anden skole end elevens egen i form af onlineundervisning, vil arbejdet med skoletilknytning fortsat være elevens egen skoles ansvar.

På den baggrund vurderer Undervisningsministeriet, at kommunerne skal gives mulighed for at tilrettelægge fraværsundervisning som fjernundervisning i en kortere periode på tværs af skoler eller afdelinger af en skole i kommunen, forudsat at en del af fjernundervisningen tilrettelægges, så elever og det undervisende personale er tilstede online på samme tid (onlineundervisning). Formålet hermed er bl.a., at eleverne oplever en skolehverdag og indgår i og evt. trænes i at deltage i et socialt fællesskab.

Det tilføjes, at forslaget ikke giver mulighed for at tilrettelægge fraværsundervisning som fjernundervisning online på tværs af kommunegrænser, ligesom det heller ikke vil være muligt at kombinere fjernundervisningen med fysisk fremmøde, der hvor fjernundervisningen foregår fra, i stedet for i sin

egen skole. Herved adskiller den foreslåede model sig fra forsøget og den model, som ekspertgruppen anbefalede i sin rapport.

3.1.3. Den foreslåede ordning

Forligskredsen er enig om at indføre nye forpligtelser i form af en trinmodel for dialog og indsatser, når elever har fravær.

Trinmodellen vil indebære følgende tre trin, hvor sidste trin er todelt:

1. Skolelederen som i dag skal kontakte forældrene straks ved ulovligt fravær, jf. pkt. 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger nedenfor.

2. Som noget nyt skal skolelederen fremover også kontakte forældrene, når en elev har samlet 10 dages sygefravær og ulovligt fravær i et kvartal. Skolelederen kan undlade at kontakte forældrene, hvis skolelederen skønner, at det ikke er relevant, fx i tilfælde af længerevarende influenza, jf. pkt. 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger nedenfor.

3a. Fraværsundervisning skal tilbydes elever, som har samlet 15 dages sygefravær og ulovligt fravær i et kvartal.

3b. Skolelederen skal iværksætte en støtteplan, når en elev har samlet 15 dages sygefravær og ulovligt fravær i et kvartal. Skolelederen skal inddrage pædagogisk-psykologisk rådgivning i støtteplanen.

Forligskredsen er enig om at erstatte sygeundervisning med fraværsundervisning, og at fraværsundervisning skal tilbydes elever, som har samlet 15 dages sygefravær og ulovligt fravær i et kvartal.

Det foreslås at nyaffatte folkeskolelovens § 23, som er bestemmelsen om sygeundervisning, således at bestemmelsen fremover rummer fraværsundervisning.

Det foreslås på den baggrund, at elever, der har 15 dages ulovligt fravær eller sygefravær i et kvartal, vil skulle tilbydes fraværsundervisning. Forligskredsen er desuden enig om, at fraværsundervisningen som hidtil skal kompensere for manglende undervisning i klassen. Som noget nyt skal fraværsundervisningen også indeholde tiltag, der fastholder eller styrker elevens skoletilknytning. Konkret vil klassens primære lærere skulle gøre en indsats for at bevare eller forbedre elevens tilknytning til skolens fællesskaber. Forligskredsen er endvidere enig om, at fraværsundervisning kan varetages af andre end elevens egne undervisere.

Det foreslås derfor, at skolens leder vil skulle sikre, at fraværsundervisningen planlægges og tilrettelægges efter samråd med eleven og forældrene med henblik på både at fastholde elevens sociale skoletilknytning og kompensere fagligt for den manglende undervisning i klassen.

Det fremgår ydermere af aftalen, at skolelederen skal iværksætte en støtteplan, når en elev har samlet 15 dages sygefravær og ulovligt fravær i et kvartal. Skolelederen skal inddrage pædagogisk-psykologisk rådgivning i støtteplanen.

Det fremgår endvidere af aftalen, at skolelederen kan undlade at iværksætte en støtteplan, hvis fraværet ikke har sammenhæng til udfordringer med skoletilknytning, f.eks. et længere sygdomsforløb, men hvor der ikke i øvrigt er bekymring for elevens skoletilknytning, og at skolelederen kan delegere opgaven til det relevante personale.

Arbejdet med støtteplanen vil kunne omfatte tiltag i klassen og fritidstilbud og dermed inddrage andre elever, klassefællesskabet samt de øvrige elevers forældre, forudsat at der er samtykke hertil.

Det foreslås endvidere, at der vil skulle følges op på elevens fraværsundervisning mindst hver tredje måned i forbindelse med opfølgning på den støtteplan, som eleven modtager.

Det foreslås, at fraværsundervisning kan tilrettelægges som fjernundervisning, hvis det ud fra en pædagogisk vurdering er til gavn for den pågældende elev. Ved fjernundervisning omfattet af 2. pkt. kan folkeskolelovens § 16 c, stk. 3, fraviges.

Det foreslåede indebærer, at fraværsundervisning vil kunne gennemføres helt eller delvist som fjernundervisning ud fra en pædagogisk vurdering af, at det er til gavn for eleven.

Det foreslås ligeledes, at fraværsundervisning tilrettelagt som fjernundervisning, hvor det undervisende personale og eleven er tilstede online på samme tid (onlineundervisning), i en kortere periode kan være fælles for elever fra flere skoler eller afdelinger af en skole i kommunen.

Slutteligt foreslås det at undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om proceduren, herunder frister, ved tilbud om fraværsundervisning, samarbejdet med eleven og forældrene, udarbejdelse af støtteplanen og indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning samt beslutning om brug af fjernundervisning.

For nærmere om fraværsundervisning henvises til lovforslagets § 1, nr. 16, og bemærkningerne hertil.

3.2. Kontakt til forældrene

3.2.1. Gældende ret

Det følger af folkeskolelovens § 23, stk. 1, at elever, der gennem længere tid på grund af smittefare eller af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises i skolen, undervises i deres hjem eller på den institution, hvor de opholder sig.

Efter folkeskolelovens § 23, stk. 3, fastsætter undervisningsministeren regler om undervisning efter stk. 1 og 2.

Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 694 af 20. juni 2014 om sygeundervisning af elever i folkeskolen og frie grundskoler (sygeundervisningsbekendtgørelsen).

Efter sygeundervisningsbekendtgørelsens § 1, stk. 1, skal skolens leder ved fravær på grund af sygdom eller lignende, der må skønnes at blive af længere varighed, rette henvendelse til forældrene med henblik på en vurdering af behovet for sygeundervisning, jf. folkeskolelovens § 23, stk. 1, og friskolelovens § 3, stk. 1, nr. 4. Henvendelsen skal ske snarest muligt. Skolens leder skal under alle omstændigheder rette henvendelse til forældrene senest 3 uger (15 skoledage) efter, at eleven sidst deltog i undervisningen eller skulle have påbegyndt skolegangen.

Det følger af sygeundervisningsbekendtgørelsens § 1, stk. 2, at ved hyppigt, kortvarigt fravær på grund af sygdom, herunder fravær på grund af en kronisk sygdom, finder § 1, stk. 1 tilsvarende anvendelse, når fraværet har haft en samlet varighed af 3 uger (15 skoledage).

Det følger af sygeundervisningsbekendtgørelsens § 1, stk. 3, at er der tvivl om, hvorvidt eleven på grund af sygdom eller lignende er forhindret i at deltage i almindelig skolegang, kan skolens leder forlange en udtalelse herom fra den kommunale sundhedstjeneste, eventuelt en lægeerklæring.

Efter sygeundervisningsbekendtgørelsens § 4 skal omfanget af sygeundervisningen til enhver tid afpasses efter den enkelte elevs alder, helbredstilstand og øvrige forudsætninger. Undervisningen tilrettelægges efter samråd med forældrene og eleven.

Det følger af folkeskolelovens § 39, stk. 1, at skolens leder påser, at alle elever, der er optaget i skolen, deltager i undervisningen.

Det følger af folkeskolelovens § 39, stk. 2, at er en elev udeblevet fra undervisningen, skal forældrene, jf. § 35, personligt eller skriftligt give skolens leder oplysning om grunden hertil. Skyldes udeblivelsen sygdom af mere end 2 ugers varighed, kan skolens leder forlange lægeattest herfor.

Efter folkeskolelovens § 39, stk. 3, fastsætter undervisningsministeren nærmere regler om elevernes deltagelse i undervisningen, herunder om opfølgning på fravær.

Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1063 af 24. oktober 2019 om elevers fravær fra undervisningen i folkeskolen (fraværsbekendtgørelsen) med senere ændringer.

Efter fraværsbekendtgørelsens § 1, stk. 1, registreres en elevs udeblivelse fra undervisningen i folkeskolen som ulovligt fravær, medmindre der er tale om fravær på grund af sygdom, funktionsnedsættelse eller lignende, jf. § 2, eller fravær på grund af ekstraordinær frihed, jf. § 3.

Efter fraværsbekendtgørelsens § 1, stk. 2, er fravær ulovligt, hvis elevens forældre har undladt at underrette skolens leder om fraværsårsagen senest samme dag eller i helt særlige tilfælde i rimelig tid derefter.

Efter fraværsbekendtgørelsens § 1, stk. 3, er fravær ulovligt, hvis elevens forældre har undladt at efterkomme skolelederens eventuelle anmodning om en lægeattest, jf. folkeskolelovens § 39, stk. 2, 2. pkt.

Herudover indeholder fraværsbekendtgørelsen regler om henvendelse til forældre ved ulovligt fravær, jf. fraværsbekendtgørelsens § 5.

Det følger af § 5, stk. 1, at i tilfælde af en elevs ulovlige fravær retter skolens leder straks henvendelse til elevens forældre, med henblik på at afdække årsagen til fraværet.

Det følger af § 5, stk. 2, at skolelederen søger i samarbejde med elevens forældre og eleven selv at bringe fraværet til ophør så hurtigt som muligt. Skolens leder inddrager i fornøden udstrækning sagkyndig bistand, herunder pædagogisk-psykologisk rådgivning.

Desuden har skolen også en række forpligtelser i medfør af undervisningsmiljøloven.

Det følger således af undervisningsmiljølovens § 1, stk. 1, at elever, studerende og andre deltagere i offentlig og privat undervisning har ret til et godt undervisningsmiljø, således at undervisningen kan foregå sikkerheds- og

sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Undervisningsmiljøet på skoler og uddannelsesinstitutioner (uddannelsessteder) skal fremme deltagernes muligheder for udvikling og læring og omfatter derfor også uddannelsesstedets psykiske og æstetiske miljø.

Det følger af undervisningsmiljølovens § 1 c, stk. 1, at konstaterer uddannelsesstedets ledelse problemer med det psykiske undervisningsmiljø i form af mobning el.lign., udarbejder ledelsen en handlingsplan, hvoraf det fremgår, med hvilke foranstaltninger problemerne effektivt bringes til ophør. Tilsvarende gælder, hvis uddannelsesstedets ledelse eller en elevs forældremyndighedsindehavere anser det for nødvendigt som følge af elevens bekymrende tilstand eller adfærd, herunder sygdom og fravær, på grund af problemer med det psykiske undervisningsmiljø i form af mobning el.lign.

3.2.2. Undervisningsministeriets overvejelser

En analyse af fravær hos elever med handicap viser, at forældrene savner hjælp i tide, og at kommunerne peger på, at håndteringen af problematisk skolefravær bliver bedre af, at de opdager det så tidligt som muligt. Uenighed om barnets handicap og trivsel i skolen mellem hjem, skole og kommunal myndighed opleves af nogle af de interviewede forældre som en central og udtrættende barriere for et godt samarbejde.

Årsagerne til elevers længerevarende fravær er komplekse. Langvarigt fravær kan f.eks. skyldes manglende tilhørsforhold til klassens fællesskab, udfordringer i relationerne til andre elever og det undervisende personale, manglende tilpasning af læringsmiljøet og uindfriede støttebehov, lavt forældreengagement eller sygdom.

Analyser viser, at cirka 98.000 elever i folkeskolen (19 pct.) havde et fravær på over 10 dage i minimum ét kvartal, og at cirka 34.000 (7 pct.) havde et fravær på over 15 dage i minimum ét kvartal i skoleåret 2023/2024. Det gennemsnitlige skolefravær er steget fra 5,9 pct. i skoleåret 2010/2011 til 7,4 pct. i skoleåret 2024/2025.

Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd (VIVE) fremhæver i deres 'kommunetal 2026', at et højt og vedvarende skolefravær er en væsentlig indikator på mistrivsel i skolen og giver dårligere resultater ved afgangseksamen.

VIVE fremhæver desuden, at skolefravær i alvorlige tilfælde også kan have langstrakte konsekvenser for eleven i form af psykiske problematikker, social tilbagetrækning, arbejdsløshed og kriminalitet. Det fremhæves også, at sandsynligheden for at undgå højt og vedvarende skolefravær stiger, jo

tidligere der sættes ind, hvorfor der er god grund til at følge elevernes fravær tæt.

Den lovforberedende ekspertgruppe om inklusion og specialundervisning fremhæver i deres afrapportering fra 2025 en model for styrket indsats mod bekymrende fravær, som indeholder en anbefaling om at indføre et krav om, at skolelederen skal kontakte forældrene, når en elev har 10 dages fravær inden for et kvartal.

Ekspertgruppen anbefaler desuden – som tilfældet er i dag – at skolelederen straks skal tage kontakt til forældrene ved en elevs ulovlige fravær med henblik på at bringe det ulovlige fravær til ophør.

Ekspertgruppen vurderer desuden, at fordi så mange børn i dag er skolefraværende i alt for lange perioder, er det også centralt, at modellen indeholder håndfaste opfølgningsforpligtelser og et tværprofessionelt perspektiv, herunder at der indhentes pædagogisk-psykologisk rådgivning ved bekymrende skolefravær.

Samtidig skal det være realistisk for skolerne rent faktisk at leve op til, hvorfor Undervisningsministeriet vurderer, at det vil bidrage til at give skolerne et styrket grundlag for at kunne håndhæve disse kontaktforpligtelser, at de bliver fastsat ved lov.

3.2.3. Den foreslåede ordning

Forligskredsen er enig om at indføre nye forpligtelser i form af en trinmodel for dialog og indsatser, når elever har fravær.

Trinmodellen vil indebære følgende tre trin, hvor sidste trin er todelt:

1. Skolelederen som i dag skal kontakte forældrene straks ved ulovligt fravær.

2. Som noget nyt skal skolelederen fremover også kontakte forældrene, når en elev har samlet 10 dages sygefravær og ulovligt fravær i et kvartal. Skolelederen kan undlade at kontakte forældrene, hvis skolelederen skønner, at det ikke er relevant, fx i tilfælde af længerevarende influenza.

3a. Fraværsundervisning skal tilbydes elever, som har samlet 15 dages sygefravær og ulovligt fravær i et kvartal, jf. pkt. 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger ovenfor.

3b. Skolelederen skal iværksætte en støtteplan, når en elev har samlet 15 dages sygefravær og ulovligt fravær i et kvartal. Skolelederen skal inddrage pædagogisk-psykologisk rådgivning i støtteplanen, jf. pkt. 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger ovenfor.

Forligskredsen er enig om at indføre det som krav, at skolelederen som i dag vil skulle kontakte forældrene straks ved ulovligt fravær (trin 1).

Det foreslås derfor i tråd med gældende regler i fraværsbekendtgørelsen at indføre en bestemmelse i folkeskoleloven om, at er en elev ulovligt fraværende, vil skolelederen straks skulle kontakte forældrene med henblik på at afdække årsagen til fraværet, herunder elevens skoletilknytning, og bringe fraværet til ophør.

Forligskredsen er endvidere enig om, at skolelederen som noget nyt fremover vil skulle kontakte forældrene, når en elev har samlet 10 dages sygefravær og ulovligt fravær i et kvartal (trin 2).

Det foreslås på den baggrund at indføre en bestemmelse i folkeskoleloven om, at har en elev 10 dages ulovligt fravær eller sygefravær i et kvartal, vil skolelederen skulle kontakte forældrene med henblik på at afdække årsagen til fraværet, herunder elevens skoletilknytning, og bringe fraværet til ophør.

Det foreslås herudover, at skolelederen vil kunne skønne, at der ikke er behov for at tage kontakt til forældrene.

Skolelederen vil således kunne undlade at kontakte forældrene, hvis skolelederen skønner, at det ikke er relevant, f.eks. i tilfælde af længerevarende influenza.

For nærmere om kontakt til forældrene henvises til lovforslagets § 1, nr. 16 og 21, og bemærkningerne hertil.

3.3. Støtteplan

3.3.1. Gældende ret

Den gældende folkeskolelov indeholder ikke regler om støtteplaner.

Det følger af folkeskolelovens § 13 b, stk. 1, at som led i den løbende evaluering, jf. § 13, stk. 2, skal der for hver elev fra børnehaveklassen til og med 9. klassetrin udarbejdes en meddelelsesbog. Meddelelsesbogen skal understøtte og kvalificere dialogen mellem skole og hjem og indeholde få, væsentlige fokuspunkter for den enkelte elevs faglige og alsidige udvikling.

De nærmere principper for, hvordan fokuspunkterne konkret udarbejdes, besluttes lokalt på skolen. Fokuspunkterne skal tage udgangspunkt i lærere og pædagogers observationer af elevens aktuelle status og sætte rammen for dialog mellem skole og hjem om, hvordan elevens faglige og alsidige udvikling bedst understøttes fremover.

Det følger af folkeskolelovens § 13 b, stk. 2, skal der for elever på 1.-9. klassetrin indgå fokuspunkter for den faglige udvikling i fagene dansk og matematik i meddelelsesbogen, jf. stk. 1. For elever i børnehaveklassen skal fokuspunkter for den faglige udvikling i kompetenceområderne sprog og matematisk opmærksomhed indgå i meddelelsesbogen, jf. stk. 1.

Efter folkeskolelovens § 13 b, stk. 3, at meddelelsesbogen på 7., 8. og 9. klassetrin ud over de i stk. 1 og 2 nævnte oplysninger skal indeholde oplysninger om elevernes overvejelser om uddannelse og de faglige krav til uddannelsen. Meddelelsesbogen skal tillige indeholde oplysninger om eventuelle særlige målrettede skole- og vejledningsindsatser, der måtte være igangsat.

Efter folkeskolelovens § 13 b, stk. 4, skal meddelelsesbogen for elever i børnehaveklassen og på 1.-9. klassetrin med udfordringer i skolen ud over de i stk. 1-3 nævnte oplysninger indeholde oplysninger om de indsatser og den opfølgning, skolen har iværksat for at imødekomme elevernes udfordringer.

Det fremgår af forarbejderne hertil, jf. Folketingstidende 2021-22, tillæg A, L 174 som fremsat, de almindelige bemærkningers pkt. 3.4.3, side 13, at elever med udfordringer i skolen skal ses som en samlebetegnelse for elever – både på almen- og specialområdet – der har faglige udfordringer, indlæringsmæssige vanskeligheder, adfærdsmæssige udfordringer, mistrivsel, højt fravær samt udfordringer grundet høj begavelse m.v. Det kan også være elever med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser samt elever, der af andre årsager ikke er i trivsel.

Det fremgår videre af forarbejderne, jf. Folketingstidende 2021-22, tillæg A, L 174 som fremsat, de almindelige bemærkningers pkt. 3.4.3, side 14, at de særlige indsatser, skolen iværksætter for elever med udfordringer, og som vil skulle beskrives i meddelelsesbogen, vil kunne være ordblindeindsatser, indsatser for højt begavede elever med udfordringer, anden faglig støtte, supplerende undervisning, rådgivning fra PPR eller inddragelse af specialpædagogiske kompetencer m.v., og at der både vil kunne være tale om kortvarige og længerevarende indsatser.

Det følger af folkeskolelovens § 13 b, stk. 5, at meddelelsesbogen skal være skriftlig. Meddelelsesbogen skal anvendes regelmæssigt og gøres tilgængelig for eleven og forældrene mindst én gang om året.

Herudover indeholder specialundervisningsbekendtgørelsen nærmere regler om indhentning af en pædagogisk-psykologisk vurdering forud for beslutninger om henvisning til specialpædagogisk bistand m.v. En pædagogisk-psykologisk vurdering er en skriftlig, faglig vurdering af elevens kompetencer med henblik på at yde skolen samt eleven og forældrene rådgivning om tilrettelæggelsen af og indholdet i en undervisning, der kan tilgodese elevens særlige behov og forudsætninger. En pædagogisk-psykologisk vurdering udarbejdes af kommunen på grundlag af den pædagogisk-psykologiske rådgivning fra kommunens psykologer, audiologopæder (tale-høre-lærere), ergo- og fysioterapeuter og pædagogiske konsulenter m.fl.

For elever, der har udfordringer i skolen, som skal have udvidet deres meddelelsesbog efter § 16 b, stk. 4, kan der samtidig være iværksat indsatser, støtte og tilbud efter anden lovgivning, der ikke skal fremgå af meddelelsesbogen. Det kan f.eks. være med hjemmel i barnets lov eller sundhedsloven.

Der kan i den forbindelse særligt peges på §§ 2, 30 og 32 i barnets lov og § 126 a i sundhedsloven.

Det følger af § 2 i barnets lov, at kommunen skal iværksætte hjælp og støtte efter barnets lov med henblik på at sikre, at børn og unge, som har behov for særlig støtte, kan opnå de samme muligheder for omsorg, læring, personlig udvikling, trivsel, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende. Hjælp og støtte skal, i det omfang det er relevant for det enkelte barn eller den enkelte unge, bl.a. tilrettelægges med henblik på at understøtte barnets eller den unges skolegang og mulighed for at gennemføre en uddannelse. Barnets eller den unges vanskeligheder skal så vidt muligt løses i samarbejde med familien og med dennes medvirken.

Det følger af § 30 i barnets lov, at kommunen skal tilbyde tidligt forebyggende indsatser, når kommunen vurderer, at det kan imødekomme barnets eller den unges behov. Tidligt forebyggende indsatser kan bl.a. omfatte konsulentbistand, herunder i form af familierettede indsatser, netværks- eller samtalegrupper eller andre indsatser, der har til formål at forebygge et barns, en ungs eller familiens vanskeligheder.

Det følger af § 32 i barnets lov, at kommunen skal træffe afgørelse om en eller flere nærmere opregnede støttende indsatser, jf. dog § 54, stk. 3, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, når det må anses for at være af

væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte. Støtteindsatserne omfatter bl.a. praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet, udpegning af en fast kontaktperson for barnet eller den unge eller for hele familien og familiebehandling eller behandling af barnet eller den unge.

Det følger af § 126 a i sundhedsloven, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde vederlagsfri udredning og behandling i et lettilgængeligt tilbud til børn og unge med psykisk mistrivsel og symptomer på psykisk lidelse. Denne udredning og behandling skal tilbydes i sammenhæng med anden relevant hjælp efter samme lov eller anden relevant lovgivning.

3.3.2. Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Forligskredsen er som nævnt under pkt. 3.1.1. enige om en trinmodel, der bl.a. indebærer, at skolelederen skal iværksætte en støtteplan, når en elev har samlet 15 dages sygefravær og ulovligt fravær i et kvartal (trin 3b). Skolelederen skal inddrage pædagogisk-psykologisk rådgivning i støtteplanen.

Forligskredsen er samtidig enig om, at skolelederen kan undlade at iværksætte en støtteplan, hvis fraværet ikke har sammenhæng til udfordringer med skoletilknytning. Det kan fx være et længere sygdomsforløb, men hvor der ikke i øvrigt er bekymring for skoletilknytning.

Det foreslås på den baggrund, at for elever, der har sammenlagt 15 dages sygefravær og ulovligt fravær i et kvartal, og som ikke trives i skolens faglige og sociale fællesskaber, skal skolens leder efter samråd med eleven og forældrene udarbejde en støtteplan med den indsats, der igangsættes for at sikre elevens tilbagevenden til undervisningen. Det foreslås endvidere, at skolens leder skal indhente pædagogisk-psykologisk rådgivning ved udarbejdelse af støtteplanen.

Reglerne om støtteplaner vil ikke finde anvendelse på undervisningen i 10. klasse eller hvis eleven er henvist til specialpædagogisk bistand efter § 3, stk. 2, eller § 21.

Det bemærkes, at i de tilfælde, hvor der er behov for en tværfaglig indsats, vil det som hidtil være vigtigt med en tæt dialog mellem de forvaltningsgrene, der varetager opgaver på skole-, social- og sundhedsområdet og eleven og elevens forældre med henblik på at finde den bedst mulige indsats, der kan hjælpe eleven tilbage i skole.

For nærmere om indholdet af og opfølgning på støtteplaner og indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning henvises der til pkt. 2.4.3.

Der henvises endvidere til lovforslagets § 1, nr. 16, og bemærkningerne hertil.

4. Inddragelse m.v.

4.1. Inddragelse af elevens synspunkter

4.1.1. Gældende ret

Folkeskoleloven indeholder i dag en række bestemmelser om elevers rettigheder og om grundlæggende principper for kommunernes og skolernes forpligtelser i forhold til at tilvejebringe og tilrettelægge skolegangen for elever, herunder også elever med behov for støtte.

Det følger således af folkeskolelovens § 2, stk. 2, at den enkelte skoles leder har inden for rammerne af lovgivningen og kommunalbestyrelsens og skolebestyrelsens beslutninger ansvaret for undervisningens kvalitet i henhold til folkeskolens formål, jf. § 1, og fastlægger undervisningens organisering og tilrettelæggelse.

Det følger af folkeskoleloven, at elever og forældre samarbejder med skolen om at leve op til folkeskolens formål om bl.a. at fremme den enkelte elevs alsidige udvikling, at udvikle elevers tillid til egne muligheder, baggrund for at tage stilling og handle samt at forberede til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkeskolestyre, jf. folkeskolelovens § 2, stk. 3, sammenholdt med folkeskolelovens § 1.

Skole-hjem-samarbejde er derved med til at skabe gode betingelser for den enkelte elevs læring og trivsel og for undervisningsmiljøet i klassen.

Folkeskoleloven indeholder en række bestemmelser om inddragelse af eleven og dennes synspunkter i skolens eller kommunens beslutninger eller afgørelser om elevens skolegang.

Det følger således af folkeskolelovens § 3 b, stk. 4, at til elever i grundskolen med læsevanskeligheder, der kan skyldes ordblindhed, skal skolens leder tilbyde, at der foretages en ordblindetest med henblik på at afdække elevens læsevanskeligheder. Tilbuddet gives fra den 1. marts på 3. klassetrin efter samråd med eleven og forældrene, jf. § 54. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Efter § 12, stk. 1, undervises eleverne på det klassetrin i grundskolen, der svarer til deres skolealder, jf. dog § 5, stk. 6, 4. pkt., § 11 a og § 25, stk. 1, 2. pkt., og stk. 3. Skolens leder kan efter samråd med forældrene bestemme,

at en elev rykkes et klassetrin op eller undervises på samme klassetrin i 2 år, hvis det er til elevens bedste. Klassetrinsindplaceringen kan ske i forbindelse med skoleårets start eller i løbet af skoleåret.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 12, stk. 2, at henvisning til specialundervisning, som ikke er af foreløbig karakter, sker efter pædagogisk-psykologisk rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Af forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, L 186 som fremsat, side 6489, fremgår, at forud for en beslutning om klassetrinsindplacering på et andet klassetrin end, hvad der følger af elevens skolealder, vil der skulle foretages en pædagogisk vurdering af elevens undervisningsbehov. Det er op til lokal beslutning at tilrettelægge den pædagogiske vurdering, herunder om der skal indgå testmaterialer i vurderingen, og om pædagogisk-psykologisk rådgivning (PPR) skal inddrages. Forældrene har ret til at få inddraget PPR, hvis det ønskes. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed. Skolelederen skal træffe afgørelsen efter et samlet skøn, der inddrager barnets pædagogiske behov samt sociale relationer.

Det følger af folkeskolelovens § 18, stk. 4, at på hvert klassetrin og i hvert fag samarbejder lærere og pædagoger, jf. § 29 a, løbende med den enkelte elev om fastlæggelse af de mål, der søges opfyldt. Elevens arbejde tilrettelægges under hensyntagen til disse mål. Fastlæggelse af arbejdsformer, metoder og stofvalg skal i videst muligt omfang foregå i samarbejde mellem lærere henholdsvis pædagoger, jf. § 29 a, og elever.

Af forarbejderne til § 18, stk. 4 og 5, jf. Folketingstidende 1992-93, tillæg A, L 270 som fremsat, side 8956, fremgår, at de mål, der skal søges opfyldt, fastlægges i samarbejdet mellem lærer og elev og til stadighed justeres i skoleforløbet. Den enkelte elevs arbejde tilrettelægges under hensyntagen til disse mål. En løbende intern evaluering vil være et væsentligt redskab for den proces, der skal sikre eleven det maksimale udbytte af skolegangen. Som konsekvens af, at der ikke længere skal afsættes en særlig klassens time, forudsættes det i stk. 5, at klasselærerens sociale og andre praktisk/administrative opgaver varetages som en del af dennes timer med klassen. Det forudsættes i den forbindelse, at der tillægges klasselærerens fag en ekstra ugentlig time i hele skoleforløbet til løsning af særlige opgaver i forhold til klassen. Klasselæreren skal sammen med eleverne træffe beslutning om, hvorledes »klassespørgsmål« skal drøftes. Det betyder, at eleverne som

hidtil selv kan tage spørgsmål op til drøftelse. Det betyder fx også, at elevrådsrepræsentanten kan få lejlighed til med klassen at drøfte dagsordenen for et kommende elevrådsmøde. En del af undervisningen i de obligatoriske emner, jf. § 7, kan ligeledes som hidtil henlægges til disse timer.

Det følger af folkeskolelovens § 42, stk. 1, nr. 3, at skolebestyrelsen skal bestå af bl.a. mindst 2 repræsentanter for eleverne valgt af og blandt elever på skolen, jf. dog stk. 3. Herunder gælder følgende: a) Hvis skolen har undervisning på flere afdelinger, skal der vælges mindst 1 elevrepræsentant for hver afdeling, b) Hvis flere skoler har fælles leder og fælles bestyrelse, jf. § 24, stk. 3, skal der vælges mindst 1 elevrepræsentant fra hver af de deltagende skoler.

Efter folkeskolelovens § 42, stk. 3, kan kommunalbestyrelsen ved skoler eller afdelinger, der kun har til og med 5. klassetrin, efter anmodning fra skolebestyrelsen fravige bestemmelsen om elevrepræsentation i skolebestyrelsen.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 46, stk. 1, at ved hver skole, som har 5. eller højere klassetrin, har eleverne ret til at danne et elevråd. Elevrådet udpeger repræsentanter for eleverne til udvalg m.v., som skolens leder har nedsat til at behandle spørgsmål af betydning for eleverne i almindelighed. Dette gælder dog ikke udvalg m.v., hvor elevernes deltagelse vil stride mod anden lovgivning. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om valg til elevråd, om elevrådenes virksomhed og om kommunalbestyrelsens forpligtigelse over for elevrådene.

Efter folkeskolelovens § 46, stk. 2, har elever på skoler med afdelingsstruktur ved hver afdeling, som har 5. eller højere klassetrin, ret til at danne et afdelingselevråd.

Endelig er der en række situationer, hvor eleven selv træffer beslutning om dennes skolegang.

Det følger af folkeskolelovens § 12, stk. 4, at afgørelse om valg af fag, jf. § 9, og om fortsat skolegang i 10. klasse træffes af eleverne efter samråd med forældrene, jf. § 54, og elevens lærere, eventuelt med inddragelse af den ungeindsats, som kommunalbestyrelsen har etableret efter kapitel 1 d i lov om kommunal indsats for unge under 25 år.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 14, stk. 7, 5. pkt., at afgørelse om indstilling til frivillige prøver træffes af eleven efter samråd med forældrene, jf. § 54, og vedkommende lærer.

Efter folkeskolelovens § 19 d, stk. 8, træffes afgørelse om valg af fag og om brobygning, jf. stk. 6, af eleven efter samråd med forældrene, jf. § 54, og elevens lærere, eventuelt med inddragelse af den ungeindsats, som kommunalbestyrelsen har etableret efter kapitel 1 d i lov om kommunal indsats for unge under 25 år.

Endelig følger det af folkeskolelovens § 19 f, stk. 2, at afgørelse om indstilling til prøve træffes af eleven efter samråd med forældrene, jf. § 54, og vedkommende lærer.

Herudover følger det af folkeskolelovens § 54, stk. 1, 2. pkt., at elever, der ikke er undergivet forældrenes myndighed, selv træffer afgørelse efter lovens § 12, § 14, stk. 7, § 19 d, § 19 e, § 19 f, § 20, stk. 1 og 2, § 22, stk. 4, og § 27, stk. 1.

Danmark har ratificeret FN's konvention om barnets rettigheder (børnekonventionen) den 19. juli 1991.

Efter børnekonventionens artikel 3, stk. 1, skal barnets tarv komme i første række i alle foranstaltninger vedrørende børn, hvad enten disse udøves af offentlige eller private institutioner for socialt velfærd, domstole, forvaltningsmyndigheder eller lovgivende organer.

Det følger af børnekonventionens artikel 12, stk. 1, at deltagerstaterne skal sikre et barn, der er i stand til at udforme sine egne synspunkter, retten til frit at udtrykke disse synspunkter i alle forhold, der vedrører barnet; barnets synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med dets alder og modenhed.

Det fremgår af børnekonventionens artikel 12, stk. 2, at med henblik herpå skal barnet især gives mulighed for at udtale sig i enhver behandling ved dømmende myndighed eller forvaltningsmyndighed af sager, der vedrører barnet, enten direkte eller gennem en repræsentant eller et passende organ i overensstemmelse med de i national ret foreskrevne fremgangsmåder.

4.1.2. Undervisningsministeriets overvejelser

Det fremgår af 'Det politiske grundlag for firkløverregeringen' fra juni 2026 (side 9), at regeringen vil styrke respekten for børns rettigheder og mulighed for at blive hørt og inddraget.

Den lovforberedende ekspertgruppe om regler på inklusions- og specialundervisningsområdet fremhæver i deres afrapportering fra 2025, at der skal lægges afgørende vægt på elevens perspektiv og synspunkter i både sagsbehandlingen og i tilrettelæggelsen af indsatsen i støtteplanen (i

anbefalingerne omtalt som »pædagogisk-didaktisk handleplan«). Det fremgår videre af afrapporteringen, at dette ikke skal ændre på, at beslutningen træffes af skolelederen, og at beslutningen derfor i sidste ende er skolelederens ansvar. Det betyder derimod, at eleven vil skulle sættes i centrum og inddrages som selvstændigt individ med egne holdninger, ønsker og perspektiver, ligesom eleven så vidt muligt vil skulle have indflydelse på de forhold, der vedrører eleven.

Det fremgår også af anbefalingerne, at ekspertgruppens forslag omhandler en bred gruppe af elever, hvoraf nogle har udfordringer i mødet med skolen. Elevens alder eller modenhed vil ikke i sig selv kunne begrunde en undladelse af at tilvejebringe og inddrage elevens holdning og synspunkter. Det er skolelederens ansvar at sikre, at inddragelsen og tilvejebringelsen af elevens synspunkter sker ud fra elevens præmisser og under hensyntagen til f.eks. elevens alder eller modenhed.

Undervisningsministeriet vurderer, at der derfor som udgangspunkt vil skulle tilføjes en bestemmelse i forlængelse af den foreslåede regel i folkeskolelovens § 4 a, stk. 3, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, om, at elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed, som også ses i andre bestemmelser i loven.

Den konkrete situation eller de konkrete omstændigheder vil have betydning for den hensyntagen, der skal tages til elevens alder og modenhed. Ved beslutninger med mindre vidtrækkende betydning som f.eks. prøvehandlinger kan der f.eks. lægges mindre vægt på elevens alder og modenhed generelt.

Den særlige fremhævelse af, at elevens synspunkter skal inddrages i bestemte tilfælde, kan risikere at give indtryk af, at forpligtelsen kun gælder i disse tilfælde, men det følger imidlertid allerede af folkeskolens formålsbestemmelse, at folkeskolen bl.a. skal skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle, jf. folkeskolelovens § 1, stk. 2. Kommunerne og skolerne har desuden som offentlige myndigheder en generel pligt til at inddrage elevens synspunkter efter artikel 12 i FN's Børnekonvention.

Der er derfor behov for en samlet rammesætning af, at elever har ret til at blive hørt, herunder at deres synspunkter skal inddrages i alle forhold vedrørende eleven under hensyn til elevens alder og modenhed.

En generel regel om at inddrage elevens synspunkter vil således bidrage til at bortdrive en eventuel fejlagtig opfattelse af, at elevens synspunkter alene

skal tillægges vægt i de situationer, hvor det er eksplicit nævnt i loven enten direkte, med ord, der minder om, eller i forarbejderne.

4.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at de eksisterende bestemmelser om inddragelse af elevens synspunkter i konkrete situationer (folkeskolelovens § 3 b, stk. 4, 3. pkt., og § 12, stk. 2, 2. pkt.) ophæves og erstattes med en generel regel om inddragelse af elevens synspunkter.

Med lovforslaget foreslås således at indsætte en ny bestemmelse i folkeskoleloven om, at elever har ret til at blive hørt, herunder at deres synspunkter skal inddrages i alle forhold vedrørende eleven under hensyn til elevens alder og modenhed.

Kommunerne er allerede i dag forpligtede til at overholde børnekonventionen. Forslaget vil have til formål at understøtte overholdelsen af de allerede gældende regler om elevens ret til at blive hørt, jf. børnekonventionens artikel 12. Forslaget har også til hensigt at bortdrive den eventuelle fejlagtige opfattelse om, at elevens synspunkter alene skal tillægges vægt i de situationer, hvor det er eksplicit nævnt i loven enten direkte, med ord, der minder om, eller i forarbejderne, ligesom forslaget også har til hensigt at sikre, at elevernes perspektiver i højere grad inddrages i de pædagogiske valg, der træffes som led i undervisningen og understøttelse af elevernes faglige og sociale deltagelse.

Pligten til at inddrage elevens synspunkter vil gælde for alle, der træffer beslutninger om elevens skolegang efter reglerne i folkeskoleloven.

Det foreslås, at de gældende regler om, at skolens leder træffer beslutninger eller afgørelser 'efter samråd med eleven og forældrene' (folkeskolelovens § 3 b, stk. 4, 2. pkt., og § 12, stk. 2, 1. pkt.), samt de gældende regler om, at afgørelse eller beslutning træffes af eleven 'efter samråd med forældrene' (folkeskolelovens § 9, stk. 3, § 12, stk. 4, § 14, stk. 7, og § 19 d, stk. 8) videreføres uændret. Det bemærkes hertil, at den foreslåede ordning om elevens ret til at blive hørt m.v. også i disse tilfælde vil finde anvendelse.

For nærmere om inddragelse af elevens synspunkter henvises til lovforslagets § 1, nr. 31, og bemærkningerne hertil.

4.2. Kommunalbestyrelsens behandling af skolelederens afslag på udarbejdelse af eller manglende opfølgning på støtteplaner

4.2.1. Gældende ret

Efter en ændring af folkeskoleloven i 2009, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, L 186, som fremsat den 31. marts 2009, som indebar en præcisering af ansvarsforholdene i folkeskolen m.v., kan en skoleleders konkrete beslutninger om skolens elever ikke behandles af kommunalbestyrelsen, jf. folkeskolelovens § 45, stk. 2.

Hvis elever eller forældremyndighedsindehavere er uenige i en beslutning, må de derfor tage spørgsmålet op med skolelederen selv. Hvis det drejer sig om en klage over en skoleleders eller en ansats optræden, herunder hvis lederen har truffet en beslutning, som er i strid med rammer fastsat af kommunalbestyrelsen eller skolebestyrelsen, kan kommunalbestyrelsen dog fortsat behandle sagen.

Tilsynet med kommunerne og kommunale fællesskaber varetages af Ankestyrelsen med Økonomi- og Indenrigsministeriet som øverste tilsynsmyndighed, jf. kapitel VI og VII i lov om kommunernes styrelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 13 af 5. januar 2026.

Det almindelige kommunale tilsyn retter sig mod den virksomhed, der udføres af kommunalbestyrelsen eller på kommunalbestyrelsens vegne. Tilsynets kompetence omfatter således ikke den virksomhed, som udøves af kommunale enheder med selvstændig kompetence, dvs. efter de gældende regler f.eks. skolebestyrelser eller skolelederen for så vidt angår beslutninger, som ikke kan behandles af kommunalbestyrelsen.

Efter folkeskolelovens § 45, stk. 2, leder og fordeler skolelederen arbejdet mellem skolens ansatte og træffer alle konkrete beslutninger vedrørende skolens elever. Lederens konkrete beslutninger vedrørende skolens elever inden for de mål og rammer og principper, som kommunalbestyrelsen henholdsvis skolebestyrelsen har fastsat, kan ikke behandles af kommunalbestyrelsen. 2. pkt. gælder ikke beslutninger truffet efter § 1 c i lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø.

Efter gældende regler kan skolelederens konkrete beslutninger vedrørende skolens elever således ikke behandles af kommunalbestyrelsen. Herved er det ikke muligt for kommunalbestyrelsen at ændre sådanne beslutninger, hverken på eget initiativ eller efter klage, eller i øvrigt at give konkrete tjenestebefalinger herom. Der gælder dog en undtagelse for så vidt angår skolelederens beslutninger truffet efter § 1 c i lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø.

Også beslutninger, der ikke er afgørelser i forvaltningsretlig forstand, men træffes som led i faktisk forvaltningsvirksomhed, er omfattet af skolelederens selvstændige kompetence.

Skolelederens konkrete beslutninger vedrørende skolens elever kan heller ikke indbringes for skolebestyrelsen, jf. folkeskolelovens § 44, stk. 1. En elev og dennes forældre kan indbringe beslutningen for skolelederen selv. Skolelederens beslutninger inden for dennes selvstændige kompetence er umiddelbart omfattet af Folketingets Ombudsmands kompetence, og eleven og forældrene kan derfor klage over skolelederens beslutninger til ombudsmanden.

Ikke alle konkrete beslutninger vedrørende skolens elever træffes af skolelederen personligt, men alle sådanne beslutninger træffes på lederens vegne. Beføjelserne kan delegeres til ansatte generelt eller konkret og såvel udtrykkeligt som stiltiende. Skolelederen udøver fortsat sine opgaver under ansvar over for kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen kan behandle klager over skolelederens (eller de ansattes) optræden, herunder klager over at skolelederen har truffet en beslutning, der er i strid med rammer fastlagt af kommunalbestyrelsen eller skolebestyrelsen.

4.2.2. Undervisningsministeriets overvejelser

Med forslaget om at ophæve 9-timersgrænsen vil kravet om en pædagogisk-psykologisk vurdering af elever i almenklasser, som vurderes at have et støttebehov på mindst ni timer ugentlig, bortfalde.

Det er Undervisningsministeriets vurdering, at der med indførelse af en støtteplan til elever, der ikke trives i skolens faglige eller sociale fællesskaber, herunder ved manglende faglig progression, kan være grundlag for nye elev- og forældrerettigheder.

Af afrapporteringen fra den lovforberedende ekspertgruppe om regler på inklusions- og specialundervisningsområdet fra 2025 fremgår, at ekspertgruppen anbefaler en klageadgang for forældrene til kommunalbestyrelsen over afslag på udarbejdelse af eller manglende opfølgning på en støtteplan (i rapporten: »en pædagogisk-didaktisk handleplan«).

Ekspertgruppen peger på en analyse fra Ankestyrelsens retssikkerhedsenhed fra 2023 om "Sektoransvarsprincippet ved problematisk skolefravær hos børn med handicap", som viser, at forældrene savner hjælp i tide, og kommunerne peger på, at håndteringen af problematisk skolefravær bliver bedre af, at de opdager det så tidligt som muligt. Uenighed om barnets handicap og trivsel i skolen mellem hjem, skole og kommunal myndighed opleves af

nogle af de interviewede forældre som en central og udtrættende barriere for et godt samarbejde.

Det er Undervisningsministeriets opfattelse, at det vil kræve en fravigelse af folkeskolelovens § 45, stk. 2, 2. pkt., at give mulighed for, at forældre kan få behandlet skolelederens afslag på udarbejdelse af en støtteplan, idet lederens konkrete beslutninger vedrørende skolens elever inden for de mål og rammer og principper, som kommunalbestyrelsen henholdsvis skolebestyrelsen har fastsat, ellers ikke kan behandles af kommunalbestyrelsen.

Der er ikke med aftalen tilsigtet en udvidelse af Ankestyrelsens kommunale tilsyns opgaver i forhold til konkrete sager vedrørende fremme eller afslag på støtteplaner og manglende opfølgning på støtteplaner. Der henvises i denne forbindelse til pkt. 4.3 nedenfor.

4.2.3. Den foreslåede ordning

Det fremgår af aftalen, at forligskredsen er enig om at indføre en række nye elev- og forældrerettigheder, som knyttes til støtteplanen, uanset om støtteplanen er igangsat på grund af mistrivsel eller fravær.

Forligskredsen er enig om, at forældre skal kunne klage til kommunalbestyrelsen over afslag på udarbejdelse af en støtteplan.

Det foreslås at indføre en adgang for forældre til at anmode kommunalbestyrelsen om at få ændret skolelederens afgørelse om afslag på udarbejdelse af en støtteplan.

Forældrene vil dermed kunne henvende sig til kommunalbestyrelsen i skolekommunen med henblik på at få ændret skolelederens afgørelse om afslag på udarbejdelse af en støtteplan, hvis forældrene anmoder kommunalbestyrelsen om at ændre skolelederens afgørelse inden 4 uger efter, at forældrene har fået meddelelse om afgørelsen.

Kommunalbestyrelsen vil med forslaget få pligt til at genoptage og genvurdere sagen (såkaldt remonstration).

Forligskredsen er endvidere enig om, at forældre skal kunne klage til kommunalbestyrelsen over manglende opfølgning på en støtteplan.

Det foreslås på den baggrund at indføre en adgang for forældre til at få behandlet spørgsmålet om skolelederens manglende opfølgning på en støtteplan hos kommunalbestyrelsen.

Forældrene, hvis barn den manglende opfølgning vedrører, vil med forslaget kunne henvende sig til kommunalbestyrelsen i skolekommunen med henblik på en behandling af spørgsmålet om manglende opfølgning. Kommunalbestyrelsen vil dermed få pligt har pligt til at behandle sagen.

Kommunens generelle opgavevaretagelse på området vil skulle være omfattet af Ankestyrelsens kommunale tilsyn, men det er ikkehensigten, at tilsynet skal foretage behandling af konkrete enkeltsager.

For nærmere om kommunalbestyrelsens behandling af skolelederens afslag på udarbejdelse eller manglende opfølgning på støtteplaner og forholdet til Ankestyrelsens kommunale tilsyn henvises til lovforslagets § 1, nr. 25, og bemærkningerne hertil.

4.3. Underretning til Klagenævnet for Specialundervisning og ophævelse af muligheden for at indbringe afgørelser om støtte i mindst 9 timer ugentligt

4.3.1. Gældende ret

Forældre kan klage til Klagenævnet for Specialundervisning over skolens eller kommunens beslutning om deres barns specialundervisning. Det gælder bl.a. klager over skolelederens eller kommunens afgørelser om støtte i mindst ni undervisningstimer om ugen i en almindelig folkeskoleklasse.

Det følger således af folkeskolelovens § 51, stk. 3, at afgørelser om henvisning eller afslag på henvisning til specialundervisning i henhold til § 21, stk. 1, samt afgørelser om at tilbagekalde en henvisning kan inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse af forældrene, jf. § 54, stk. 1, indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning, jf. § 51 a. Det samme gælder for afgørelser om henvisning, afslag på henvisning eller tilbagekaldelse af henvisning til specialskoler og specialklasser, jf. § 20, stk. 2.

Klageadgangen omfatter derved alle afgørelser om specialundervisning og kan også benyttes af forældrene til elever på de kommunale specialskoler og i kommunale specialklasser, jf. § 51, stk. 3, 2. pkt.

Efter folkeskolelovens § 51, stk. 4, kan afgørelser om det nærmere indhold af foranstaltningen på specialskoler eller i specialklasser inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse af forældrene, jf. § 54, stk.1, indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning, jf. § 51 a.

Det følger af folkeskolelovens § 51, stk. 5, 1. pkt., at bestemmelsen i stk. 3, 1. pkt., og stk. 4 gælder tilsvarende for afgørelser vedrørende elever, hvis

undervisning kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, jf. § 3, stk. 2, og § 16, stk. 4.

Klageadgangen omfatter derved afgørelser om specialundervisning, herunder henvisning og ophør såvel som det nærmere indhold, jf. § 51, stk. 3 og 4, vedrørende elever, hvis undervisning kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 klokketimer om ugen.

Det følger af folkeskolelovens § 51, stk. 5, 2. pkt., at afgørelser om supplerende undervisning og anden faglig støtte, jf. § 5, stk. 5, til elever i børnehaveklassen og i 1.-3. klasse, der har mindre end 18 undervisningstimer ugentligt, kan indbringes for klagenævnet, hvis elevens undervisning kun kan gennemføres med denne støtte i den overvejende del af undervisningstiden.

For elever, der har mindst 18 undervisningstimer ugentligt eller derover, er det en betingelse for at indbringe en afgørelse for klagenævnet, at elevens undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt.

4.3.2. Undervisningsministeriets overvejelser

Med forslaget om at ophæve 9-timersgrænsen vil klageadgangen til Klagenævnet for Specialundervisning forbundet hermed tilsvarende skulle bortfalde.

Det er Undervisningsministeriets opfattelse, at der med indførelse af en støtteplan til elever, der ikke trives fagligt eller socialt, herunder ved manglende faglig progression, kan være grundlag for i stedet at indføre en række nye elev- og forældrerettigheder.

Klagenævnet for Specialundervisning modtog i 2024 i alt 412 klagesager på folkeskoleområdet. Af de 267 klager, der blev realitetsbehandlet i 2024, blev der klaget over afslag på specialskole i 47 pct. af sagerne, afslag på specialklasse i 40 pct. af sagerne og afslag på mindst/mere end 9 timers støtte i 11 pct. af sagerne.

Af afrapporteringen fra den lovforberedende ekspertgruppe om regler på inklusions- og specialundervisningsområdet fra 2025 fremgår, at klageadgangen til kommunalbestyrelsen kan suppleres med en adgang for forældrene til at underrette Klagenævnet for Specialundervisning, hvis hverken skolen eller kommunen reagerer, når de anmoder om eller klager over afslag på en støtteplan eller manglende opfølgning herpå mindst hver tredje måned.

Ekspertgruppen argumenterer for, at klagenævnet skal have mulighed for at pålægge skolen eller kommunen at træffe en afgørelse eller foretage andre sagsskridt – f.eks. at inddrage forældrene i arbejdet med støtteplanen.

4.3.3. Den foreslåede ordning

Som følge af ophævelsen af 9-timersgrænsen, jf. pkt. 2.1.3 i de almindelige bemærkninger, foreslås det at ophæve den tilhørende klageadgang i folkeskolelovens § 51, stk. 5.

Herefter vil afgørelser vedrørende elever, hvis undervisning kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, fremover ikke kunne indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning. Endvidere vil afgørelser om supplerende undervisning og anden faglig støtte i henhold til elever i børnehaveklassen og i 1.-3. klasse, der har mindre end 18 undervisningstimer ugentligt, ikke længere vil kunne indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning, hvis elevens undervisning kun kan gennemføres med denne støtte i den overvejende del af undervisningstiden.

Det fremgår af aftalen, at forligskredsen er enig om at indføre en række nye elev- og forældrerettigheder, som knyttes til støtteplanen, uanset om støtteplanen er igangsat på grund af mistrivsel eller fravær.

Forligskredsen er enig om, at hvis hverken skolen eller kommunen reagerer, når forældre anmoder om en støtteplan eller klager over afslag eller manglende opfølgning, skal forældre kunne underrette Klagenævnet for Specialundervisning med henblik på, at skole eller kommunen pålægges at træffe en afgørelse eller foretage andre sagsskridt.

Det foreslås på den baggrund, at der indføres en ret for forældre til at underrette Klagenævnet for Specialundervisning som et nyt stk. 5 i folkeskolelovens § 51.

Det foreslås, at forældre kan underrette Klagenævnet for Specialundervisning, hvis hverken skolens leder eller kommunalbestyrelsen har foretaget eller truffet de i loven foreskrevne fornødne sagsbehandlingsskridt eller afgørelser i relation til forældrenes anmodning om udarbejdelse af en støtteplan, en henvendelse fra forældrene om afslag på en støtteplan eller en henvendelse om manglende opfølgning på en støtteplan.

Det foreslås, at klagenævnet beslutter, om der er tilstrækkelig anledning til at rejse en sag.

Det foreslås desuden, at klagenævnet vil kunne påbyde skolens leder eller kommunalbestyrelsen at foretage de fornødne sagsbehandlingsskridt eller at

træffe de fornødne afgørelser. Det foreslås desuden, at klagenævnet vil kunne fastsætte en frist for skolelederens eller kommunalbestyrelsens gennemførelse af klagenævnets påbud.

For nærmere om underretning til Klagenævnet for Specialundervisning og ophævelse af klage over støtte i mindst 9 timer ugentligt henvises til lovforslagets § 1, nr. 29, og bemærkningerne hertil.

5. Forholdet til Danmarks internationale forpligtelser

5.1. FN's konvention om barnets rettigheder

FN's konvention om barnets rettigheder (børnekonventionen), som Danmark ratificerede den 19. juli 1991, indeholder en regulering af børns rettigheder på alle samfundsområder.

I det følgende opridses en række artikler i børnekonventionen med særlig relevans for elever og disses skolegang efter folkeskoleloven.

I medfør af artikel 12, stk. 1, er det et krav, at deltagerstaterne skal sikre et barn, der er i stand til at udforme sine egne synspunkter, retten til frit at udtrykke disse synspunkter i alle forhold, der vedrører barnet; barnets synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med dets alder og modenhed.

Denne pligt til at inddrage barnets synspunkter gælder allerede i folkeskolen, men kan overses, fordi folkeskoleloven kun omtaler denne pligt ved de væsentligste beslutninger om barnets skolegang.

Det fremgår endvidere af artikel 12, stk. 2, at med henblik herpå skal barnet især gives mulighed for at udtale sig i enhver behandling ved dømmende myndighed eller forvaltningsmyndighed af sager, der vedrører barnet, enten direkte eller gennem en repræsentant eller et passende organ i overensstemmelse med de i national ret foreskrevne fremgangsmåder.

Det følger af artikel 28, stk. 1, at deltagerstaterne anerkender barnets ret til uddannelse, og med henblik på gradvis at opnå denne ret og på grundlag af ligestillingsprincippet skal de især: (a) gøre grunduddannelse tvungen og gratis tilgængelig for alle; (b) opmuntre udviklingen af forskellige former for uddannelse, der følger efter grunduddannelsen, herunder almindelig og faglig uddannelse, gøre disse tilgængelige og opnåelige for ethvert barn og træffe passende forholdsregler, såsom indførelse af gratis uddannelse og tilbud om økonomisk bistand i trangstilfælde; (c) gøre højere uddannelse opnåelig for alle inden for rammerne af deres evner og med alle passende midler; (d) gøre studievejledning og erhvervsvejledning tilgængelig og opnåelig

for alle børn; (e) træffe forholdsregler for at opmuntre regelmæssig deltagelse i skolegang og begrænse frafald.

Efter børnekonventionens artikel 28, stk. 2, skal deltagerstaterne træffe alle passende forholdsregler for at sikre, at disciplinen i skolen administreres på en måde, der tilgodeser barnets værdighed som menneske og er i overensstemmelse med denne konvention.

Det følger af § 28, stk. 3, at deltagerstaterne skal fremme og støtte internationalt samarbejde om uddannelsesspørgsmål, især med henblik på at bidrage til afskaffelse af uvidenhed og analfabetisme overalt i verden og lette adgangen til videnskabelig og teknisk viden og moderne undervisningsmetoder. I denne henseende skal der tages særligt hensyn til udviklingslandenes behov.

Efter børnekonventionens artikel 29, stk. 1, er deltagerstaterne er enige om, at uddannelsen af barnet skal have til hensigt at (a) udvikle barnets muligheder i relation til personlighed, evner og psykiske og fysiske formåen fuldt ud; (b) udvikle respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder og for de principper, der er nedfældet i De Forenede Nationers Pagt; (c) udvikle respekt for barnets forældre, dets egen kulturelle identitet, sprog og værdier, og for de nationale værdier i det land, hvor barnet er bosat, og i landet, hvorfra barnet oprindeligt stammer og for kulturer, der adskiller sig fra barnets egen kultur; (d) forberede barnet til et ansvarligt liv i et frit samfund i en ånd af forståelse, fred, tolerance, ligestilling af kønnene og venskab mellem alle folk, etniske, nationale og religiøse grupper og personer, som tilhører urbefolkninger; (e) udvikle respekt for det naturlige miljø.

Det følger endvidere af artikel 29, stk. 2, at ingen del af denne artikel eller artikel 28 må fortolkes som indblanding i enkeltpersoners eller organisationers frihed til at oprette og lede undervisningsinstitutioner. Der skal dog til enhver tid tages hensyn til de i denne artikels stykke 1 fastslåede principper samt til kravene om, at uddannelse i sådanne institutioner opfylder de af staten foreskrevne minimumsregler.

Dansk ret indeholder ikke nogen samlet inddragelsesbestemmelse for børn, men derimod en række specialregler.

Folkeskoleloven indeholder i dag flere enkeltstående bestemmelser, som udtrykkeligt angiver, at elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed, men ikke en samlet bestemmelse om en elevs ret til at udtrykke sine synspunkter.

Det er ministeriets vurdering, at forslaget om en samlet bestemmelse i folkeskoleloven om, at elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed, inden der træffes beslutninger om elevens skolegang, herved understøtter barnets ret til at udtrykke sine synspunkter, jf. børnekonventionens artikel 12.

Det skal bemærkes, at artikel 12 om retten til at udtrykke sine synspunkter er et af børnekonventionens fire grundlæggende principper, som med forslaget bliver indarbejdet i folkeskolen uden tanke på at ændre konventionens paradigmer og bagvedliggende mekanismer, som udtrykt i Børnekomitéens generelle kommentar nr. 12 (2009).

Det følger af børnekonventionens artikel 12, at deltagerstaterne skal sikre et barn, der er i stand til at udforme sine egne synspunkter, retten til frit at udtrykke disse synspunkter i alle forhold, der vedrører barnet; barnets synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med dets alder og modenhed.

Det følger endvidere af artikel 12, stk. 2, at med henblik herpå skal barnet især gives mulighed for at udtale sig i enhver behandling ved dømmende myndighed eller forvaltningsmyndighed af sager, der vedrører barnet, enten direkte eller gennem en repræsentant eller et passende organ i overensstemmelse med de i national ret foreskrevne fremgangsmåder.

Forslaget indkapsler således, at elever har en ret til at blive hørt som individer i beslutninger, som vedrører den enkelte elev, ligesom de også har ret til at blive hørt som gruppe i forhold, der vedrører gruppen af elever.

5.2. Salamanca og handicap

Folkeskolelovens bestemmelser om inklusion har rødder i to internationale aftaler, henholdsvis Salamanca-erklæringen fra 1994 og FN's konvention om rettigheder for personer med handicap (handicapkonventionen), som Danmark ratificerede den 13. juli 2009.

Salamanca-erklæringens artikel 2 slår fast, at alle børn har en grundlæggende ret til uddannelse og skal have mulighed for at opnå og opretholde et acceptabelt læringsniveau, ethvert barn har unikke egenskaber, interesser, evner og læringsbehov, uddannelsessystemer og uddannelsesforløb skal indrettes og iværksættes på en sådan måde, at de tager hensyn til de store forskelle i egenskaber og behov, de, der har særlige uddannelsesmæssige behov, skal have adgang til almindelige skoler, som skal være i stand til at imødekomme deres behov ved at anvende en pædagogik, der er centreret omkring det enkelte barn, almindelige skoler, som har denne inklusive

orientering, er det mest effektive middel til at bekæmpe diskrimination, skabe trygge fællesskaber, bygge det inklusive samfund og opnå uddannelse for alle; desuden giver de langt de fleste børn en ordentlig uddannelse og forøger dermed hele uddannelsessystemets effektivitet og ressourceudnyttelse.

I medfør af handicapkonventionens artikel 24 skal deltagerstaterne anerkende, at personer med handicap har ret til uddannelse. Med henblik på at virkeliggøre denne ret uden diskrimination og på grundlag af lige muligheder skal deltagerstaterne sikre et inkluderende uddannelsessystem på alle niveauer samt livslang læring.

6. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vurderes at have negative økonomiske konsekvenser for kommunerne. De kommunale merudgifter skønnes at udgøre 68,2 mio. kr. i 2027, 163,7 mio. kr. i 2028, 165,7 mio. kr. i 2029 og 168,2 mio. kr. årligt fra 2030 og frem (2027-pl).

De kommunale merudgifter omfatter et nyt krav om pædagogisk-psykologisk rådgivning til skolernes tidlige og forebyggende arbejde.

Lovforslaget medfører herudover en omlægning af en række indsatser i kommunerne, som samlet set hverken vurderes at medføre mer- eller mindreudgifter. Der skal bruges færre ressourcer på at udarbejde pædagogiske-psykologiske vurderinger som følge af ophævelse af 9-timersgrænsen og ændring af krav om pædagogisk-psykologisk vurdering ved revisitation. Der skal i stedet bruges ressourcer på en række tidlige og forebyggende indsatser ift. fravær samt faglig og social mistrivsel.

Lovforslagets økonomiske konsekvenser for kommunerne skal DUT-forhandles med KL.

Lovforslaget vurderes ikke at medføre økonomiske konsekvenser for hverken staten eller regionerne.

Det er Undervisningsministeriets vurdering, at lovforslaget efterlever de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning.

Lovforslaget efterlever princip 1 om enkle og klare regler, hvilket bl.a. understøttes af, at der anvendes trinmodeller, som tydeliggør, hvornår elever skal tilbydes forstærket undervisning, og hvornår der skal udarbejdes støtteplaner. Trinmodellerne bidrager til at skabe klare og ensartede rammer for skolernes vurdering og opfølgning. Herudover erstatter de nye regler om

støtteplaner de eksisterende krav om udvidelse af indholdet af meddelelsesbogen efter folkeskolelovens § 13 b, stk. 4, for så vidt angår elever i den almindelige klasse, hvilket medvirker til at forenkle og tydeliggøre reglerne på området.

Lovforslaget understøtter desuden princip 2 om digital kommunikation. Det foreslås, at kommunerne efter lokale forhold og behov kan tilrettelægge støtteplanen digitalt. Herved gives der mulighed for, at oplysninger om støtteplanen kan oprettes, deles og følges op på digitalt inden for de rammer, der følger af lovgivningen.

Der er endvidere lagt vægt på princip 3 om at muliggøre automatisk sagsbehandling. Lovforslaget fastsætter i relevant omfang objektive og entydige kriterier, som kan anvendes til at identificere, hvornår en elev er omfattet af de forskellige trin i modellerne. Det gælder eksempelvis fastsættelsen af en grænse for elevens fravær, som udløser et tilbud om fraværsundervisning. Anvendelsen af objektive kriterier kan dermed understøtte en ensartet administration og, hvor de øvrige betingelser herfor er opfyldt, muliggøre digital understøttelse eller automatisering af dele af sagsbehandlingen. Trinmodellen er i overensstemmelse med de krav til registrering og indberetning af oplysninger om elevernes fravær, som allerede er gældende, og der vil derfor ikke være behov for indberetning af nye oplysninger til brug for Undervisningsministeriets opfølgning på elevernes fravær.

Endelig er der lagt vægt på princip 5 om tryg og sikker datahåndtering. Den digitale understøttelse af støtteplanen skal ske inden for de gældende regler om behandling og beskyttelse af personoplysninger. Behandlingen af personoplysninger, der vil finde sted som følge af lovforslaget, skal således ske inden for rammerne af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven, herunder reglerne om behandlingsgrundlag, formålsbegrænsning, dataminimering og passende sikkerhedsforanstaltninger.

7. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
Lovforslaget har ikke økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

8. Administrative konsekvenser for borgerne
Lovforslaget indebærer, at 9-timersgrænsen ophæves – det vil sige grænsen på ni timers ugentligt støttebehov, der definerer, hvornår en elev skal tilbydes specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

For elev og forældre vil ophævelsen betyde, at der ikke længere vil være et krav om en pædagogisk-psykologisk vurdering ved et behov på ni timers

ugentlig støtte eller herover, og at der ikke vil kunne klages til Klagenævnet for Specialundervisning over afgørelser betinget af denne timegrænse.

Herudover vil forældre og eleven heller ikke kunne anmode om en pædagogisk-psykologisk vurdering, medmindre de mener, at deres barn har behov for specialpædagogisk bistand i en specialklasse eller på en specialskole m.v. (segregeret specialundervisning).

Samtidig har lovforslaget positive administrative konsekvenser for borgerne, idet lovforslaget på nogle punkter giver borgerne flere rettigheder, herunder nye elev- og forældrerettigheder. Rettighederne består i, at eleven og forældre skal inddrages i arbejdet med støtteplanen, at eleven og forældrene skal kunne anmode om en støtteplan og opfølgning på planen, at forældre skal have ret til tre gange i løbet af elevens skoletid at få inddraget pædagogisk-psykologisk rådgivning i arbejdet med planen, hvis forældrene anmoder om det, at forældre skal kunne rette henvendelse til kommunalbestyrelsen over afslag på udarbejdelse af eller manglende opfølgning på en støtteplan, og at forældre – ved manglende reaktion hos skolen eller kommunalbestyrelsen i relation til en støtteplan – skal kunne underrette Klagenævnet for Specialundervisning med henblik på, at skole eller kommunen påbydes at træffe en afgørelse eller foretage andre sagsskridt.

Slutteligt bliver elevernes retssikkerhed styrket ved, at der i folkeskoleloven indføres en samlet bestemmelse om forpligtelsen til at inddrage elevens synspunkter i beslutninger vedrørende elevens skolegang. Forslaget vil understøtte overholdelsen af de allerede gældende regler om elevens ret til at blive hørt, jf. børnekonventionens artikel 12.

9. Klimamæssige konsekvenser
Lovforslaget har ikke klimamæssige konsekvenser.

10. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
Lovforslaget har ikke miljø- og naturmæssige konsekvenser.

11. Forholdet til EU-retten
Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

12. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 6. november 2026 til den 7. december 2026 (32 dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

ADHD-Foreningen, Advokatsamfundet, Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Akademikerne, Ankenævnet for Statens

Uddannelsesstøtteordninger, Ankestyrelsen, AOF Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, Arbejdsmarkedsrådet, Arkitektskolen i Aarhus, Astra – Center for Læring i Natur, Teknik og Sundhed, Autismeforeningen, Blik- og Rørarbejderforbundet, Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL), Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL) – Lederforening, Børnenes Bureau, Børne- og kulturchefforeningen, Børneringen, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU), CEPOS, Daghøjskoleforeningen, Daginstitutionernes Lands-Organisation (DLO), Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation, Danmarks Idrætsforbund, Danmarks Lærerforening, Danmarks Private Skoler – grundskoler & gymnasier, Danmarks Statistik, Danner, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Blindesamfund, Dansk El-forbund, Dansk Erhverv, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Handicap Forbund, Dansk Industri, Dansk Metal, Dansk Oplysnings Forbund, Dansk Psykolog Forening, Dansk Skoleforening for Sydslesvig, Dansk Skoleidræt, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Ungdoms Fællesråd, Danske Advokater, Danske A-kasser, Danske Dagbehandlingstilbuds Netværk, Danske Døves Landsforbund, Danske Erhvervsakademier, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Bestyrelserne, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne, Danske Forlag, Danske Gymnasieelevers Sammenslutning, Danske Gymnasier, Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger, Danske Handicaporganisationer, Danske HF & VUC, Danske HF og VUC – Bestyrelserne, Danske Landbrugsskoler, Danske Musik- og Kulturskoler, Danske Professionshøjskoler, Danske Regioner, Danske Revisorer, Danske seniorer, Danske Skoleelever, Danske SOSU-skoler, Danske SOSU-skoler -Bestyrelserne, Danske Universiteter, Datatilsynet, De Anbragtes Vilkår, De Danske Sprogcentre, DEA, Den Danske Filmskole, Den Danske Scenekunstskole, Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO), Den uvildige konsulentordning på handicapområdet (DUKH), Det Centrale Handicapråd, Det Jyske Musikkonservatorium, Det Kgl. Bibliotek - att. Det Kgl. Biblioteks Nota-service, Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler, Det Kongelige Danske Musikkonservatorium, Det Kriminalpræventive Råd, Det Nationale Integrationsråd, Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig, Digitaliseringsstyrelsen, DJØF, DM, Efterskoleforeningen, Ejendom Danmark, Engineer the Future, Erhvervsskolernes Elevorganisation, Erhvervsskolelederne, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Fagligt Fælles Forbund, FGU Danmark, Finans Danmark, Finansforbundet, Finanstilsynet, Firmaidrætten, FOA, Folkehøjskolernes Forening i Danmark, Folkeligt Oplysnings Forbund, Fora, Foreningen af Døgn- og Dagtilbud for udsatte børn og unge (FADD),

Foreningen af Frie Fagskoler, Foreningen af katolske skoler i Danmark, Foreningen af Kristne Friskoler, Foreningen af Private Udbydere (FPU), Foreningen for Forældre til Elever i Fri- og Privatskoler, Foreningen til gavn for børn og unge (fobu), Foreningsfællesskabet Ligeværd, Forhandlingsfællesskabet, Forsikring og Pension, Forældrenes Landsorganisation (FOLA), Frie Skolers Lærerforening, Friskolerne, FSR – danske revisorer, Fødevareforbundet NFF, Gentofte Børnevenner, Gymnasiernes Bestyrelsesforening, Gymnasieskolernes Lærerforening, HK Danmark, HK/Kommunal, HK/Stat, HORESTA, HvorErDerEnVoksen, Industriens Fond, Insero, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KL, Klagenævnet for Specialundervisning, Kommunale Velfærdschefer, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Kraka, Kriminalforsorgen, Kristlig Fagbevægelse (Krifa), LandboUngdom, Landbrug & Fødevarer, Landdistrikternes Fællesråd, Landselevbestyrelsen for det pædagogiske område, Landselevbestyrelsen for social- og sundhedsområdet, Landsforeningen af 10. Klasseskoler i Danmark, Landsforeningen af Ungdomsskoleledere, Landsforeningen for førtidspensionister, Landsforeningen Livsværk, Landsorganisationen Danske Daginstitutioner (LDD), Landsorganisationen for sociale tilbud (LOS), Landssammenslutningen af Handelsskoleelever, Landssammenslutningen af Foreninger for Selvstændige Børnepassere, Landssamråd for PPR-chefer, Lederne, Ledersamrådet for STU og VSU i Danmark, Lev Uden Vold, Lilleskolerne, LOF, Lærernes Centralorganisation, Lær for Livet, Læsekonsulenternes Landsforening, Læse- og Matematikvejlederforeningen, Manderådet, Medierådet for Børn og Unge, Modstrøm - Foreningen for FGU-elever og unge omkring FGU, Nationalt Center for kompetenceudvikling, Nationalt Videncenter for Ordblindhed og andre Læsevanskeligheder, Naturvidenskabernes Hus, Netværket for kostafdelinger, OpenDenmark, Operation Dagsværk, Ordblindeforeningen, Plejefamiliernes Landsforening, Red Barnet, Rektorkollegiet for de Martime Uddannelser, Rigsrevisionen, ROAL – Samrådet for Ordblindhed og andre Læsevanskeligheder, Rytmisk Musikkonservatorium, Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU), Rådet for Psykisk Sårbare på Arbejdsmarkedet, Rådet for Socialt Udsatte, Rådet for Voksen og Efteruddannelse (VEU-rådet), Sammenslutningen af Steinerskoler i Danmark, Sammenslutningen af Unge Med Handicap, Samrådet af Specialskoleledere, Sekretariatet for Erhvervsrettede Velfærdsuddannelser, Selveje Danmark, Selvejende og private institutioners forening (Spifo), Sex & Samfund, Sjældne Diagnoser, Skole og Forældre, Skolelederforeningen, SMVdanmark, Socialpædagogernes Landsforbund (Socialpædagogerne), Studievalg Danmark, Sundhedsstyrelsen, Syddansk Musikkonservatorium, TABUKA - Landsforeningen for nuværende og tidligere anbragte, TAT-Kredsen, TEKNIQ,

Teknisk Landsforbund, Udbetaling Danmark, Uddannelsesforbundet, Uddannelseslederne, Uddannelsesrådet for de maritime uddannelser, Udviklingshæmmedes Landsforbund (ULF), Ungdomsringen, Ungdomsskoleforeningen, Unicef, Universe, Vejlederforeningen og Ældre Sagen.

13. Sammenfattende skema		
	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget skønnes at medføre kommunale merudgifter på 168,2 mio. kr. årligt efter fuld indfasning.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Lovforslaget fastsætter nye elev- og forældrerettigheder i relation til indførelse af støtteplanen. Endvidere bliver elevernes retssikkerhed styrket ved, at der i folkeskoleloven indføres en samlet bestemmelse om forpligtelsen til at inddrage elevens synspunkter i beslutninger vedrørende elevens skolegang.	Lovforslaget indebærer, at 9-timersgrænsen ophæves, herunder bl.a. at klageadgang til Klagenævnet for Specialundervisning over afgørelser betinget af denne time-grænse ophæves. Herudover vil der ikke kunne anmodes om en pædagogisk-psykologisk vurdering, medmindre forældrene mener, at deres barn har behov for specialpædagogisk bistand i en specialklasse eller på en specialskole m.v. (segregeret specialundervisning).

Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (der i relevant omfang også gælder ved implementering af ikke-erhvervsrettet EU-regulering) (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 (Overalt)

Det følger af folkeskolelovens § 3, stk. 2, 1. pkt., at børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, gives specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i specialklasser og specialskoler.

Det følger af folkeskolelovens § 3, stk. 3, 1. pkt., at børne- og undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, herunder om adgangen til at indhente viden og specialrådgivning samt bistand til kommunens udredning fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation, og i den forbindelse kan fravige §§ 5, 7, 7 a, 13 og 14, § 14 b, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 1, § 29 og § 36, stk. 2 og 4.

Det følger af folkeskolelovens § 20, stk. 2, 1. pkt., at det påhviler kommunalbestyrelsen at sørge for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, jf. § 3, stk. 2, til de i stk. 1 nævnte børn og unge.

Det følger af folkeskolelovens § 20, stk. 8, at børne- og undervisningsministeren endvidere fastsætter nærmere regler om minimumsstørrelsen for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter § 20, stk. 5, om den lokale skoleleders beslutningskompetence, om henvisning af børn og unge til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter § 22, stk. 5, og om kvalifikationskrav til den, der tilrettelægger undervisningen.

Det følger af folkeskolelovens § 21, stk. 1, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen, jf. dog stk. 2, foretager henvisning af børn og unge til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand ved regionsrådets foranstaltning, jf. § 20, stk. 3, når kommunalbestyrelsen finder, at de pågældendes udvikling stiller krav om en særlig vidtgående hensyntagen eller støtte, der bedst kan imødekommes ved en regional foranstaltning.

Det følger af folkeskolelovens § 22, stk. 5, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen kan henvise elever til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i et behandlings- og specialundervisningstilbud eller i specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem, jf. § 20, stk. 5, som er beliggende i kommunen eller i anden kommune efter forudgående aftale med vedkommende kommune.

Det følger af folkeskolelovens § 22, stk. 5, 2. pkt., at det er en betingelse for henvisning, at kommunalbestyrelsen indgår en kvalitetsaftale om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand med behandlings- og specialundervisningstilbuddet eller børne- og ungehjemmet, jf. § 22 b.

Det følger af folkeskolelovens § 22 b, stk. 1, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor et behandlings- og specialundervisningstilbud eller et børne- og ungehjem er beliggende, skal indgå en kvalitetsaftale om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand med behandlings- og specialundervisningstilbuddet eller børne- og ungehjemmet, jf. § 20, stk. 5.

Det følger af folkeskolelovens § 22 b, stk. 2, at kvaliteten af specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter stk. 1 vurderes inden for følgende temaer: 1) Undervisningens organisering, 2) undervisningens tilrettelæggelse og indhold, 3) kompetencer hos medarbejdere og ledelsen og 4) samarbejde med det lokale skolevæsen m.v.

Det følger af folkeskolelovens § 51, stk. 9, 2. pkt., at kommunalbestyrelsens afgørelser om det nærmere indhold af specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i behandlings- og specialundervisningstilbud og specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse af forældrene, jf. § 54, stk. 1, kan indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning, jf. § 51 a.

Det følger af folkeskolelovens § 57 g, stk. 1, at børne- og undervisningsministeren fører tilsyn med, at kommunalbestyrelsen påser, at specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i behandlings- og specialundervisningstilbud og i specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem overholder kravene til undervisningen og har den fornødne kvalitet efter § 22 b og regler udstedt i medfør heraf.

Det foreslås at *overalt* i loven udgår »specialundervisning og anden«.

Det forslåede vil indebære, at terminologien i en række bestemmelser i folkeskoleloven ændres fra »specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand« til »specialpædagogisk bistand«. Ændringen berører folkeskolelovens § 3, stk. 2, 1. pkt., § 3, stk. 3, 1. pkt., § 20, stk. 2, § 20, stk. 8, § 21, stk. 1, 1. pkt., § 22, stk. 5, 1. pkt., § 22, stk. 5, 2. pkt., § 22 b, stk. 1, 1. pkt., § 22 b, stk. 2, § 51, stk. 9, 2. pkt., og § 57 g, stk. 1.

Der er tale om konsekvensrettelser som følge af de foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens §§ 4 a og 4 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, og

den generelle oprydning i de begreber, der er anvendt til at beskrive den specialpædagogiske bistand. Den foreslåede ændring af terminologien har ikke indholdsmæssig betydning i de berørte bestemmelser.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil samt i øvrigt til pkt. 1 og 2.1 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2 (§ 3, stk. 2, 3. pkt., § 3 a, og § 3 b, stk. 4, 3. pkt.)

Det følger af den gældende folkeskolelovs § 3, stk. 2, at børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, gives specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i specialklasser og specialskoler. Undervisning som nævnt i 1. pkt. kan også gives i behandlings- og specialundervisningstilbud efter § 20, stk. 5, eller specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem efter § 20, stk. 5. Der gives desuden specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, jf. § 16, stk. 4.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 3 a, at børn, der har brug for støtte, og som ikke alene kan understøttes ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse, skal tilbydes supplerende undervisning eller anden faglig støtte i henhold til § 5, stk. 5. Hvis der er behov herfor, skal der gives personlig assistance, der kan hjælpe barnet til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen. Støtte efter 1. pkt. kan gives individuelt til den enkelte elev med behov herfor og gennem fællesskabsrettede aktiviteter i klassen.

Det følger af folkeskolelovens § 3 b, stk. 4, at til elever i grundskolen med læsevanskeligheder, der kan skyldes ordblindhed, skal skolens leder tilbyde, at der foretages en ordblindetest med henblik på at afdække elevens læsevanskeligheder. Tilbuddet gives fra den 1. marts på 3. klassetrin efter samråd med eleven og forældrene, jf. § 54. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

For nærmere om gældende ret henvises til pkt. 2.1.1 og pkt. 4.3.1 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslås, at § 3, stk. 2, 3. pkt., § 3 a og § 3 b, stk. 4, 3. pkt., ophæves.

Den foreslåede ophævelse af *§ 3, stk. 2, 3. pkt.,* vil medføre, at det ikke længere fremgår af folkeskolelovens § 3, stk. 2, at der desuden gives

specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, jf. § 16, stk. 4.

Der vil således ikke længere gælde en 9-timersgrænse for henvisning af elever til specialpædagogisk bistand.

Den foreslåede ophævelse af *§ 3 a* vil endvidere medføre, at det ikke længere fremgår af folkeskolelovens § 3 a, at børn, der har brug for støtte, og som ikke alene kan understøttes ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse, skal tilbydes supplerende undervisning eller anden faglig støtte i henhold til § 5, stk. 5. Det vil heller ikke fremgå af bestemmelsen, at støtte efter 1. pkt. kan gives individuelt til den enkelte elev med behov herfor og gennem fællesskabsrettede aktiviteter i klassen.

Der vil således ikke være fastsat særlige regler for elever med behov for støtte i mindre end 9 undervisningstimer ugentligt i folkeskolelovens § 3 a.

Det foreslåede vil herudover medføre, at det ikke vil fremgå af folkeskolelovens § 3 a, at hvis der er behov herfor, skal der gives personlig assistance, der kan hjælpe barnet til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen.

Ændringerne er en konsekvens af de foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens §§ 4 a og 4 b, jf. lovforslagets § 1, nr. 3, som indeholder et samlet forslag til den fremtidige ordning af den specialpædagogiske bistand i den almindelige undervisning, herunder bestemmelser om personlig assistance.

Der foreslås fastsat en overgangsordning for elever, der på tidspunktet for lovens ikrafttræden er henvist til støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt efter den gældende bestemmelse i folkeskolelovens § 3, stk. 2, 3. pkt.

Der henvises til lovforslagets § 9 og bemærkningerne hertil.

Den foreslåede ophævelse af *§ 3 b, stk. 4, 3. pkt.,* vil medføre, at bestemmelsen om, at elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed, udgår af bestemmelsen.

Det foreslåede er en konsekvens af den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 54 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 31, hvori der foretages en samlet regulering af pligten til at inddrage elevens synspunkter.

Det foreslåede vil betyde, at navnlig specialundervisningsbekendtgørelsen vil skulle opdateres.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 og pkt. 4.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3 (§§ 4 a og 4 b)

Det følger af den gældende folkeskolelovs § 3, stk. 2, at børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, gives specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i specialklasser og specialskoler. Undervisning som nævnt i 1. pkt. kan også gives i behandlings- og specialundervisningstilbud efter § 20, stk. 5, eller specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem efter § 20, stk. 5. Der gives desuden specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, jf. § 16, stk. 4.

Efter folkeskolelovens § 3, stk. 3, 1. pkt., fastsætter undervisningsministeren nærmere regler om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, herunder om adgangen til at indhente viden og specialrådgivning samt bistand til kommunens udredning fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation, og kan i den forbindelse fravige §§ 5, 7, 7 a, 13 og 14, § 14 b, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 1, § 29 og § 36, stk. 2 og 4.

Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 693 af 20. juni 2014 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand (specialundervisningsbekendtgørelsen).

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 1 omfatter specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand (specialpædagogisk bistand) til elever i grundskolen og 10. klasse:

1) Specialpædagogisk rådgivning til forældre, lærere eller andre, hvis indsats har væsentlig betydning for elevens udvikling.
2) Særlige undervisningsmaterialer og tekniske hjælpemidler, som er nødvendige i forbindelse med undervisningen af eleven.
3) Undervisning i folkeskolens fag og fagområder, der tilrettelægges under særlig hensyntagen til elevens indlæringsforudsætninger. For elever i børnehaveklassen omfatter specialpædagogisk bistand undervisning og træning, der tilrettelægges efter elevens særlige behov.

4) Undervisning og træning i funktionsmåder og arbejdsmetoder, der tager sigte på at afhjælpe eller begrænse virkningerne af psykiske, fysiske, sproglige eller sensoriske funktionsvanskeligheder.
5) Personlig assistance, der kan hjælpe eleven til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen.
6) Særligt tilrettelagte aktiviteter, der kan gives i tilslutning til elevens specialundervisning.

Fremgangsmåden ved iværksættelse og ophør af specialpædagogisk bistand er nærmere reguleret i specialundervisningsbekendtgørelsens kapitel 2 (§§ 2-7).

Indhentelse af en pædagogisk-psykologisk vurdering er reguleret i specialundervisningsbekendtgørelsens §§ 2-3.

Det fremgår blandt andet af specialundervisningsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, at hvis det antages, at en elev har behov for specialpædagogisk bistand, jf. folkeskolelovens § 3, stk. 2, skal eleven indstilles til en pædagogisk-psykologisk vurdering. Indstilling afgives af skolens leder til pædagogisk-psykologisk rådgivning, eventuelt på initiativ af den kommunale sundhedstjeneste, hvis denne har kendskab til psykiske, fysiske, sproglige eller sensoriske funktionsvanskeligheder hos eleven, som giver grund til at antage, at eleven har behov for specialpædagogisk bistand.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 2, stk. 2, kan forældrene og eleven anmode om en pædagogisk-psykologisk vurdering i de tilfælde, hvor de finder, at der bør iværksættes specialpædagogisk bistand.

Det følger endvidere af specialundervisningsbekendtgørelsens § 2, stk. 3, at indstilling om en pædagogisk-psykologisk vurdering, jf. stk. 1, afgives efter samråd med forældrene og eleven. Modsætter forældrene sig, at der foretages en pædagogisk-psykologisk vurdering, kan der kun afgives indstilling herom, hvis skolens leder anser det for absolut påkrævet, at der foretages en vurdering af elevens behov for specialpædagogisk bistand.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 3, stk. 1, 1. pkt., skal den pædagogisk-psykologiske vurdering efter samråd med forældrene suppleres med udtalelser fra andre sagkyndige i fornødent omfang, herunder sagkyndige fra andre kommuner.

Det fremgår af specialundervisningsbekendtgørelsens § 3, stk. 2, 2. pkt., at har eleven behov for specialpædagogisk bistand, skal vurderingen indeholde et forslag til den nærmere ordning af den specialpædagogiske bistand.

Det følger endvidere af specialundervisningsbekendtgørelsens § 3, stk. 3, at kan der ikke opnås enighed med forældrene om den pædagogisk-psykologiske vurdering, skal der i vurderingen redegøres herfor samt for, hvorvidt den foreslåede specialpædagogiske bistand vurderes at være absolut påkrævet.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 3, stk. 4, fremsendes den pædagogisk-psykologiske vurdering skriftligt til skolens leder. Samtidig fremsendes en kopi af vurderingen til forældrene.

Henvisning og revisitation af elever til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand er reguleret i specialundervisningsbekendtgørelsens §§ 4-7.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 4, stk. 1, 1. pkt., træffes beslutning om at henvise en elev til specialpædagogisk bistand inden for skolens rammer af skolens leder.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 4, stk. 2, 1. pkt., kan kommunalbestyrelsen træffe beslutning om at henvise en elev til specialpædagogisk bistand i en anden skole i kommunen end distriktsskolen.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 4, stk. 3, skal forældrene orienteres skriftligt om alle indstillinger, rapporter og beslutninger om iværksættelse af specialpædagogisk bistand efter stk. 1-2.

Det følger af specialundervisningsbekendtgørelsens § 5, at specialpædagogisk bistand kan iværksættes uden iagttagelse af den i §§ 2-4 angivne fremgangsmåde, hvis eleven befinder sig i en særlig vanskelig situation, der nødvendiggør en øjeblikkelig indsats fra skolens side. Der skal dog snarest foretages en pædagogisk-psykologisk vurdering, hvis den etablerede specialpædagogiske bistand skønnes at ville strække sig over mindst 3 uger (15 skoledage).

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 7, stk. 1, følger skolens leder udviklingen hos elever, der modtager specialpædagogisk bistand. Der skal mindst én gang om året tages stilling til, om den specialpædagogiske bistand til den pågældende elev skal fortsætte, ændres eller ophøre.

Det følger endvidere af specialundervisningsbekendtgørelsens § 7, stk. 3, at beslutningerne efter stk. 1 og 2 træffes på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Ordningen af den specialpædagogiske bistand er reguleret i specialundervisningsbekendtgørelsens kapitel 3 (§§ 8-11).

Det fremgår blandt andet af specialundervisningsbekendtgørelsens § 8, stk. 1, at den specialpædagogiske bistand gives fortrinsvis som støtte i den almindelige klasse.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 9 kan specialpædagogisk bistand gives på følgende måder:

1) Eleven bevarer tilhørsforholdet til den almindelige klasse og deltager i den almindelige undervisning.
2) Elevens tilhørsforhold til den almindelige klasse ophører, idet hele undervisningen gives i en specialklasse, der er placeret på en almindelig folkeskole, på en specialskole eller på et regionalt undervisningstilbud.
3) Elevens har et tilhørsforhold til en specialklasse, men modtager også undervisning i en almindelig klasse.

Specialundervisningsbekendtgørelsens kapitel 4 (§§ 12-15) indeholder de nærmere regler om særlige ordninger for enkelte elever.

Det følger af specialundervisningsbekendtgørelsens § 12, stk. 1, at undervisningstiden for elever, der modtager specialundervisning, kan med forældrenes samtykke overstige det i folkeskolelovens § 14 b, stk. 2, 1. pkt., fastsatte loft over den højeste undervisningstid på 1.400 timer i et skoleår.

Det fremgår endvidere af specialundervisningsbekendtgørelsens § 12, stk. 2, at en elev i ganske særlige tilfælde midlertidigt kan modtage al undervisning som enkeltmandsundervisning. Undervisningstiden kan i så fald i den pågældende periode nedsættes forholdsmæssigt i forhold til den i folkeskolelovens § 14 b, stk. 1, fastsatte mindste samlede varighed. Det samme gælder det fastsatte mindste antal årlige undervisningstimer for 10. klasse på 840 undervisningstimer. Kommunalbestyrelsen skal uden ophør undersøge muligheden for at henvise eleven til et egnet tilbud på en almindelig folkeskole, en specialskole eller i et regionalt undervisningstilbud m.v.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 12, stk. 3, kan undervisningstiden med forældrenes tilslutning nedsættes, hvis elevens helbred ifølge lægeerklæring ikke tillader gennemførelse af fuld undervisning.

Det følger endvidere af specialundervisningsbekendtgørelsens § 13, stk. 1, at har en elev usædvanligt store vanskeligheder i et fag, således at det ikke skønnes hensigtsmæssigt at give eleven specialundervisning i faget, kan eleven med forældrenes samtykke fritages for undervisning i dette fag, dog ikke for så vidt angår dansk og matematik. Afgørelse herom træffes af skolens leder på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering. Eleven skal have anden undervisning i stedet for det pågældende fag.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 13, stk. 2, gælder stk. 1 tilsvarende ved fritagelse for den obligatoriske brobygning m.v. i 10. klasse, jf. folkeskolelovens § 19 c, stk. 4, og for den obligatoriske selvvalgte opgave i 10. klasse, jf. folkeskolelovens § 19 c, stk. 5.

Det følger af specialundervisningsbekendtgørelsens § 14, stk. 1, at karaktergivning efter aftale med eleven og forældrene i et eller flere fag kan erstattes af en skriftlig udtalelse om elevens standpunkt. Udtalelsen skal for det enkelte fag udtrykke, i hvor høj grad eleven har nået de opstillede mål for undervisningen i faget.

Det fremgår endvidere af specialundervisningsbekendtgørelsens § 14, stk. 2, at hvis karaktergivning i medfør af stk. 1 erstattes af en skriftlig udtalelse, medtages denne på elevens bevis, jf. folkeskolelovens § 13, stk. 9.

Det følger herudover af specialundervisningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, at hvis elevens skolesituation giver anledning til alvorlig bekymring, kan skolens leder efter samråd med eleven og forældrene indstille eleven til en pædagogisk-psykologisk vurdering, selv om eleven ikke kan anses for at have behov for specialpædagogisk bistand.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 15, stk. 2, kan forældrene anmode skolens leder om en pædagogisk-psykologisk vurdering af deres barn, hvis de finder, at der er behov herfor. Hvis skolens leder afslår forældrenes anmodning, skal afslaget meddeles skriftligt.

Det fremgår af folkeskolelovens § 3 a, at børn, der har brug for støtte, og som ikke alene kan understøttes ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse, skal tilbydes supplerende undervisning eller anden faglig støtte i henhold til § 5, stk. 5. Hvis der er behov herfor, skal der gives

personlig assistance, der kan hjælpe barnet til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen. Støtte efter 1. pkt. kan gives individuelt til den enkelte elev med behov herfor og gennem fællesskabsrettede aktiviteter i klassen.

Det følger af folkeskolelovens § 5, stk. 5, at der i fornødent omfang gives supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, der har skiftet skole, eller som har været uden undervisning i længere tid. Der skal i fornødent omfang gives supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, som af anden grund har behov for støtte. Skolens leder kan for en elev, der modtager supplerende undervisning eller anden faglig støtte efter 1. og 2. pkt., efter samråd med elevens forældre fravige undervisningstiden i § 14 b, stk. 2, 1. pkt., hvis det er til elevens bedste.

Efter folkeskolelovens § 12, stk. 2, sker henvisning til specialundervisning, som ikke er af foreløbig karakter, efter pædagogisk-psykologisk rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Folkeskolelovens § 18, stk. 1-3, indeholder de nærmere regler om undervisningsdifferentiering m.v.

Det følger af folkeskolelovens § 18, stk. 1, at undervisningens tilrettelæggelse, herunder valg af undervisnings- og arbejdsformer, metoder, undervisningsmidler og stofudvælgelse, skal i alle fag leve op til folkeskolens formål, mål for fag samt emner og varieres, så den svarer til den enkelte elevs behov og forudsætninger.

Herudover følger det af folkeskolelovens § 18, stk. 2, at det påhviler skolelederen at sikre, at det undervisende personale, der er tilknyttet klassen, planlægger og tilrettelægger undervisningen, så alle elever udvikler sig fagligt og alsidigt, herunder socialt, og trives i skolens faglige og sociale fællesskaber.

Derudover fremgår det af folkeskolelovens § 18, stk. 3, at i de fag, hvor der er prøver, jf. § 14, skal undervisningens indhold desuden fastlægges således, at kravene i de enkelte fag ved prøverne kan opfyldes.

Efter folkeskolelovens § 25, stk. 1, deles skolen i klasser efter antallet af elever, jf. § 17, stk. 1 og 2. På små skoler og små afdelinger af skoler, jf. § 55, stk. 1, 2. pkt., kan en klasse omfatte flere klassetrin op til 7. klassetrin.

Folkeskolelovens § 25 a indeholder de nærmere regler om holddannelse. Der henvises til den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 25 a, stk. 6, jf. lovforslagets § 1, nr. 17.

Det bemærkes, at det følger af § 9 a, stk. 1, i lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap, jf. lovbekendtgørelse nr. 1071 af 10. august 2023 med senere ændring, at børn og unge med handicap har ret til rimelig individuel tilpasning af ydelser i dagtilbud og i folkeskolen og i friskoler og private grundskoler (frie grundskoler), således at de kan opnå samme muligheder for deltagelse som andre børn og unge og undgå forskelsbehandling, jf. § 5, stk. 1.

Det følger af samme lovs § 9 a, stk. 2, at retten efter stk. 1 gælder kun tilpasning, som er rimelig, og som dermed ikke indebærer en uforholdsmæssig stor byrde for dagtilbuddet eller folkeskolen, friskolen eller den private grundskole (frie grundskole). Ved vurderingen af, hvad der anses for rimelig individuel tilpasning, skal der særlig lægges vægt på effekten af at fjerne barrierer og på omkostningerne forbundet med tilpasningen under hensyntagen til dagtilbuddets eller skolens ressourcer.

Det foreslås at ophæve folkeskolelovens § 3 a, jf. den foreslåede ændring i lovforslagets § 1, nr. 2, og i stedet indsætte nye bestemmelser i folkeskolelovens *§§ 4 a og 4 b,* som indeholder en samlet beskrivelse af ordningen af den tidlige indsats og specialpædagogiske bistand i den almindelige undervisning.

Den foreslåede bestemmelse i § 4 a vil gælde for tilrettelæggelse af al undervisning i folkeskolen, medmindre andet eksplicit fremgår af bestemmelsen, men vil i den segregerede specialundervisning normalt være opfyldt med de indsatser, der iværksættes med hjemmel i folkeskolelovens § 3, stk. 2, og specialundervisningsbekendtgørelsen.

(§ 4 a, stk. 1)

Det foreslås, at det fremgår af *§ 4 a, stk. 1,* at skolens leder sikrer, at der løbende arbejdes med tidlige og forebyggende indsatser, og at der heri bruges undervisningsdifferentiering efter § 18, stk. 1, og eventuel holddannelse efter § 25 a, stk. 1-5, så alle elever udvikler sig fagligt og alsidigt, herunder socialt, og trives i skolens faglige og sociale fællesskaber, jf. § 18, stk. 2.

Det foreslåede vil medføre, at skolelederens gældende forpligtelse til at sikre, at alle elever udvikler sig fagligt og alsidigt, herunder socialt, og trives

i skolens faglige og sociale fællesskaber, jf. § 18, stk. 2, suppleres med en præcisering af, at denne ramme også indebærer en pligt til at sikre, at der løbende arbejdes med tidlige og forebyggende indsatser.

Dermed kommer den foreslåede bestemmelse til at indeholde det første trin i den trinmodel, der er beskrevet i de almindelige bemærkningers pkt. 2.1 og 2.2, og som beskrives samlet i de nye bestemmelser i folkeskolelovens §§ 4 a og 4 b.

Det bemærkes, at der ikke med begrebet "tidlige og forebyggende indsatser" er tilsigtet en sammenhæng til "tidligt forebyggende indsatser" i barnets lovs §§ 30 og 31. Nærværende bestemmelse vil således skulle læses og anvendes uafhængigt heraf.

Den foreslåede bestemmelse vil, som de øvrige dele af § 4 a – skulle gælde for tilrettelæggelse af al undervisning i folkeskolen, medmindre andet eksplicit fremgår af bestemmelsen, men vil i den segregeret specialundervisning normalt være opfyldt med de indsatser, der iværksættes med hjemmel i folkeskolelovens § 3, stk. 2, og specialundervisningsbekendtgørelsen.

Den tidlige og forebyggende indsats vil være et centralt element i skolens arbejde med at etablere og vedligeholde læringsmiljøer, der forebygger, at elever ikke udvikler sig tilstrækkeligt fagligt og alsidigt, herunder socialt, eller ikke trives i skolens faglige og sociale fællesskaber. Indsatsen skal således medvirke til at forebygge, at elever får behov for en indsats efter stk. 2, og vil skulle iværksættes før, der konstateres spirende mistrivsel hos en eller flere elever.

Indsatsen vil ikke være målrettet enkeltelever, der måtte have behov for en særlig indsats, men vil have skolens fællesskaber som omdrejningspunkt. Det tidlige og forebyggende arbejde vil således skulle fortsætte, selvom en eller flere elever i en klasse måtte have behov for en særlig indsats efter stk. 2.

Skolens leder vil løbende skulle indhente pædagogisk-psykologisk rådgivning til skolens arbejde med at etablere og vedligeholde disse læringsmiljøer efter den foreslåede bestemmelse i stk. 4, 1. pkt.

Begrebet »læringsmiljø« vil skulle forstås helhedsorienteret, så det omfatter alle de aspekter af skolens hverdag, som eleven indgår i, og som derfor påvirker elevens samlede muligheder for at indgå i skolens faglige og sociale fællesskaber og trives. Det betyder, at læringsmiljøet omfatter både

undervisningstid og pauser og kan omfatte undervisning i fritiden og en skolefritidsordning, hvis der er en sådan på skolen, og eleven er indskrevet i den. Læringsmiljøet omfatter også elevernes aktiviteter på sociale medier uden for skoletiden, i det omfang disse er omfattet af de ordensregler og værdiregelsæt, der er fastsat af skolebestyrelsen efter folkeskolelovens § 44, stk. 5. Dermed omfatter læringsmiljøet alle de arenaer, som eleven indgår i, og som skolen har ansvaret for.

Et læringsmiljø formes indholdsmæssigt af de aktiviteter, der gennemføres (f.eks. opgaver i matematik eller rundbold i pausen), samt af relationer, pædagogik og didaktik. Indsatserne i læringsmiljøet vil derfor både kunne være fællesskabsrettede i form af f.eks. klasseledelse, relationer mellem lærere elev og eleverne imellem samt brug af specialpædagogisk bistand i klassens undervisning, eller mere individrettede i form af specialpædagogisk bistand til eleven eller anvendelse af yderligere undervisningsdifferentiering og holddannelse, tovoksenordninger, særlige ressourcepersoner samt tilbud om supplerende undervisning.

Ved »trivsel« vil – i overensstemmelse med Trivselskommissionens anbefalinger i *Et dansk svar på en vestlig udfordring,* februar 2025 – skulle forstås, at man trives, når man overordnet set er glad for sit liv. Man trives, når man kan udvikle sig, udfolde sine evner samt indgå i og bidrage til fællesskaber. Man kan trives, selvom man oplever perioder med modgang og udfordringer. Det afgørende er, at man kan håndtere sådanne perioder. Mistrivsel vil modsat være oplevelsen af længevarende utilfredshed med livet, et fravær af egenskaber, der gør det muligt at håndtere perioder med modgang og udfordringer, manglende tro på egne evner og/eller isolation fra fællesskabet.

Ambitionen vil derfor være en tidlig, forebyggende indsats med indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning, som forebygger, at elever kommer til at opleve, at de ikke udvikler sig tilstrækkeligt fagligt og alsidigt, herunder socialt, eller ikke trives i skolens faglige og sociale fællesskaber.

Ved tilrettelæggelsen af undervisningen bruges undervisningsdifferentiering efter § 18, stk. 1, og holddannelse efter § 25 a, stk. 1-5.

Det bemærkes, at **undervisningsdifferentiering** efter folkeskolelovens § 18, stk. 1, indebærer, at undervisningens tilrettelæggelse, herunder valg af undervisnings- og arbejdsformer, metoder, undervisningsmidler og

stofudvælgelse, i alle fag lever op til folkeskolens formål, mål for fag samt emner og varieres, så den svarer til den enkelte elevs behov og forudsætninger.

Det bemærkes endvidere, at **holddannelse** efter folkeskolelovens § 25 a, stk. 1-5, omfatter de bestemmelser om holddannelse, som kan benyttes i alle klasser, uanset om der er tale om almindelig undervisning eller segregeret specialundervisning. Henvisningen omfatter derimod ikke hold med forstærket undervisning efter den foreslåede bestemmelse i § 25 a, stk. 6, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 17. Holddannelse efter § 25 a, stk. 1-5, kan bruges inden for den enkelte klasse og på tværs af klasser og klassetrin. Holddannelsen er begrænset med hensyn til omfang ud fra klassetrin og grunden til holddannelsen. Der kan f.eks. bruges holddannelse af praktiske grunde i videre omfang end holddannelse på baggrund af løbende evaluering af eleverne.

Tilrettelæggelsesformerne i den almindelige undervisning omfatter herudover blandt andet co-teaching og anden tovoksenundervisning.

Hvis en elev ikke udvikler sig fagligt og alsidigt, herunder socialt, og ikke trives, er skolens leder som hidtil forpligtet til at iværksætte de nødvendige indsatser. Disse reguleres fremover i den foreslåede bestemmelse i stk. 2.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(§ 4 a, stk. 2, 1. pkt.)

Det foreslås, at det fremgår af *§ 4 a, stk. 2, 1. pkt.,* at skolens leder iværksætter den nødvendige indsats i læringsmiljøet og for eleven, jf. dog § 4 b, når en elev ikke udvikler sig tilstrækkeligt fagligt og alsidigt, herunder socialt, eller ikke trives i skolens faglige og sociale fællesskaber.

Det foreslåede vil medføre, at skolelederen og det undervisende personale vil skulle iværksætte den nødvendige indsats i læringsmiljøet og for eleven, så skolen imødekommer elevens behov, når eleven ikke udvikler sig tilstrækkeligt fagligt og alsidigt, herunder socialt, eller ikke trives i skolens faglige og sociale fællesskaber. Derved bygger bestemmelsen ovenpå skolelederens forpligtelser i stk. 1, jf. ovenfor.

Den foreslåede bestemmelse vil, som de øvrige dele af § 4 a – skulle gælde for tilrettelæggelse af al undervisning i folkeskolen, medmindre andet eksplicit fremgår af bestemmelsen, men vil i den segregerede

specialundervisning normalt være opfyldt med de indsatser, der iværksættes med hjemmel i folkeskolelovens § 3, stk. 2, og specialundervisningsbekendtgørelsen.

Læringsmiljø vil skulle forstås helhedsorienteret, så det omfatter alle de aspekter af skolens hverdag, som eleven indgår i, og som derfor påvirker elevens samlede muligheder for at indgå i skolens faglige og sociale fællesskaber og trives. Det betyder, at læringsmiljøet omfatter både undervisningstid og pauser og kan omfatte undervisning i fritiden og en skolefritidsordning, hvis der er en sådan på skolen, og eleven er indskrevet i den. Læringsmiljøet omfatter også elevernes aktiviteter på sociale medier uden for skoletiden, i det omfang disse er omfattet af de ordensregler og værdiregelsæt, der er fastsat af skolebestyrelsen efter folkeskolelovens § 44, stk. 5. Dermed omfatter læringsmiljøet alle de arenaer, som eleven indgår i, og som skolen har ansvaret for.

Et læringsmiljø formes indholdsmæssigt af de aktiviteter, der gennemføres (f.eks. opgaver i matematik eller rundbold i pausen), samt af relationer, pædagogik og didaktik. Indsatserne i læringsmiljøet vil derfor både kunne være fællesskabsrettede i form af f.eks. klasseledelse, relationer mellem lærere elev og eleverne imellem samt brug af specialpædagogisk bistand i klassens undervisning, eller mere individrettede i form af specialpædagogisk bistand til eleven eller anvendelse af yderligere undervisningsdifferentiering og holddannelse, tovoksenordninger, særlige ressourcepersoner samt tilbud om supplerende undervisning.

Ved **trivsel** vil – i overensstemmelse med Trivselskommissionens anbefalinger i *Et dansk svar på en vestlig udfordring,* februar 2025 – skulle forstås, at man trives, når man overordnet set er glad for sit liv. Man trives, når man kan udvikle sig, udfolde sine evner samt indgå i og bidrage til fællesskaber. Man kan trives, selvom man oplever perioder med modgang og udfordringer. Det afgørende er, at man kan håndtere sådanne perioder. Mistrivsel vil modsat være oplevelsen af længevarende utilfredshed med livet, et fravær af egenskaber, der gør det muligt at håndtere perioder med modgang og udfordringer, manglende tro på egne evner og/eller isolation fra fællesskabet.

Hensigten er, at alle elevers deltagelsesmuligheder i skolens faglige og sociale fællesskaber skal styrkes. Det vil således være relevant for skolen at tage initiativ til indsatser, allerede når en elev møder modgang og udfordringer, som eleven ikke forventes at kunne håndtere tilstrækkeligt på egen hånd til, at eleven også i fremtiden fuldt ud vil kunne udvikle sig, udfolde sine

evner samt indgå i og bidrage til fællesskaber. Der vil således være elever, der oplever konflikter m.v., som de godt kan komme igennem på egen hånd, og andre, der ikke kan. Det skal ske ved at skabe bedre muligheder for, at der på skolen arbejdes forebyggende i forhold til at sikre personlig, social og faglig trivsel og udvikling, og for at der handles foregribende, når et barn viser tegn på faglig og/eller social mistrivsel. Dette vil være til gavn for den enkelte og til gavn for klassen.

Indsatser kan både være målrettet den enkelte elev og læringsmiljøet, dvs. fællesskabet. Indsatser til styrkelse af faglige og sociale fællesskaber vil således skulle suppleres med indsatser i forhold til den enkelte elevs specifikke behov.

Valget af indsatser vil med fordel kunne tage udgangspunkt i en systematisk analyse af læringsmiljøet, ligesom det kan gøre i dag. En sådan analyse vil f.eks. kunne gennemføres ved brug af Undervisningsministeriets pædagogiske klasseplan. Den pædagogiske klasseplan er et temabaseret samarbejdsværktøj, der skal understøtte det undervisende personale, der er tilknyttet klassen, i at tilrettelægge deltagelsesfremmende tiltag og strategier, så alle elever har gode forudsætninger for deltagelse og social og faglig trivsel. Anvendelse af den pædagogiske klasseplan er frivillig for kommuner og skoler.

Der vil i første omgang skulle identificeres muligheder for at tilpasse de pædagogiske, didaktiske, relationelle og fysiske rammer om klassens undervisning, således at der skabes rammer i skolen, der fremmer alle elevers deltagelse i sociale og faglige fællesskaber.

Den skærpede opmærksomhed på styrkelsen af sociale og faglige læringsmiljøer vil skulle suppleres af et øget fokus på rammerne for tidlig identifikation af enkeltelevers specifikke behov. Pligten til at iværksætte den nødvendige indsats i læringsmiljøet og for eleven indtræder, når eleven har et ubesvaret behov for individuelle indsatser eller ændringer i læringsmiljøet, ikke når eleven har fået en bestemt diagnose.

Der vil f.eks. kunne lægges mærke til:

- Manglende faglig og social trivsel.
- Stigende ubalance mellem krav til eleven og elevens kapacitet.
- Behov for tydelig, overskuelig struktur og organisering samt forudsigelighed.
- Behov for støtte til faglig deltagelse (f.eks. læsning og skrivning).

- Belastningsreaktioner som angst, kravundgående adfærd, udadreagerende adfærd, tiltagende afvisende og grænseoverskridende sprogbrug, mønstre af OCD-lignende karakter.
- Tilbagetrækning eller afvisning af fællesskaber – både fysisk og socialt.
- Forældres beskrivelser af voldsomme 'nedsmeltninger' eller massiv 'udbrændthed' efter skole, ændrede og/eller udfordrede søvnmønstre m.v.
- Bekymrende fravær og manglende skoletilknytning.
- Stigende og bekymrende fravær hos en eller flere elever, selvom fraværet endnu ikke er højt nok til at begrunde fraværsundervisning.

Der vil således skulle sikres en understøttelse af det undervisende personale i at observere, kortlægge og analysere adfærd, der indikerer øget eller spirende social og/eller faglig mistrivsel hos den enkelte elev. Det er helt centralt for den enkeltes sociale, personlige og faglige trivsel og udvikling, at elevens helt specifikke behov afdækkes og mødes sideløbende med det forebyggende arbejde, der er rettet mod de sociale og faglige børnefællesskaber.

Har elevens tidligere skole eller dagtilbud m.v. oplyst om forhold hos eleven, som peger på et behov for individuelle indsatser eller tilpasninger af læringsmiljøet, bør der iværksættes den nødvendige indsats allerede fra indskrivningstidspunktet. Det kunne f.eks. være en elev, som har modtaget støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt i en fri grundskole.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(§ 4 a, stk. 2, 2. pkt.)

Det foreslås, at det fremgår af *§ 4 a, stk. 2, 2. pkt.,* at i indsatsen kan der udover undervisningsdifferentiering og holddannelse, jf. stk. 1, indgå supplerende undervisning efter § 5, stk. 5, og specialpædagogisk bistand.

Det foreslåede vil medføre, at skolen vil kunne benytte undervisningsdifferentiering efter folkeskolelovens § 18, stk. 1, og holddannelse efter folkeskolelovens § 25 a, stk. 1-5, når det er nødvendigt for at sikre, at skolen imødekommer elevens behov

Herudover vil skolen kunne benytte supplerende undervisning efter folkeskolelovens § 5, stk. 5, i overensstemmelse med indholdet af denne bestemmelse, samt specialpædagogisk bistand.

Det bemærkes endvidere, at **supplerende undervisning** efter folkeskolelovens § 5, stk. 5, er en kvalificering af elevens undervisning, som gives ud over undervisningen i klassen, og som er nødvendig for, at eleven kan etablere eller fastholde et fagligt niveau, der sætter eleven i stand til at følge undervisningen i klassen. Den supplerende undervisning kan gives inden for den almindelige undervisningstid, mens elevens klasse modtager anden undervisning, eller uden for den almindelige undervisningstid, hvor elevens klassekammerater har fri. Supplerende undervisning er et tilbud til eleven, og en beslutning om placering af den supplerende undervisning uden for almindelig undervisningstid træffes efter samråd med eleven og elevens forældre. Det bemærkes, at bestemmelsen i folkeskolelovens § 5, stk. 5, foreslås ændret med lovforslagets § 1, nr. 4.

Placeringen af den supplerende undervisning kan indebære en større eller mindre udskillelse af eleven fra den almindelige undervisning i klassen, dog aldrig fra undervisningen i fagene.

Med **specialpædagogisk bistand** vil skulle forstås de forskellige former for støtte til eleven og elevens forældre, som har karakter af enten pædagogiske og didaktiske valg i tilrettelæggelsen af undervisning og træning i bred forstand eller særlige undervisningsmaterialer og hjælpemidler samt personlig assistance. Dette er også indholdet af begrebet efter gældende ret, jf. specialundervisningsbekendtgørelsens § 1, som omfatter:

- specialpædagogisk rådgivning til forældre, lærere eller andre, hvis indsats har væsentlig betydning for elevens udvikling, jf. hertil specialundervisningsbekendtgørelsens § 1, nr. 1.
- særlige undervisningsmaterialer og tekniske hjælpemidler, som er nødvendige i forbindelse med undervisningen af eleven, jf. hertil specialundervisningsbekendtgørelsens § 1, nr. 2.
- specialundervisning, dvs. undervisning i folkeskolens fag og fagområder m.v., der tilrettelægges under særlig hensyntagen til elevens indlæringsforudsætninger, jf. hertil specialundervisningsbekendtgørelsens § 1, nr. 3.
- undervisning og træning i funktionsmåder og arbejdsmetoder, der tager sigte på at afhjælpe eller begrænse virkningerne af psykiske, fysiske, sproglige eller sensoriske funktionsvanskeligheder, jf. hertil specialundervisningsbekendtgørelsens § 1, nr. 4.
- personlig assistance, der kan hjælpe eleven til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen, jf.

specialundervisningsbekendtgørelsens § 1, nr. 5, som foreslås reguleret særskilt i bestemmelsens 3. pkt., hvortil der henvises.
- særligt tilrettelagte aktiviteter, der kan gives i tilslutning til elevens specialundervisning, jf. specialundervisningsbekendtgørelsens § 1, nr. 6, som vil være omfattet af den foreslåede adgang til at benytte supplerende undervisning, jf. ovenfor.

Dermed vil skolen kunne benytte sig af enhver tilrettelæggelsesform i undervisningen, som ikke indebærer en fravigelse af folkeskolens almindelige regler, herunder krav til fagrække, undervisningens varighed, fjernundervisning, hold- og klassedannelse m.v.

Det foreslåede vil indebære, at muligheden for at tilbyde specialpædagogisk bistand i den almindelige klasse ikke længere alene skal være forbeholdt elever, der har behov for mindst 9 timers støtte om ugen. Det vil således være muligt at give alle former for specialpædagogisk bistand i den almindelige undervisning uanset omfang og uden henvisning.

Den foreslåede anvendelse af **specialpædagogisk bistand** skal generelt styrke den tidlige og forebyggende indsats i den almindelige undervisning. Samtidig skal det tilgodese de elever, der efter de nuværende regler tilbydes specialpædagogisk bistand som støtte i mindst 9 ugentlige undervisningstimer i den almindelige klasse, så de fortsat vil kunne modtage en sådan støtte i den almindelige undervisning.

Dette vil som nævnt ovenfor for det <u>første</u> kunne omfatte specialpædagogisk rådgivning til forældre, lærere eller andre, hvis indsats har væsentlig betydning for elevens faglige udvikling og trivsel i skolens faglige og sociale fællesskab.

Sådan rådgivning, konsultation og supervision bør udgøre det første forsøg på at finde hensigtsmæssige måder, hvorpå elevens udvikling kan understøttes. Det kan samtidigt være et nødvendigt supplement til andre og mere indgribende foranstaltninger. De forskellige metoder retter sig mod nye synsvinkler, forståelsesformer og løsningsforslag som støtte for de voksne, der er omkring eleven. Formålet vil være, at eleven får størst muligt udbytte af undervisningen og kan bibeholde tilhørsforholdet til den almindelige undervisning. Det er ved tilrettelæggelsen vigtigt at være opmærksom på den kontekst, som eleven befinder sig i, f.eks. i overgange, og hvorledes den specialpædagogiske rådgivning kan bidrage til at afhjælpe eller mindske de vanskeligheder, som eleven er i.

For det andet vil den specialpædagogiske bistand kunne gives som særlige undervisningsmaterialer og tekniske hjælpemidler, som er nødvendige i forbindelse med tilrettelæggelse af undervisningen i klassen, så alle elever får deltagelsesmuligheder.

Det vil som hidtil i overensstemmelse med sektoransvarsprincippet være skolens ansvar at sikre, at særlige hjælpemidler, som er en forudsætning for, at eleven får tilstrækkeligt udbytte af undervisningen, stilles vederlagsfrit til rådighed. Dette gælder også hjælpemidler, som er nødvendige for, at eleven kan forberede sin undervisning hjemme. Det er også skolens ansvar at sikre, at eleven i fornødent omfang instrueres i brugen af hjælpemidlet, herunder installation af software til it-hjælpemidler.

Det bemærkes, at forpligtelsen til at stille materialer og hjælpemidler til rådighed supplerer de almindelige regler om hjælp og støtte til børn og unge med funktionsnedsættelser og deres familier i barnets lov, jf. lovbekendtgørelse nr. 282 af 17. marts 2025, og derfor kun omfatter materialer og hjælpemidler, som er nødvendige i forbindelse med undervisningen af eleven.

For det tredje vil den specialpædagogiske bistand kunne omfatte specialundervisning i form af enten specialpædagogiske metoder i forhold til den enkelte elev eller alternative tilrettelæggelser af undervisningen/læringsmiljøet, hvor den didaktiske ramme justeres for hele klassen. Dette vil kunne sikre ligeværdige deltagelsesmuligheder for elever med psykiske, fysiske, sproglige eller sensoriske funktionsvanskeligheder.

Tilrettelæggelsen af undervisningen/læringsmiljøet vil kunne ske gennem analyser af læringsmiljøet med inddragelse af elevens perspektiver, ressourcer og behov, valg af metoder til styrket klasseledelse og ro i klassen, tydelig og overskuelig struktur, samt anerkendende sprogbrug og tæt pædagogisk guidning. Det kan også ske gennem inddragelse af pædagogisk-psykologisk rådgivning om læringsmiljøet i klassen. Det kan endvidere ske via særligt tilrettelagte klasse- og gruppebaserede støtteformer, der planlægges og gennemføres som en integreret del af undervisningen og skolens læringsmiljø, og som kan komme én elev, en gruppe af elever eller hele klasser til gode. Sådanne støtteformer kan blandt andet bestå i støtteundervisning, undervisning gennemført med inddragelse af specialpædagogiske kompetencer samt andre undervisningsarrangementer, der understøtter elevernes læringsforudsætninger og deltagelsesmuligheder.

Justering af den didaktiske ramme sker med henblik på at understøtte alle elevers deltagelses- og læringsmuligheder i klassens fællesskab og tager udgangspunkt i, at forskellighed blandt elever er et grundvilkår i undervisningen. Formålet med justeringen er dermed at sikre, at alle elever har mulighed for aktiv deltagelse i undervisningen og adgang til læringsfællesskabet. Justeringen kan foregå både via undervisningsformer, justering af metoder, klasseledelse og fysiske rammer. Justering af den didaktiske ramme vil også kunne ske via en pædagogisk guidning, som baseres på struktureret pædagogik og visuel understøttelse. Formålet er skabe forudsigelighed og tryghed gennem klare rammer, rutiner og overskuelige aktiviteter.

For det fjerde vil specialpædagogiske bistand kunne omfatte individuelt tilrettelagt undervisning og træning i funktionsmåder og arbejdsmetoder for at afhjælpe eller begrænse virkningerne af psykiske, fysiske, sproglige eller sensoriske funktionsvanskeligheder. Denne undervisning og træning vil både kunne gives som en integreret del af elevens almindelige undervisning og i den supplerende undervisning, og vil kunne gives af enten det undervisende personale eller af andre fagprofessionelle.

Sådan undervisning og træning gives til elever med psykiske, fysiske, sproglige eller sensoriske funktionsvanskeligheder, som i mødet med skolen oplever barrierer for deres deltagelse.

Psykiske funktionsvanskeligheder omfatter både psykisk sygdom og kognitive vanskeligheder. Den kognitive funktion omfatter blandt andet evnen til at sanse, være opmærksom, indlære, huske og løse problemer.

Fysiske funktionsvanskeligheder rummer både bevægelseshandicap, kommunikationshandicap og kroniske sygdomme, som giver fysiske begrænsninger.

Mestringsstrategier omfatter de kognitive og adfærdsmæssige strategier og fremgangsmåder, som en elev bruger til at afhjælpe eller begrænse virkningerne af psykiske, fysiske, sproglige eller sensoriske funktionsvanskeligheder.

Eksempler på træning, der kan varetages af det undervisende personale, kan være tilegnelse af mestringsstrategier gennem træningsmetoder til støtte i læseprocessen, til støtte ved hukommelsesvanskeligheder eller ved adfærdsvanskeligheder. Og eksempler på træning, der varetages af andre fagprofessionelle, kan være træningsaktiviteter til støtte for opmærksomhed og koncentration, mestringsstrategier ved hukommelses- eller

adfærdsvanskeligheder samt træningsaktiviteter til styrkelse af den motoriske udvikling, eksempelvis fysioterapi.

Ved indretning af læringsmiljøet vil det ikke være muligt at anvende særlige ordninger af undervisningen for den enkelte elev, herunder fritagelse for fag m.v., nedsat undervisningstid og fritagelse for karaktergivning, da disse indebærer en fravigelse af folkeskolens almindelige regler. Der henvises i denne forbindelse til den foreslåede bestemmelse i § 4 b, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

Valget af indretning af læringsmiljøet ud fra de oven for beskrevne muligheder vil skulle træffes af skolelederen på baggrund af en faglig vurdering af elevens behov, og hvordan disse bedst imødekommes gennem indretningen af læringsmiljøet. Uanset valg af formen af den specialpædagogiske bistand vil denne naturligvis som hidtil skulle varetages af personale med de fornødne kompetencer til at give bistanden, ellers vil bistanden ikke kunne anses for at være givet. Det gælder også i de tilfælde, hvor den specialpædagogiske bistand forudsætter særlig ekspertise, f.eks. en tale-/hørepædagog (audiologopæd). Det er skolelederens ansvar, at medarbejdere alene varetager opgaver, som de er kompetente til. Skolelederen skal derfor påse, at skolens medarbejdere har de nødvendige forudsætninger for at varetage de opgaver, som de bliver tildelt.

Skolelederens beslutning om indretning af læringsmiljøet vil være omfattet af skolelederens selvstændige kompetence efter folkeskolelovens § 45, stk. 2, 2. pkt.

Skolelederen udøver sin virksomhed i samarbejde med de ansatte, jf. folkeskolelovens § 45, stk. 5, og kan delegere pædagogiske og didaktiske beslutninger til det undervisende personale. Det undervisende personale vil derfor normalt tage del i eller varetage skolelederens opgaver i forhold til de enkelte elever. Ansvaret for beslutningerne vil fortsat være skolelederens, og skolelederen vil derfor skulle sikre, at der er givet de fornødne ressourcer til forberedelse, gennemførelse og opfølgning, samt mulighed for inddragelse af relevante medarbejdere og ressourcepersoner.

I det omfang der er behov for mere vidtgående muligheder for at udskille eleven fra den almindelige undervisning end supplerende undervisning giver mulighed for, vil eleven skulle henvises til enten et hold med forstærket undervisning, jf. den foreslåede bestemmelse i § 4 b, eller til et segregeret specialundervisningstilbud, dvs. specialklasse, specialskole, behandlings-

og specialundervisningstilbud eller specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem, jf. folkeskolelovens § 3, stk. 2. Det vil være elevens behov og kommunalbestyrelsens beslutninger om skolestrukturen, som er afgørende for, hvilken organiseringsform der vælges.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(§ 4 a, stk. 2, 3. pkt.)

Det foreslås, at det fremgår af *§ 4 a, stk. 2, 3. pkt.,* at der gives personlig assistance, hvis eleven har behov for hjælp til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen.

Det foreslåede – som er en videreførelse af den gældende bestemmelse i folkeskolelovens § 3 a, 2. pkt. – vil indebære, at elever, der møder barrierer for deres deltagelse i undervisningen, ikke af den grund hindres i at deltage fuldt og effektivt på lige fod med de andre elever.

Den foreslåede bestemmelse vil, som de øvrige dele af § 4 a – skulle gælde for tilrettelæggelse af al undervisning i folkeskolen, medmindre andet eksplicit fremgår af bestemmelsen, men vil i den segregeret specialundervisning normalt være opfyldt med de indsatser, der iværksættes med hjemmel i folkeskolelovens § 3, stk. 2, og specialundervisningsbekendtgørelsen.

Der vil således kunne gives **personlig assistance** til eleven med henblik på at hjælpe eleven til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen, f.eks. i form af hjælp til elever med fysiske handicap, hvor eleven har brug for en personlig hjælper i diverse praktiske situationer.

Det vil være uden betydning for forpligtelsen, om elevens praktiske vanskeligheder er kontinuerlige eller periodiske, hvilken nærmere baggrund de har, og hvornår på skoledagen behovet opstår.

Det vil endvidere ikke være en forudsætning for at kunne modtage personlig assistance, at eleven ikke udvikler sig tilstrækkeligt fagligt og alsidigt, herunder socialt, eller ikke trives i skolens faglige og sociale fællesskaber, jf. den foreslåede bestemmelses 1. pkt.

Beslutningen om personlig assistance til barnet vil kunne iværksættes uden indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning, herunder indhentelse af en pædagogisk-psykologisk vurdering, jf. hertil den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 4 a, stk. 4. Derimod vil der normalt være anledning til

at udarbejde en støtteplan for eleven, jf. den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 4 a, stk. 3, hvis eleven modtager personlig assistance.

Beslutningskompetencen med hensyn til tildeling af personlig assistance vil som hidtil ligge hos skolelederen. Efter folkeskolelovens § 45, stk. 2, 2. pkt., kan skolelederens konkrete beslutninger vedrørende skolens elever ikke behandles af kommunalbestyrelsen.

Det bemærkes, at bestemmelsen om personlig assistance supplerer det generelle krav om rimelig tilpasning ud fra den enkelte persons behov, som vedrører det fysiske undervisningsmiljø. Der henvises til §§ 9 a-12 i lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap. Heraf følger, at der er klageadgang til Ligebehandlingsnævnet i tilfælde, hvor handicap og individuel tilpasning er centrale temaer i sagen. Ligebehandlingsnævnet kan alene tage stilling til, om den pågældende borgers ret til rimelig individuel tilpasning er tilgodeset eller ej, og ikke til, om omfanget og kvaliteten af den indholdsmæssige ydelse, som leveres til barnet i den pågældende folkeskole, er korrekt. I det omfang, der ikke kan sikres den fornødne fysiske tilgængelighed gennem indretningen af skolens faciliteter, vil der således skulle gives personlig assistance til at overkomme disse barrierer.

Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse fremover vil udgøre implementeringen af aspekter af retten til uddannelse for personer med handicap, jf. artikel 1 og 24 i FN's konvention om rettigheder for personer med handicap (FN's handicapkonvention).

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(§ 4 a, stk. 3, 1. pkt.)

Det foreslås, at det fremgår af *§ 4 a, stk. 3, 1. pkt.,* at skolens leder efter samråd med eleven og forældrene udarbejder en støtteplan med den indsats, der igangsættes, jf. stk. 2, når det er nødvendigt for at sikre elevens udvikling og trivsel.

Det foreslåede vil medføre, at skolelederen vil skulle sørge for, at der bliver udarbejdet en støtteplan for en elev, hvis eleven ikke udvikler sig tilstrækkeligt fagligt og alsidigt, herunder socialt, eller ikke trives i skolens faglige og sociale fællesskaber, og udarbejdelse af støtteplanen er nødvendig for at sikre elevens udvikling og trivsel.

Målgruppen vil således omfatte den elevgruppe, der ved indførelsen af meddelelsesbogen blev beskrevet som elever med udfordringer i skolen, jf. Folketingstidende 2021-22, tillæg A, L 174 som fremsat, side 13. Elever med udfordringer i skolen er en samlebetegnelse for elever, der har faglige udfordringer, indlæringsmæssige vanskeligheder, adfærdsmæssige udfordringer, mistrivsel, højt fravær samt udfordringer grundet høj begavelse m.v. Det kan også være elever med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser samt elever, der af andre årsager ikke er i trivsel. Dermed svarer målgruppen for støtteplanen til målgruppen for kravene til meddelelsesbogen i folkeskolelovens § 13 b, stk. 4.

Formålet med støtteplanen vil være at understøtte, at der iværksættes den nødvendige indsats i læringsmiljøet og for eleven, så eleven kan udvikle sig tilstrækkeligt fagligt og alsidigt, herunder socialt, samt trives i skolens faglige og sociale fællesskaber.

Læringsmiljø vil skulle forstås helhedsorienteret, så det omfatter alle de aspekter af skolens hverdag, som eleven indgår i, og som derfor påvirker elevens samlede muligheder for at indgå i skolens faglige og sociale fællesskaber og trives. Det betyder, at læringsmiljøet omfatter både undervisningstid og pauser og kan omfatte undervisning i fritiden og en skolefritidsordning, hvis der er en sådan på skolen, og eleven er indskrevet i den. Læringsmiljøet omfatter også elevernes aktiviteter på sociale medier uden for skoletiden, i det omfang disse er omfattet af de ordensregler og værdiregelsæt, der er fastsat af skolebestyrelsen efter folkeskolelovens § 44, stk. 5. Dermed omfatter læringsmiljøet alle de arenaer, som eleven indgår i, og som skolen har ansvaret for.

Et læringsmiljø formes indholdsmæssigt af de aktiviteter, der gennemføres (f.eks. opgaver i matematik eller rundbold i pausen), samt af relationer, pædagogik og didaktik. Indsatserne i læringsmiljøet vil derfor både kunne være fællesskabsrettede i form af f.eks. klasseledelse, relationer til lærere og andre elever samt brug af specialpædagogiske tilgange og metoder i klassens undervisning, eller mere individrettede i form af specialpædagogisk bistand eller anvendelse af yderligere undervisningsdifferentiering og holddannelse, tovoksenordninger, særlige ressourcepersoner samt tilbud om supplerende undervisning.

En støtteplan vil skulle være skriftlig og dermed et dokument, der skal understøtte arbejdet med at identificere handlinger i den pædagogisk-didaktiske praksis, der kan sikre elevens udvikling og trivsel, herunder adressere

årsagerne til faglig og social mistrivsel. Den vil skulle være kortfattet, konkret og handleanvisende for det undervisende personale og beskrive de afprøvede og planlagte handlinger i læringsmiljøet omkring eleven. Den vil herudover skulle beskrive elevens ressourcer og udfordringer, som er identificeret af skolelederen i samarbejde med eleven og forældrene, herunder hvis der er udfordringer i samspillet med klassens faglige og sociale fællesskab m.v.

Der vil skulle udarbejdes en støtteplan for at sikre elevens faglige og sociale udvikling og trivsel, når der er behov for en systematiseret tilgang til løsningen af elevers udfordringer, eller hvis der er behov for at inddrage ekspertise udefra.

Der vil derfor skulle laves en støtteplan, når det er nødvendigt for at sikre elevens udvikling og trivsel. Der vil således skulle udarbejdes en støtteplan for eleven, hvis det har vist sig, at arbejdet med de sociale og faglige fællesskaber eller elevens udfordringer ikke kan løses alene med de muligheder, som de enkelte undervisere almindeligvis har til rådighed og forventes at bruge, herunder sædvanlig undervisningsdifferentiering, holddannelse og lignende. Det kan f.eks. være, når

- eleven har behov for, at der arbejdes med de faglige og sociale fællesskaber i pauser og frikvarterer eller på tværs af fag og undervisere,
- eleven har behov for en ensartet strukturering og tilrettelæggelse af undervisningen på tværs af alle fag, f.eks. i forbindelse med gruppearbejde, for at kunne finde tryghed i undervisningssituationen, eller
- eleven er en af flere elever i klassen, der viser tegn på, at eleven ikke udvikler sig fagligt eller socialt, og årsagen hertil må antages at være den samme som en eller flere andre elever i klassen.

Der vil også skulle laves en støtteplan for eleven, hvis det er nødvendigt at gribe til midler uden for den almindelige undervisningssituation, f.eks. brug af supplerende undervisning eller specialpædagogisk bistand til den enkelte elev, herunder hjælpemidler, eller brug af personlig assistance.

Der vil således som udgangspunkt altid skulle være en støtteplan for elever, der er henvist til forstærket undervisning, jf. den foreslåede bestemmelse i § 4 b, medmindre eleven trives i skolens faglige og sociale fællesskaber, og derfor ikke længere har behov for en særlig indsats ud over den faste indretning af klassens undervisning. En støtteplan vil derfor kunne undlades for elever, der profiterer tilstrækkeligt af undervisning i en klasse med

forstærket undervisning, også selvom eleven fortsat har behov for at være henvist til forstærket undervisning, men vil ikke kunne undlades for elever, der er henvist til hold med forstærket undervisning. En sådan støtteplan vil endvidere som udgangspunkt skulle udarbejdes med indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning, jf. den foreslåede bestemmelse i stk. 4, 2. pkt.

Der vil herudover skulle laves en støtteplan for eleven, hvis der er behov for at indhente ekspertise uden for skolen. Det kan f.eks. være, når

- det undervisende personale har behov for pædagogisk-psykologisk rådgivning eller supervision for at kunne møde elevens behov,
- der er behov for at målrette indsatser mod elevens psykosociale kompetencer eller klassens sociale samspil, og hvor det derfor er nødvendigt at indhente pædagogisk-psykologisk rådgivning (f.eks. hvor det er svært at skabe den fornødne ro til fordybelse i klassen, eller der er uhensigtsmæssige gruppedynamikker i form af klikedannelser og mobning), eller
- eleven har behov for at modtage støtte efter barnets lov i tilslutning til skolegangen eller en sundhedsfaglig indsats, og der derfor er behov for at indhente social- eller sundhedsfaglig viden, f.eks. fra den kommunale sundhedstjeneste.

Den enkelte støtteplan vil kunne tage udgangspunkt i klasseteamets arbejde med den pædagogiske klasseplan eller et lignende redskab, hvis et sådant er taget i brug.

Støtteplanen vil kunne udarbejdes i samarbejde med øvrige ressourcepersoner som f.eks. inklusionsvejledere og LKT-vejledere (vejledere i læring, kontakt og trivsel), en pædagog i skolefritidsordningen, sundhedsplejen eller en socialrådgiver, ligesom et familiemedlem eller en anden forælder i klassen kan inddrages. Hvis det er relevant, og elevens forældre har samtykket heri, kan de øvrige forældre i klassen orienteres om elevens særlige behov eller fravær via Aula, på et forældremøde eller ved direkte kontakt til enkelte andre forældre.

Det vil endvidere være en betingelse for udarbejdelse af en støtteplan, at eleven og forældrene har været inddraget i at afdække behovet for og overvejelserne om indholdet af støtteplanen, således at støtteplanen udarbejdes efter samråd med eleven og forældrene.

Indsatser kan, ligesom de tidlige indsatser efter den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 4 a, stk. 2, både være målrettet læringsmiljøet, dvs. fællesskabet, og den enkelte elev. Indsatser til styrkelse af faglige og sociale fællesskaber vil derfor eventuelt skulle suppleres med indsatser i forhold til den enkelte elevs specifikke behov.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(§ 4 a, stk. 3, 2. pkt.)

Det foreslås, at det fremgår af *§ 4 a, stk. 3, 2. pkt.,* at skolens leder endvidere træffer afgørelse om udarbejdelse af en støtteplan efter 1. pkt. efter anmodning fra forældrene.

Det foreslåede vil medføre, at skolelederen vil have pligt til at træffe afgørelse om, hvorvidt der skal udarbejdes en støtteplan for eleven, hvis forældrene anmoder om det.

Der foreslås ikke fastsat nærmere betingelser for, hvor hyppigt og med hvilke begrundelser forældrene kan indgive en sådan anmodning. Det må dog forudsættes, at forældrene vurderer, at eleven ikke trives i skolens faglige og sociale fællesskaber og derfor har behov for en støtteplan, hvis de anmoder om at få én udarbejdet.

Bestemmelsen vil både omfatte den situation, hvor eleven ikke tidligere har haft en støtteplan, men forældrene ønsker, at eleven skal have en fremover, og den situation, hvor eleven tidligere har haft en støtteplan, som skolelederen har besluttet ikke at fortsætte med. Det vil være uden betydning for forældrenes adgang til at anmode om en støtteplan, hvor længe det er siden, at eleven sidst har haft en støtteplan. Forældrene vil således i princippet kunne anmode om en ny støtteplan samme dag, som den tidligere støtteplan er ophævet.

Hvis skolelederen vurderer, at der skal udarbejdes en støtteplan, vil forældrenes anmodning kunne imødekommes med støtteplanen. Forældrene vil skulle inddrages i udarbejdelsen af støtteplanen, jf. hertil bestemmelsens stk. 3, 1. pkt.

Hvis skolelederen derimod vurderer, at kravene til, hvornår der skal udarbejdes en støtteplan, jf. hertil bestemmelsens stk. 3, 1. pkt., ikke er opfyldt, vil skolelederen kunne give forældrene afslag på udarbejdelse af en støtteplan. Skolelederen vil i så fald skulle overholde de almindelige

forvaltningsretlige regler for afgørelser, herunder om bl.a. partshøring og begrundelse. Det vil i overensstemmelse med formålet med de forvaltningsretlige regler give forældrene adgang til oplysninger i sagen og give forældrene mulighed for at sætte sig ind i de faglige overvejelser, som skolelederen har gjort sig, og derigennem opnå forståelse for og tillid til afgørelsen.

Det bemærkes, at afslag på udarbejdelse af en støtteplan efter anmodning fra forældrene vil kunne indbringes for kommunalbestyrelsen inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse af forældrene, efter den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 45, stk. 2, 3. og 4. pkt., som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 25.

Det bemærkes endvidere, at i det omfang skolelederen ikke træffer afgørelse om, hvorvidt der skal udarbejdes en støtteplan for eleven, vil forældrene herudover kunne underrette Klagenævnet for Specialundervisning, som vil kunne pålægge kommunalbestyrelsen at foretage de fornødne sagsbehandlingsskridt eller at træffe de fornødne afgørelser, jf. hertil den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 51, stk. 5, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 29.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(§ 4 a, stk. 3, 3. pkt.)

Det foreslås, at det fremgår af *§ 4 a, stk. 3, 3. pkt.,* at der følges op på støtteplanen efter samråd med eleven og forældrene mindst hver tredje måned.

Det foreslåede vil medføre, at skolelederen vil have pligt til at følge op på en udarbejdet støtteplan mindst hver tredje måned, og tage stilling til, om støtteplanen skal fortsætte, ændres eller ophæves.

Opfølgningen vil skulle foretages mindst hver tredje måned og kan foretages hyppigere, hvis der er behov for det.

Opfølgningen på en støtteplan vil kunne have varierende omfang afhængig af elevens behov, og der vil ikke være krav om skriftlighed ud over notatpligten. Opfølgningen på en støtteplan for en elev, som er velfungerende på et hold med forstærket undervisning, jf. den foreslåede bestemmelse i § 4 b, vil f.eks. kunne bestå i en konstatering heraf og beslutning om at fortsætte med en uændret støtteplan.

Der vil skulle følges op, indtil skolelederen vurderer, at der ikke længere er behov for en støtteplan. Hvis forældrene er uenige i en sådan vurdering, vil

de kunne anmode om at der udarbejdes en ny støtteplan, jf. den foreslåede bestemmelse i stk. 3, 2. pkt.

Det bemærkes, at manglende opfølgning på en støtteplan inden for den lovbestemte frist i stk. 3, 3. pkt., vil kunne indbringes for kommunalbestyrelsen inden 4 uger fra fristens udløb, efter den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 45, stk. 2, 3. og 4. pkt., som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 25.

Det bemærkes endvidere, at i det omfang skolelederen ikke følger op på en støtteplan, vil forældrene herudover kunne underrette Klagenævnet for Specialundervisning, som vil kunne pålægge kommunalbestyrelsen at foretage de fornødne sagsbehandlingsskridt eller at træffe de fornødne afgørelser, jf. hertil den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 51, stk. 5, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 29.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(§ 4 a, stk. 3, 4. pkt.)

Det foreslås, at det fremgår af *§ 4 a, stk. 3, 4. pkt.,* at 1.-3. pkt. ikke finder anvendelse, hvis eleven er henvist til specialpædagogisk bistand efter § 3, stk. 2, og § 21.

Det foreslåede vil medføre, at de foreslåede regler om udarbejdelse af og opfølgning på støtteplaner ikke finder anvendelse på specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, der gennemføres i institutioner omfattet af folkeskolelovens § 3, stk. 2, dvs. specialklasser, specialskoler, behandlings- og specialundervisningstilbud og specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem, og af institutioner omfattet af folkeskolelovens § 21, dvs. lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud til børn og unge under 18 år ved regionsrådets foranstaltning.

I disse institutioner vil de gældende regler om meddelelsesbøger, jf. folkeskolelovens § 13 b, og reglerne i specialundervisningsbekendtgørelsen fortsat finde anvendelse.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(§ 4 a, stk. 4, 1. pkt.)

Det foreslås, at det fremgår af *§ 4 a, stk. 4, 1. pkt.,* at skolens leder løbende indhenter pædagogisk-psykologisk rådgivning til skolens arbejde med at etablere og vedligeholde læringsmiljøer, jf. stk. 1, der forebygger, at elever

ikke udvikler sig tilstrækkeligt fagligt og alsidigt, herunder socialt, eller ikke trives i skolens faglige og sociale fællesskaber, jf. stk. 2.

Det foreslåede vil medføre, at der indføres en generel pligt for skolelederen til at indhente pædagogisk-psykologisk rådgivning i det løbende arbejde med at etablere og vedligeholde et læringsmiljø med styrkede deltagelsesmuligheder, så der sikres faglig og social trivsel for eleverne.

Hensigten med det foreslåede er at understøtte en kultur, hvor pædagogisk-psykologisk rådgivning indhentes i udviklingen af et læringsmiljø, der generelt styrker elevernes deltagelsesmuligheder. Indhentningen vil således skulle understøtte en vidensopbygning og stærkere kompetencer på skolen til at styrke læringsmiljøet. Ambitionen vil derfor være en tidlig, forebyggende indsats med indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning, som forebygger, at elever kommer til at opleve, at de ikke udvikler sig tilstrækkeligt fagligt og alsidigt, herunder socialt, eller ikke trives i skolens faglige og sociale fællesskaber. Det kunne f.eks. være ved at lade medarbejdere, der varetager pædagogisk-psykologisk rådgivning, indgå i observationer og efterfølgende sparring med det undervisende personale, herunder om fysisk indretning, gruppedynamikker osv., gennemføre kompetenceudvikling for det undervisende personale eller gennemgå alle trivselsmålinger på skolen for at identificere klasser med mulige udfordringer.

Det vil således ikke være en forudsætning for indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning, at der er konkrete elever, som viser tegn på, at de ikke udvikler sig tilstrækkeligt fagligt og alsidigt, herunder socialt, eller ikke trives i skolens faglige og sociale fællesskaber.

Det vil – ligesom indhentningen af pædagogisk-psykologisk rådgivning i udarbejdelsen af støtteplaner, jf. hertil den foreslåede bestemmelse i stk. 4, 2. pkt. – være skolelederen, der fastlægger formen for indhentning efter dialog med pædagogisk-psykologisk rådgivning, dvs. de overordnede rammer for samarbejdet, og der vil ikke være særlige krav om skriftlighed.

Både skolelederen, det undervisende personale og medarbejdere, der varetager pædagogisk-psykologiske rådgivning, er medarbejdere i kommunen, og kommunalbestyrelsen fastsætter derfor de mål og rammer, som opgaven løses inden for, på baggrund af lokale prioriteter, ønsker og behov. De medarbejdere, der varetager pædagogisk-psykologisk rådgivning, kan dog ikke være underlagt skolelederens instruktionsbeføjelse, når de arbejder med en støtteplan.

Det bemærkes, at omfanget af de tidlige og forebyggende indsatser vil skulle svare til, at der indhentes pædagogisk-psykologiske rådgivning til alle almindelige klasser i cirka 12 timer pr. klasse årligt fra børnehaveklassen til 9. klasse. Det er dog en lokal beslutning, hvordan der ydes pædagogisk-psykologisk rådgivning ud fra vurdering af lokale behov.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(§ 4 a, stk. 4, 2. pkt.)

Det foreslås, at det fremgår af *§ 4 a, stk. 4, 2. pkt.,* at skolens leder indhenter pædagogisk-psykologisk rådgivning ved udarbejdelse af og opfølgning på en støtteplan, jf. stk. 3, medmindre der ikke er behov herfor.

Det foreslåede vil medføre, at skolelederen vil skulle indhente pædagogisk-psykologisk rådgivning ved udarbejdelse af eller opfølgningen på en støtteplan, jf. den foreslåede bestemmelse i stk. 3, medmindre der ikke er behov herfor.

Vurderingen af, om der ikke er behov for at indhente pædagogisk-psykologisk rådgivning, vil skulle foretages af den, der skal udarbejde støtteplanen, dvs. af skolelederen. Vurderingen af, om der ikke er behov for at indhente pædagogisk-psykologisk rådgivning, træffes ud fra, at skolen selv kan løse udfordringerne, f.eks. fordi den har medarbejdere med de relevante kompetencer. Vurderingen vil derfor variere, alt efter situationen og sammensætningen af personalegruppen på skolen. Vurderingen vil også variere afhængig af, om der tidligere har været indhentet pædagogisk-psykologisk rådgivning, og hvor længe det er siden. Hvis kompetencen ikke er til stede på skolen, kan der således gennemsnitligt set alene forventes indhentet pædagogisk-psykologisk rådgivning i arbejdet med en støtteplan cirka en gang årligt.

Det betyder, at pædagogisk-psykologisk rådgivnings rolle primært vil være i situationer, hvor en elev ikke kan bringes i bedre faglig og social trivsel alene med de ressourcer, de kompetencer og den viden, som skolen allerede råder over, herunder det undervisende personale i klassen og eventuelle ressourcepersoner, som skolen råder over, f.eks. medarbejdere med efteruddannelse inden for specialpædagogik og lignende, herunder inklusionsvejledere og LKT-vejledere m.v. Det kan også f.eks. være i situationer, hvor der er behov for det særlige faglige blik på læringsmiljøet og relationerne mellem lærer og elever, samt mellem eleverne, som indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning vil kunne give. Der vil ikke være yderligere skriftlige

krav knyttet til den pædagogisk-psykologiske rådgivning i forbindelse med udarbejdelse af støtteplaner udover, hvad der følger af gældende notatpligt.

Pædagogisk-psykologisk rådgivning vil normalt altid skulle indhentes ved udarbejdelse af støtteplaner for elever, der er henvist til forstærket undervisning, jf. den foreslåede bestemmelse i § 4 b.

Indhentningen af pædagogisk-psykologisk rådgivning vil både kunne ske i forhold til analysen af læringsmiljøet og elevens behov og i forhold til fastlæggelse af relevante indsatser for en enkelt elev, for flere elever eller for klassen, f.eks. hvor der er behov for at målrette indsatser mod elevens psykosociale kompetencer eller klassens sociale samspil. Indhentningen kan også ske for generelt at udvide det undervisende personales refleksioner og handlemuligheder, uden at der er behov for egentlige indsatser. Pædagogisk-psykologisk rådgivning vil under alle omstændigheder skulle indhentes, hvis skolens hidtidige indsatser ikke har været tilstrækkeligt virksomme.

Den, der giver den pædagogisk-psykologiske rådgivning vil herudover kunne tage stilling til, om der er behov for at indhente specialrådgivning eller bistand fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO), som giver vejledende specialrådgivning i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager. Endvidere kan vedkommende indhente specialrådgivning fra de lands- og landsdelsdækkende rådgivningsinstitutioner i forhold til børn med alvorlige syns- og hørehandicap. Beslutningen træffes efter samråd med forældrene.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(§ 4 a, stk. 4, 3. pkt.)

Det foreslås, at det fremgår af *§ 4 a, stk. 4, 3. pkt.,* at forældrene har én gang i børnehaveklassen til og med 3. klassetrin, én gang på 4.-6. klassetrin og én gang på 7.-9. klassetrin krav på, at skolens leder efter anmodning indhenter pædagogisk-psykologisk rådgivning ved udarbejdelse af eller opfølgning på en støtteplan, jf. stk. 3.

Det foreslåede vil medføre, at skolelederen vil have pligt til tre gange i løbet af elevens skoletid at indhente pædagogisk-psykologisk rådgivning på grundlag af en anmodning fra forældrene.

Det vil være en forudsætning for, at skolelederen har pligt til at indhente pædagogisk-psykologisk rådgivning, at skolelederen vurderer, at der skal udarbejdes en støtteplan, jf. hertil bestemmelsens stk. 3.

Hvis skolelederen vurderer, at der skal udarbejdes en støtteplan, vil forældrenes anmodning kunne imødekommes med støtteplanen og indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning heri. Forældrene vil skulle inddrages i udarbejdelsen af støtteplanen, jf. hertil bestemmelsens stk. 3, 1. pkt.

Det vil endvidere være en forudsætning for skolelederens pligt til at indhente pædagogisk-psykologisk rådgivning, at forældrene kan indgive anmodning på det pågældende tidspunkt. Forældrene vil således kun kunne anmode om indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning én gang i indskolingen (børnehaveklassen og 1.-3. klasse), én gang på mellemtrinnet (4.-6. klasse) og én gang i udskolingen (7.-9. klasse).

Hvis skolelederen vurderer, at der ikke skal ske indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning, fordi der ikke skal udarbejdes støtteplan, eller fordi forældrene allerede har brugt deres adgang til at anmode om indhentning på det pågældende klassetrin, f.eks. fordi pædagogisk-psykologisk rådgivning allerede har været indhentet i den pågældende del af elevens skolegang, vil skolelederen kunne give forældrene afslag på indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning. Skolelederen kan ikke give afslag af andre grunde. Skolelederen vil ved afslag skulle overholde de almindelige forvaltningsretlige regler for afgørelser, herunder om bl.a. partshøring og begrundelse. Det vil i overensstemmelse med formålet med de forvaltningsretlige regler give forældrene adgang til oplysninger i sagen og give forældrene mulighed for at sætte sig ind i de faglige overvejelser, som skolelederen har gjort sig, og derigennem opnå forståelse for og tillid til afgørelsen.

Hvis forældrene ikke er enige i skolelederens afgørelse om afslag på at indhente pædagogisk-psykologisk rådgivning, vil forældrene efter de allerede gældende regler kunne anmode om en pædagogisk-psykologisk vurdering. Det kan f.eks. være i de tilfælde, hvor de finder, at der bør iværksættes specialpædagogisk bistand i et segregeret specialundervisningstilbud, dvs. i specialklasse, specialskole, behandlings- og specialundervisningstilbud eller specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem. Det er skolelederen, der kan indstille eleven til pædagogisk-psykologisk vurdering.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(§ 4 a, stk. 5, 1. pkt.)

Det foreslås, at det fremgår af *§ 4 a, stk. 5, 1. pkt.,* at undervisningsministeren kan fastsætte regler om proceduren, herunder frister, ved iværksættelse af den nødvendige indsats i læringsmiljøet og for eleven, ved udarbejdelse af støtteplaner og indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning hertil samt ved forældrenes indgivelse af anmodning om afgørelse om støtteplan og indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning.

Det foreslåede vil medføre, at undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om procedurer og frister for den tidlige indsats og arbejdet med støtteplaner, hvis det skulle vise sig nødvendigt.

Bemyndigelsen vil særligt kunne anvendes til at fastsætte nærmere regler på området, svarende til de regler der i dag er fastsat om specialundervisning i specialundervisningsbekendtgørelsen. Det vil f.eks. omfatte nærmere regler om, hvornår og hvordan den tidlige indsats gives, de nærmere krav til indholdet af en støtteplan, samt hvornår der skal ske indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 og 2.4-2.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(§ 4 b, stk. 1, 1. pkt.)

Det foreslås, at det fremgår af *§ 4 b, stk. 1, 1. pkt.,* at har kommunalbestyrelsen besluttet at oprette forstærket undervisning, jf. § 40, stk. 2, nr. 2, kan kommunalbestyrelsen efter samråd med eleven og med forældrenes samtykke beslutte, at eleven henvises til en klasse, hvor eleven undervises på et hold med forstærket undervisning, jf. § 25 a, stk. 6, eller til en klasse med forstærket undervisning, hvis elevens behov ikke i fornødent omfang kan imødekommes gennem en indsats i læringsmiljøet og for eleven, jf. § 4 a.

Det foreslåede vil medføre, at elever kan henvises til forstærket undervisning, hvis kommunalbestyrelsen har besluttet at oprette hold eller klasser med forstærket undervisning, som en del af kommunens skolestruktur, jf. folkeskolelovens § 40, stk. 2, nr. 2, som ændret ved lovforslagets § 1, nr. 22.

Det foreslåede medfører, at det efter inddragelse af eleven og forældrene bliver muligt at undervise eleven i et læringsmiljø med en særlig organisering af undervisningen, således at eleven helt eller delvist ikke følger undervisningen i den klasse, eleven ellers ville være indskrevet i.

Forstærket undervisning vil kunne oprettes dels som en almindelig klasse (eventuelt med færre elever end andre klasser) med en blanding af få henviste elever og en overvægt af elever, der ikke er henviste, eller som et hold med forstærket undervisning, der er tilknyttet en eller flere almindelige klasser.

Forstærket undervisning vil være karakteriseret ved en vedvarende inddragelse af specialpædagogiske kompetencer, viden og metoder i klassens eller holdets undervisning med henblik på at imødekomme elevernes behov. Forstærket undervisning vil således skulle udgøre en organisatorisk ramme, der sikrer både faglig og social deltagelse i den almindelige klasse for elever med særlige behov. Det kan f.eks. være brug af tovoksenordninger og ved at inddrage intensiv faglig træning, social træning og pædagogisk-psykologisk rådgivning m.v. Forstærket undervisning vil således kunne give elever med selv vidtgående individuelle støttebehov bedre deltagelsesmuligheder og forebygge, at elever får behov for specialpædagogisk bistand i specialklasse eller specialskole m.v.

Forstærket undervisning kan f.eks. gives i klasser med inspiration i Nest-konceptet fra New York, hvor der inddrages metoder og rutiner, som har til formål at skabe udvikling fagligt, socialt, personligt og adfærdsmæssigt hos alle børnene i en klasse. Det kan blandt andet ske ved at sikre to voksne, der underviser efter en struktureret to-lærer-model, samt en fysisk indretning, der understøtter trivsel, læring og udvikling for alle elever i klassen. Pædagogikken tager afsæt i, at det, der er nødvendigt for det enkelte barn, også er godt for andre.

Det foreslåede vil således **for det første** indebære, at det efter inddragelse af eleven og forældrene kan besluttes, at det ikke er muligt at imødekomme elevens behov i tilstrækkeligt omfang gennem indretning af læringsmiljøet efter den foreslåede bestemmelse i § 4 a, og at det derfor er nødvendigt at supplere undervisningen i elevens klasse med forstærket undervisning på et hold, der oprettes efter den foreslåede bestemmelse i § 25 a, stk. 6, jf. lovforslagets § 1, nr. 17. Undervisningen på dette hold vil kunne omfatte op til halvdelen af den samlede årlige undervisningstid efter folkeskolelovens § 14 b, stk. 1 og 2, og vil kunne planlægges og ske fra skoleårets start.

Det vil være en forudsætning for at kunne benytte sig af muligheden for at henvise eleven til undervisning på et hold med forstærket undervisning i en del af undervisningstiden, at det har været forsøgt at foretage den nødvendige indretning af det almindelige læringsmiljø efter den foreslåede

bestemmelse i folkeskolelovens § 4 a, eller at det er åbenbart, at dette ikke vil være egnet til at nå målet. Det vil f.eks. være åbenbart, at indretning af læringsmiljøet ikke er egnet til at nå målet, hvis den nødvendige indretning vil medføre, at skolen ikke kan leve op til sin forpligtelse til at sikre, at de andre elever i klassen udvikler sig fagligt og alsidigt, herunder socialt, og trives i skolens faglige og sociale fællesskaber, jf. den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 4 a, stk. 1, eller hvis det vil være uforholdsmæssigt ressourcekrævende. Vurderingen af, om det er muligt at indrette læringsmiljøet efter § 4 a vil skulle foretages af skolelederen, mens afgørelsen om henvisning efter § 4 b træffes af kommunalbestyrelsen.

Det vil endvidere være en forudsætning, at tilbuddet om forstærket undervisning på et hold, jf. § 25 a, stk. 6, må forventes at kunne imødekomme elevens behov. Et hold med forstærket undervisning kan være for elever, der har behov for i varierende omfang at være på et hold i f.eks. fag, som de har vanskeligt ved. Det kan også være for elever, der har svært ved at deltage i klassens undervisning, og f.eks. har behov for tættere voksenkontakt og mulighed for individuel støtte på holdet med henblik på senere i skoleåret at deltage i klassens undervisning i større omfang.

Tidsgrænsen på halvdelen af undervisningstiden vil skulle opgøres for skoleåret under ét. Det vil således være muligt at overføre en elev til et hold med forstærket undervisning, jf. § 25 a, stk. 6, i store dele af undervisningstiden i en periode, og herefter gennem øget deltagelse i undervisningen i klassen sikre, at eleven hen over året højst er på holdet i halvdelen af undervisningstiden. Dermed vil holdet også være en mulighed for elever, der til at begynde med har behov for at modtage forstærket undervisning i en stor del af undervisningstiden, men stadig kan opretholde en tilknytning til deres klasse, også selvom balancen mellem de to i starten indebærer en overvægt af forstærket undervisning på hold.

Det foreslåede vil **for det andet** indebære, at det efter inddragelse af eleven og forældrene kan besluttes, at det ikke er muligt at imødekomme elevens behov i tilstrækkeligt omfang gennem indretning af læringsmiljøet efter den foreslåede bestemmelse i § 4 a, og at det derfor er nødvendigt at henvise eleven til en anden klasse på elevens skole, hvor der gives forstærket undervisning.

Det vil være en forudsætning for at kunne benytte sig af muligheden for at henvise eleven til en anden klasse på skolen med forstærket undervisning, at det har været forsøgt at foretage den nødvendige indretning af

læringsmiljøet i elevens hidtidige klasse efter den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 4 a, eller at det er åbenbart, at dette ikke vil være egnet til at nå målet. Det vil f.eks. være åbenbart, at indretning af læringsmiljøet ikke er egnet til at nå målet, hvis den nødvendige indretning vil medføre, at skolen ikke kan leve op til sin forpligtelse til at sikre, at de andre elever i klassen udvikler sig fagligt og alsidigt, herunder socialt, og trives i skolens faglige og sociale fællesskaber, jf. den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 4 a, stk. 1, eller hvis det vil være uforholdsmæssigt ressourcekrævende. Vurderingen af, om det er muligt at indrette læringsmiljøet efter § 4 a vil skulle foretages af skolelederen, mens afgørelsen om henvisning efter § 4 b træffes af kommunalbestyrelsen.

Undervisning i en anden klasse på skolen med forstærket undervisning fremfor på et hold med forstærket undervisning, jf. § 25 a, stk. 6, der er tilknyttet elevens hidtidige klasse, vil blandt andet være relevant i situationer, hvor elevens behov for forstærket undervisning i løbet af skoleåret overstiger halvdelen af undervisningstiden, og derfor ligger ud over rammerne for hold med forstærket undervisning.

Det foreslåede vil **for det tredje** indebære, at det efter inddragelse af eleven og forældrene kan besluttes, at det ikke er muligt at imødekomme elevens behov i tilstrækkeligt omfang gennem indretning af læringsmiljøet efter den foreslåede bestemmelse i § 4 a, og at det derfor er nødvendigt at henvise eleven til en klasse på en anden skole, hvor der gives forstærket undervisning eller som har tilknyttet et hold med forstærket undervisning.

Det vil – som ved beslutning om undervisning af eleven i en anden klasse på elevens skole med forstærket undervisning – være en forudsætning for at kunne benytte sig af muligheden for at henvise eleven til forstærket undervisning på en anden skole, at det har været forsøgt at foretage den nødvendige indretning af læringsmiljøet på elevens hidtidige skole efter den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 4 a, eller at det er åbenbart, at dette ikke vil være egnet til at nå målet. Det vil f.eks. være åbenbart, at indretning af læringsmiljøet ikke er egnet til at nå målet, hvis den nødvendige indretning vil medføre, at skolen ikke kan leve op til sin forpligtelse til at sikre, at de andre elever i klassen udvikler sig fagligt og alsidigt, herunder socialt, og trives i skolens faglige og sociale fællesskaber, jf. den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 4 a, stk. 1, eller hvis det vil være uforholdsmæssigt ressourcekrævende. Vurderingen af, om det er muligt at indrette læringsmiljøet efter § 4 a vil skulle foretages af skolelederen, mens afgørelsen om henvisning efter § 4 b træffes af kommunalbestyrelsen.

Det vil endvidere være en forudsætning, at elevens behov ikke vil kunne tilgodeses ligeså godt ved undervisning i en klasse med forstærket undervisning på elevens egen skole, og at tilbuddet om forstærket undervisning på den anden skole må forventes at kunne imødekomme elevens behov.

Det vil ikke være en betingelse for henvisning af eleven til et segregeret tilbud, at eleven først har været placeret forgæves på et hold med forstærket undervisning eller i samtlige eller de fleste af kommunens klasser med forstærket undervisning.

Der vil senest med henblik på beslutningen om henvisning af eleven til et hold eller en klasse med forstærket undervisning skulle udarbejdes en **støtteplan** for eleven, jf. den foreslåede bestemmelses stk. 3. Det må dog antages at være uhensigtsmæssigt at skulle træffe beslutningen uden at kunne basere den på tidligere udarbejdede og afprøvede støtteplaner. Beslutningen træffes endvidere med indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning, men uden udarbejdelse af en pædagogisk-psykologisk vurdering, jf. hertil den foreslåede bestemmelse i stk. 4.

Selve **beslutningen** om henvisning af eleven til en klasse eller et hold, jf. § 25 a, stk. 6, med forstærket undervisning, vil som nævnt oven for skulle træffes af kommunalbestyrelsen, som i praksis vil kunne delegere kompetencen til at træffe afgørelse i sagen til den kommunale forvaltning eller de enkelte skoleledere. Dette vil for beslutninger om henvisning af elever til forstærket undervisning på den skole, hvor eleven allerede er indskrevet, stå i modsætning til andre konkrete beslutninger vedrørende skolens elever, som træffes af skolelederen, jf. folkeskolelovens § 45, stk. 2, 1. pkt. Beslutningskompetencen ved henvisning foreslås tillagt kommunalbestyrelsen, så det bliver muligt at foretage en samlet prioritering af elever til de oprettede pladser. I forbindelse med henvisning af elever til forstærket undervisning, vil det være relevant at have blik for elevsammensætningen og elevernes forudsætninger og behov, samt hvilke pædagogiske og didaktiske tilgange m.m., der kan sikre et godt fagligt og socialt udbytte af den forstærkede undervisning for alle elever. Det øgede prioriteringsbehov skyldes herudover, at der ikke vil være pligt til at sikre pladser i klasser og på hold med forstærket undervisning til alle elever i målgruppen, idet nogle af eleverne i stedet vil kunne henvises til segregerede specialundervisningstilbud. Derudover vil tidligere henviste elever som udgangspunkt fortsætte i klassen resten af skoletiden, selvom de ikke længere har behov for forstærket undervisning, hvilket kan begrænse mulighederne for at henvise andre elever på et senere tidspunkt.

Det vil være en betingelse for at benytte muligheden, at eleven har været inddraget i overvejelserne om henvisning, således at beslutningen træffes efter samråd med eleven. Eleven behøver dog ikke at være enig i beslutningen.

Derimod vil det være en betingelse, at forældrene samtykker i den ændrede organisering af elevens undervisning. Samtykket skal være givet, inden henvisningen iværksættes. Et samtykke skal være informeret, frivilligt og udtrykkeligt. Hvis forældrene ikke samtykker, vil skolen skulle imødekomme elevens behov på anden måde i den almindelige undervisning eller ved at henvise eleven til specialundervisning i en specialklasse eller specialskole m.v.

Det vil herudover være en betingelse for at benytte muligheden, at kommunalbestyrelsen har truffet beslutning om at oprette forstærket undervisning på en eller flere skoler i kommunen, hvortil eleven kan henvises, som en del af kommunens skolestruktur, jf. folkeskolelovens § 40, stk. 2, nr. 2. Forstærket undervisning vil således være en mulighed for kommunerne, men ikke et krav. Der stilles derfor også af denne grund ikke krav om forudgående afprøvning af forstærket undervisning, før en elev kan henvises til et segregeret specialundervisningstilbud, f.eks. specialklasse eller specialskole.

Skolelederen på den enkelte skole vil i overensstemmelse med skolebestyrelsens principper herfor, jf. folkeskolelovens § 44, stk. 2, nr. 1, kunne tilrettelægge undervisning med inddragelse af specialpædagogisk bistand for skolens elever, selvom kommunalbestyrelsen ikke har truffet beslutning om at oprette forstærket undervisning på skolen. I så fald vil der dog ikke være tale om forstærket undervisning i lovens forstand, og skolelederen vil ikke kunne benytte de fravigelsesmuligheder m.v. for eleverne, som fremgår af den foreslåede bestemmelse i stk. 2.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(§ 4 b, stk. 1, 2. pkt.)

Det foreslås, at det fremgår af *§ 4 b, stk. 1, 2. pkt.,* at kommunalbestyrelsen endvidere efter anmodning fra forældrene træffer afgørelse om henvisning af eleven til forstærket undervisning efter 1. pkt.

Det foreslåede vil medføre, at forældrene kan anmode om, at deres barn modtager forstærket undervisning. Det vil dog, ligesom i bestemmelsens 1. pkt., være en betingelse, at kommunalbestyrelsen har besluttet at oprette

hold eller klasser med forstærket undervisning, som en del af kommunens skolestruktur, jf. folkeskolelovens § 40, stk. 2, nr. 2, som ændret ved lovforslagets § 1, nr. 22.

Når forældrene anmoder om forstærket undervisning, der er oprettet, vil der være en pligt for kommunalbestyrelsen til at træffe afgørelse i sagen. Kommunalbestyrelsen kan f.eks. delegere kompetencen til at træffe afgørelse i sagen til den kommunale forvaltning eller de enkelte skoleledere.

Kommunalbestyrelsen skal, når den træffer afgørelse i sagerne, overholde de almindelige forvaltningsretlige regler om blandt andet partshøring og begrundelse. Det vil i overensstemmelse med formålet med de forvaltningsretlige regler give forældrene adgang til oplysninger i sagen, og give forældrene mulighed for at sætte sig ind i de faglige overvejelser, som kommunalbestyrelsen har gjort sig, og derigennem opnå forståelse for og tillid til afgørelsen.

Har kommunalbestyrelsen ikke oprettet forstærket undervisning, vil kommunalbestyrelsen derimod ikke have pligt til at træffe afgørelse, hvis den modtager en henvendelse fra forældre om henvisning, men blot skulle besvare henvendelsen.

Beslutningen om henvisning til forstærket undervisning vil skulle træffes på grundlag af elevens støtteplan, jf. den foreslåedes bestemmelse i stk. 3, og med indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning, men uden udarbejdelse af en pædagogisk-psykologisk vurdering, jf. hertil den foreslåede bestemmelse i stk. 4.

Kommunalbestyrelsens afgørelse vil ikke kunne påklages til anden forvaltningsmyndighed.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(§ 4 b, stk. 2)

Det foreslås, at det fremgår af *§ 4 b, stk. 2, 1. pkt.,* at skolens leder undtagelsesvist kan fravige folkeskolens almindelige ordning for en elev, der er henvist til forstærket undervisning efter stk. 1, i en række opregnede tilfælde, jf. nr. 1-4.

Det foreslåede vil medføre, at skolelederen gives mulighed for undtagelsesvist at tilrettelægge undervisningen for elever i forstærket undervisning med de fravigelsesmuligheder fra folkeskolelovens almindelige ordning, som

også gælder for elever, der i dag er henvist til mindst 9 timers støtte i den almindelige undervisning eller henvist til segregeret specialundervisning, dvs. fravigelse af visse regler om fagrækken, undervisningstiden og karaktergivning.

Det vil alene være muligt at træffe beslutninger efter bestemmelsen i de tilfælde, der fremgår af bestemmelsens opregnede numre, undtagelsesvist.

Det vil således også skulle være det klare udgangspunkt for elever, der er henvist til forstærket undervisning, at de modtager undervisning i overensstemmelse med folkeskolelovens almindelige regler om fagrække, undervisningstid, prøver og evaluering m.v.

En beslutning om at benytte fravigelsesmulighederne i stk. 2, nr. 1-4, vil skulle baseres på en individuel vurdering af elevens behov, hvor der lægges vægt på, om eleven kan have fagligt udbytte af undervisningen og kan deltage aktivt i det sociale fællesskab i den almindelige klasse, at eleven udskilles mindst muligt fra den almindelige undervisning i klassen, at eleven så vidt muligt modtager undervisning i hele fagrækken, jf. folkeskolelovens § 5, stk. 2, §§ 7, 7 a og 9, samt at fravigelsen har så kort varighed som muligt.

Der vil således ikke kunne træffes beslutning om at benytte en eller flere af fravigelsesmulighederne på grundlag af, at eleven har eller ikke har en bestemt diagnose. Der vil heller ikke kunne træffes beslutning om, at ingen af eleverne i forstærket undervisning bliver tilbudt undervisning i bestemte fag, eller at alle elever, der er henvist til forstærket undervisning på et hold, jf. § 25 a, stk. 6, skal være på holdet i bestemte tidsrum.

Fravigelsesmulighederne vil under ingen omstændigheder kunne benyttes i stedet for at iværksætte de indsatser i læringsmiljøet eller for eleven, jf. den foreslåede bestemmelse i § 4 a, som vil kunne forebygge eller forhindre, at eleven får behov for fravigelse af folkeskolens almindelige ordning. Denne forpligtelse gælder således også for elever, der er henvist til forstærket undervisning. Der vil f.eks. ikke kunne ske en nedsættelse af elevens undervisningstid på grund af angst eller udbrændthed som følge af overstimulering, hvis eleven i stedet kan undgå at blive overstimuleret ved at tilbyde afskærmning og øge struktur og forudsigelighed i undervisningen og frikvarterne. Og der vil f.eks. ikke kunne ske fritagelse fra undervisning i fremmedsprog, hvis eleven i stedet kan understøttes tilstrækkeligt i sprogtilegnelsen med undervisning og hjælpemidler til ordblinde.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(§ 4 b, stk. 2, nr. 1)

Det foreslås, at det fremgår af *§ 4 b, stk. 2, nr. 1,* at skolens leder i samråd med eleven og med forældrenes samtykke for en periode på højst tre måneder kan beslutte, at eleven af pædagogiske grunde ikke undervises i et fag, dog bortset fra dansk og matematik.

Det foreslåede vil medføre, at skolelederen kan beslutte at fritage en elev , der er henvist til forstærket undervisning, fra et eller flere fag i indtil tre måneder, dog bortset fra dansk og matematik. Der vil således aldrig kunne ske fritagelse for dansk og matematik.

Det vil være en betingelse for at benytte muligheden, at fravigelsen sker af pædagogiske grunde. Det kan f.eks. være, at eleven har udfordringer, der bedst kan imødekommes, hvis der i en periode ikke gives undervisning i nogle fag, for i stedet at kunne give mere undervisning i andre. Det kan f.eks. være en elev med ordblindhed, som i en periode har behov for at fokusere på at lære at bruge et nyt it-værktøj, så eleven bliver i stand til fremover at få større udbytte af undervisningen.

Tilrettelæggelsen af undervisningen for elever, der er fraværende på grund af f.eks. sygdom eller psykisk mistrivsel, vil – i det omfang de er fraværende – skulle ske efter de foreslåede bestemmelser om fraværsundervisning i folkeskolelovens § 23, stk. 1 og 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 16.

Ved fritagelse fra undervisning i et eller flere fag vil der skulle arbejdes for, at eleven vender tilbage til undervisningen i faget hurtigst muligt. Det er derfor en forudsætning, at skolelederen vurderer, om eleven efter fritagelsesperioden kan deltage i undervisningen på lige fod med klassen, eller om der er behov for supplerende undervisning.

En fritagelse for undervisning i et eller flere fag indebærer ikke en fravigelse af elevens undervisningstid. Eleven vil derfor ved fritagelse skulle tilbydes anden undervisning. Undervisningen skal tilrettelægges, så prøvekravene kan opfyldes. For nærmere om fravigelse af undervisningstiden henvises til den foreslåede bestemmelse i stk. 2, nr. 3, og adgangen til at give supplerende undervisning efter den foreslåede bestemmelse i § 4 a, stk. 2, 2. pkt., jf. folkeskolelovens § 5, stk. 5.

Fremgangsmåden for skolelederens beslutning vil adskille sig fra beslutninger om fritagelse fra fag i mere end tre måneder, jf. den foreslåede bestemmelse i stk. 2, nr. 2, derved at beslutningen træffes på grundlag af og indgår

i elevens støtteplan, men at der ikke skal indhentes en pædagogisk-psykologisk vurdering. Adgangen vil således også kunne benyttes til at igangsætte en fritagelse af eleven fra undervisning i et eller flere fag, mens der udarbejdes en pædagogisk-psykologisk vurdering, så det bliver muligt at afprøve muligheden, før der træffes en mere vidtrækkende beslutning om fritagelse for et eller flere fag, eller til at forlænge elevens tilbagevenden efter en længere fraværsperiode, jf. den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 16.

Det vil være en betingelse for fritagelse for fag i op til tre måneder, at eleven har været inddraget i overvejelserne om at reducere fagrækken, således at beslutningen træffes efter samråd med eleven.

Det vil endvidere være en betingelse, at forældrene samtykker til det ændrede omfang af elevens undervisning. Årsagen hertil er, at fritagelse for et eller flere fag indebærer, at eleven ikke tilbydes fuld undervisning i folkeskolen, og at eleven derfor – afhængig af omfanget af fritagelsen – ikke vil kunne bestå folkeskolens afgangseksamen, hvorfor beslutningen kan have konsekvenser for elevens muligheder efter afslutningen af folkeskolen. Hvis forældrene ikke samtykker, vil det kunne overvejes at benytte fremgangsmåden i stk. 2, nr. 2, eller om det i stedet er nødvendigt at henvise eleven til specialundervisning i en specialklasse eller specialskole m.v. Det bemærkes, at eleven heller ikke vil kunne fritages for et eller flere fag uden forældrenes samtykke i et segregeret specialundervisningstilbud.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(§ 4 b, stk. 2, nr. 2)

Det foreslås, at det fremgår af *§ 4 b, stk. 2, nr. 2,* at skolens leder i samråd med eleven og med forældrenes samtykke kan beslutte, at hvis eleven har så usædvanligt store vanskeligheder i et fag, at det ikke er hensigtsmæssigt at undervise eleven i faget i længere tid, end det er muligt efter stk. 2, nr. 1, kan denne fritages for undervisning i dette fag, dog bortset fra dansk og matematik.

Det foreslåede vil medføre, at skolelederen kan beslutte at reducere fagrækken for en elev, der er henvist til forstærket undervisning, i længere tid end tre måneder, dog bortset fra dansk og matematik. Der vil således aldrig kunne ske fritagelse for dansk og matematik.

Det vil være en betingelse for at benytte muligheden – ligesom det er tilfældet for elever, der i dag fritages for undervisning i fag – at elevens funktionsvanskeligheder på afgørende måde hindrer eleven i at få udbytte af undervisningen i faget. Det kan f.eks. være, at eleven har så svært ved faget, at det går ud over elevens faglige og sociale trivsel og læring, uanset forsøg på at tilpasse indholdet i undervisningen til elevens forudsætninger. Et eksempel herpå er elever med midlertidige kognitive vanskeligheder som følge af belastningsreaktion eller alvorlig psykisk mistrivsel, der på trods af specialundervisning ikke vurderes at kunne få udbytte af faget.

Tilrettelæggelsen af undervisningen for elever, der er fraværende på grund af f.eks. sygdom eller psykisk mistrivsel, vil – i det omfang de er fraværende – skulle ske efter de foreslåede bestemmelser om fraværsundervisning i folkeskolelovens § 23, stk. 1 og 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 16.

Ved fritagelse for undervisning i et eller flere fag vil der skulle arbejdes for, at eleven vender tilbage til undervisningen i faget hurtigst muligt. Det er derfor en forudsætning, at skolelederen vurderer, om eleven efter fritagelsesperioden kan deltage i undervisningen på lige fod med klassen, eller om der er behov for supplerende undervisning.

En fritagelse for undervisning i et eller flere fag, bortset fra dansk og matematik, indebærer ikke en fravigelse af elevens undervisningstid. Eleven vil derfor ved fritagelse skulle tilbydes anden undervisning. Undervisningen skal tilrettelægges, så prøvekravene kan opfyldes. For nærmere om fravigelse af undervisningstiden henvises til den foreslåede bestemmelse i stk. 2, nr. 3, og adgangen til at give supplerende undervisning efter den foreslåede bestemmelse i § 4 a, stk. 2, 2. pkt., jf. folkeskolelovens § 5, stk. 5.

Beslutningen om at fritage for et eller flere fag vil skulle træffes af skolelederen på baggrund af en pædagogisk-psykologisk vurdering, jf. den foreslåede bestemmelse i stk. 4, 2. pkt.

Det vil være en betingelse for fritagelse for fag i mere end tre måneder, at eleven har været inddraget i overvejelserne om at reducere fagrækken, således at beslutningen træffes efter samråd med eleven.

Det vil endvidere være en betingelse, at forældrene samtykker til det ændrede omfang af elevens undervisning. Årsagen hertil er, at fritagelse for et eller flere fag indebærer, at eleven ikke tilbydes fuld undervisning i folkeskolen, og at eleven ikke kan bestå folkeskolens afgangseksamen, hvorfor beslutningen vil have konsekvenser for elevens muligheder efter

afslutningen af folkeskolen. Hvis forældrene ikke samtykker, vil det kunne overvejes, om det i stedet er nødvendigt at henvise eleven til specialundervisning i en specialklasse eller specialskole m.v. Det bemærkes, at eleven heller ikke vil kunne fritages for et eller flere fag uden forældrenes samtykke i et segregeret specialundervisningstilbud.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(§ 4 b, stk. 2, nr. 3)

Det foreslås, at det fremgår af *§ 4 b, stk. 2, nr. 3,* at skolens leder i samråd med eleven og med forældrenes samtykke kan nedsætte undervisningstiden for eleven, hvis elevens helbred ifølge lægeerklæring eller tilsvarende erklæring ikke tillader gennemførelse af fuld undervisning.

Det foreslåede vil medføre, at skolelederen kan beslutte at give eleven undervisning i færre timer end elevens klassekammerater. Med beslutningen vil elevens undervisning kunne planlægges i lyset af den nedsatte undervisningstid.

Det vil være en betingelse for at nedsætte elevens undervisningstid, at elevens helbred ikke tillader gennemførelse af fuld undervisning. Hvis elevens helbred ændrer sig, vil der derfor skulle tages fornyet stilling til fravigelsen af undervisningstiden.

En nedsættelse af elevens undervisningstid vil ikke påvirke, hvilke fag eleven skal undervises i. For nærmere om fravigelse af fagrækken henvises til de foreslåede bestemmelser i stk. 2, nr. 1 og 2.

Beslutningen vil som udgangspunkt skulle træffes på baggrund af en lægeerklæring. Herudover vil elever i psykisk mistrivsel kunne få nedsat undervisningstid på baggrund af pædagogisk-psykologisk rådgivning eller efter samråd med lettilgængeligt kommunalt behandlingstilbud for børn, der er i behandling i tilbuddet.

Beslutningen vil skulle indgå i elevens støtteplan, jf. hertil den foreslåede bestemmelse i stk. 3.

Det vil være en betingelse for at nedsætte elevens undervisningstid, at eleven har været inddraget i overvejelserne om at nedsætte undervisningstiden, således at beslutningen træffes efter samråd med eleven.

Det vil endvidere være en betingelse, at forældrene samtykker til det ændrede omfang af elevens undervisning. Årsagen hertil er, at ændringer i elevens undervisningstid har betydning for, hvornår skolen ikke længere har ansvaret for at føre tilsyn med eleven, og for, hvornår eleven eventuelt skal hentes, ligesom det kan have betydning for elevens muligheder for at modtage fritidstilbud og deltage i fritidsaktiviteter. Herudover vil en nedsættelse af elevens undervisningstid kunne have betydning for, om eleven modtager fuld undervisning i folkeskolen, og dermed om eleven vil være i stand til at bestå folkeskolens afgangseksamen, og dermed for elevens muligheder efter afslutningen af folkeskolen. Hvis forældrene ikke samtykker, vil det kunne overvejes, om det i stedet er nødvendigt at henvise eleven til specialundervisning i en specialklasse eller specialskole m.v. Det bemærkes, at elevens undervisningstid heller ikke vil kunne nedsættes uden forældrenes samtykke i et segregeret specialundervisningstilbud.

Det bemærkes, at det vil være muligt at beslutte, at elevens undervisningstid skal overstige den samlede varighed pr. skoleår, jf. § 14 b, stk. 2, 1. pkt., ved at give supplerende undervisning efter den foreslåede bestemmelse i § 4 a, stk. 2, 2. pkt., jf. folkeskolelovens § 5, stk. 5.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(§ 4 b, stk. 2, nr. 4)

Det foreslås, at det fremgår af *§ 4 b, stk. 2, nr. 4,* at skolens leder med elevens og forældrenes samtykke kan give eleven en skriftlig udtalelse om elevens standpunkt i stedet for karakterer, jf. § 13, stk. 3.

Det foreslåede vil medføre, at skolelederen kan beslutte, at en elev ikke skal modtage standpunktskarakterer. Karaktergivning kan således i et eller flere fag erstattes af en skriftlig udtalelse. Udtalelsen vil skulle omhandle elevens standpunkt og bygge på, i hvor høj grad eleven har nået de mål, som blev opstillet for elevens læring i det pågældende fag. Hvis en skriftlig udtalelse erstatter karaktergivningen, vil udtalelsen skulle medtages på elevens bevis, jf. den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 13, stk. 6, 3. pkt., som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 9.

Det bemærkes, at den foreslåede adgang til at erstatte karakterer med en udtalelse alene omfatter standpunktskarakterer, og således ikke karaktergivning i forbindelse med aflæggelse af folkeskolens prøver, jf. folkeskolelovens § 14.

Beslutningen vil skulle indgå i elevens støtteplan, jf. hertil den foreslåede bestemmelse i § 4 a, stk. 3.

Det vil være en betingelse for at erstatte karakterer med en udtalelse, at eleven har været inddraget i overvejelserne om at erstatte karakterer med en udtalelse, således at beslutningen træffes efter samråd med eleven.

Det vil endvidere være en betingelse, at forældrene samtykker til at erstatte karakterer med en udtalelse. Årsagen hertil er, at manglende standpunktskarakterer kan have indflydelse på, om eleven opfylder de almindelige adgangskrav til ungdomsuddannelserne, hvorfor beslutningen vil kunne have konsekvenser for elevens muligheder efter afslutningen af folkeskolen. Hvis forældrene ikke samtykker, vil det kunne overvejes, om det i stedet er nødvendigt at henvise eleven til specialundervisning i en specialklasse eller specialskole m.v. Det bemærkes, at erstatning af karakterer med en udtalelse heller ikke vil kunne ske uden forældrenes samtykke i et segregeret specialundervisningstilbud.

Der henvises i øvrigt til § 1, nr. 9, og bemærkningerne hertil samt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(§ 4 b, stk. 3)

Det foreslås, at det fremgår af *§ 4 b, stk. 3,* at skolens leder efter samråd med eleven og forældrene skal udarbejde en støtteplan efter § 4 a, stk. 3, forud for beslutning om, at en elev undervises på et hold eller i en klasse med forstærket undervisning, jf. stk. 1.

Det foreslåede vil medføre, at beslutninger om henvisning af en elev til forstærket undervisning efter den foreslåede bestemmelse i stk. 1 vil skulle træffes på baggrund af en støtteplan.

Støtteplanen vil skulle udarbejdes af skolelederen ved den skole, eleven er indskrevet på. Hvis der gives tilbud om forstærket undervisning fra skolestart i børnehaveklassen til et barn, hvor de særlige behov allerede er afklaret i børnehaven, vil der derimod ikke skulle udarbejdes en støtteplan i skoleregi. I givet fald kan tilbuddet gives på baggrund af pædagogisk-psykologisk rådgivning.

Støtteplanen vil skulle opfylde kravene hertil i den foreslåede bestemmelse i § 4 a, stk. 3, jf. bemærkningerne hertil ovenfor.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(§ 4 b, stk. 4, 1. pkt.)

Det foreslås, at det fremgår af *§ 4 b, stk. 4, 1. pkt.,* at skolens leder indhenter pædagogisk-psykologisk rådgivning ved udarbejdelse af en støtteplan, jf. stk. 3.

Det foreslåede vil medføre, at skolelederen vil skulle indhente pædagogisk-psykologisk rådgivning ved udarbejdelse af en støtteplan, jf. stk. 3, forud for beslutning om henvisning af en elev til forstærket undervisning efter den foreslåede bestemmelse i stk. 1.

Bestemmelsen indeholder ikke mulighed for, at skolelederen kan undlade at indhente pædagogisk-psykologisk rådgivning i udarbejdelsen af støtteplanen.

Modsat indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning efter den foreslåede bestemmelse i § 4 a, stk. 2, vil det være skolelederen, der fastlægger formen for indhentningen, mens beslutningen om henvisning til forstærket undervisning vil skulle træffes af kommunalbestyrelsen, jf. den foreslåede bestemmelse i stk. 1. Skolelederen og den pædagogiske-psykologiske rådgivning er en del af den kommunale forvaltning, og kommunalbestyrelsen fastsætter derfor de mål og rammer, som opgaven løses inden for, på baggrund af lokale prioriteter, ønsker og behov. Kommunalbestyrelsen vil derfor kunne fastsætte mål og rammer for formen af den pædagogisk-psykologiske rådgivning til brug for sager om henvisning til forstærket undervisning.

Hvis der i forbindelse med henvisning af et barn, der endnu ikke har påbegyndt sin skolegang, benyttes et tilsvarende, opdateret materiale, som anses at opfylde kravet om en støtteplan – f.eks. en vurdering i forbindelse med overvejelser om udsat skolestart efter dagtilbudslovens § 29 a – vil pædagogisk-psykologisk rådgivning skulle inddrages heri. Foreligger der ikke et sådant materiale, vil der skulle udarbejdes en støtteplan.

Det bemærkes, at der ikke foreslås stillet krav om udarbejdelse af en pædagogisk-psykologisk vurdering forud for henvisning til forstærket undervisning. Der vil således ikke blive stillet særskilte krav om skriftlighed. Det bemærkes dog, at kommunalbestyrelsen vil skulle sikre, at indholdet af de interne faglige vurderinger fra den, der giver pædagogisk-psykologisk rådgivning, indgår i beslutningsgrundlaget og derfor, at disse i nødvendigt omfang skrives ned.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(§ 4 b, stk. 4, 2. pkt.)

Det foreslås, at det fremgår af *§ 4 b, stk. 4, 2. pkt.,* at skolens leder indhenter en pædagogisk-psykologisk vurdering forud for afgørelse om at fritage eleven for undervisning i fag i længere tid end tre måneder, jf. stk. 2, nr. 2.

Det foreslåede vil medføre, at skolelederen forud for, at denne træffer beslutning efter den foreslåede bestemmelse i stk. 2, nr. 2, indhenter en pædagogisk-psykologisk vurdering.

Efter den foreslåede bestemmelse i stk. 2, nr. 2, kan skolelederen i samråd med eleven og med forældrenes samtykke beslutte, at en elev omfattet af stk. 1, som har så usædvanligt store vanskeligheder i et fag, at det ikke er hensigtsmæssigt at undervise eleven i faget i en længere periode end tre måneder, fritages for undervisning i dette fag, dog bortset fra dansk og matematik.

En **pædagogisk-psykologisk vurdering** har til formål at belyse elevens kompetencer med henblik på at yde skolen samt eleven og forældrene rådgivning om tilrettelæggelsen af og indholdet i en undervisning, der kan tilgodese elevens særlige behov og forudsætninger. Den pædagogisk-psykologiske vurdering er en skriftlig, faglig vurdering af elevens støttebehov og trivsel ud fra en identifikation af elevens forudsætninger og eventuelle udfordringer. Den faglige vurdering foretages på grundlag af de foreliggende oplysninger fra det undervisende personale, forældre og andre personer med betydning for elevens og klassens sociale og faglige funktion. Herudover kan der suppleres med en dybtgående undersøgelse af elevens individuelle faglige og sociale kompetencer og potentialer.

Den pædagogisk-psykologiske vurdering inkluderer forslag til formen, omfanget og indholdet af den specialpædagogiske bistand, der vil kunne tilgodese elevens særlige behov og forudsætninger. Der kan inddrages sagkyndig bistand fra andre kommuner og i de mest specialiserede og komplicerede tilfælde fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO). Hvis forældrene ikke er enige i vurderingen, skal dette fremgå. Vurderingen foretages af medarbejdere, der varetager pædagogisk-psykologisk rådgivning. Det nærmere omfang af vurderingen vil bero på en konkret vurdering af behovet.

Det bemærkes, at der med hjemmel i den foreslåede bemyndigelse i stk. 5, vil kunne blive fastsat nærmere regler om, at indhentelsen af pædagogisk-psykologisk vurdering sker efter de samme regler, som gælder for henvisning til segregeret specialundervisning efter reglerne i specialundervisningsbekendtgørelsen.

Denne pædagogisk-psykologiske vurdering vil efterfølgende naturligt indgå i elevens støtteplan, jf. stk. 3. Skolelederen vil kunne indhente pædagogisk-psykologisk rådgivning i videre omfang efter behov.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(§ 4 b, stk. 5)

Det foreslås, at det fremgår af *§ 4 b, stk. 5,* at undervisningsministeren kan fastsætte regler om proceduren, herunder frister, ved henvisning til forstærket undervisning, samt om indhentning af pædagogisk-psykologisk vurdering efter stk. 4, 2. pkt.

Det foreslåede vil medføre, at undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om proceduren og frister for henvisning til eller ansøgning om forstærket undervisning.

Bemyndigelsen vil særligt kunne anvendes til at fastsætte nærmere regler på området, svarende til de regler der i dag er fastsat om specialundervisning i specialundervisningsbekendtgørelsen. Det vil f.eks. omfatte nærmere regler om fremgangsmåden ved henvisning af elever til forstærket undervisning. Det vil endvidere omfatte nærmere regler om indhentelse af den pædagogisk-psykologisk vurdering, som skal indhentes efter den foreslåede bestemmelse i stk. 4, 2. pkt.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2-2.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Der henvises herudover generelt til pkt. 2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4 (§ 5, stk. 5)

Det følger af folkeskolelovens § 5, stk. 5, at der i fornødent omfang gives supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, der har skiftet skole, eller som har været uden undervisning i længere tid. Der skal i fornødent omfang gives supplerende undervisning eller anden faglig støtte til

elever, som af anden grund har behov for støtte. Skolens leder kan for en elev, der modtager supplerende undervisning eller anden faglig støtte efter 1. og 2. pkt., efter samråd med elevens forældre fravige undervisningstiden i § 14 b, stk. 2, 1. pkt., hvis det er til elevens bedste.

Det foreslås, at i *§ 5, stk. 5, 1., 2.* og *3. pkt.,* udgår »eller anden faglig støtte«.

Det foreslåede vil medføre, at der fremover ikke gives anden faglig støtte efter folkeskolelovens § 5, stk. 5.

»Anden faglig støtte« er beskrevet i forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2011-12, tillæg A, L 103 som fremsat, side 7 og 10, hvor den er omtalt sammen med eller udelukkende som »supplerende undervisning«. Det fremgår blandt andet, at elever med et støttebehov under 9 undervisningstimer ugentligt ikke mere vil være omfattet af bestemmelserne om specialundervisning, men skal modtage støtte inden for rammerne af den almindelige undervisning. Ifølge forslaget vil det fortsat være kommunernes ansvar at give alle børn i folkeskolen et fyldestgørende undervisningstilbud i overensstemmelse med folkeskolens formålsparagraf – også børn med særlige behov, der før har modtaget specialundervisning. For at understøtte, at disse elevers udvikling og læring i videst mulige omfang finder sted i den almindelige undervisning, kan der anvendes undervisningsdifferentiering, holddannelse og supplerende undervisning.

Begrebet dækker således indholdsmæssigt over de samme muligheder, som specialpædagogisk bistand hidtil har omfattet for elever med behov for støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt.

Ændringen er en konsekvens af den foreslåede nyaffattelse af folkeskolelovens § 4 a, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 3, som vil indebære, at det vil være muligt at give alle former for specialpædagogisk bistand i den almindelige undervisning uden henvisning. Dermed bliver adgangen til at give »anden faglig støtte« efter folkeskolelovens § 5, stk. 5, overflødig.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5 (§ 12, stk. 2, 1. pkt.)

Det følger af den gældende folkeskolelovs § 12, stk. 2, at henvisning til specialundervisning, som ikke er af foreløbig karakter, sker efter pædagogisk-psykologisk rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens

synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Det foreslås i *§ 12, stk. 2, 1. pkt.,* at ændre »specialundervisning« til »specialpædagogisk bistand, jf. § 3, stk. 2,«.

Det foreslåede vil medføre, at bestemmelsen vil fastslå, at henvisning til specialpædagogisk bistand efter § 3, stk. 2, som ikke er af foreløbig karakter, sker efter pædagogisk-psykologisk rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene.

Dermed vil bestemmelsen alene skulle finde anvendelse ved henvisning af en elev til et segregeret specialundervisningstilbud, dvs. en specialklasse, en specialskole, et behandlings- og specialundervisningstilbud eller et specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem, og ikke ved henvisning til specialpædagogisk bistand i den almindelige undervisning i børnehaveklassen og 1.-9. klasse. Bestemmelsen finder også anvendelse ved henvisning af en elev til et regionalt undervisningstilbud som følge af henvisningen til denne bestemmelse i folkeskolelovens § 21, stk. 1 og 3, samt ved henvisning til støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt i 10. klasse, jf. den foreslåede bestemmelse i § 19 i, stk. 1, 2. pkt., som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 12, som følge af henvisningen i folkeskolelovens § 19 i, stk. 3.

Der er tale om en konsekvensrettelse som følge af de foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens §§ 4 a og 4 b, jf. lovforslagets § 1, nr. 3. De nærmere regler om indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning i forbindelse med tildeling af støtte i den almindelige undervisning vil således fremgå af den foreslåede folkeskolelovs § 4 a, og de nærmere regler om indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning i forbindelse med henvisning til forstærket undervisning og eventuel benyttelse af fravigelsesmuligheder vil fremgå af den foreslåede folkeskolelovs § 4 b.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 og 2.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6 (§ 12, stk. 2, 2. pkt.)

Efter folkeskolelovens § 12, stk. 2, sker henvisning til specialundervisning, som ikke er af foreløbig karakter, efter pædagogisk-psykologisk rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Efter folkeskolelovens § 3, stk. 3, 1. pkt., fastsætter undervisningsministeren nærmere regler om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, herunder om adgangen til at indhente viden og specialrådgivning samt bistand til kommunens udredning fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation, og kan i den forbindelse fravige §§ 5, 7, 7 a, 13 og 14, § 14 b, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 1, § 29 og § 36, stk. 2 og 4.

Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 693 af 20. juni 2014 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand (specialundervisningsbekendtgørelsen).

I specialundervisningsbekendtgørelsen er der fastsat nærmere regler om indhentelse af en pædagogisk-psykologisk vurdering i forbindelse bl.a. beslutninger om fortsættelse, ændring og ophør af specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 7, stk. 1, følger skolens leder udviklingen hos elever, der modtager specialpædagogisk bistand. Der skal mindst én gang om året tages stilling til, om den specialpædagogiske bistand til den pågældende elev skal fortsætte, ændres eller ophøre.

Det fremgår endvidere af specialundervisningsbekendtgørelsens § 7, stk. 2, at modtager elever specialpædagogisk bistand på et regionalt undervisningstilbud træffes beslutning efter stk. 1, 2. pkt., af den kommunalbestyrelse, der har henvist den pågældende elev til det regionale undervisningstilbud efter forhandling med regionsrådet. Beslutning om ændring af det nærmere indhold af foranstaltningen træffes dog af regionsrådet efter forhandling med kommunalbestyrelsen, jf. folkeskolelovens § 21, stk. 3.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 7, stk. 3, skal beslutningerne efter stk. 1 og 2 træffes på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

For elever, der modtager deres undervisning i behandlings- og specialundervisningstilbud eller specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem, jf. folkeskolelovens § 20, stk. 5, 1. og 2. pkt., gælder reglerne om revisitation i bekendtgørelse nr. 1646 af 12. december 2023 om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand og kvalitetsaftaler m.v. i behandlings- og specialundervisningstilbud og på børne- og ungehjem (kvalitetsaftalebekendtgørelsen).

Kvalitetsaftalebekendtgørelsens § 18, stk. 1, fastslår således bl.a., at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen vurderer i samarbejde med anbringende eller henvisende kommune efter behov og ud fra en konkret vurdering af den enkelte elevs behov, om den iværksatte specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til den pågældende elev skal fortsætte eller ændres, eller om eleven skal henvises til et undervisningstilbud i folkeskolen, herunder til et undervisningstilbud i en specialklasse eller en specialskole.

Efter samme bekendtgørelses § 18, stk. 2, er det bl.a. et krav, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen træffer beslutning efter stk. 1 på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering, der forholder sig til elevens aktuelle situation og behov.

For nærmere om gældende ret henvises til pkt. 2.5.1 og pkt. 4.2.1 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslås, at *§ 12, stk. 2, 2. pkt.,* nyaffattes, således at beslutning om fortsættelse eller ændring af specialpædagogisk bistand efter § 3, stk. 2, 1. pkt., og § 21 kan træffes uden indhentning af fornyet pædagogisk-psykologisk rådgivning, medmindre eleven skal skifte til et andet undervisningstilbud.

Det foreslåede medfører for det første, at bestemmelsen i § 12, stk. 2, 2. pkt., om, at elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed, udgår af bestemmelsen.

Det foreslåede er en konsekvens af den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 54 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 31, hvori der foretages en samlet regulering af pligten til at inddrage elevens synspunkter.

Det vil for det andet indebære, at der ikke længere vil være et krav om, at der forud for en beslutning om, at den iværksatte specialpædagogiske bistand skal fortsætte eller ændres, skal indhentes pædagogisk-psykologisk rådgivning, i de tilfælde, hvor eleven går i en kommunal specialklasse eller specialskole eller et regionalt undervisningstilbud og skal fortsætte i samme specialundervisningstilbud.

Med forslaget vil der således fortsat skulle indhentes fornyet pædagogisk-psykologisk rådgivning, hvis det vurderes, at der er behov for, at eleven skifter undervisningstilbud. Det vil sige, hvis eleven skal skifte til et andet segregeret specialundervisningstilbud i specialklasse eller på specialskole, jf. folkeskolelovens § 3, stk. 2, 1. pkt., i et andet regionalt

undervisningstilbud, jf. folkeskolelovens § 21, stk. 1 og 2, eller i behandlings- og specialundervisningstilbud eller specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem, jf. folkeskolelovens § 3, stk. 2, 2. pkt., eller ved skift til en almindelig klasse, herunder en klasse med forstærket undervisning efter den foreslåede § 4 b, stk. 1, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3.

Hvis en elev skal skifte mellem specialklassetilbud, der ikke er ens, men beliggende på den samme skole, vil der fortsat være tale om et skift til et andet specialundervisningstilbud. En afgørelse herom vil derfor fortsat skulle træffes efter indhentet pædagogisk-psykologisk rådgivning.

Forslaget indeholder således alene en forenkling af proceduren ved beslutninger om fortsættelse eller ændring af det nærmere indhold af foranstaltningen i det tilbud, eleven allerede går i, når det tilbud er kommunale specialklasser og specialskoler og regionale undervisningstilbud. Ved en ændring af det nærmere indhold af foranstaltningen forstås som hidtil en ændring af indholdet af det tilbud, der er blevet givet. Det indbefatter en ændring af den specialpædagogiske bistand, som gives i tilbuddet.

Det skal i den forbindelse understreges, at specialpædagogisk bistand, herunder specialundervisning, altid er midlertidig, og at der mindst én gang om året skal tages konkret stilling til, om barnets aktuelle undervisningsbehov kan imødekommes i specialundervisningstilbuddet, eller om barnet har behov for et andet undervisningstilbud, og at forældrene skal have en afgørelse herom.

Der vil som hidtil skulle indhentes pædagogisk-psykologisk rådgivning ved henvisning til specialklasser, specialskole og regionale undervisningstilbud samt andre segregerede specialundervisningstilbud. Desuden skal der fortsat mindst én gang om året skal tages stilling til, om den specialpædagogiske bistand til elever, der går i specialklasser og specialskoler samt regionale undervisningstilbud, skal fortsætte, ændres eller ophøre (i daglig tale revisitation). Forslaget indebærer alene, at der ikke stilles krav om, at der indhentes pædagogisk-psykologisk rådgivning forud for henholdsvis skolelederens, kommunalbestyrelsen eller regionsrådet beslutning om fortsættelse eller ændring af det nærmere indhold af foranstaltningen i disse tilbud.

Efter forslaget er det en forudsætning, at elevens behov for at fortsætte i det samme specialundervisningstilbud ikke giver anledning til tvivl. Det betyder, at der ikke må være tvivl om, at eleven er velplaceret, hvis der revisiteres til det samme specialundervisningstilbud uden forudgående indhentelse

af fornyet pædagogisk-psykologisk rådgivning. Forældrenes synspunkter skal altid inddrages i vurderingen af, om eleven er velplaceret.

Det bemærkes i den forbindelse, at efter det forvaltningsretlige officialprincip er det henholdsvis skolens leder, kommunalbestyrelsen eller regionsrådet ansvar, at der foreligger de oplysninger, som er nødvendige for, at der kan træffes afgørelse på et tilstrækkeligt oplyst grundlag. Som følge heraf skal en skoleleder, kommunalbestyrelse eller regionsråd, der skal træffe afgørelse om, hvorvidt den specialpædagogiske bistand til en elev i specialklasse eller specialskole eller et regionalt tilbud skal fortsætte, ændres eller ophøre, tage stilling til, om der foreligger de oplysninger, som er nødvendige for, at der kan træffes afgørelse herom på et tilstrækkeligt oplyst grundlag. Hvis skolelederen m.v. f.eks. finder, at den pædagogiske-psykologiske beskrivelse og vurdering af elevens vanskeligheder og undervisningsbehov i den tidligere pædagogisk-psykologisk vurdering er mangelfuld i forhold til at kunne træffe den aktuelle afgørelse, kan skolelederen m.v. vurdere, at der er behov for at indhente pædagogisk-psykologisk rådgivning i forhold til elevens aktuelle situation og behov. Det samme gælder ved afgørelser om det nærmere indhold af foranstaltningen af den specialpædagogiske bistand.

Skolelederen vil således fortsat kunne indhente pædagogisk-psykologisk rådgivning for at kunne vurdere elevens aktuelle vanskeligheder og undervisningsbehov, f.eks. hvis en elevs faglige og/eller sociale mistrivsel må antages at give behov for ændringer af læringsmiljøet. Dette gælder alle elever i folkeskolen, herunder de elever, der vurderes at skulle fortsætte i deres nuværende specialundervisningstilbud. Konkret betyder det, at en skoleleder, som i dag, altid vil kunne bede om, at der udarbejdes en pædagogisk-psykologisk vurdering for en elev.

I forbindelse med klager over afgørelser om specialpædagogisk bistand, som indbringes af forældrene for Klagenævnet for Specialundervisning, vil nævnet tage stilling til, om der foreligger et tilstrækkeligt oplyst grundlag til vurdering af sagen. De dokumenter, der i dag skal indsendes i forbindelse med en klagesag, omfatter bl.a. den pædagogisk-psykologisk vurdering med forslag til den nærmere ordning af den specialpædagogiske bistand, jf. folkeskolelovens § 51 b og specialundervisningsbekendtgørelsens § 22, stk. 4, nr. 4.

Forslaget vil derfor få den betydning, at en fornyet pædagogisk-psykologisk vurdering ikke automatisk indgår som materiale i fremsendte klagesager til klagenævnet i de tilfælde, hvor myndigheden, der har truffet afgørelsen,

ikke har vurderet, at der var behov for at indhente fornyet pædagogisk-psykologisk rådgivning forud for afgørelsen eller ved genvurdering af afgørelsen.

Klagenævnet vil fortsat ved behandlingen af klagesagen skulle iagttage officialprincippet og dermed skulle tage stilling til, om der foreligger et tilstrækkeligt oplyst grundlag til vurdering af sagen. Efter praksis hjemviser klagenævnet typisk en klagesag til fornyet behandling og afgørelse i kommunerne og regionerne bl.a., hvis den foreliggende pædagogisk-psykologiske vurdering af eleven er for gammel, eller hvis den pædagogiske-psykologiske beskrivelse og vurdering af elevens vanskeligheder og undervisningsbehov er mangelfuld, jf. nævnets K-meddelelse nr. 16 af 29. marts 2019. En hjemvisning betyder, at den afgørelse, som forældrene har klaget over, ikke gælder, og at den myndighed, der har truffet afgørelsen, skal foretage en ny behandling af sagen. Klagenævnet vil fremover også skulle hjemvise en klagesag, hvis klagenævnet vurderer, at der ikke kan træffes afgørelse på det foreliggende grundlag uden en fornyet pædagogisk-psykologisk vurdering af eleven. Det skyldes, at klagenævnet ikke vil kunne pålægge en kommune at udarbejde en sådan vurdering til brug for nævnets behandling af klagesagen.

I forbindelse med behandlingen af en klage vil klagenævnet fremover kunne tage stilling til, om der burde være indhentet en fornyet pædagogisk-psykologisk vurdering forud for myndighedens beslutning om fortsættelse eller ændring af det nærmere indhold af foranstaltningen i specialklasser og specialskoler og regionale undervisningstilbud.

Den foreslåede bestemmelse vil således alene vedrøre elever i kommunale specialklasser og specialskoler og i regionale undervisningstilbud. Elever, der modtager deres undervisning i behandlings- og specialundervisningstilbud eller specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem, jf. folkeskolelovens § 20, stk. 5, 1. og 2. pkt., er ikke omfattet af forslaget. For disse elever vil de gældende regler om revisitation i bekendtgørelse nr. 1646 af 12. december 2023 om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand og kvalitetsaftaler m.v. i behandlings- og specialundervisningstilbud og på børne- og ungehjem (kvalitetsaftalebekendtgørelsen) fortsat finde anvendelse.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.5 og 4.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 7 (§ 12, stk. 3, 1. pkt., § 19 g, 1. pkt., § 20, stk. 3, 1. pkt., § 22, stk. 2, 1. pkt., § 40, stk. 2, nr. 5, § 44, stk. 2, nr. 1, § 51, stk. 3, 1. pkt., og § 51, stk. 9, 1. pkt.)

Det følger af folkeskolelovens § 12, stk. 3, 1. pkt., at ønsker forældre, at deres barn optages i en skole i en anden kommune end bopælskommunen, jf. § 36, stk. 3, foretages henvisningen til specialundervisning, jf. stk. 2, efter pædagogisk-psykologisk rådgivning i bopælskommunen.

Det følger af folkeskolelovens § 19 g, 1. pkt., at betegnelsen 10. klasse kun må anvendes i andre skoleformer end folkeskolen, hvis undervisningen står mål med den obligatoriske undervisning i folkeskolens 10. klasse, jf. § 19 c, stk. 2, 3, 5 og 6, jf. dog § 19 i, stk. 1, om specialundervisning, og hvis skolen tilbyder de dertil knyttede prøver, jf. § 19 f, stk. 1.

Det følger af folkeskolelovens § 20, stk. 3, 1. pkt., at det påhviler regionsrådet at drive lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud for børn og unge under 18 år, som vedkommende kommunalbestyrelse har henvist til specialundervisning ved regionsrådets foranstaltning, jf. § 21, stk. 1 og 2.

Det følger af folkeskolelovens § 22, stk. 2, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen efter indstilling fra regionsrådet kan beslutte, at en elev efter overenskomst mellem regionsrådene henvises til specialundervisning, jf. § 20, stk. 3, i en anden regions undervisningstilbud.

Det følger af folkeskolelovens § 40, stk. 2, nr. 5, at beslutning om antallet af skoledage samt rammer for klassedannelse, eventuelt undervisning efter § 5, stk. 4, elevernes undervisningstimetal, skoledagens længde og specialundervisning m.v. træffes af kommunalbestyrelsen på et møde.

Det følger af folkeskolelovens § 44, stk. 2, nr. 1, at skolebestyrelsen fastsætter principper for skolens virksomhed, herunder om undervisningens organisering, herunder elevernes undervisningstimetal på hvert klassetrin, skoledagens længde, undervisningstid og ressourcer efter §§ 16 a og 16 b, holddannelse, samarbejder efter § 3, stk. 4, 1. pkt., eventuel undervisning efter § 5, stk. 4, udbud af valgfag, specialundervisning på skolen og elevernes placering i klasser.

Det følger af folkeskolelovens § 51, stk. 3, 1. pkt., at afgørelser om henvisning eller afslag på henvisning til specialundervisning i henhold til § 21, stk. 1, samt afgørelse om at tilbagekalde en henvisning inden 4 uger fra

afgørelsens meddelelse af forældrene, jf. § 54, stk. 1, kan indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning, jf. § 51 a.

Det følger af folkeskolelovens § 51, stk. 9, 1. pkt., at kommunalbestyrelsens afgørelser om henvisning eller afslag på henvisning til specialundervisning i behandlings- og specialundervisningstilbud og specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem, jf. § 22, stk. 5, samt afgørelser om at tilbagekalde en henvisning inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse af forældrene, jf. § 54, stk. 1, kan indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning, jf. § 51 a.

Det foreslås i *§ 12, stk. 3, 1. pkt., § 19 g, 1. pkt., § 20, stk. 3, 1. pkt., § 22, stk. 2, 1. pkt., § 40, stk. 2, nr. 5, § 44, stk. 2, nr. 1, § 51, stk. 3, 1. pkt.,* og *§ 51, stk. 9, 1. pkt.,* at »specialundervisning« ændres til »specialpædagogisk bistand«.

Der er tale om konsekvensrettelser som følge af de foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens §§ 4 a og 4 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, og den generelle oprydning i de begreber, der er anvendt til at beskrive den specialpædagogiske bistand. Den foreslåede ændring af terminologien har ikke indholdsmæssig betydning i de berørte bestemmelser.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil samt i øvrigt til pkt. 1 og 2.1 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 8 (§ 12, stk. 3, 2. pkt.)

Det følger af folkeskolelovens § 12, stk. 3, at ønsker forældre, at deres barn optages i en skole beliggende i en anden kommune end bopælskommunen, jf. § 36, stk. 3, foretages henvisningen til specialundervisning, jf. stk. 2, efter pædagogisk-psykologisk rådgivning i bopælskommunen. Skolekommunen kan ikke foretage henvisning til et mere vidtgående specialundervisningstilbud end det tilbud, som bopælskommunen har henvist barnet til. Afgørelsen af, om tilbuddet er mere vidtgående, træffes af bopælskommunen.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 36, stk. 3, at forældre har krav på, at deres barn optages i en folkeskole efter eget valg i bopælskommunen eller i en anden kommune, under forudsætning af, at det kan ske inden for de rammer, kommunalbestyrelsen i skolekommunen har fastsat i henhold til § 40, stk. 2. Det samme gælder, hvis forældrene ønsker, at barnet skifter skole under skoleforløbet, herunder til distriktsskolen. Kommunalbestyrelsen kan i ganske særlige tilfælde træffe beslutning om suspension af det frie

skolevalg efter 1. og 2. pkt., jf. § 40, stk. 2, nr. 4. Hvis det ikke er muligt at imødekomme alle ønsker om optagelse i en anden skole end distriktsskolen, sker optagelse efter retningslinjer fastsat af kommunalbestyrelsen i skolekommunen for, hvilke børn der skal optages først.

Det foreslås, at det i *§ 12, stk. 3,* indsættes som nyt *2. pkt.,* at ønsker forældre, hvis barn er henvist til forstærket undervisning, jf. § 4 b, at deres barn optages i en skole beliggende i en anden kommune end bopælskommunen, jf. § 36, stk. 3, som giver forstærket undervisning, foretages henvisning til forstærket undervisning, jf. § 4 b, stk. 1, på grundlag af en støtteplan, jf. § 4 b, stk. 3 og 4, udarbejdet af elevens hidtidige skolekommune.

Det foreslåede vil medføre, at flytning af et barn, som er henvist til forstærket undervisning, jf. § 4 b, til en skole i en anden kommune efter bestemmelserne om frit skolevalg i folkeskolelovens § 36, stk. 3, gennemføres ved skolekommunens henvisning af eleven på grundlag af en støtteplan fra elevens hidtidige skole.

Støtteplanen vil skulle leve op til betingelserne i folkeskolelovens § 4 b, stk. 3 og 4, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3. I det omfang eleven har en støtteplan i sin hidtidige klasse, som opfylder disse betingelser, vil denne støtteplan kunne danne grundlag for henvisning af eleven til forstærket undervisning i skolekommunen.

Det bemærkes, at det følger af reglerne om frit skolevalg i folkeskolelovens § 36, stk. 3, 1. pkt., at dette kan ske inden for de rammer, kommunalbestyrelsen i skolekommunen har fastsat i henhold til folkeskolelovens § 40, stk. 2. Det vil derfor være en betingelse for at kunne henvise eleven til forstærket undervisning i en anden kommune, at denne kommune har valgt at oprette forstærket undervisning efter den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 40, stk. 2, nr. 2, 1. pkt., som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 22. Det vil endvidere være en betingelse, at dette tilbud om forstærket undervisning er relevant for eleven, og at der er plads til eleven i det pågældende tilbud om forstærket undervisning.

Det bemærkes herudover, at det følger af folkeskolelovens § 36, stk. 3, 3. pkt., at kommunalbestyrelsen i ganske særlige tilfælde kan træffe beslutning om suspension af det frie skolevalg efter 1. og 2. pkt., jf. § 40, stk. 2, nr. 4. Sådanne særlige tilfælde kan blandt andet omfatte, at en klasse med forstærket undervisning eller en klasse med et hold med forstærket undervisning,

jf. § 25 a, stk. 6, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 17, allerede har modtaget det forudsatte antal henviste elever.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 9 (§ 13, stk. 6, 3. pkt.)

Efter folkeskolelovens § 13, stk. 6, udfærdiger skolens leder et bevis for hver elev, der går ud af skolen efter 7., 8. eller 9. klassetrin. Beviset skal indeholde oplysning om, hvilken undervisning eleven har deltaget i, og om de senest givne standpunktskarakterer. Beviset skal tillige indeholde oplysning om bedømmelse i forbindelse med prøverne, jf. § 14, stk. 1-3 og 7.

Det foreslås, at der i *§ 13, stk. 6,* indsættes et nyt 3. pkt., hvorefter beviset endvidere skal indeholde eventuelle udtalelser, jf. § 4 b, stk. 2, nr. 4.

Det foreslåede vil medføre, at hvis skolelederen med elevens og forældrenes samtykke beslutter, at eleven ikke skal modtage standpunktskarakterer i et eller flere fag, jf. den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 4 b, stk. 2, nr. 4, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, så vil den udtalelse, som skal træde i stedet for standpunktskarakterer i stedet skulle optages på elevens bevis, når eleven forlader skolen efter 7., 8. eller 9. klassetrin.

Der henvises i øvrigt til § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil samt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 10 (§ 13 b, stk. 4)

Efter folkeskolelovens § 13 b, stk. 4, skal meddelelsesbogen for elever i børnehaveklassen og på 1.-9. klassetrin med udfordringer i skolen ud over de i stk. 1-3 nævnte oplysninger indeholde oplysninger om de indsatser og den opfølgning, skolen har iværksat for at imødekomme elevernes udfordringer.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 2.4.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås, at der indsættes et *2. pkt.* i folkeskolelovens *§ 13 b, stk. 4,* om, at 1. pkt. alene finder anvendelse for elever henvist til specialpædagogisk bistand efter § 3, stk. 2, eller § 21.

Det foreslåede vil indebære, at en støtteplan – for elever i folkeskolens almindelige undervisning – vil erstatte de dele af meddelelsesbogen, der skal

tilføjes for elever i børnehaveklassen og på 1.-9. klassetrin med i udfordringer i skolen.

Det foreslåede vil betyde, at skolens leder vil skulle udarbejde en støtteplan, jf. de foreslåede bestemmelser i § 4 a, stk. 3, § 4 b, stk. 3, og § 23, stk. 4, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3 og 16, for elever i folkeskolens almindelige undervisning med udfordringer i skolen, i stedet for de oplysninger, der ellers skulle indgå i meddelelsesbogen, jf. § 13 b, stk. 4, 1. pkt. En støtteplan vil dermed erstatte disse dele af meddelelsesbogen for elever i børnehaveklassen og på 1.-9. klassetrin i den almindelige undervisning, som 1) ikke udvikler sig tilstrækkeligt fagligt og alsidigt, herunder socialt, eller ikke er i faglig og social trivsel i skolen, jf. § 4 a, eller 2) er nyligt henvist til forstærket undervisning på et hold eller i en klasse, jf. § 4 b.

Det foreslåede vil indebære, at der for elever med en støtteplan ikke behøver også at blive tilføjet oplysninger efter § 13 b, stk. 4, til elevens meddelelsesbog.

Støtteplanen vil skulle være skriftlig, jf. den foreslåede bestemmelse i § 4 a, stk. 3, 1. pkt., som affattet ved § 1, nr. 2.

Det skyldes, at støtteplanen i vidt omfang vil indeholde de samme oplysninger, som de dele af meddelelsesbogen, der skal tilføjes for elever i børnehaveklassen og på 1.-9. klassetrin med i udfordringer i skolen, efter de gældende regler. Forskellen mellem de to redskaber vil således i det væsentlige være knyttet til, om indsatserne beskrives fremadrettet eller bagudrettet og med hvilken hyppighed, der vil skulle følges op på indholdet, jf. det foreslåede i § 4 a, som affattet ved § 1, nr. 3.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 11 (§ 19 i, stk. 1, 1. pkt.)

Det følger af folkeskolelovens § 19 i, stk. 1, 1. pkt., at §§ 3 a og 3 b, tilsvarende gælder for 10. klasse.

Det foreslås i *§ 19 i, stk. 1, 1. pkt.,* at »§§ 3 a og 3 b« ændres til »§ 3 b og § 4 a, stk. 2,«.

Forslaget er en konsekvens af, at det med lovforslagets § 1, nr. 2 og 3, foreslås at ophæve folkeskolelovens § 3 a og tilføje en ny bestemmelse i folkeskolelovens § 4 a, stk. 2, om specialpædagogisk bistand i den almindelige undervisning.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 2 og 3, og bemærkningerne hertil samt i øvrigt til pkt. 2.1 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 12 (§ 19 i, stk. 1, 2. pkt.)

Efter folkeskolelovens § 3, stk. 2, 1. pkt., gives børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i specialklasser og specialskoler.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 3, stk. 2, 2. pkt., at undervisning som nævnt i 1. pkt. også kan gives i behandlings- og specialundervisningstilbud efter § 20, stk. 5, eller specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem efter § 20, stk. 5.

Herudover fremgår det af folkeskolelovens § 3, stk. 2, 3. pkt., at der desuden gives specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, jf. § 16, stk. 4.

Det følger af folkeskolelovens § 19 i, stk. 1, at § 3, stk. 2-6, 8 og 9, og §§ 3 a og 3 b gælder tilsvarende for undervisningen i 10. klasse. I forbindelse med fastsættelse af regler i medfør af § 3, stk. 3, kan undervisningsministeren fravige § 19 c, stk. 2, 4 og 5, samt § 19 d.

Det foreslås, at der i folkeskolelovens *§ 19 i, stk. 1,* indsættes et nyt *2. pkt.,* hvoraf fremgår, at der desuden gives specialpædagogisk bistand, jf. § 3, stk. 2, til unge, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, jf. § 16, stk. 4.

Det foreslåede vil medføre, at den gældende retstilstand opretholdes, således at der fortsat gives specialpædagogisk bistand til elever i den almindelige undervisning i 10. klasse med behov for støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt. Det betyder også, at der ikke vil skulle udarbejdes støtteplaner for elever i 10. klasse.

De 9 undervisningstimer ugentligt vil skulle opgøres i overensstemmelse med folkeskolelovens § 16, stk. 4, således at undervisningstimetallene opgøres i klokketimer, hvori pauser ikke indgår.

Det foreslåede er en konsekvens af ophævelsen af folkeskolelovens § 3, stk. 2, 3. pkt., jf. lovforslagets § 1, nr. 2, hvorved indholdet af denne bestemmelse også falder ud af henvisningen til bl.a. § 3, stk. 2-6, i § 19 i, stk. 1, 1. pkt. Det er således nødvendigt at tilføje indholdet af denne bestemmelse til

folkeskolelovens § 19 i for at fastholde den gældende retstilstand i 10. klasse.

Med den foreslåede henvisning til 'specialpædagogisk bistand efter § 3, stk. 2,' vil den specialpædagogisk bistand, der gives efter den foreslåede bestemmelse, skulle følge de regler, der er fastsat om specialpædagogisk bistand i folkeskolelovens § 3, stk. 2, og dermed de regler, der er fastsat med hjemmel i folkeskolelovens § 3, stk. 3. Herved vil der fortsat kunne ske fravigelse af folkeskolelovens § 19 c, stk. 2, 4 og 5, samt § 19 d for elever, der modtager støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt i den almindelige klasse i 10. klasse, i forbindelse med fastsættelse af regler i medfør af folkeskolelovens § 3, stk. 3.

Det bemærkes, at det følger af folkeskolelovens § 19 i, stk. 3, at § 12, stk. 2, gælder tilsvarende for undervisningen i 10. klasse. Fremgangsmåden ved henvisning af elever til støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt i den almindelige undervisning efter den foreslåede bestemmelse i § 19 i, stk. 1, 2. pkt., vil således skulle følge fremgangsmåden ved henvisning af elever til specialpædagogisk bistand i et segregeret specialundervisningstilbud, dvs. en specialklasse, en specialskole, et behandlings- og specialundervisningstilbud eller et specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem samt et regionalt undervisningstilbud. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 6, og bemærkningerne hertil.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil samt i øvrigt til pkt. 1 og 2.1 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 13 (§ 20, stk. 3, 3. pkt.)

Det følger af folkeskolelovens § 20, stk. 3, 3. pkt., at specialundervisning kan indrettes i kostskoleform.

Det foreslås i *§ 20, stk. 3, 3. pkt.,* at »Specialundervisning« ændres til »Specialpædagogisk bistand«.

Der er tale om konsekvensrettelser som følge af de foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens §§ 4 a og 4 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, og den generelle oprydning i de begreber, der er anvendt til at beskrive den specialpædagogiske bistand. Den foreslåede ændring af terminologien har ikke indholdsmæssig betydning.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil samt i øvrigt til pkt. 1 og 2.1 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 14 (§ 20, stk. 5, 1. og 2. pkt.)

Det følger af folkeskolelovens § 20, stk. 5, 1. pkt., at specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand kan gives i behandlings- og specialundervisningstilbud, der er godkendt efter lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge.

Det følger af folkeskolelovens § 20, stk. 5, 2. pkt., at specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand endvidere kan gives i specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem, der er godkendt efter lov om socialtilsyn.

Det foreslås i *§ 20, stk. 5, 1.* og *2. pkt.*, at »Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand« ændres til »Specialpædagogisk bistand«.

Der er tale om konsekvensrettelser som følge af de foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens §§ 4 a og 4 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, og den generelle oprydning i de begreber, der er anvendt til at beskrive den specialpædagogiske bistand. Den foreslåede ændring af terminologien har ikke indholdsmæssig betydning i de berørte bestemmelser.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil samt i øvrigt til pkt. 1 og 2.1 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 15 (§ 20 a, stk. 1 og 2)

Det følger af folkeskolelovens § 20 a, stk. 1, at eleven kan i fortsættelse af undervisningen efter denne lov anvende et it-hjælpemiddel, der er tilbudt eleven efter § 3, stk. 2, § 3 a eller § 3 b, ved fortsat skolegang eller uddannelse på den nye uddannelsesinstitution, indtil der på den nye skole eller nye uddannelse ydes tilbud om den fornødne støtte i form af tilbud om hjælpemidler efter bestemmelserne i den lovgivning, der gælder for den pågældende skoleform eller uddannelse.

Det følger af folkeskolelovens § 20 a, stk. 2, at kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning om, at en elev kan anvende et andet hjælpemiddel, der er bevilget efter § 3, stk. 2, § 3 a eller § 3 b, ved fortsat skolegang eller uddannelse på den nye skole eller nye uddannelse, indtil der på den nye skole eller nye uddannelse ydes tilbud om den fornødne støtte i form af tilbud om

hjælpemidler efter bestemmelserne i den lovgivning, der gælder for den pågældende skoleform eller uddannelse.

Det forslås i *§ 20 a, stk. 1* og *2*, at »§ 3 a eller § 3 b« ændres til »§ 3 b eller § 4 a, stk. 2«.

Forslaget er en konsekvens af, at det med lovforslagets § 1, nr. 2 og 3, foreslås at ophæve folkeskolelovens § 3 a og tilføje en ny bestemmelse i folkeskolelovens § 4 a, stk. 2, om specialpædagogisk bistand i den almindelige undervisning.

Den foreslåede ændring vil indebære, at gældende retstilstand for så vidt angår adgangen til at anvende it-hjælpemiddel eller andet hjælpemiddel i fortsættelse af undervisningen på en anden skole eller uddannelse, indtil denne institution har ydet tilbud om fornøden støtte i dennes lovgivning i folkeskolen, opretholdes.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 16 (§ 23)

Folkeskoleloven indeholder i dag ikke regler om fraværsundervisning.

Folkeskoleloven indeholder derimod regler om sygeundervisning, jf. folkeskolelovens § 23, og regler om opfølgning på elevers fravær fra undervisningen, jf. folkeskolelovens § 39.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås, at *§ 23* nyaffattes.

(§ 23, stk. 1, 1. pkt.)

Det foreslås i *§ 23, stk. 1, 1. pkt.,* at elever, der har 15 dages sygefravær eller ulovligt fravær i et kvartal, skal tilbydes fraværsundervisning.

Det foreslåede vil indebære, at når en elev har 15 dages sygefravær og ulovligt fravær i et kvartal, vil skolelederen som udgangspunkt være forpligtet til at give fraværsundervisning, og eleven vil dermed skulle tilbydes fraværsundervisning.

Fraværsundervisningen vil blive udløst ved 15 dage i et kvartal.

Fraværsundervisningen vil både gælde for elever, der har længerevarende sammenhængende fravær og for elever med hyppigt, kortvarigt fravær, dvs. fravær en eller flere timer/dage ad gangen, når dette når et omfang på 15 dage i alt i et kvartal. De dage, hvor en elev er delvist fraværende, medtages som hele dage ved beregningen af fraværets omfang.

En sammenhængende fraværsperiode tæller med i sin helhed, også selvom den ligger hen over et kvartalsskift.

Ved kvartal forstås de tre måneders perioder, der begynder 1. januar, 1. april, 1. juli og 1. oktober. Har en elev været fraværende i et omfang, der giver anledning til fraværsundervisning i ét kvartal, vil fraværsundervisningen skulle fortsætte i det følgende kvartal, indtil fraværet er bragt til ophør.

Skolelederen vil have pligt til at give fraværsundervisning, selvom elevens fravær ikke strækker sig over hele undervisningstiden.

Det vil derfor være tilstrækkeligt til at udløse pligten til fraværsundervisning, at eleven ikke deltager fuldt ud i den sædvanlige undervisning, og at eleven ikke opfylder betingelserne for og har fået tilladelse til ekstraordinær frihed.

Den foreslåede bestemmelse vil dermed sikre, at elever, der har sammenlagt 15 dages sygefravær og ulovligt fravær i et kvartal, fortsat vil kunne opfylde undervisningspligten, jf. folkeskolelovens § 33, stk. 1, selvom de ikke møder i skole. Elever, der har fået ekstraordinær frihed, vil ikke skulle tilbydes fraværsundervisning, men vil i stedet skulle have supplerende undervisning i det omfang, det er påkrævet.

Forældre vil kunne afvise tilbud om fraværsundervisning, hvis de ikke mener, at deres barns behov kan imødekommes i tilbuddet. Hvis forældre afviser et tilbud om fraværsundervisning, vil eleven skulle vende tilbage til den almindelige undervisning.

Målgruppen for fraværsundervisning vil være elever, der er fraværende på grund af sygdom, og elever, der er ulovligt fraværende.

Med sygefravær menes fravær, som skyldes somatisk sygdom, konkrete diagnoser eller funktionsnedsættelser som f.eks. autisme, ADHD, hjerneskade eller funktionsnedsættelser, der er knyttet til bevægeapparatet, og psykiske lidelser, f.eks. depression, angst m.v. Sygefravær omfatter også nødvendige tandlæge- og lægebesøg, samt f.eks. ophold på julemærkehjem.

Med ulovligt fravær menes en elevs udeblivelse fra undervisningen i folkeskolen, medmindre der er tale om fravær på grund af sygdom, funktionsnedsættelse eller lignende eller fravær på grund af ekstraordinær frihed.

Forud for iværksættelse af fraværsundervisning vil skolens leder skulle kontakte elevens forældre med henblik på at identificere årsagen til fraværet og vurdere elevens behov for fraværsundervisning.

Det konkrete indhold af fraværsundervisningen, herunder den indbyrdes vægtning mellem fagene i fagrækken, valget af undervisende personale til at varetage undervisningen og valget af indsatser for at sikre elevens skoletilknytning, vil skulle besluttes af skolelederen ud fra en faglig vurdering af elevens behov. Det vil kunne være væsensforskelligt fra elev til elev, hvilket behov for fraværsundervisning den enkelte vil have.

Omfanget af fraværsundervisningen vil altid skulle tilpasses elevens alder, helbredstilstand og øvrige forudsætninger.

Der vil således kunne være tilfælde, hvor en elev er syg på en måde, som gør eleven ude af stand til at deltage i fraværsundervisning, og der vil være elever, der vil kunne deltage i fraværsundervisning i en stor del af undervisningstiden.

Skolens leder vil gennem dialogen med forældrene også kunne vurdere, at der ikke er behov for fraværsundervisning, f.eks. fordi eleven er kommet i skole straks i umiddelbar forlængelse af dialogen med forældrene, således at fraværet er ophørt.

Hvis der gennem samtalen med forældrene og eleven eller på anden måde viser sig at være tale om fravær på grund af udfordringer med skoletilknytningen, vil skolen, ud over at skulle give fraværsundervisning, skulle udarbejde en støtteplan med fokus på: skoletilknytning, behov for forandring af læringsmiljø og eventuelle støttebehov. Der vil endvidere skulle indhentes pædagogisk-psykologisk rådgivning i forbindelse med udarbejdelsen af støtteplanen, jf. den forslåede bestemmelse i § 23, stk. 2.

Det foreslåede vil indebære, at der skal følges op på elevens fraværsundervisning mindst hver tredje måned i forbindelse med opfølgningen på støtteplanen, såfremt eleven har en støtteplan.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(§ 23, stk. 1, 2. pkt.)

Det foreslås i *§ 23, stk. 1, 2. pkt.*, at skolens leder skal sikre, at fraværsundervisningen planlægges og tilrettelægges efter samråd med eleven og forældrene med henblik på både at fastholde elevens skoletilknytning og kompensere fagligt for den manglende undervisning i klassen.

Det foreslåede vil indebære, at skolens leder i sin planlægning og tilrettelæggelse af fraværsundervisningen skal sikre, at fraværsundervisningen har fokus på at styrke elevens skoletilknytning både fagligt og socialt, således at den vil bidrage til at forebygge et langvarigt skolefravær samt fastholde det faglige niveau hos eleven.

Skolens leder vil skulle have fokus på at støtte eleven til at blive i stand til at deltage i skolens sociale og faglige fællesskaber til gavn for eleven og fællesskabet på skolen.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at fraværsundervisningen kan varetages af andre end elevens egne undervisere, således at elevernes forskellige behov imødekommes. Det vil samtidig give kommunerne mulighed for fleksibilitet i tilrettelæggelsen.

For elever med manglende skoletilknytning vil der dog kunne være behov for, at fraværsundervisningen varetages af en kendt og tryg voksen, herunder en voksen som eleven selv vil kunne være med til at udpege.

Fraværsundervisningen forudsættes at bidrage til, at elevens fravær ikke vil få uforholdsmæssigt negativ betydning for elevens skoletilknytning fagligt og socialt.

For elever, der har fået tilladelse til ekstraordinær frihed, vil skolelederen allerede på tidspunktet for beslutningen have taget stilling til, hvordan det sikres, at fraværet ikke får uforholdsmæssigt negativ betydning for elevens skoletilknytning fagligt og socialt. Skolelederen vil i den forbindelse kunne lægge vægt på, om der er indgået aftale med eleven og forældrene om, hvordan det sikres, at eleven kan følge med i klassens undervisning.

Fraværsundervisning vil skulle bidrage til, at elevens faglige niveau fastholdes. Fraværsundervisningen vil således så vidt muligt skulle gives i hele den fagrække, som eleven normalt følger, og følge læreplanerne for de pågældende fag. Den nærmere tilrettelæggelse af undervisningen vil dog altid skulle afpasses efter den enkelte elevs alder, helbredstilstand og øvrige forudsætninger, og vil skulle ske i samråd med eleven og forældrene.

Der vil således ikke være krav om, at elevens undervisning svarer fuldstændig til den undervisning, der gives i skolen. Elevens faglige progression vil skulle følge klassens, i det omfang det er muligt, så eleven ikke er kommet unødigt bagefter, når eleven igen deltager i klassens almindelige undervisning. Det vil derfor også kunne være nødvendigt at indhente oplysninger om elevens hidtidige undervisning for at kunne tilrettelægge fraværsundervisningen.

Fraværsundervisningen vil endvidere så vidt muligt skulle sikre, at eleven opretholder og styrker sin sociale tilknytning til skolen under fraværet. Den nærmere tilrettelæggelse af kontakten mellem skolen og eleven vil således skulle sikre, at eleven oplever at være en stadig del af klassefællesskabet, og at der bliver holdt kontakt med eleven under fraværet. Det afgørende vil være, at eleven opnår en tilknytning til skolen, som kan danne grundlag for elevens tilbagevenden til skolens sociale fællesskaber.

Skolelederen vil i denne forbindelse skulle være opmærksom på, at varigheden af elevens fravær vil kunne have indflydelse på elevens sociale tilknytning til skolen. Det vil derfor kunne være nødvendigt at igangsætte indsatser i løbet af fraværet, også selvom fraværet i første omgang ikke gav anledning hertil, jf. det foreslåede i § 23, stk. stk. 2, 1. pkt., sammenholdt med § 4 a, stk. 3, 1. pkt., som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3.

For nogle elever vil skoletilknytningen være udfordret allerede før, at fraværet begynder. Det vil blandt andet være tilfældet, hvor eleven ikke udvikler sig fagligt og alsidigt, herunder socialt, eller ikke trives i skolens faglige og sociale fællesskaber, og hvor der er væsentlige barrierer for at vende tilbage til og deltage i skolens sociale og faglige fællesskaber. I disse situationer vil der påhvile skolelederen en særlig forpligtelse til at sikre, at elevens skoletilknytning ikke kun understøttes af fraværsundervisningen, men også med tiltag i klassen efter den foreslåede bestemmelse i § 4 a, stk. 1 og 2, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, så eleven får reetableret sin skoletilknytning under fraværet.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med de foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens § 39, stk. 3 og 4, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 21. Herved vil pligten til at give fraværsundervisning og eventuelt en støtteplan, jf. den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2, sammen med skolelederens kontaktforpligtelser skulle indgå i en trinmodel for dialog og indsatser, når elever har fravær.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(§ 23, stk. 2, 1. pkt.)

Det foreslås i *§ 23, stk. 2, 1. pkt.,* at for elever, der skal tilbydes fraværsundervisning, jf. stk. 1, og som ikke trives i skolens faglige og sociale fællesskaber, udarbejder skolens leder efter samråd med eleven og forældrene en støtteplan efter § 4 a, stk. 3, med den indsats, der igangsættes for at sikre elevens tilbagevenden til undervisningen.

Det foreslåede vil indebære, at skolelederen vil få pligt til efter samråd med eleven og forældrene at udarbejde en støtteplan for elever, der har sammenlagt 15 dages sygefravær og ulovligt fravær i et kvartal, hvis eleverne ikke trives i skolens faglige og sociale fællesskaber. Disse elever skal således både have fraværsundervisning efter stk. 1, og en støtteplan efter nærværende bestemmelse.

Efter det foreslåede indtræder pligten for skolelederen til at udarbejde en støtteplan efter den foreslåede § 4 a, stk. 3, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, således samtidig med konstateringen af, at en elev har sammenlagt 15 dages sygefravær og ulovligt fravær i et kvartal, og at eleven ikke trives i skolens faglige og sociale fællesskaber. Dvs. begge betingelser i det foreslåede stk. 2 skal være opfyldt for, at der indtræder pligt til at udarbejde en støtteplan.

Der vil således være tale om situationer, hvor elever, der har sammenlagt 15 dages sygefravær og ulovligt fravær i et kvartal, også har udfordringer med at trives i skolens faglige og sociale fællesskaber.

Når en elev ikke trives i skolens faglige og sociale fællesskaber vil eleven have udfordringer med skoletilknytningen. Der henvises til bemærkningerne om trivsel til den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 4 a, stk. 1, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3.

Udfordringer med skoletilknytning kan have rod i faglige udfordringer, indlæringsmæssige vanskeligheder, adfærdsmæssige udfordringer, mistrivsel, høj begavelse, fysiske og/eller psykiske funktionsnedsættelser eller andet.

Der vil således skulle laves en støtteplan for den fraværende elev, når eleven har udfordringer med skoletilknytning, der f.eks. skyldes, at

- eleven har oplevet ikke at være del af klassens sociale fællesskab, f.eks. fordi eleven har følt sig ensom eller utryg i skolen. Det kan

f.eks. være en følge af, at eleven ofte ikke har haft klassekammerater at være sammen med i frikvarterer, har oplevet udfordrede relationer til klassens undervisere eller en eller flere andre elever i klassen eller på skolen eller evt. mellem andre elever og undervisere, som også har påvirket den pågældende elev m.m., herunder hvis dette har karakter af mobning,

- eleven har oplevet ikke at være del af klassens faglige fællesskab, f.eks. fordi eleven ikke har oplevet fagligt at få den støtte eller strukturering eller variation og tilrettelæggelse af undervisningen, som eleven har behov for at kunne deltage,
- eleven har oplevet ikke at være del af klassens faglige fællesskab, f.eks. fordi eleven har manglet en passende variation og udfordringer i undervisningen, har haft manglende koncentration og har kedet sig i skolen m.m.,
- eleven har oplevet ikke at være del af klassens faglige eller sociale fællesskab, fordi forhold i hjemmet og familien har påvirket elevens trivsel, deltagelse i skolelivet og muligheder for regelmæssigt fremmøde m.m., eller
- eleven har oplevet ikke at være del af klassens faglige og sociale fællesskab, f.eks. fordi eleven har været overbelastet eller udmattet i skoledagen, f.eks. som følge af, at eleven har haft svært ved at håndtere uforudsigelighed og mange forskellige sanseindtryk, aktiviteter og beskeder og samtidig skulle orientere sig socialt m.m.

Hvis elevens fravær alene skyldes f.eks. somatisk sygdom såsom et brækket ben, skal der ikke udarbejdes en støtteplan. Det ændrer ikke på, at fraværsundervisningen skal have fokus på bevare elevens skoletilknytning.

Skolelederen vil i denne forbindelse skulle være opmærksom på, at varigheden af elevens fravær vil kunne have indflydelse på elevens tilknytning til skolen, f.eks. hvor fraværet skyldes et kræftforløb. Det vil derfor efter omstændighederne kunne være nødvendigt at udarbejde en støtteplan i løbet af fraværet, også selvom fraværet i første omgang ikke gav anledning hertil.

Eleven og elevens forældre vil altid skulle inddrages i udarbejdelsen af elevens støtteplan med den indsats, der igangsættes for at sikre elevens tilbagevenden til undervisningen samt ved opfølgningen på støtteplanen.

Støtteplanen vil skulle opfylde kravene hertil i den foreslåede bestemmelse i § 4 a, stk. 3, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, jf. bemærkningerne hertil. Det gælder både kravene med hensyn til indholdet af og opfølgningen

på støtteplanen og forældrenes anmodning om udarbejdelse af en støtteplan. Det betyder bl.a. at der skal følges op på støtteplanen efter samråd med eleven og forældrene mindst hver tredje måned, jf. den foreslåede § 4 a, stk. 3, 3. pkt., som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3.

Det indebærer også, at de foreslåede bestemmelser i § 4 a, stk. 4, 3. pkt., og § 45, stk. 2, 3.-5. pkt., og § 51, stk. 5, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, 25 og 29, finder tilsvarende anvendelse.

Hvor der efter § 4 a, stk. 3, skal udarbejdes en støtteplan, hvis det er nødvendigt for at sikre elevens udvikling og trivsel, vil der i forbindelse med fravær kun skulle udarbejdes en støtteplan, hvis det er nødvendigt for at sikre elevens trivsel. Det skyldes, at fraværsundervisningen har til formål at sikre elevens faglige og alsidige udvikling, og at det derfor kun er nødvendigt at lave en støtteplan, når en elev har sammenlagt 15 dages sygefravær eller ulovligt fravær i et kvartal, i de tilfælde, hvor der også skal arbejdes med elevens manglende skoletilknytning.

Støtteplanen skal beskrive den indsats, der igangsættes for at sikre elevens tilbagevenden til undervisningen.

Formålet med støtteplanen vil være at understøtte, at der iværksættes en indsats i læringsmiljøet og for eleven, der adresserer årsagerne til elevens fravær og løsningerne, og som sikrer elevens tilbagevenden til undervisningen. Støtteplanen skal derfor have fokus på skoletilknytning, behov for forandring af læringsmiljø og eventuelle støttebehov. Der vil skulle ydes pædagogisk-psykologisk rådgivning i forbindelse med udarbejdelsen af støtteplanen, jf. den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 4, 2. pkt., som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 16.

Støtteplanen vil således skulle beskrive handlinger i læringsmiljøet og omkring eleven, der kan få eleven tilbage i skole. Formålet er at iværksætte deltagelsesfremmende handlinger i læringsmiljøet og flytte fokus over på de voksnes ansvar for et læringsmiljø og en social kontekst i skolen, der fremmer elevens skoletilknytning.

Støtteplanen vil skulle være med til at sikre tidlig handling ved skolefravær, inden situationen eskalerer. Støtteplanen skal have fokus på fremadrettede handlinger på baggrund af en forudgående analyse, ligesom den har fokus på systematisk og løbende opfølgning på igangsatte indsatser med henblik på eventuelt tidligt at kunne justere indsatser, der ikke har den ønskede effekt. Indsatser kan være både fællesskabsrettede indsatser i læringsmiljøet

som individuelle indsatser afhængig af årsagen til, at eleven ikke kommer i skole. Det kan i den forbindelse bl.a. være centralt, at skabe en skolekontekst og et omsorgsfuldt klassefællesskab, som eleven kan komme tilbage til.

Støtteplanen vil ud over ovennævnte oplysninger skulle indeholde oplysninger om de indsatser og den opfølgning, skolen agter at iværksætte for at imødekomme elevens udfordringer med skoletilknytning.

Konkrete eksempler på indsatser i en støtteplan, der skal være med til at sikre elevens tilbagevenden til undervisningen, vil alt afhængig af den enkelte elevs situation kunne være følgende:

- Indsatser, der styrker elevens relation til det undervisende personale og elevernes relationer til hinanden.
- Øvelser målrettet fællesskabet i klassen.
- Ordninger på skolen, hvor en elev hjælpes socialt ind i fællesskabet af andre elever.
- Individuelle indsatser, eksempelvis ordblindeindsatser, indsatser for højt begavede elever med udfordringer med skoletilknytning m.v. Der kan også være tale om supplerende undervisning og specialpædagogisk bistand, der både kan gives individuelt til den enkelte elev med behov herfor og gennem fællesskabsrettede aktiviteter i klassen.
- Rådgivning og observation fra pædagogisk-psykologisk rådgivning, herunder med henblik på udvikling af det undervisende personales kompetencer, så de bliver klædt bedre på til at kunne støtte eleven og andre elever i tilsvarende situationer.
- Inddragelse af specialpædagogiske kompetencer og metoder.
- Hjemmebesøg.
- Tilknytning af en eller flere kontaktpersoner for både eleven og forældre, der bl.a. kan hjælpe med at sikre koordinering af indsatser m.v.
- Pædagogiske tiltag som f.eks. strukturændringer eller visuel støtte i elevens hverdag. Pædagogiske tiltag i elevens hverdag kan f.eks. også være en fast voksen, der kan modtage eleven om morgen og evt. samtidig stå for en eller flere tryghedsskabende aktiviteter for eleven. Det kan f.eks. også være en fast voksen, der støtter eleven i skolen og hjælper med struktur og trivsel.
- Tæt kommunikation og samarbejde med elevens forældre.

Der vil både kunne være tale om kortvarige og længerevarende indsatser.

I tilfælde af, at eleven har sammenlagt 15 dages sygefravær og ulovligt fravær i et kvartal som følge af bl.a. udviklingsforstyrrelse eller psykiske funktionsvanskeligheder kan det derudover som hidtil være nødvendigt med en tværfaglig indsats på tværs af skoleforvaltning, socialforvaltning og sundhedsforvaltning for at lykkes med at hjælpe eleven tilbage i skolen. I sådanne situationer kan der være behov for støtte efter barnets lov, herunder f.eks. familiebehandling, eller en støtteperson, der støtter barnet i at komme tilbage i skolen m.v., samt udredning og behandling i et lettilgængeligt tilbud til børn og unge med psykisk mistrivsel og symptomer på psykisk lidelse efter sundhedsloven. På sundhedsområdet kan der også være behov for at inddrage sygehusvæsenet, alment medicinsk tilbud eller andre sundhedspersoner, og således andre sektorer end kommunen. Ved alvorlige symptomer på psykiske lidelser skal barnet eller den unge som hidtil henvises til børne- og ungdomspsykiatrisk afdeling på et sygehus.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 og 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(§ 23, stk. 2, 2. pkt.)

Det foreslås i *§ 23, stk. 2, 2. pkt.,* at skolens leder indhenter pædagogisk-psykologisk rådgivning ved udarbejdelse af støtteplanen.

Det foreslåede vil indebære, at skolelederen har pligt til at indhente pædagogisk-psykologisk rådgivning i forbindelse med udarbejdelsen af støtteplaner, jf. stk. 2, 1. pkt., for elever, der skal tilbydes fraværsundervisning efter stk. 1, og som ikke trives i skolens faglige og sociale fællesskaber.

Det foreslåede vil derimod ikke indebære, at der stilles krav om, at skolelederen skal indhente pædagogisk-psykologisk rådgivning i forbindelse med opfølgning på støtteplanen, medmindre skolelederen vurderer, at der er behov herfor. Det følger af bestemmelsens henvisning til den foreslåede § 4 a i lovforslagets § 1, nr. 3, der bl.a. fastsætter, at skolens leder indhenter pædagogisk-psykologisk rådgivning ved opfølgning på en støtteplan, medmindre der ikke er behov herfor, jf. § 4 a, stk. 4, 2. pkt.

Indhentelse af pædagogisk-psykologisk rådgivning vil tilføre et tværprofessionelt perspektiv, der skal give det særlige faglige blik på samspillet mellem læringsmiljøet og relationerne, mellem det undervisende personale og elever og mellem eleverne i klassen, og samtidig på skolens muligheder for at tilgodese elevens behov og forudsætninger. Omfanget af den

pædagogiske-psykologiske rådgivning vil afhænge af elevens konkrete behov og situation.

Det vil – ligesom ved pædagogisk-psykologisk rådgivning i forbindelse med udarbejdelsen af støtteplaner efter den foreslåede bestemmelse i § 4 a, stk. 3, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, være skolelederen, der fastlægger formen for indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning, dvs. de overordnede rammer for samarbejdet inden for de mål og rammer, der måtte være fastsat af kommunalbestyrelsen, og skolebestyrelsens principper. Det kan bestå af f.eks. supervision, rådgivning og sparring til det undervisende personale og forældrene, individuelle test og vurderinger af eleven mv. Omfang og indhold tilpasses den konkrete elevs situation. Der vil ikke være skriftlige krav udover, hvad der følger af gældende notatpligt, i forbindelse med udarbejdelse af støtteplaner.

Skolelederen og de medarbejdere, der giver den pædagogiske-psykologiske rådgivning, er en del af den kommunale forvaltning, og kommunalbestyrelsen fastsætter derfor de mål og rammer, som opgaven løses inden for, på baggrund af lokale prioriteter, ønsker og behov. De medarbejdere, der giver den pædagogisk-psykologisk rådgivning, kan dog ikke være underlagt skolelederens instruktionsbeføjelse, når de arbejder med en støtteplan.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.5.3 og 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger samt lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

(§ 23, stk. 2, 3. pkt.)

Det foreslås, at det fremgår af *§ 23, stk. 2, 3. pkt.,* at 1. pkt. ikke finder anvendelse på undervisningen i 10. klasse eller hvis eleven er henvist til specialpædagogisk bistand efter § 3, stk. 2, eller § 21.

Det foreslåede vil medføre, at for elever i 10. klasse og elever i specialundervisningstilbud omfattet af folkeskolelovens § 3, stk. 2, eller § 21, som modtager fraværsundervisning, jf. stk. 1, og som ikke trives i skolens faglige og sociale fællesskaber, vil der ikke skulle udarbejdes en støtteplan efter den foreslåede § 23, stk. 3, 1. pkt.

Specialpædagogisk bistand efter folkeskolelovens § 3, stk. 2, omfatter specialklasser på almindelige folkeskoler, specialskoler, behandlings- og specialundervisningstilbud og specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem. Specialpædagogisk bistand efter folkeskolelovens § 21 omfatter regionale undervisningstilbud.

For disse tilbud vil de gældende regler om krav om udvidelse af indholdet af meddelelsesbogen for elever i børnehaveklassen og på 1.-9. klassetrin med udfordringer i skolen efter folkeskolelovens § 13 b, stk. 4, og reglerne i specialundervisningsbekendtgørelsen fortsat finde anvendelse. Det bemærkes, at reglerne om meddelelsesbogen i folkeskolelovens § 13 b ikke gælder for undervisningen i 10. klasse.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4.3 og 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(§ 23, stk. 3, 1. pkt.)

Det foreslås i *§ 23, stk. 3, 1. pkt.,* at fraværsundervisning efter stk. 1 gennemføres i elevens hjem, på den institution, hvor eleven opholder sig, eller på elevens skole.

Det foreslåede vil indebære, at den fraværsundervisning, som skolelederen er ansvarlig for, som hidtil vil skulle gennemføres i elevens hjem eller på den institution, hvor eleven opholder sig, eller på elevens skole.

Udgangspunktet vil således være den samme som i de gældende regler om sygeundervisning, hvor undervisningen finder sted i elevens hjem eller den institution, hvor eleven opholder sig. Det kan være hospitaler m.v. Disse institutioner vil som hidtil skulle have et undervisningstilbud – fremover tilbud om fraværsundervisning – på institutionen.

Det bemærkes, at for børn og unge, der er anbragt på et børne- og ungehjem, vil børne- og ungehjemmet som hidtil blive betragtet som elevens hjem, da eleven er folkeregistret der.Det foreslåede vil endvidere indebære, at det udtrykkeligt fastsættes, at fraværsundervisning vil kunne gennemføres på elevens skole, herunder i skolens skolefritidsordning.

Som en del af indsatsen for at hjælpe eleven tilbage til undervisning i elevens klasse vil skolelederen således have mulighed for som led i fraværsundervisningen at lade eleven deltage i fraværsundervisning på hold på skolen sammen med andre elever, der modtager fraværsundervisning, eller enkeltvis eller begge dele. Det skal ske ud fra en vurdering af, om det er gavnligt for den enkelte elevs faglige udvikling og trivsel og med sigte på, at eleven kan vende tilbage til sin klasse. Det vil således være muligt at give fraværsundervisning på skolen f.eks. på hold, som er sammensat af elever med fraværsproblematikker, der har behov for træning i at møde til undervisning med andre elever, før de kan begynde at vende tilbage til deres klasser.

Fraværsundervisning på hold kan bidrage til at styrke elevens tilknytning til skolen f.eks. under sygefravær, der skyldes psykisk sygdom eller psykisk mistrivsel som følge af belastningsrelationer m.v., eller ved fravær på grund af udfordringer med skoletilknytning, herunder fravær på grund af mistrivsel i skolens sociale eller faglige fællesskaber. Der vil således være mulighed for, at der kan indrettes fraværsundervisning på elevens skole, hvor en elev kan møde frem, uden at undervisningen af den grund mister sin karakter af fraværsundervisning for den pågældende elev.

Fraværsundervisning, herunder den, der er tilrettelagt som enkeltmandsmandsundervisning eller holdundervisning på skolen, vil altid skulle afpasses efter den enkelte elevs alder, helbredstilstand og øvrige forudsætninger, og vil skulle ske i samråd med eleven og forældrene.

Med forslaget om at fraværsundervisningen kan gennemføres på elevens skole vil fraværsundervisningen også kunne henlægges helt eller delvist til lokaliteter uden for skolens område. Det afgørende vil være, at det er et sted, hvor eleven føler sig tryg. Det kan f.eks. være et lokalt folkebibliotek, i lokaler i et fritidshjem eller klubtilbud eller en anden lokalitet, der vil kunne understøtte elevens deltagelse i fraværsundervisningen, ligesom der kan gøres brug af f.eks. gåture som led i undervisningen. Det hænger sammen med, at folkeskoleloven generelt ikke stiller ikke krav om, at undervisningen skal foregå på skolens område.

Det vil bero på en konkret vurdering af den enkelte elevs situation og behov, i hvilket omfang elevens fraværsundervisning kan foregå uden for skolens område på en forsvarlig måde. Det gælder også, hvis eleven gives fraværsundervisning på et hold sammen med andre elever.

Hvis fraværsundervisningen foregår helt eller delvist på lokaliteter uden for skolens område, vil den – som med al anden undervisning i folkeskolen – skulle foregå under skolelederens ansvar. Det betyder, at det ikke vil være muligt f.eks. at forankre fraværsundervisningen i den kommunale ungdomsskole.

Det vil som udgangspunkt være skolelederen på elevens egen skole, der er ansvarlig for tilrettelæggelsen af fraværsundervisningen, jf. folkeskolelovens § 45, stk. 1, jf. dog den foreslåede § 23, stk. 3, 4. pkt., jf. nedenfor, om muligheden for, at fraværsundervisningen i en kortere periode kan tilrettelægges som fjernundervisning på tværs af skoler eller afdelinger af en skolen

i kommunen, når en del af fjernundervisningen gennemføres online med samtidig deltagelse af underviser og elever.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(§ 23, stk. 3, 2. og 3. pkt.)

Det foreslås i *§ 23, stk. 3, 2. og 3. pkt.,* at fraværsundervisningen kan tilrettelægges som fjernundervisning, hvis det ud fra en pædagogisk vurdering er til gavn for den pågældende elev. Ved fjernundervisning omfattet af 2. pkt. kan § 16 c, stk. 3, fraviges.

Det foreslåede indebærer, at fraværsundervisning vil kunne gennemføres helt eller delvist som fjernundervisning ud fra en pædagogisk vurdering af, at det er til gavn for eleven.

Begrebet fjernundervisning vil skulle forstås på samme måde som i folkeskolelovens § 16 c, stk. 3, hvilket vil sige, at der er tale om en undervisningsform, hvor lærer og elev ikke er fysisk til stede på samme sted, men hvor det fysiske fremmøde erstattes af undervisning via digitale medier, jf. Folketingstidende 2021-22, tillæg A, L 175 som fremsat, side 7.

Det vil være en betingelse, at fjernundervisningen i den konkrete situation ud fra en pædagogisk vurdering er til gavn for den pågældende elevs faglige udvikling og trivsel. Om fjernundervisning er relevant som led i fraværsundervisningen, vil skulle vurderes konkret i forhold til elevens helbredstilstand, og om eleven vil være i stand til at følge med i fjernundervisningen. Det vil herunder skulle overvejes, om der er digitale medier, som passer til elevens situation. Det vil ligeledes skulle indgå i vurderingen, om denne undervisningsform vil være med til at gøre eleven bedst muligt i stand til at vende tilbage til undervisningen i skolen, da dette er en central del af formålet med fraværsundervisningen, eller om fjernundervisning utilsigtet kan bidrage til at fastholde eleven i et fravær på grund af udfordringer med skoletilknytning og mistrivsel i skolens fællesskaber, hvor behovet snarere er for tilpasning af rammerne i skolen, læringsmiljøet og relationel understøttelse.

Fjernundervisning som led i fraværsundervisning vil kunne foregå synkront, hvor eleven følger undervisningen online, mens der undervises, eller asynkront, f.eks. ved hjælp af videoklip, der er tilgængelige online, eller der kan være tale om en kombination heraf.

Ved fjernundervisning, hvor underviser og elev er til stede samtidig online, vil der f.eks. kunne anvendes digitale løsninger med henblik på, at eleven helt eller delvist kan deltage virtuelt i klassens undervisning, herunder ved hjælp af en avatar (digital undervisningsrobot) eller opkobling til undervisningslokalet, således at eleven kan følge med direkte i undervisningen evt. hjemmefra. Det skal understøtte, at eleven kan bevare kontakten til sin klasse under sit fravær.

Hvis eleven ikke kan være med online på samme tidspunkt som klassens øvrige elever, der møder fysisk i skole, kan der f.eks. produceres korte rammesættende videoklip, som eleven kan se, når det passer. I situationer som denne, hvor lærer og elev ikke er til stede samtidig online, vil det skulle sikres, at den eller de undervisere, der varetager fraværsundervisningen, har kontakt til og følger op med eleven. Eleven skal desuden kunne komme i kontakt med de pågældende i de perioder, hvor lærer og elev ikke er til stede samtidig online, f.eks. ved at en pædagog er tilgængelig den resterende del af skoletiden (svarende til skoledagens længde på det pågældende klassetrin).

Fraværsundervisning tilrettelagt som fjernundervisning kan gives til en elev eller til en gruppe af elever.

Fjernundervisning, der er varetaget af elevens skole, gør det muligt for eleven at bevare kontakten til sin klasse og skolen. Det kan derfor have en positiv betydning ikke kun for elevens faglige udvikling, men også for elevens sociale tilknytning til klassen og skolen, hvis fraværsundervisningen f.eks. delvist eller for en begrænset periode helt kan gennemføres som fjernundervisning.

Der vil ikke gælde samme begrænsning som i folkeskolelovens § 16 c, stk. 3, om at fjernundervisning kun kan anvendes i begrænset omfang, som indebærer, at fjernundervisning højst kan anvendes i 20 pct. af den samlede undervisningstid for den enkelte klasse. Der stilles heller ikke krav om, at anvendelsen af fjernundervisning i den konkrete situation skal tilgodese klassens samlede behov.

Fraværsundervisning, der er tilrettelagt som fjernundervisning, tilrettelægges efter samråd med eleven og forældrene og skal som al anden fraværsundervisning både have fokus på at kompensere eleven fagligt for den manglende undervisning i klassen og fastholde elevens sociale skoletilknytning, jf. den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1.

Ved brug af fjernundervisning skal skolen være særligt opmærksom på at have fokus på også at styrke elevens skoletilknytning socialt. Det kan f.eks. ske ved, at eleven ved hjælp af en avatar kan være en del af undervisningen, selvom eleven ikke kan være fysisk til stede, sammen med andre tiltag såsom besøg i hjemmet eller aktiviteter sammen med klassekammerater eller andet. Tiltag kan også være, at eleven følger en plan for langsom optrapning i det fysiske klassefællesskab parallelt med fjernundervisningen, eller at den eller de undervisere, der varetager fjernundervisningen, samtidig følger eleven i overgangen til det fysiske klassefællesskab og vejleder elevens undervisere i at støtte op om eleven, når eleven vender tilbage til klassen. Det kan også overvejes, om eleven kan have gavn af fraværsundervisning på et hold på skolen som del af optrapningen i at deltage fysisk i undervisningen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(§ 23, stk. 3, 4. pkt.)

Det foreslås i *§ 23, stk. 3, 4. pkt.,* at fjernundervisning som nævnt i 2. pkt., hvor det undervisende personale og elev er tilstede online på samme tid (onlineundervisning), i en kortere periode kan være fælles for elever fra flere skoler eller afdelinger af en skole i kommunen.

Det foreslåede indebærer, at fraværsundervisning, der er tilrettelagt som fjernundervisning, vil kunne varetages af en anden skole i kommunen end elevens egen og tilrettelægges for grupper af elever på tværs af skoler i kommunen i en kortere periode, forudsat at undervisningen gennemføres online med samtidig deltagelse af underviser og elever. Tilsvarende gælder på tværs af afdelinger af en skole i kommunen. Det betyder, at der også bliver mulighed for at tilrettelægge fraværsundervisning som fjernundervisning, der gennemføres uafhængigt af undervisningen i elevens egen klasse.

Med udtrykket »skoler eller afdelinger af en skole i kommunen« sigtes til kommunens folkeskoler, herunder specialskoler. Den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 3, 4. pkt., vil således ikke omfatte behandlings- og specialundervisningstilbud og specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem, jf. folkeskolelovens § 20, stk. 5, som ikke er folkeskoler. Det samme gælder regionale undervisningstilbud omfattet af folkeskolelovens § 21.

Der vil ikke med forslaget kunne tilrettelægges fraværsundervisning som fjernundervisning på tværs af skoler i forskellige kommuner.

Tilrettelæggelse af fraværsundervisning som fjernundervisning på tværs af skoler i kommunen eller afdelinger af en skole i kommunen forudsætter, at det undervisende personale og eleverne er tilstede online på samme tid. Det vil sige, at eleverne følger fraværsundervisningen via et "virtuelt klasseværelse". Her er der tale om, at det undervisende personale ved brug af digitale medier underviser grupper af elever online på tværs af skoler i kommunen (synkron onlineundervisning). Der kan også være tale om elever fra forskellige afdelinger af en skole i kommunen.

Ved kravet om, at fjernundervisningen vil skulle tilrettelægges, så elever og det undervisende personale er tilstede online på samme tid, menes, at fjernundervisningen som udgangspunkt skal gennemføres på denne måde. Formålet hermed er, at eleverne oplever en skolehverdag og indgår i og trænes i at deltage i et socialt fællesskab.

Udgangspunktet om, at fjernundervisningen skal foregå som samtidig tilstedeværelse og være fælles for flere elever, kan fraviges for den enkelte elev i en del af undervisningen, hvis det er begrundet i elevens forhold. Det giver mulighed for, at den pågældende elev, navnlig hvis det er begrundet i læringsmæssige eller trivselsmæssige hensyn hos eleven, kan blive fjernundervist individuelt evt. asynkront i dele af elevens fraværsundervisning.

Det kan f.eks. være, at en elev har brug for at starte op i en mindre del af undervisningstiden med individuel onlineundervisning med en lærer i begyndelsen af fraværsundervisningen. Det vil også være muligt, at eleven selv kan tilgå digitale undervisningsmaterialer m.m., når eleven ikke deltager i den fælles fjernundervisning. Det vil samtidig skulle sikres, at eleven kan komme i kontakt med en medarbejder i de perioder, hvor lærer og elev ikke er til stede samtidig online, f.eks. ved at en pædagog er tilgængelig inden for almindelig skoletid.

Det er derimod ikke hensigten, at udgangspunktet om, at fjernundervisningen skal foregå som samtidig tilstedeværelse og være fælles for flere elever, kan fraviges af ressourcemæssige grunde mv., f.eks. ved sygdom blandt det undervisende personale.

En elev kan alene deltage i fraværsundervisning tilrettelagt som fjernundervisning for grupper af elever på tværs af skoler eller afdelinger af en skole i kommunen i en kortere periode. Ved en kortere periode forstås en periode på 3 måneder. Der vil dog være undtagelsesvis mulighed for forlængelse med yderligere 3 måneder. En forlængelse af onlineundervisningen med

yderligere 3 måneder vil således kunne ske i særlige tilfælde, men kun i en del af elevens fraværsundervisning, f.eks. hvis eleven følger en plan for optrapning i det fysiske klassefællesskab parallelt med fjernundervisningen, og det samtidig vurderes, at det vil være bedst for eleven i en periode at fortsætte med den hidtidige fælles fjernundervisning i stedet for at overgå til fjernundervisning tilrettelagt af elevens egen skole. Forlængelse vil udover særlige tilfælde være mulig, hvis der er tale om somatisk sygdom.

Skolelederen på elevens egen skole vil i alle tilfælde have ansvaret for at sikre, at en elev, der deltager i et fjernundervisningstilbud efter den foreslåede stk. 3, 4. pkt., får den nødvendige fraværsundervisning. Når elevens fraværsundervisning eller en del heraf er tilrettelagt som fjernundervisning, der varetages af en anden skole end elevens egen, vil skolelederen på skolen, hvor fjernundervisningen er forankret, have ansvaret for at varetage den faglige del af selve fraværsundervisningen, mens arbejdet med elevens skoletilknytning både fagligt og socialt fortsat vil ligge hos elevens egen skole.

Det er således væsentligt, at elevens egen skole har en løbende dialog og kontakt med den skole, som varetager fjernundervisningen, således at skolen løbende opdateres på fraværsundervisningens forløb og elevens fremskridt m.v., så skolen kan tilrettelægge en tryg tilbagevenden både fagligt og socialt. Elevens egen skole vil ligeledes stadig have ansvaret for en evt. støtteplan efter den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2. Ansvaret for prøveafholdelse ligger også fortsat hos elevens egen skole.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(§ 23, stk. 4)

Det foreslås i *§ 23, stk. 4,* at det påhviler kommunalbestyrelsen at indrette fraværsundervisning, jf. stk. 1, på de i kommunen beliggende sygehuse, hospitaler og andre institutioner, hvor eleven opholder sig, medmindre der på anden måde sørges for børnenes og de unges undervisning. Institutionen skal stille egnede lokaler til rådighed.

Det foreslåede vil indebære, at der fortsat stilles krav om, at kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor et sygehus, hospital eller anden institution, hvor eleven opholder sig, er beliggende, skal indrette undervisning for elever, der er indlagt eller indskrevet på institutionen, medmindre der på anden måde sørges for børnenes og de unges undervisning, samt at institutionen skal stille egnede lokaler til rådighed.

Med forslaget videreføres således den gældende § 23, stk. 2, om sygeundervisning på sygehuse m.v. med redaktionelle ændringer, men med den ændring, at bestemmelsen fremover tillige vil omfatte elever, der er ulovligt fraværende. For nærmere om beskrivelsen af målgruppen for fraværsundervisning henvises til bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse i stk. 1.

Det betyder, at beliggenhedskommunen vil skulle indrette et tilbud om fraværsundervisning for de børn og unge, der er indlagt eller indskrevet på den pågældende institution, herunder stille det nødvendige personale til rådighed.

Det vil være institutionen, dvs. sygehuset m.v., som skal stille egnede lokaler til rådighed. Dermed vil det forsat være sådan, at f.eks. at børn og unge under en indlæggelse har mulighed for at blive undervist på sygehuset af personale.

I de tilfælde, hvor en elev er indlagt på et sygehus m.v., vil skolelederen på elevens skole skulle indhente oplysning om, hvorvidt eleven modtager undervisning. Er dette ikke tilfældet, vil skolens leder skulle underrette kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor institutionen er beliggende.

Det vil således være lederen af den skole, hvorpå eleven normalt går, der har ansvar for at sikre sig, at eleven får den nødvendige fraværsundervisning, mens beliggenhedskommunen for det sygehus m.v., hvor eleven er indlagt, har ansvaret for at varetage den faglige del af selve fraværsundervisningen. Ansvaret for arbejdet med elevens skoletilknytning både fagligt og socialt vil således fortsat ligge hos elevens egen skole.

Det bemærkes, at børn og unge, der er anbragt på et børne- og ungehjem, ikke skal modtage fraværsundervisning ved børne- og ungehjemmets foranstaltning, medmindre barnet eller den unge er indskrevet i et specialundervisningstilbud på børne- og ungehjemmet, og dette specialundervisningstilbud derfor varetager fraværsundervisning i forbindelse med elevens fravær. I disse tilfælde behandles børne- og ungehjemmet således som elevens hjem. Personalet på børne- og ungehjemmet kan bistå barnets eller den unges skole med at gennemføre fraværsundervisning, ligesom forældre ville gøre.

Fraværsundervisningen på sygehuset m.v. vil kunne gives som enkeltmandsundervisning eller holdundervisning. Undervisningen vil så vidt muligt skulle varetages af lærere eller andet undervisende personale med praktisk erfaring fra folkeskolens almindelige undervisning.

Den, der forestår eller varetager fraværsundervisningen på institutionen, vil skulle indhente oplysning om elevens hidtidige undervisning. Vedkommende vil skulle sikre, at de undervisere, der skal undervise eleven efter fraværsundervisningens ophør, får de nødvendige oplysninger om fraværsundervisningens forløb.

Hvis en elev udskrives fra et sygehus til fortsat pleje på andre institutioner eller i hjemmet, vil den, der hidtil har forestået eller varetaget fraværsundervisningen, skulle give underretning til den relevante myndighed eller institution om fraværsundervisningen med henblik på, at undervisningen kan fortsætte umiddelbart efter udskrivningen.

Det vil skulle angives i et bilag til vedtægten for styrelsen af kommunens skolevæsen, jf. folkeskolelovens § 41, stk. 3, på hvilke sygehuse og andre institutioner kommunen har indrettet undervisning.

Det bemærkes, at det følger af § 9, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 533 af 28. maj 2024 om hvilken kommune udgiften til folkeskolens undervisning m.v. endeligt påhviler (betalingsbekendtgørelsen), at udgifterne til sygeundervisning på sygehuse, hospitaler og andre institutioner, jf. folkeskolelovens § 23, stk. 2, af børn i alderen 6-18 år påhviler bopælskommunen.

Krav på betaling omfatter alle udgifter i forbindelse med barnets undervisning, herunder eventuelle udgifter til undervisning i fritiden, til befordring og til ophold i en skolefritidsordning, jf. betalingsbekendtgørelsens § 9, stk. 2, jf. § 7, stk. 2.

Der er ikke med det foreslåede tilsigtet en ændring af bopælskommunens betalingsforpligtelse.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

(§ 23, stk. 5)

Det foreslås i *§ 23, stk. 5,* at undervisningsministeren kan fastsætte regler om proceduren, herunder frister, ved tilbud om fraværsundervisning, samarbejdet med eleven og forældrene, udarbejdelse af støtteplanen og indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning.

Bemyndigelsen vil kunne blive anvendt til at fastsætte regler om proceduren ved tilbud om fraværsundervisning.

Herunder vil bemyndigelsen kunne blive anvendt til at fastsætte regler om samarbejdet mellem skolens leder, eleven og forældrene. I den forbindelse vil bemyndigelsen også kunne anvendes til at fastsætte regler om indhentelse af oplysninger om elevens hidtidige undervisning, ligesom der eventuelt vil kunne være behov for at fastsætte regler om fraværsundervisning på hold på skolen og fjernundervisning på tværs af skoler eller afdelinger af en skole i kommunen.

Ligeledes vil bemyndigelsen kunne blive anvendt til at fastsætte regler om frister for fraværsundervisning og arbejdet med støtteplaner i den forbindelse, hvis det skulle vise sig nødvendigt.

Bemyndigelsen vil også kunne blive anvendt til at fastsætte regler om udarbejdelsen af støtteplanen på baggrund af pædagogisk-psykologisk rådgivning, herunder støtteplanens fokus på skoletilknytning, behov for forandring i læringsmiljøet og eventuelle støttebehov.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 17 (§ 25 a, stk. 6)

Folkeskolelovens § 25 a indeholder de nærmere regler om holddannelse.

Det fremgår således af folkeskolelovens § 25 a, stk. 1, at undervisningen kan organiseres i hold inden for den enkelte klasse og på tværs af klasser og klassetrin.

Efter folkeskolelovens § 25 a, stk. 2, kan holddannelsen i forbindelse med undervisningen i folkeskolens fag, jf. §§ 5, 9 og 11, og obligatoriske emner, jf. § 7, ske af praktiske og pædagogiske grunde. Den løbende evaluering af elevernes udbytte af undervisningen og forskellige behov, jf. § 13, stk. 2, og § 18, stk. 4, kan inddrages som en del af grundlaget for pædagogisk begrundet holddannelse.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 25 a, stk. 3, at i børnehaveklassen og på 1.-6. klassetrin kan holddannelsen i forbindelse med undervisningen i folkeskolens fag og obligatoriske emner, som foretages på baggrund af en løbende evaluering af eleverne, tidligst ske efter skoleårets begyndelse og kun omfatte dele af det enkelte fags stofområder samt kun ske for kortere kurser.

Efter folkeskolelovens § 25 a, stk. 4, kan holddannelse på 7.-10. klassetrin i forbindelse med undervisningen i folkeskolens fag og obligatoriske emner, som foretages på baggrund af en løbende evaluering, ikke fastlægges på forhånd for et helt skoleår.

Det fremgår endvidere af folkeskolelovens § 25 a, stk. 5, at eleverne i børnehaveklassen og på 1.-3. klassetrin skal undervises i deres klasse i den overvejende del af undervisningstiden i folkeskolens fag og obligatoriske emner. Eleverne på 4.-10. klassetrin skal i væsentligt omfang undervises i fag og emner med udgangspunkt i klassen. 1. og 2. pkt. omfatter ikke holddannelse af praktiske grunde.

Det foreslås, at det fremgår af *§ 25 a, stk. 6,* at elever kan undervises på et hold med forstærket undervisning, jf. § 4 b, stk. 1, for deres klassetrin i op til halvdelen af den samlede undervisningstid.

Det foreslåede vil medføre, at der kan gives undervisning på hold med forstærket undervisning i op til halvdelen af den samlede undervisningstid efter folkeskolelovens § 14 b, stk. 1 og 2, jf. dog § 16 b.

Hold med forstærket undervisning vil skulle bestå af elever på samme klassetrin, således at der ikke vil kunne holddannes på tværs af klassetrin. Holdet vil kunne være tilknyttet en eller flere klasser på klassetrinnet.

Tidsgrænsen på halvdelen af undervisningstiden vil skulle opgøres for skoleåret under ét og vil kunne iværksættes fra skoleårets begyndelse.

Det vil derfor være muligt at overføre en elev til et hold med forstærket undervisning i store dele af undervisningstiden i en periode, og herefter gradvist øge deltagelsen i undervisningen i klassen. Dermed vil holdet også være en mulighed for elever, der til at begynde med har behov for at modtage forstærket undervisning på et mindre hold i en stor del af undervisningstiden, men stadig opretholde en tilknytning til deres almindelige klasse, også selvom balancen mellem de to i starten indebærer en overvægt af forstærket undervisning på hold.

Det foreslås, at omfanget af undervisningen på hold opgøres ud fra den samlede undervisningstid, jf. folkeskolelovens § 14 b, jf. dog § 16 b. Dermed indgår timer, der gives ud over undervisningen i fagene, jf. folkeskolelovens §§ 16 a og 16 b, også i grundlaget for beregningen af det mulige omfang. I det omfang det er besluttet, at undervisningstiden for elevens klasse skal reduceres efter folkeskolelovens § 16 b, vil omfanget af den mulige

undervisningstid på holdet med forstærket undervisning blive reduceret forholdsmæssigt. Det vil således afhænge af antallet af undervisningstimer for elevernes klassekammerater, hvor mange undervisningstimer de henviste elever kan modtage på et hold med forstærket undervisning.

Eleven vil i den del af undervisningstiden, hvor eleven ikke modtager undervisning på holdet med forstærket undervisning, være omfattet af de samme anvendelser af de øvrige holddannelsesregler, som resten af elevens klasse. En fuld udnyttelse af mulighederne for at modtage undervisning på et hold med forstærket undervisning afskærer derfor ikke skolen fra f.eks. at foretage holddannelse for elevens klasse og parallelklasse i idræt.

Det vil være en betingelse for undervisning på holdet, at eleven er henvist hertil efter den foreslåede bestemmelse i § 4 b, stk. 1, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3. Henvisning forudsætter, at dette er nødvendigt for at imødekomme elevens behov for en undervisning, der tilrettelægges med en anden organiseringsform, som med inddragelse af specialpædagogisk bistand og specialpædagogisk viden, metoder og kompetence, herunder pædagogisk-psykologisk rådgivning, udvikler og styrker den almindelige undervisning og giver eleverne bedre deltagelsesmuligheder i skolens faglige og sociale fællesskaber.

Det foreslåede vil således medføre, at det efter inddragelse af eleven og forældrene bliver muligt at undervise eleven i et læringsmiljø med en særlig organisering af undervisningen, således at eleven ikke følger al undervisningen i den klasse, eleven er indskrevet i.

Det vil endvidere være en betingelse, at der på holdet gives forstærket undervisning. **Forstærket undervisning** vil være karakteriseret ved en vedvarende inddragelse af specialpædagogiske kompetencer, viden og metoder i holdets undervisning med henblik på at imødekomme elevernes behov. Forstærket undervisning vil således skulle udgøre en organisatorisk ramme, der sikrer både faglig og social deltagelse i den almindelige klasse for elever med særlige behov. Det kan f.eks. være brug af tovoksenordninger og ved at inddrage intensiv faglig træning, social træning og pædagogisk-psykologisk rådgivning m.v. Holdet med forstærket undervisning vil herudover kunne benyttes til at give mulighed for et skærmet undervisningsmiljø samt individuel tilrettelagt undervisning og træning, eller at give undervisning i fag, som eleven har vanskeligt ved, med udgangspunkt i elevens faglige og sociale behov i kombination med en fortsat tilknytning til undervisning i en almindelig klasse. Forstærket undervisning vil således kunne give elever

med vidtgående individuelle støttebehov bedre deltagelsesmuligheder og forebygge, at elever får behov for specialpædagogisk bistand i specialklasse eller specialskole m.v.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 18 (§ 26, stk. 6, 1. pkt.)

Reglerne om kommunalbestyrelsens pligt til at sørge for befordring af elever mellem skolen og hjemmet fremgår af folkeskolelovens § 26.

Efter folkeskolelovens § 26, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen sørge for befordring mellem skolen eller brobygningsinstitutionen, jf. kapitel 2 a og kapitel 2 a i lov om kommunal indsats for unge under 25 år, og hjemmet eller dettes nærhed af

1) børn, der har længere skolevej end 2 1/2 km i børnehaveklasse og på 1.-3. klassetrin, 6 km på 4.-6. klassetrin, 7 km på 7.-9. klassetrin og 9 km i 10. klasse, og

2) børn, der har kortere skolevej, hvis hensynet til børnenes sikkerhed i trafikken gør det særlig påkrævet.

Det følger af folkeskolelovens § 26, stk. 6, 1. pkt., at bestemmelserne i stk. 1 ikke omfatter elever, som undervises i en anden skole end distriktsskolen, bortset fra elever, der er henvist til undervisning i henhold til § 5, stk. 6 og 7, og § 22.

Det foreslås, at der i folkeskolelovens *§ 26, stk. 6, 1. pkt.,* indsættes en henvisning til § 4 b før henvisningen til § 5, stk. 6 og 7, og § 22.

Det foreslåede medfører, at bestemmelserne i stk. 1 ikke vil omfatte elever, som undervises i en anden skole end distriktsskolen, bortset fra elever, der er henvist til undervisning i henhold til § 4 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, § 5, stk. 6 og 7, og § 22.

Derved vil elever, der efter den foreslåede bestemmelse i § 4 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, er henvist til forstærket undervisning i en klasse eller på et hold, jf. folkeskolelovens § 25 a, stk. 6, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 17, på en anden skole end deres distriktsskole, blive stillet, som om den skole, de er henvist til forstærket undervisning på, er deres distriktsskole med hensyn til retten til befordring.

Vælger forældrene derimod at indskrive eleven på en anden skole i kommunen end distriktsskolen, hvor eleven i stedet modtager forstærket undervisning, jf. folkeskolelovens § 36, stk. 3, vil eleven ikke være omfattet af målgruppen af elever, der er »henvist til undervisning« på den pågældende skole. En sådan elev vil således ikke være omfattet af kommunens befordringspligt til distriktsskolen.

Det vil fortsat afhænge af afstanden og trafiksikkerheden mellem den skole, eleven er henvist til, og elevens hjem, jf. folkeskolelovens § 26, stk. 1, om kommunalbestyrelsen har pligt til at sørge for befordring af eleven efter den foreslåede bestemmelse.

Den foreslåede ændring skal ses i sammenhæng med den foreslåede ændring i folkeskolelovens § 26, stk. 6, 2. og 3. pkt., jf. lovforslagets § 1, nr. 19, og den foreslåede ændring i folkeskolelovens § 36, stk. 2, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 20, om hvilken skole, der er elevens distriktsskole.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 19 (§ 26, stk. 6, 2. og 3. pkt.)

Reglerne om kommunalbestyrelsens pligt til at sørge for befordring af elever mellem skolen og hjemmet fremgår af folkeskolelovens § 26.

Efter folkeskolelovens § 26, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen sørge for befordring mellem skolen eller brobygningsinstitutionen, jf. kapitel 2 a og kapitel 2 a i lov om kommunal indsats for unge under 25 år, og hjemmet eller dettes nærhed af

1) børn, der har længere skolevej end 2 1/2 km i børnehaveklasse og på 1.-3. klassetrin, 6 km på 4.-6. klassetrin, 7 km på 7.-9. klassetrin og 9 km i 10. klasse, og

2) børn, der har kortere skolevej, hvis hensynet til børnenes sikkerhed i trafikken gør det særlig påkrævet.

Det følger af folkeskolelovens § 26, stk. 6, 2. pkt., at bestemmelserne i stk. 1 omfatter også elever, der fortsætter skolegangen i en skole, hvortil eleven har været henvist i henhold til § 5, stk. 7.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 26, stk. 6, 3. pkt., at elever, der ved optagelsen i en skole i en anden kommune end bopælskommunen, jf. §

36, stk. 3, er henvist til undervisning i henhold til § 5, stk. 7, er ikke omfattet af stk. 1.

Det foreslås, at der i folkeskolelovens *§ 26, stk. 6, 2. og 3. pkt.,* indsættes en henvisning til den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 4 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, før henvisningerne til § 5, stk. 7, i de to bestemmelser.

Det foreslåede medfører i folkeskolelovens § 26, stk. 6, *2. pkt.,* at bestemmelserne i stk. 1 også omfatter elever, der fortsætter skolegangen i en skole, hvortil eleven har været henvist i henhold til § 4 b og § 5, stk. 7.

Derved vil elever, der har været – men ikke længere er – henvist til forstærket undervisning i en klasse eller på et hold, jf. folkeskolelovens § 25 a, stk. 6, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 17, på en anden skole end deres distriktsskole, blive stillet, som om denne skole er deres distriktsskole med hensyn til retten til befordring, når de vælger at fortsætte deres skolegang i skolen, jf. folkeskolelovens § 36, stk. 4, efter at behovet for forstærket undervisning er ophørt.

Det vil fortsat afhænge af afstanden og trafiksikkerheden mellem den skole, eleven er henvist til, og elevens hjem, jf. folkeskolelovens § 26, stk. 1, om kommunalbestyrelsen har pligt til at sørge for befordring af eleven efter den foreslåede bestemmelse.

Det foreslåede medfører endvidere i folkeskolelovens § 26, stk. 6, *3. pkt.,* at elever, der ved optagelsen i en skole i en anden kommune end bopælskommunen, jf. § 36, stk. 3, er henvist til undervisning i henhold til § 4 b og § 5, stk. 7, ikke er omfattet af stk. 1.

I det omfang forældrene har benyttet retten til frit skolevalg i folkeskolelovens § 36, stk. 3, og derfor har valgt, at eleven skal modtage forstærket undervisning på en skole i en anden kommune end bopælskommunen, vil de således ikke få krav på, at kommunalbestyrelsen sørger for befordring af eleven.

De foreslåede ændringer skal ses i sammenhæng med den foreslåede ændring i folkeskolelovens § 26, stk. 6, 1. pkt., jf. lovforslagets § 1, nr. 18, og den foreslåede ændring i folkeskolelovens § 36, stk. 2, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 20, om hvilken skole, der er elevens distriktsskole.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 20 (§ 36, stk. 2)

Efter folkeskolelovens § 36, stk. 2, hører der til hver skole et skoledistrikt, der kan være større eller mindre for de enkelte klassetrin. Et barn optages i skolen i det distrikt, hvor det bor eller opholder sig, jf. dog stk. 3, § 3, stk. 2, § 5, stk. 7, § 9 a og § 22.

Det fremgår af folkeskolelovens § 36, stk. 3, at forældre har krav på, at deres barn optages i en folkeskole efter eget valg i bopælskommunen eller i en anden kommune, under forudsætning af, at det kan ske inden for de rammer, kommunalbestyrelsen i skolekommunen har fastsat i henhold til § 40, stk. 2. Det samme gælder, hvis forældrene ønsker, at barnet skifter skole under skoleforløbet, herunder til distriktsskolen. Kommunalbestyrelsen kan i ganske særlige tilfælde træffe beslutning om suspension af det frie skolevalg efter 1. og 2. pkt., jf. § 40, stk. 2, nr. 4. Hvis det ikke er muligt at imødekomme alle ønsker om optagelse i en anden skole end distriktsskolen, sker optagelse efter retningslinjer fastsat af kommunalbestyrelsen i skolekommunen for, hvilke børn der skal optages først.

Det følger af folkeskolelovens § 36, stk. 4, at en elev, der er optaget i en skole, har ret til at fortsætte skolegangen i denne skole, jf. dog § 3, stk. 2, og § 22, medmindre der gennemføres ændringer i kommunens skolestruktur, eller eleven overflyttes til en anden skole i medfør af § 52. Dette gælder tillige elever, der flytter til en anden bopæl under skoleforløbet.

Det foreslås, at der i folkeskolelovens *§ 36, stk. 2, 2. pkt.,* indsættes en henvisning til den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 4 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, før henvisningen til § 5, stk. 7, i bestemmelsen.

Det foreslåede medfører, at hovedreglen om, at et barn optages i skolen i det distrikt, hvor det bor eller opholder sig, fraviges for børn, der er henvist til forstærket undervisning på en anden skole efter den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 4 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3.

Derved vil elever, der henvises til forstærket undervisning efter den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 4 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, kunne blive indskrevet på en anden skole end distriktsskolen, ligesom elever omfattet af folkeskolelovens § 3, stk. 2, om segregeret specialundervisning, § 5, stk. 7, om modtagelsesklasser, § 9 a om juniormesterlære, § 22 om henvisning til en række andre skoleformer end folkeskolen og § 36, stk. 3, om frit skolevalg.

Det bemærkes, at elever, der henvises til forstærket undervisning i en anden skole end distriktsskolen efter den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 4 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, vil skulle kunne fortsætte skolegangen på denne skole, selvom betingelserne for at være henvist til forstærket undervisning ikke længere er opfyldt. Der er derfor ikke stillet forslag om at ændre folkeskolelovens § 36, stk. 4, 1. pkt., hvorefter en elev, der er optaget i en skole, har ret til at fortsætte skolegangen i denne skole, jf. dog § 3, stk. 2, og § 22, medmindre der gennemføres ændringer i kommunens skolestruktur, eller eleven overflyttes til en anden skole i medfør af § 52.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 21 (§ 39, stk. 3 og 4)

Efter folkeskolelovens § 39, stk. 1, påser skolens leder, at alle elever, der er optaget i skolen, deltager i undervisningen.

Det følger af folkeskolelovens § 39, stk. 2, at er en elev udeblevet fra undervisningen, skal forældrene, jf. § 35, personligt eller skriftligt give skolens leder oplysning om grunden hertil. Skyldes udeblivelsen sygdom af mere end 2 ugers varighed, kan skolens leder forlange lægeattest herfor.

I medfør af folkeskolelovens § 39, stk. 3, fastsætter undervisningsministeren nærmere regler om elevernes deltagelse i undervisningen, herunder om opfølgning på fravær.

Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1063 af 24. oktober 2019 om elevers fravær fra undervisningen i folkeskolen (fraværsbekendtgørelsen).

Det følger af fraværsbekendtgørelsens § 5, stk. 1, at i tilfælde af en elevs ulovlige fravær retter skolens leder straks henvendelse til elevens forældre, med henblik på at afdække årsagen til fraværet.

Det følger endvidere af fraværsbekendtgørelsens § 5, stk. 2, at skolelederen i samarbejde med elevens forældre og eleven selv søger at bringe fraværet til ophør så hurtigt som muligt. Skolens leder inddrager i fornøden udstrækning sagkyndig bistand, herunder pædagogisk-psykologisk rådgivning.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.2.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås, at der i § 39 indsættes et nyt stk. 3 og 4.

Det foreslås i *§ 39, stk. 3,* at er en elev ulovligt fraværende, skal skolelederen straks kontakte forældrene med henblik på at afdække årsagen til fraværet, herunder elevens skoletilknytning, og i samarbejde med forældrene og eleven selv at bringe fraværet til ophør.

Det foreslåede vil indebære, at skolelederen straks vil skulle kontakte forældrene, hvis en elev udebliver fra undervisning og dermed er ulovligt fraværende.

Kontakten til forældrene vil skulle ske for at afklare årsagen til fraværet, for at opspore eventuelle problemer med skoletilknytning og for hurtigst muligt at bringe fraværet til ophør. Skolelederen vil i samarbejde med elevens forældre og eleven selv skulle søge at bringe fraværet til ophør så hurtigt som muligt.

Henvendelsen vil skulle understøtte samarbejdet mellem skolelederen og forældrene og eleven om elevens tilbagevenden til undervisningen.

Skolelederen vil kunne undlade at kontakte forældrene, hvis skolelederen allerede er bekendt med årsagen til fraværet og skønner, at kontakten til forældrene ikke er relevant.

Skolelederens forpligtelse til at kontakte forældre vil skulle gælde for alle elever i folkeskolen, herunder også i specialklasser og på specialskoler, og i behandlings- og specialundervisningstilbud eller specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem.

Det foreslåede forudsættes at bidrage til at forebygge et langvarigt skolefravær hos eleven på samme måde som ved skolelederens øvrige forpligtelser til tidlig og forebyggende indsats, jf. § 4 a, som affattet ved § 1, nr. 3, og pligten til at give fraværsundervisning, jf. § 23, som affattet ved § 1, nr. 16, hvorved skolelederen iværksætter indsatser af forskellig beskaffenhed iværksat på forskellige tidspunkter i løbet af elevens skolegang.

Skolelederens kontaktforpligtelse vil kunne delegeres til det undervisende personale.

Det bemærkes, at forslaget ikke vil få konsekvenser for reglerne om børne- og ungeydelsen. Det foreslåede vil således ikke ændre på, at skolens leder skal underrette kommunalbestyrelsen, når en elev har ulovligt skolefravær på 15 pct. eller derover inden for ét kvartal, jf. § 133, stk. 2, i barnets lov.

Det foreslåede vil heller ikke ændre på, at skolens leder skal orientere elevens forældre om konsekvenserne efter reglerne i § 133, stk. 2, og § 134 i barnets lov af fravær på 15 pct. i et kvartal, når en elev har ulovligt fravær på 10 pct. eller derover inden for ét kvartal, jf. fraværsbekendtgørelsens § 6, stk. 2, og at kommunalbestyrelsen vil skulle træffe afgørelse om standsning af børne- og ungeydelsen, hvis en elev har 15 pct. ulovligt fravær i et kvartal, jf. § 134 i barnets lov.

Den foreslåede bestemmelse er med enkelte præciseringer og sproglige justeringer en videreførelse af gældende ret. Reglerne herom, som har normerende karakter i forhold til elever og forældre, vil med det foreslåede således blive fastsat på lovniveau og derved udgå af bekendtgørelse om elevers fravær fra undervisningen i folkeskolen.

Det foreslås i *§ 39, stk. 4*, *1. pkt.,* at har en elev 10 dages sygefravær eller ulovligt fravær i et kvartal, skal skolelederen kontakte forældrene med henblik på at afdække årsagen til fraværet, herunder elevens skoletilknytning, og i samarbejde med forældrene og eleven selv at bringe fraværet til ophør. Skolelederen kan skønne, at der ikke er behov for at tage kontakt til forældrene.

Det foreslåede vil indebære, at hvis en elev har samlet 10 dages sygefravær og ulovligt fravær i et kvartal, vil skolelederen skulle kontakte forældrene med henblik på at bringe fraværet til ophør. Skolelederen vil skulle vurdere, om kontakten skal ske telefonisk, ved et møde eller skriftligt. Skolelederen vil i samarbejde med elevens forældre og eleven selv skulle søge at bringe fraværet til ophør så hurtigt som muligt. Der er tale om en særskilt kontaktforpligtelse, som ligger ud over det, der allerede følger af det foreslåede i § 39, stk. 3.

Ved opgørelsen af fraværet vil der både indgå sygefravær og ulovligt fravær, men ikke ekstraordinær frihed, som skolelederen i ganske særlige tilfælde kan tillade, jf. fraværsbekendtgørelsens § 3.Med ekstraordinær frihed menes fravær, der er aftalt mellem forældre og skoleleder, f.eks. særlige begivenheder af betydning for familien og eleven samt ferie uden for almindelige ferieperioder.

Kontakten til forældrene vil skulle ske for at afklare årsagen til fraværet, for at opspore eventuelle problemer med skoletilknytning og for hurtigst muligt at bringe fraværet til ophør.

Henvendelsen vil skulle understøtte samarbejdet mellem skolelederen og forældrene og eleven om elevens tilbagevenden til undervisningen.

Skolelederens forpligtelse til at kontakte forældre ved 10 dages fravær vil skulle gælde for alle elever i folkeskolen, herunder også i specialklasser og på specialskoler, og i behandlings- og specialundervisningstilbud eller specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem.

Skolelederens kontaktforpligtelse vil kunne delegeres til det undervisende personale.

Det foreslås i *§ 39, stk. 4, 2. pkt.,* at skolelederen kan skønne, at der ikke er behov for at tage kontakt til forældrene.

Det foreslåede vil indebære, at har en elev samlet 10 dages sygefravær eller ulovligt fravær i et kvartal, skal skolelederen kontakte forældrene, men kan skønne, at der ikke er behov for at tage kontakt.

Det vil betyde, at skolelederen vil kunne undlade at kontakte forældrene, hvis skolelederen allerede er bekendt med årsager til fraværet og skønner, at kontakten til forældrene ikke er nødvendig.

Skolelederen vil kunne undlade at kontakte forældrene, hvis skolelederen allerede er bekendt med årsagen til fraværet og vurderer, at det ikke er nødvendigt at kontakte forældrene.

Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis skolelederen har godkendt ekstraordinær frihed i forbindelse med ferie uden for skoleferieperioderne, eller hvis forældrene har oplyst, at eleven lider af en sygdom med et velkendt forløb (f.eks. influenza eller et brækket ben), så der ikke er grundlag for bekymring for eller iværksættelse af fraværsundervisning i forbindelse med elevens skoletilknytning.

Det foreslåede forudsættes på samme måde som ved skolelederens øvrige forpligtelser til tidlig og forebyggende indsats, jf. § 4 a, som affattet ved § 1, nr. 3, og pligten til at give fraværsundervisning, jf. § 23, som affattet ved § 1, nr. 16, hvorved skolelederen iværksætter indsatser af forskellig beskaffenhed iværksat på forskellige tidspunkter i løbet af elevens skolegang, at bidrage til at forebygge et langvarigt skolefravær hos eleven.

Den foreslåede bestemmelse er en skærpelse af gældende ret derved, at kontakten til forældrene ved en elevs fravær bliver mindre skønspræget. Regler herom, som har normerende karakter i forhold til elever og forældre, vil med

det foreslåede således blive fastsat på lovniveau og således ikke i bekendtgørelse om elevers fravær fra undervisningen i folkeskolen.

Den foreslåede ordning skal ses i sammenhæng med det foreslåede i § 23, stk. 1, som affattet ved § 1, nr. 16. Herved vil skolelederens kontaktforpligtelser sammen med pligten til at give fraværsundervisning og en evt. støtteplan skulle indgå i en trinmodel for dialog og indsatser, når elever har fravær.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 22 (§ 40, stk. 2, nr. 2)

Efter folkeskolelovens § 40, stk. 2, fastlægger kommunalbestyrelsen mål og rammer for skolernes virksomhed. En række nærmere opregnede beslutninger omfattet af folkeskolelovens § 40, stk. 2, nr. 1-7, træffes af kommunalbestyrelsen på et møde.

Efter folkeskolelovens § 40, stk. 2, nr. 2, træffer kommunalbestyrelsen på et møde beslutning om skolestrukturen, herunder antallet af skoler og hver enkelt skoles omfang med hensyn til klassetrin, specialundervisning og specialpædagogisk bistand efter § 3, stk. 2, og § 4, stk. 2, undervisning i fritiden efter § 3, stk. 6, og skolefritidsordning efter § 3, stk. 7. Beslutningerne træffes efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelserne ved de berørte skoler.

Det foreslås, at det i *§ 40, stk. 2, nr. 2, 1. pkt.,* tilføjes, at kommunalbestyrelsen tillige træffer beslutning om eventuel forstærket undervisning efter § 4 b.

Med den foreslåede ændring vil det fremgå af folkeskolelovens § 40, stk. 2, nr. 2, at kommunalbestyrelsen på et møde træffer beslutning om skolestrukturen, herunder antallet af skoler og hver enkelt skoles omfang med hensyn til klassetrin, eventuel forstærket undervisning efter § 4 b, specialundervisning og specialpædagogisk bistand efter § 3, stk. 2, og § 4, stk. 2, undervisning i fritiden efter § 3, stk. 6, og skolefritidsordning efter § 3, stk. 7. Beslutningerne træffes efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelserne ved de berørte skoler.

Med den foreslåede ændring tilføjes således, at kommunalbestyrelsen som en del af kommunens skolestruktur skal træffe beslutning vedrørende eventuel forstærket undervisning, jf. den ved lovforslagets § 1, nr. 3, foreslåede bestemmelse i § 4 b. Det vil derfor være kommunalbestyrelsen, der vil skulle

beslutte, om der på kommunens almindelige folkeskoler kan oprettes forstærket undervisning.

Forstærket undervisning vil være en mulighed for kommunerne, men ikke et krav. Kommunalbestyrelsen vil således kunne træffe beslutning om, at en eller flere af kommunens almindelige folkeskoler skal tilbyde forstærket undervisning efter den foreslåede § 4 b. Kommunalbestyrelsen vil også kunne træffe en generel beslutning om, at der ikke oprettes forstærket undervisning på kommunens folkeskoler.

En beslutning om at oprette forstærket undervisning vil skulle omfatte en række delbeslutninger. Kommunalbestyrelsen vil skulle træffe beslutning om, hvilke af kommunens almindelige folkeskoler, der skal have forstærket undervisning, og på hvilke klassetrin. Kommunalbestyrelsen skal desuden beslutte, om den forstærkede undervisning på den enkelte skole skal oprettes som hold eller klasser med forstærket undervisning eller begge former.

Som det fremgår af bemærkningerne til den foreslåede § 4 b, stk. 1, 1. pkt., som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, vil forstærket undervisning kunne organiseres og tilrettelægges dels inden for rammerne af en almindelig klasse med en blanding af få henviste elever og en overvægt af elever, der ikke er henviste, eller som et hold med forstærket undervisning. Holdene kan bestå af elever fra samme klasse eller klassetrin, hvor eleverne kan undervises i op til halvdelen af den samlede undervisningstid. Det fremgår bl.a. også af de anførte bemærkninger, at forstærket undervisning i begge former vil være karakteriseret ved en vedvarende inddragelse af specialpædagogiske kompetencer, viden og metoder i klassens eller holdets undervisning med henblik på at imødekomme elevernes behov. For nærmere om forstærket undervisning henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.2.3 og bemærkningerne til § 4 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3.

Beslutningen om oprettelse af forstærket undervisning vil skulle træffes af kommunalbestyrelsen på et møde. Det vil indebære, at beslutningskompetencen ikke kan delegeres til et udvalg under kommunalbestyrelsen eller til den kommunale forvaltning og heller ikke til skolens leder eller til skolebestyrelsen (delegationsforbud). Dermed vil beslutningen skulle indgå i kommunalbestyrelsens samlede overvejelser om skolestrukturen i kommunen, jf. folkeskolelovens § 40, stk. 2, nr. 2. At kommunalbestyrelsen tillægges beslutningskompetencen for så vidt angår forstærket undervisning, har samtidig til formål at sikre, at kommunalbestyrelsens mål og rammer for

kommunens samlede skolevæsen og de enkelte folkeskoler kan fastholdes, herunder grundlaget for de økonomiske rammer.

Da kommunalbestyrelsens møder er offentlige, vil forslaget endvidere indebære, at der sikres mulighed for, at beslutning om oprettelse af forstærket undervisning kan blive et tema i den lokale, offentlige kommunalpolitiske debat og ved valg til kommunalbestyrelsen.

I det omfang kommunalbestyrelsen beslutter, at der skal oprettes forstærket undervisning på en eller flere af kommunens almindelige folkeskoler, vil beslutningen skulle træffes på baggrund af en udtalelse fra skolebestyrelserne ved de berørte skoler efter bestemmelsen i folkeskolelovens § 40, stk. 2, nr. 2, 2. pkt. Hvis kommunalbestyrelsen alene træffer en generel beslutning om, at kommunens skoler ikke tilbyder forstærket undervisning, vil en sådan beslutning derimod ikke være omfattet af kravet om at indhente udtalelser, da beslutningen i så fald ikke vil berøre de enkelte skoler i kommunen.

Hvis kommunalbestyrelsen har besluttet ikke at oprette forstærket undervisning eller ikke har oprettet forstærket undervisning på en eller flere skoler, vil skolen skulle imødekomme den enkelte elevs særlige behov på en anden måde i den almindelige klasse eller ved at henvise eleven til specialpædagogisk bistand i en specialklasse eller specialskole m.v. Skolelederen vil således herunder skulle afgøre, om skolen på anden vis har mulighed for yderligere at kvalificere elevens undervisning i den almindelige klasse, f.eks. ved yderligere undervisningsdifferentiering, holddannelse, supplerende undervisning og co-teaching og anden tovoksenundervisning samt inddragelse af specialpædagogisk bistand, jf. den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 4 a, stk. 2, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil for en nærmere beskrivelse af individrettede og fællesskabsrettede indsatser, der kan iværksættes for at hjælpe eleven.

Det bemærkes, at det følger af folkeskolelovens § 41, stk. 3, at der i et bilag til vedtægten for styrelsen af kommunens skolevæsen optages de beslutninger, som kommunalbestyrelsen har truffet vedrørende skolestrukturen m.v. Kommunalbestyrelsens beslutning om oprettelse af forstærket undervisning vil således skulle optages i dette bilag til vedtægten.

Skolelederen på den enkelte skole vil i overensstemmelse med skolebestyrelsens principper herfor, jf. folkeskolelovens § 44, stk. 2, nr. 1, kunne tilrettelægge undervisning med bl.a. brug af holddannelse og inddragelse af

specialpædagogisk bistand m.v. for skolens elever, selvom kommunalbestyrelsen ikke har truffet beslutning om at oprette forstærket undervisning på skolen. I så fald vil der ikke være tale om forstærket undervisning i lovens forstand, og skolelederen vil som følge heraf ikke kunne benytte de fravigelsesmuligheder m.v. for eleverne, som fremgår af den foreslåede bestemmelse i § 4 b, stk. 2, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 23 (§ 40, stk. 2, nr. 2, 1. pkt., og § 49, stk. 1)

Det følger af folkeskolelovens § 40, stk. 2, nr. 2, 1. pkt., at beslutninger om skolestrukturen, herunder antallet af skolers og hver enkelt skoles omfang med hensyn til klassetrin, specialundervisning og specialpædagogisk bistand efter § 3, stk. 2, og § 4, stk. 2, undervisning i fritiden efter § 3, stk. 6, og skolefritidsordning efter § 3, stk. 7, træffes af kommunalbestyrelsen på et møde.

Det følger af folkeskolelovens § 49, stk. 1, at alle udgifter til folkeskolens undervisning m.v., herunder specialundervisning og specialpædagogisk bistand i henhold til § 20, stk. 3, sygeundervisning i henhold til § 23, stk. 2, og udgifter til befordring i henhold til § 26, stk. 3, påhviler kommunerne, for så vidt der ikke er lovhjemmel for, at udgifterne helt eller delvis påhviler staten eller andre.

Det foreslås i *§ 40, stk. 2, nr. 2, 1. pkt.,* og *§ 49, stk. 1,* at »specialundervisning og« udgår.

Der er tale om konsekvensrettelser som følge af de foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens §§ 4 a og 4 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, og den generelle oprydning i de begreber, der er anvendt til at beskrive den specialpædagogiske bistand. Den foreslåede ændring af terminologien har ikke indholdsmæssig betydning i de berørte bestemmelser.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil samt i øvrigt til pkt. 1 og 2.1 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 24 (§ 44, stk. 2, nr. 1)

Det fremgår af § 44, stk. 2, nr. 1, i folkeskoleloven, at skolebestyrelsen fastsætter principper for skolens virksomhed, herunder om undervisningens organisering, herunder elevernes undervisningstimetal på hvert klassetrin, skoledagens længde, undervisningstid og ressourcer efter §§ 16 a og 16 b,

holddannelse, jf. § 25 a, stk. 1-5, samarbejder efter § 3, stk. 4, 1. pkt., eventuel undervisning efter § 5, stk. 4, udbud af valgfag, specialundervisning på skolen og elevernes placering i klasser.

Det foreslås, at det indsættes i *§ 44, stk. 2, nr. 1,* at skolebestyrelsen også skal fastsætte principper for eventuel forstærket undervisning efter § 4 b.

Det foreslåede vil indebære, at skolebestyrelsen også skal fastsætte principper for forstærket undervisning efter den foreslåede bestemmelse i § 4 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, hvis kommunalbestyrelsen har besluttet, at der skal gives en sådan undervisning på skolen.

Principperne for forstærket undervisning vil skulle fastsættes inden for de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen har fastlagt, herunder økonomiske rammer. Skolebestyrelsen vil endvidere skulle fastsætte principperne inden for rammerne af de beslutninger, som kommunalbestyrelsen ellers måtte have truffet om forstærket undervisning.

Principperne vil desuden skulle give skolens leder råderum til at varetage den pædagogiske ledelse af skolen, jf. folkeskolelovens § 45, herunder mulighed for at vælge mellem flere løsninger, når princippet skal føres ud i virkeligheden, såsom den enkelte elevs placering i en af flere klasser med forstærket undervisning. Det kunne f.eks. være de nærmere beslutninger om valg af pædagogik og didaktik i den enkelte klasse med forstærket undervisning. Et princip er en grundtanke, der rummer en forestilling om, i hvilken retning skolens virksomhed skal bevæge sig. Et princip må ikke formuleres som et diktat, men skal give skolelederen plads til at vælge mellem flere konkrete muligheder, når princippet skal omsættes til praksis. Der henvises herved til bemærkningerne til § 1, nr. 12 (oprindeligt nr. 11) i forarbejderne til lov nr. 192 af 27. februar 2017, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 109 som fremsat, side 28.

Principperne for forstærket undervisning vil f.eks. kunne handle om, hvordan skolen arbejder med overgange mellem klassens almindelige undervisning og en eller flere elevers undervisning på hold med forstærket undervisning. Principperne vil f.eks. også kunne vedrøre, hvordan skolen arbejder med forstærket undervisning i sammenhæng med de principper, som skolebestyrelsen fastsætter for skolens arbejde med elevernes udvikling i skolens faglige og sociale fællesskaber, jf. folkeskolelovens § 44, stk. 2, nr. 2.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 25 (§ 45, stk. 2, 3.-5. pkt.)

Det følger af folkeskolelovens § 45, stk. 2, at skolelederen leder og fordeler arbejdet mellem skolens ansatte og træffer alle konkrete beslutninger vedrørende skolens elever. Lederens konkrete beslutninger vedrørende skolens elever inden for de mål og rammer og principper, som kommunalbestyrelsen henholdsvis skolebestyrelsen har fastsat, kan ikke behandles af kommunalbestyrelsen. 2. pkt. gælder ikke beslutninger truffet efter § 1 c i lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø.

Det foreslås at indsætte to nye punktummer som 3. og 4. punktum i § 45, stk. 2.

Det foreslås i *§ 45, stk. 2, 3. pkt.,* at 2. pkt. ikke gælder skolelederens afgørelse om afslag på udarbejdelse af en støtteplan, jf. § 4 a, stk. 3, 2. pkt., hvis forældrene anmoder kommunalbestyrelsen om at ændre skolelederens afgørelse inden 4 uger efter, at forældrene har fået meddelelse om afgørelsen, jf. § 54.

Det foreslåede vil indebære, at skolelederens afgørelse om afslag på udarbejdelse af en støtteplan, kan behandles af kommunalbestyrelsen, hvis forældrene inden 4 uger efter, at forældrene har fået meddelelse om afgørelsen, anmoder kommunalbestyrelsen om at ændre skolelederens afgørelse.

Forældrene vil dermed kunne henvende sig til kommunalbestyrelsen i skolekommunen med henblik på genoptagelse af den sag, som skolelederen har truffet afgørelse i, hvorefter kommunalbestyrelsen har pligt til en sådan genoptagelse og genvurdering af sagen (såkaldt remonstration).

Det bemærkes, at skolelederen i overensstemmelse med den almindelige vejledningspligt normalt bør vejlede forældrene om, at kommunalbestyrelsen kan foretage en efterprøvelse af skolelederens afgørelse, når afgørelsen sendes til forældrene.

Det vil sige, at for kommunalbestyrelsens vedkommende vil der være tale om en genbehandling af skolelederens afgørelse om afslag på udarbejdelse af en støtteplan, jf. § 4 a, stk. 3, 2. pkt., som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3.

Dette vil ikke skulle forveksles med det at starte en ny sag, der eventuelt ligner den første. Hvis forældrene har fået et afslag på udarbejdelse af en støtteplan, vil forældrene således altid kunne anmode om en ny støtteplan,

hvis forældrene mener, at betingelserne herfor nu er opfyldt, f.eks. fordi forholdene omkring eleven har ændret sig, jf. § 4 a, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3.

Kommunalbestyrelsen vil ved genvurderingen kunne tage stilling til såvel faktiske, retlige og skønsmæssige elementer i afgørelsen. Det vil sige fejl vedrørende sagens faktiske omstændigheder (faktisk mangel), en mangelfuld eller forkert anvendelse af retsreglerne (retlig mangel) eller fejl i det skøn, der er foretaget i sagen.

Kommunalbestyrelsen vil kunne stadfæste skolelederens afgørelse, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at afgørelsen er korrekt.

Kommunalbestyrelsen vil også kunne hjemvise sagen til fornyet behandling hos den pågældende skoleleder. Ved hjemvisning overlades det til skolelederen at træffe en ny afgørelse i sagen.

Hjemvisning vil kunne ske, hvor afgørelsen ophæves på grund af sagsbehandlingsfejl, eller i tilfælde, hvor sagen på grund af nye faktiske oplysninger (nova) har ændret sig væsentligt, og hvor det samtidig bør overlades til skolens leder at træffe afgørelse i sagen på det nye grundlag. Hjemvisning vil således kunne forventes, hvor skolelederens afgørelse findes at være truffet på et forkert retligt grundlag, eller hvor kommunalbestyrelsen konstaterer væsentlige sagsbehandlingsmangler ved skolelederens afgørelse. Det vil ligeledes være tilfældet, hvor skolelederen findes at have truffet afgørelsen på et klart utilstrækkeligt oplysningsgrundlag. Det vil endvidere være tilfældet, hvor der i forældrenes anmodning om at få ændret skolelederens afgørelse er anført spørgsmål eller henvist til oplysninger, som skolelederen ikke har taget stilling til. Her vil skolelederen skulle træffe en helt ny afgørelse.

Efter det forvaltningsretlige officialprincip er det skolelederens ansvar, at der foreligger de oplysninger, som er nødvendige for, at der kan træffes en afgørelse på et tilstrækkeligt oplyst grundlag. Som følge heraf skal en skoleleder, der skal træffe en ny afgørelse i sagen, tage stilling til, om der foreligger de oplysninger, som er nødvendige for, at afgørelse kan træffes på et tilstrækkeligt oplyst grundlag.

Hvor der i forældrenes anmodning om at få ændret skolelederens afgørelse er anført spørgsmål eller henvist til oplysninger, som skolelederen ikke har taget stilling til, vil skolelederen på ny være forpligtet til at kende det retlige grundlag, den skal træffe afgørelse efter, og til at tilvejebringe relevante oplysninger om sagens faktiske omstændigheder.

Det vil ikke nødvendigvis være alle oplysninger eller spørgsmål, som er anført i anmodningen om at få ændret skolelederens afgørelse, som vil være relevante for skolelederens nye afgørelse. En sag vil skulle oplyses og undersøges så langt, som det er nødvendigt i det enkelte tilfælde for at træffe en materielt lovlig og rigtig afgørelse. Omvendt vil der ikke skulle indhentes oplysninger eller gennemføres undersøgelser, som ikke er relevante for afgørelsen.

For så vidt angår anbringender, som af skolelederen anses for uvæsentlige eller irrelevante, men som forældrene selv lægger stor vægt på, vil det efter omstændighederne være rigtigst udtrykkeligt i begrundelsen kortfattet at angive, at de pågældende anbringender ikke er tillagt betydning. Så kan forældrene konstatere, at skolens leder har været opmærksom på dem.

Skolelederen har dog ikke pligt til at tage stilling til alle anbringender eller synspunkter, som forældrene fremkommer med. Ved vurderingen af, om et anbringende skal nævnes i begrundelsen, skal der bl.a. tages hensyn til, hvor indgribende afgørelsen er for forældrene (og eleven).

Hjemvisning kan også ske, hvis kommunalbestyrelsen finder, at skolelederen skal lave en støtteplan for eleven. I så fald vil skolelederen være tjenstligt forpligtet til at udarbejde støtteplanen.

Med en hjemvisning vil kommunalbestyrelsen sende sagen tilbage til skolelederen med henblik på, at denne kan træffe en ny afgørelse i sagen. Kommunalbestyrelsen vil i forbindelse med en hjemvisning kunne fastsætte, hvilke retningslinjer der bør følges ved den fornyede behandling af sagen. Skolelederen vil normalt være forpligtet til at følge disse retningslinjer, idet en afgørelse i strid med disse vil kunne give forældrene anledning til på ny at anmode kommunalbestyrelsen om at ændre afgørelsen.

Hvis kommunalbestyrelsen ikke udtrykkeligt har fastsat retningslinjerne for den fornyede behandling, vil disse ofte fremgå indirekte af kommunalbestyrelsens begrundelse for at tilsidesætte skolelederens afgørelse.

Det vil være særligt aktuelt i situationer, hvor skolelederens afgørelse er behæftet med sådanne mangler eller bygger på et sådant forældet grundlag, fordi der er fremkommet nye oplysninger, som ikke forelå på tidspunktet for skolelederens afgørelse, at en ændret afgørelse i realiteten ville være en ren »førsteinstansafgørelse«.

Det vil være en betingelse for, at kommunalbestyrelsen vil kunne genvurdere en afgørelse, at forældrenes anmodning om at få ændret skolelederens afgørelse er modtaget rettidigt. Hvis forældrene ikke har anmodet om at få ændret skolelederens afgørelse rettidigt, vil der ikke kunne ske genvurdering af skolelederens afgørelse, jf. § 45, stk. 2, 2. pkt., hvorefter kommunalbestyrelsen ikke kan behandle skolelederens konkrete elevafgørelser. Fristen for at anmode kommunalbestyrelsen er 4 uger fra modtagelsen af afgørelsen.

Det foreslås endvidere i *§ 45, stk. 2, 4. pkt.,* at modtager kommunalbestyrelsen en henvendelse fra forældrene, jf. § 54, om manglende opfølgning på en støtteplan inden 4 uger fra udløbet af den lovbestemte frist for opfølgning, jf. § 4 a, stk. 3, 3. pkt., vurderer kommunalbestyrelsen, om der er grundlag for genoptagelse.

Det foreslåede vil indebære, at modtager kommunalbestyrelsen en henvendelse fra forældrene til en elev vedrørende manglende opfølgning på elevens støtteplan senest 4 uger fra udløbet af den lovbestemte frist for opfølgning på 3 måneder, vurderer kommunalbestyrelsen, om den pågældende skoleleder har foretaget en opfølgning på støtteplanen i overensstemmelse med reglerne herom, jf. den foreslåede § 4 a, stk. 3, 3. pkt., som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3.

Forældrene, hvis barn den manglende opfølgning vedrører, vil dermed kunne henvende sig til kommunalbestyrelsen i skolekommunen med henblik på en behandling af spørgsmålet, om manglende opfølgning, hvorefter kommunalbestyrelsen har pligt til at realitetsbehandle henvendelsen.

Forældrene vil ikke kunne rette henvendelse til kommunalbestyrelsen, hvis de er utilfredse med indholdet af en støtteplan.

Kommunalbestyrelsen vil skulle tage stilling til, om den pågældende skoleleder har foretaget en opfølgning i sagen eller ikke, herunder om opfølgningen er foretaget helt eller delvist efter reglerne om opfølgning på støtteplaner, jf. den foreslåede bestemmelse i § 4 a, stk. 3, 3. pkt., som affattet ved lovforslaget § 1, nr. 3.

Vurderer kommunalbestyrelsen, at skolens leder ikke har foretaget en opfølgning på elevens støtteplan i overensstemmelse med reglerne i folkeskoleloven, f.eks. fordi opfølgningen ikke er sket efter samråd med eleven og forældrene, vil kommunalbestyrelsen skulle bede skolens leder foretage en ny opfølgning med inddragelse af elev og forældre i overensstemmelse med

reglerne. Vurderer kommunalbestyrelsen, at skolens leder ikke har foretaget en opfølgning på elevens støtteplan inden for den lovbestemte frist for opfølgning på 3 måneder, vil kommunalbestyrelsen som udgangspunkt bede skolelederen om at foretage den lovpligtige opfølgning på støtteplanen, jf. § 4 a, stk. 3, 3. pkt., som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3.

Det vil i praksis kunne være vanskeligt for kommunalbestyrelsen eller efter delegation den kommunale forvaltning at gribe ind i de fagskøn, som ligger til grund for de enkelte skolelederes konkrete beslutninger vedrørende indholdet i og proceduren for opfølgningen på støtteplanen. Kommunalbestyrelsen vil primært kunne oplyse sagen ved at bede forvaltningen eller skolelederen om at belyse fakta.

Det foreslås i *§ 45, stk. 2, 5. pkt.,* at de kommunale tilsynsmyndigheder ikke fører tilsyn med kommunalbestyrelsens konkrete afgørelser omfattet af 3. og 4. pkt.

Det foreslåede vil medføre, at de kommunale tilsynsmyndigheder ikke vil kunne behandle henvendelser om kommunalbestyrelsens behandling af eller afgørelser om støtteplan fra forældre, der inden 4 uger kan anmode kommunalbestyrelsen om at fremme eller ændre en afgørelse om afslag på støtteplan.

Det foreslåede vil endvidere medføre, at de kommunale tilsynsmyndigheder ikke vil kunne behandle henvendelser om kommunalbestyrelsens behandling af opfølgning på støtteplaner fra forældre, der inden 4 uger fra udløbet af den lovbestemte frist for opfølgning på en støtteplan, kan henvende sig om den manglende opfølgning.

Det bemærkes, at hvis hverken skolen eller kommunalbestyrelsen har foretaget eller truffet de foreskrevne sagsbehandlingsskridt eller afgørelser, jf. § 4 a, stk. 3, 2. og 3. pkt., som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, og § 45, stk. 2, 3. og 4. pkt., jf. ovenfor, vil forældrene i stedet kunne underrette Klagenævnet for Specialundervisning, jf. den foreslåede bestemmelse i § 51, stk. 5, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 29.

Fravigelsen i § 45, stk. 2, 3. og 4. pkt., af reglerne om, hvorvidt skolelederens beslutninger kan behandles af kommunalbestyrelsen, jf. folkeskolelovens § 45, stk. 2, 2. pkt., kan indebære, at de kommunale tilsynsmyndigheder får en kompetence, som de ikke har efter gældende lovgivning. Da dette ikke er hensigten, foreslås det i 5. pkt., at de kommunale tilsynsmyndigheder

ikke fører tilsyn med kommunalbestyrelsens afgørelser omfattet af 3. og 4. pkt.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at hverken Ankestyrelsen eller Økonomi- og Indenrigsministeriet har kompetence til at føre tilsyn med kommunalbestyrelsens afgørelser efter 3. og 4. pkt., herunder sagsbehandlingsregler, hvor vurderingen af lovligheden bedst kan foretages sammen med en vurdering af lovligheden af afgørelsen, f.eks. begrundelse, lovlige/saglige kriterier, officialmaksimen m.v.

Det er alene kommunalbestyrelsens konkrete afgørelser efter 3. og 4. pkt., som de kommunale tilsynsmyndigheder afskæres fra at føre tilsyn med.

Det kommunale tilsyn vil således fortsat kunne tage stilling til generelle spørgsmål om kommunens administration af reglerne om støtteplaner. Det kommunale tilsyn vil således være kompetent til at tage stilling til de sager, som Klagenævnet for Specialundervisning måtte finde anledning til at gøre tilsynet opmærksomt på i forlængelse af underretninger efter den foreslåede bestemmelse i § 51, stk. 5, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 29.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4.1, 4.2 og 4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 26 (§ 45, stk. 2, 6. pkt.)

Det følger af folkeskolelovens § 45, stk. 2, 3. pkt., at 2. pkt. ikke gælder beslutninger truffet efter § 1 c i lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø.

For nærmere om gældende ret henvises til pkt. 4.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås at ændre ordlyden i 3. pkt., der bliver *5. pkt.,* således at der fremover vil stå, at 2. pkt. gælder »endvidere« ikke omfatter beslutninger truffet efter § 1 c i lov om elever og studerende undervisningsmiljø.

Det foreslåede er en konsekvens af, at der indsættes et nyt 3. og 4. pkt. i § 45, stk. 2, som ligeledes udgør en fravigelse af § 45, stk. 2, 2. pkt., jf. lovforslagets § 1, nr. 25.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 27 (§ 49, stk. 1)

Det følger af folkeskolelovens § 49, stk. 1, at alle udgifter til folkeskolens undervisning m.v., herunder specialundervisning og specialpædagogisk bistand i henhold til § 20, stk. 3, sygeundervisning i henhold til § 23, stk. 2, og udgifter til befordring i henhold til § 26, stk. 3, påhviler kommunerne, for så vidt der ikke er lovhjemmel for, at udgifterne helt eller delvis påhviler staten eller andre.

Det foreslås i *§ 49, stk. 1*, at »sygeundervisning i henhold til § 23, stk. 2« ændres til »fraværsundervisning i henhold til § 23, stk. 4«.

Forslaget er en konsekvens af, at det med lovforslagets § 1, nr. 16, foreslås, at folkeskolelovens § 23 affattes på ny, hvorved fraværsundervisning erstatter sygeundervisning. I denne forbindelse flyttes bestemmelsen om kommunalbestyrelsens pligt til at indrette denne undervisning på sygehuse, hospitaler og andre institutioner, som modtager børn i alderen 6-18 år, fra § 23, stk. 2, til § 23, stk. 4.

Der henvises endvidere til lovforslagets § 1, nr. 23, hvorved "specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand" i bestemmelsen ændres til "specialpædagogisk bistand" samt i øvrigt til pkt. 2.1 og 3.1 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 28 (kapitel 9)

I folkeskoleloven er overskriften til kapitel 9 »Klage«.

Det foreslås, at *overskriften* til kapitel 9 tilføjes et »m.v.«.

Det foreslåede vil medføre, at overskriften til kapitel 9 kommer til at være »Klage m.v.«.

Det foreslåede er en konsekvens af den foreslåede ændring af folkeskolelovens § 51, stk. 5, jf. lovforslagets § 1, nr. 29, der indfører rekursmuligheder, som ikke har karakter af klageadgang til anden forvaltningsmyndighed. Det vil således være mere retvisende, hvis overskriften kan omfatte andre rekursmuligheder end klage.

Der foreslås således indført en adgang til at indbringe spørgsmål om skolelederens afslag på udarbejdelse af eller manglende opfølgning på en støtteplan for kommunalbestyrelsen. Denne vil rent juridisk have karakter af genoptagelse, fordi skolelederen er en del af den kommunale enhedsforvaltning i denne sammenhæng.

Der foreslås endvidere indført en adgang til at underrette Klagenævnet for Specialundervisning, hvis hverken skolen eller kommunen reagerer, når forældre anmoder om en støtteplan eller klager over afslag eller manglende opfølgning på en støtteplan. Denne vil rent juridisk ikke være en klage, fordi der endnu ikke er truffet en afgørelse, der kan påklages. Underretningen vil således have procesledende karakter.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 29 (§ 51, stk. 5)

Folkeskolelovens § 51, stk. 5, indeholder regler om adgangen til at klage til Klagenævnet for Specialundervisning i forbindelse med afgørelser vedrørende elever, hvis undervisning kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt.

For nærmere om gældende ret henvises til pkt. 4.4.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås, at *§ 51, stk. 5,* nyaffattes, således at forældrene til en elev fremover vil have ret til at underrette Klagenævnet for Specialundervisning i tilfælde, hvor hverken skolens leder eller kommunalbestyrelsen har foretaget eller truffet de i loven foreskrevne fornødne sagsbehandlingsskridt eller afgørelser i relation til forældrenes anmodning om udarbejdelse af en støtteplan, en henvendelse fra forældrene om afslag på en støtteplan eller en henvendelse om manglende opfølgning på en støtteplan.

Det foreslås således i *stk. 5, 1. pkt.,* at forældre, jf. § 54, kan underrette Klagenævnet for Specialundervisning, hvis hverken skolens leder eller kommunalbestyrelsen har foretaget eller truffet de i loven foreskrevne fornødne sagsbehandlingsskridt eller afgørelser, jf. § 4 a, stk. 3, 2. og 3. pkt., og § 45, stk. 2, 3. og 4. pkt.

Det foreslåede vil indebære, at forældre kan underrette Klagenævnet for Specialundervisning, hvis skolens leder ikke har foretaget eller truffet de i loven foreskrevne fornødne sagsbehandlingsskridt eller afgørelser i relation til forældrenes ansøgning om udarbejdelse af en støtteplan, jf. § 4 a, stk. 3, 2. pkt., som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, eller om opfølgning på en støtteplan, jf. § 4 a, stk. 3, 3. pkt., som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at forældre kan underrette Klagenævnet for Specialundervisning, hvis kommunalbestyrelsen ikke har

foretaget eller truffet de i loven foreskrevne fornødne sagsbehandlingsskridt eller afgørelser i relation til en henvendelse fra forældrene om afslag på en støtteplan, jf. § 45, stk. 2, 3. pkt., som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 25, eller om manglende opfølgning på en støtteplan, jf. § 45, stk. 2, 4. pkt., som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 25.

Adgangen til at underrette Klagenævnet for Specialundervisning vil således give forældrene mulighed for at skabe fremdrift i sager om udarbejdelse af og opfølgning på en støtteplan. Adgangen vil derimod ikke give forældrene en yderligere mulighed for at påvirke indholdet af den vurdering, som skolen eller kommunen måtte nå til, ved at underrette Klagenævnet for Specialundervisning. Her vil forældrene i stedet skulle benytte sig af, at udarbejdelse af og opfølgning på støtteplaner altid skal ske i samråd med eleven og forældrene, og af de generelle forvaltningsretlige regler om partshøring m.v.

Forslaget vil indebære en mulighed for, at forældre kan underrette Klagenævnet for Specialundervisning, men der vil ikke være tale om en underretningspligt.

Det foreslås i *stk. 5, 2. pkt.,* at klagenævnet herefter vurderer, om der er grundlag for at tage sagen op.

Det foreslåede vil indebære, at Klagenævnet for Specialundervisning selv vil skulle vurdere, om en forældres underretning til klagenævnet giver anledning til, at klagenævnet tager sagen op over for kommunalbestyrelsen.

Klagenævnet vil med det foreslåede ikke få en forpligtelse til at tage sager op som følge af forældrenes underretning, men vil selv kunne beslutte, om der er tilstrækkelig anledning til at gå videre med sagen og indlede en undersøgelse.

Klagenævnet vil med forslaget få mulighed for at gå ind i sager vedrørende støtteplaner efter de foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens § 4 a, stk. 3, 2. og 3. pkt., og § 45, stk. 2, 3. og 4. pkt., som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3 og 25, for så vidt angår sager, hvor klagenævnet vurderer, at skolens leder eller kommunalbestyrelsen ikke har foretaget eller truffet de i loven foreskrevne fornødne sagsbehandlingsskridt eller afgørelser.

Klagenævnet vil således ikke kunne gå ind i indholdet af sagerne.

Det vil være forventningen, at hvis klagenævnet modtager tilstrækkeligt mange henvendelser vedrørende støtteplaner på en bestemt skole eller i en

bestemt kommune, jf. de foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens § 4 a, stk. 4, 2. og 3. pkt., samt § 45, stk. 2, 3. og 4. pkt., som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3 og 25, vil klagenævnet således få en anledning til at indlede en undersøgelse af forholdene på den pågældende skole eller i kommunen. Antallet af underretninger fra forældre vil dermed kunne give anledning til, at klagenævnet tager en sag op og indleder en nærmere undersøgelse, jf. det foreslåede stk. 5, 3. pkt., nedenfor.

Klagenævnet vil med forslaget ikke få en tilsynsforpligtelse i relation til skolerne og kommunerne, ligesom der heller ikke vil være tale om en klageret for forældrene.

Det foreslås i *stk. 5, 3. pkt.,* at klagenævnet kan påbyde skolens leder eller kommunalbestyrelsen at foretage de fornødne sagsbehandlingsskridt eller at træffe de fornødne afgørelser.

Med det foreslåede vil klagenævnet få kompetence til at påbyde skolelederen eller kommunalbestyrelsen at foretage de fornødne sagsbehandlingsskridt eller træffe de fornødne afgørelser efter de foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens § 4 a, stk. 4, 2. og 3. pkt., og § 45, stk. 2, 3. og 4. pkt., som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3 og 25.

Klagenævnet vil kunne give påbud om både formelle sagsbehandlingsskridt som f.eks. inddragelse af eleven og forældrene, der har til formål at bidrage til sagsoplysningen, og om at træffe afgørelse om udarbejdelse af eller opfølgning på en støtteplan.

Klagenævnets påbud vil være bindende, og vil skulle efterleves af kommuner og skoler.

Klagenævnet er en uafhængig klageinstans. Klagenævnets kompetence til at tage at tage en sag op og indlede en undersøgelse på baggrund af forældres underretninger vil derfor fungere uafhængigt af Ankestyrelsens kommunale tilsyn.

Det foreslåede vil dermed betyde, at forældrenes ret til at underrette klagenævnet ikke vil ændre på, at Ankestyrelsen også fremover og uafhængigt af klagenævnet vil føre tilsyn med, at kommuner overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Det være sig forvaltnings- og offentlighedsloven, kommunestyrelsesloven og de uskrevne grundsætninger om kommuners opgavevaretagelse (kommunalfuldmagtsreglerne), eller sektorlovgivningen i form af eksempelvis folkeskoleloven.

Klagenævnet vil dog kunne bede tilsynet om at reagere, hvis kommunen ikke følger klagenævnets påbud.

Det foreslås i *stk. 5, 4. pkt.,* at klagenævnet kan fastsætte en frist for kommunalbestyrelsens gennemførelse af klagenævnets påbud.

Det foreslåede vil indebære, at Klagenævnet for Specialundervisning vil kunne fastsætte en frist for kommunalbestyrelsens gennemførelse af klagenævnets påbud.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at hvis kommunalbestyrelsen ikke reagerer inden for fristen, vil klagenævnet kunne orientere Ankestyrelsens kommunale tilsyn om, at kommunalbestyrelsen ikke har efterlevet klagenævnets påbud.

Ankestyrelsen vil herefter kunne tage stilling til klagenævnets henvendelse efter bestemmelserne om det kommunale tilsyn i kommunestyrelseslovens kapitel VI.

Som konsekvens af den foreslåede nyaffattelse af § 51, stk. 5, vil den gældende § 51, stk. 5, blive ophævet. Dette er en konsekvens af den foreslåede ophævelse af folkeskolelovens § 3, stk. 2, 3. pkt., om 9-timersgrænsen, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 2.

Den foreslåede ophævelse vil medføre, at Klagenævnet for Specialundervisning ikke vil skulle behandle klager over afgørelser vedrørende elever, hvis undervisning kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, jf. § 3, stk. 2, 3. pkt., idet skolens leder ikke længere vil skulle træffe afgørelser herom.

Den foreslåede ophævelse vil herudover indebære, at afgørelser om supplerende undervisning og anden faglig støtte i henhold til § 5, stk. 5, som ændres ved lovforslagets § 1, nr. 4, til elever i børnehaveklassen og i 1.-3. klasse, der har mindre end 18 undervisningstimer ugentligt, ikke længere vil kunne indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning, hvis elevens undervisning kun kan gennemføres med denne støtte i den overvejende del af undervisningstiden.

Klageadgangene vedrørende segregeret specialundervisning, herunder i regionale tilbud, vil ikke blive berørt.

For nærmere om ophævelse af 9-timersgrænsen henvises til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til lovforslagets § 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 30 (§ 54, stk. 1, 1. pkt.)

Det følger af folkeskolelovens § 54, stk. 1, 1. pkt., at forældrenes rettigheder efter § 3 b, § 9, stk. 3 og 4, og §§ 9 a og 12-14, § 16 c, stk. 3, og §§ 19 d, 19 e, 19 f, 20, 22, 27, 33, 34, 36-38 og 51 og de i medfør af loven fastsatte regler tilkommer den eller de personer, som har forældremyndigheden over eleven, jf. dog stk. 3.

Det foreslås i *§ 54, stk. 1, 1. pkt.,* at »§ 3 b« ændres til »§§ 3 b, 4 a, 4 b«, at efter »22,« indsættes »23,« og », 36-38« ændres til: »og 36-38, § 39, stk. 3, § 45, stk. 2, og §«.

Det foreslåede vil medføre, at der tilføjes henvisninger til § 4 a, § 4 b, § 23, § 39, stk. 3, og § 45, stk. 2, som alle vil indeholde rettigheder for forældrene.

Forslaget er en konsekvens af, at det med lovforslagets § 1, nr. 3, 16, 21 og 25, foreslås at tilføje nye bestemmelser i §§ 4 a og 4 b, at affatte § 23 på ny, at indsætte et nyt stk. 3 i § 39, samt at indsætte et nyt 2. pkt. i § 45, stk. 2.

Til nr. 31 (§ 54 b)

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 4.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås at tilføje en ny bestemmelse i folkeskolelovens *§ 54 b,* hvorefter elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed, inden der træffes beslutninger om elevens skolegang.

Det foreslåede vil indebære, at det, inden der træffes beslutninger eller afgørelser vedrørende elevens skolegang, vil være et krav, at den, der har beslutningskompetence i sager om elevens skolegang, tilvejebringer og inddrager elevens synspunkter og tillægger synspunkterne passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Det foreslåede vil gælde både den enkelte elev, herunder i konkrete sager om dennes skolegang, og for grupper af elever, f.eks. en klasse eller elevrådet.

Skolen eller kommunen vil forud for en beslutning eller afgørelse konkret skulle vurdere barnets alder og modenhed, herunder hvad disse forhold vil betyde for, hvilken vægt synspunkterne tillægges.

Der vil med 'alder' i det foreslåede skulle forstås mere end blot elevens biologiske alder, idet informationsniveau, erfaring, miljø, sociale og kulturelle forventninger samt graden af støtte, som alle bidrager til udviklingen af elevens evne til at danne synspunkter, vil have betydning for elevens forståelsesniveau. Elevens synspunkter vil derfor skulle vurderes konkret fra sag til sag, og alder vil ikke kunne stå alene. Dette vil være i overensstemmelse med FN's Børnekomités (Børnekomitéen) generelle kommentar nr. 12 (2009) om barnets ret til at blive hørt.

Der vil med 'modenhed' i det foreslåede være henvist til elevens evne til at forstå og vurdere konsekvenserne af en given problemstilling og vil derfor skulle inddrages ved fastlæggelsen af elevens individuelle kapacitet. Modenhed vil endvidere skulle forstås som elevens evne til at give udtryk for sine synspunkter om forhold på en rimelig og selvstændig måde. Det vil herudover skulle tages i betragtning, hvilken betydning den pågældende problemstilling har for eleven. Jo større indvirkning udfaldet har på elevens skolegang, desto vigtigere er en korrekt vurdering af elevens modenhed. Dette vil ligeledes være i overensstemmelse med Børnekomitéens generelle kommentar nr. 12 (2009) om barnets ret til at blive hørt.

Det foreslåede vil indebære, at hvis skolen eller kommunen vurderer, at eleven evner at danne synspunkter og er i stand til at udtrykke sig rimeligt og selvstændigt, vil skolen eller kommunen skulle tillægge elevens synspunkter væsentlig betydning.

Det foreslåede vil indebære, at eleven vil skulle tilskyndes til at danne egne, frie synspunkter. Det vil sige, at skolen eller kommunen i den konkrete situation vil skulle skabe et miljø, der vil gøre det muligt for eleven at udøve sin ret til at blive hørt. Skolen eller kommunen vil derfor skulle være særligt opmærksom på, at der bliver skabt et tilgængeligt, imødekommende og lyttende miljø, som eleven vil kunne udtrykke sine synspunkter i. Skolen eller kommunen vil i den forbindelse skulle tage hensyn til elevens individuelle og sociale situation.

Elevens ret til at give udtryk for sine synspunkter forudsætter, at elevens informeres om de forhold, valgmuligheder og mulige afgørelser, der kan træffes, samt konsekvenserne heraf, af skolen eller kommunen og af elevens forældre, jf. § 54. Eleven vil endvidere skulle informeres om de betingelser, hvorunder eleven vil blive anmodet om at give udtryk for sine synspunkter. Oplysningen er væsentlig, idet den vil udgøre en forudsætning for elevens kvalificerede stillingtagen til en given problemstilling, sag m.v.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at skolen eller kommunen vil skulle informere eleven om sagens udfald og forklare, hvordan elevens synspunkter er blevet inddraget. Denne tilbagemelding vil være elevens garanti for, at elevens synspunkter ikke blot høres proforma, men tages alvorligt.

Med det foreslåede vil eleven også kunne vælge ikke at udtale sig. Det kan f.eks. være, fordi det forekommer skræmmende eller tabubelagt.

Skolen skal sikre og understøtte, at elever har de fornødne betingelser for at give udtryk for deres synspunkter, herunder at der er den fornødne tid, at eleven forstår situationen og konsekvenserne af skolens beslutning, og at eleven kan vælge, at forældre eller en anden voksen hjælper eleven med at give udtryk for elevens holdning og synspunkter.

Skolen eller kommunen vil således ikke kunne tage udgangspunkt i en antagelse om, at en elev er ude af stand til at give udtryk for egne synspunkter.

Eleven vil kunne høres enten direkte eller gennem en repræsentant.

Med det foreslåede vil eleven således kunne vælge at udtale sig gennem f.eks. sine forældre, men skolen eller kommunen vil i et sådant tilfælde skulle sikre sig, at forældrene gengiver elevens synspunkter korrekt. Der vil i visse situationer kunne være en risiko for interessekonflikter mellem eleven og forældrene, som skolen eller kommunen i givet fald vil skulle være opmærksom på.

Det vil f.eks. være relevant at inddrage elevens synspunkter i beslutninger om tilbud om ordblindetest til elever i grundskolen med læsevanskeligheder, der kan skyldes ordblindhed, jf. § 3 b, stk. 4. Det vil f.eks. betyde, at skolens leder skal være lydhør over for, om eleven selv ønsker at gennemføre en ordblindetest, om end det i sidste ende er skolens leder, der beslutter, om ordblindetesten skal gennemføres.

Det kan også være relevant at inddrage elevens synspunkter i beslutninger om klassetrinsindplacering, jf. § 12, stk. 1. For så vidt angår beslutning om klassetrinsindplacering vil skolelederen forud for en beslutning om klassetrinsindplacering på et andet klassetrin end, hvad der følger af elevens skolealder, skulle inddrage elevens synspunkter og tillægge dem passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed. Det vil f.eks. betyde, at hvis eleven vil blive i det eksisterende klassefællesskab, vil dette skulle tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Det vil herudover være relevant at inddrage elevens synspunkter i beslutninger om henvisning til specialundervisning, som ikke er af foreløbig karakter, jf. § 12, stk. 2. Det vil f.eks. betyde, at hvis der er tale om henvisning til specialundervisning, som ikke er af foreløbig karakter, vil kommunen skulle inddrage elevens synspunkter under hensyntagen til elevens alder og modenhed, inden kommunen efter samråd med forældrene og eleven træffer beslutning herom. Det vil sige, at hvis eleven f.eks. ikke har lyst til at skulle køre i bus mere end en halv time til og fra skole, vil dette skulle tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Det vil endvidere være relevant at inddrage elevens synspunkter i beslutninger om stofudvælgelse m.m. og mål i fagene, jf. § 18, stk. 4. Her sker fastlæggelsen i samarbejde mellem lærer og elev og justeres til stadighed i skoleforløbet.

Andre eksempler på sager efter folkeskoleloven, hvor elevens synspunkter vil skulle tillægges passende vægt under hensyn til elevens alder og modenhed, vil være sager om overtrædelse af skolens ordensregler, sager om afslag på udstedelse af beviser og om evaluering af barnet (herunder karaktergivning).

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1

Efter § 7, stk. 1, i lov om kommunale internationale grundskoler skal kommunale internationale grundskoler

1) give specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand,

2) tilbyde supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, der har brug for støtte, og som ikke kan understøttes alene ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse m.v.,

3) yde personlig assistance, der kan hjælpe eleven til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen, og

4) give undervisning til elever, der gennem længere tid på grund af sygdom eller af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises i skolen.

Det foreslås, at lovens *§ 7, stk. 1, nr. 1,* ændres, så »specialundervisning og anden« udgår.

Det foreslåede er en konsekvens af den ændrede terminologi i folkeskoleloven. Der er således tale om en konsekvensrettelse som følge af de foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens §§ 4 a og 4 b, jf. lovforslagets § 1, nr. 3.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Efter § 7, stk. 1, i lov om kommunale internationale grundskoler skal kommunale internationale grundskoler

1) give specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand,

2) tilbyde supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, der har brug for støtte, og som ikke kan understøttes alene ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse m.v.,

3) yde personlig assistance, der kan hjælpe eleven til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen, og

4) give undervisning til elever, der gennem længere tid på grund af sygdom eller af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises i skolen.

Det foreslås, at lovens *§ 7, stk. 1, nr. 2,* ændres, så »eller anden faglig støtte« udgår.

Det foreslåede er en konsekvens af den ændrede terminologi i folkeskoleloven. Der er således tale om en konsekvensrettelse som følge af den foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens § 5, stk. 5, jf. lovforslagets § 1, nr. 4.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Efter § 7, stk. 1, i lov om kommunale internationale grundskoler skal kommunale internationale grundskoler

1) give specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand,

2) tilbyde supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, der har brug for støtte, og som ikke kan understøttes alene ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse m.v.,

3) yde personlig assistance, der kan hjælpe eleven til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen, og

4) give undervisning til elever, der gennem længere tid på grund af sygdom eller af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises i skolen.

Det foreslås i *§ 7, stk. 1, nr. 4,* at ændre »give undervisning til elever, der gennem længere tid på grund af sygdom eller af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises i skolen« til »tilbyde fraværsundervisning til elever, der har 15 dages sygefravær eller ulovligt fravær i et kvartal«.

Det foreslåede vil medføre, at kommunale internationale grundskoler skal tilbyde fraværsundervisning til elever, der har 15 dages sygefravær eller ulovligt fravær i et kvartal.

Der er tale om en konsekvensændring som følge af den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 23, jf. lovforslagets § 1, nr. 16. De nærmere regler om fraværsundervisning vil således fremgå af den foreslåede folkeskolelovs § 23.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Det fremgår af § 7, stk. 2, i lov om kommunale internationale grundskoler, at folkeskolelovens § 3, stk. 2, og § 12, stk. 2, om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, folkeskolelovens § 3 a og § 5, stk. 5, om supplerende undervisning eller anden faglig støtte, folkeskolelovens § 3 a om personlig assistance, der kan hjælpe eleven til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen, og folkeskolelovens § 23, stk. 1, om sygeundervisning gælder tilsvarende for kommunale internationale grundskoler.

Det foreslås, at der i lovens *§ 7, stk. 2,* ændres, så der efter »folkeskolelovens § 3, stk. 2, « indsættes »§ 4 a, § 4 b«, at »§ 3 a« ændres to steder til »§ 4 a, stk. 2,«, at »specialundervisning og anden« samt »eller anden faglig støtte« udgår, og at »§ 23, stk. 1, om sygeundervisning« ændres til »§ 23 om fraværsundervisning«.

Det foreslåede er en konsekvens af de foreslåede ændringer i folkeskoleloven. Der er således tale om konsekvensrettelser som følge af den foreslåede ophævelse af bestemmelserne i folkeskolelovens § 3, stk. 2, 3. pkt., og § 3 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, den ændrede terminologi som følge af de foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens §§ 4 a og 4 b, jf. lovforslagets § 1, nr. 3, den ændrede terminologi som følge af den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 5, stk. 5, jf. lovforslagets § 1, nr. 4, og ændringen af sygeundervisningen til fraværsundervisning i folkeskolelovens § 23, jf. lovforslagets § 1, nr. 16.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 og 3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Det følger af § 7, stk. 3, i lov om kommunale internationale grundskoler, at kommunalbestyrelsen kan henvise elever til folkeskolen, hvis kommunalbestyrelsen finder, at elevens behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand falder uden for de rammer, som kommunalbestyrelsen har fastsat i henhold til § 1, stk. 2. Henvisningen sker efter pædagogisk-psykologisk rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Det foreslås, at lovens *§ 7, stk. 3, 1. pkt.,* ændres, så »specialundervisning og anden« udgår.

Det foreslåede er en konsekvens af den ændrede terminologi i folkeskoleloven. Der er således tale om en konsekvensrettelse som følge af de foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens §§ 4 a og 4 b, jf. lovforslagets § 1, nr. 3.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

Til nr. 1

Det følger af den gældende friskolelovs § 3, stk. 1, nr. 1, at en fri grundskole efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren, skal give specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til elever i medfør af § 3, stk. 2, 3. pkt., i lov om folkeskolen, jf. dog stk. 2.

Af den gældende folkeskolelovs § 3, stk. 2, 3. pkt., følger, at der desuden gives specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, jf. § 16, stk. 4.

Det foreslås, at i *§ 3, stk. 1, nr. 1,* ændres »i medfør af § 3, stk. 2, 3. pkt., i lov om folkeskolen,« til »hvis undervisning kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt,«.

Det foreslås dermed, at henvisningen til § 3, stk. 2, 3. pkt., i lov om folkeskolen udgår af § 3, stk. 1, nr. 1.

Forslaget indebærer, at ordlyden af § 3, stk. 1, nr. 1, vil være, at en fri grundskole efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren, skal give specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til elever, hvis undervisning kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 timer ugentligt, jf. dog stk. 2.

Forslaget er en konsekvensændring af ophævelsen af folkeskolelovens § 3, stk. 2, 3. pkt., som er affattet ved lovforslagets § 1, nr. 2, således at der ikke længere vil gælde en 9-timersgrænse for henvisning af elever til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i den almindelige undervisning i folkeskoleloven.

Med dette forslag ændres der ikke på frie grundskolers forpligtelse til at give specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til elever med behov for støtte i mindst 9 timer ugentligt.

Den foreslåede ændring af § 3, stk. 1, nr. 1, i friskoleloven vil indebære, at den hidtidige retstilstand for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand på frie grundskoler opretholdes. Det betyder, at frie grundskoler fortsat vil være forpligtet til at give specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til elever, hvis undervisning kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det fremgår af § 3, stk. 1, nr. 2, i lov om friskoler og private grundskoler m.v., at en fri grundskole efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren, skal tilbyde supplerende undervisning eller anden faglig støtte til en elev, der har brug for støtte, og som ikke kan understøttes alene ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse, med henblik på elevens inklusion i den almindelige undervisning, jf. § 3 a, 1. pkt., i lov om folkeskolen.

Det foreslås, at i *§ 3, stk. 1, nr. 2,* ændres »til en elev« til »individuelt til den enkelte elev«, efter »holddannelse,« indsættes: »og gennem fællesskabsrettede aktiviteter i klassen«, og »jf. § 3 a, 1. og 3. pkt., i lov om folkeskolen« udgår.

Forslaget er en konsekvensændring som følge den foreslåede ophævelse af folkeskolelovens § 3 a, som er affattet ved lovforslagets § 1, nr. 2.

Den foreslåede ændring vil medføre, at en fri grundskole fortsat skal tilbyde supplerende undervisning eller anden faglig støtte til en elev, der har brug for støtte, og som ikke kan understøttes alene ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse, med henblik på elevens inklusion i den almindelige undervisning individuelt til den enkelte elev med behov herfor og gennem fællesskabsrettede aktiviteter i klassen.

Forslaget vil indebære, at gældende retstilstand for så vidt angår supplerende undervisning og anden faglig støtte på frie grundskoler opretholdes.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Det fremgår af § 3, stk. 1, nr. 3, i lov om friskoler og private grundskoler m.v., at en fri grundskole efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren, skal yde personlig assistance, der kan hjælpe en elev til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen, hvis der er behov herfor, jf. § 3 a, 2. pkt. i lov om folkeskolen.

Det foreslås, at henvisningen i *§ 3, stk. 1, nr. 3,* til § 3 a, 2. pkt., i lov om folkeskolen udgår.

Forslaget er en konsekvensændring som følge den foreslåede ophævelse af folkeskolelovens § 3 a, som er affattet ved lovforslagets § 1, nr. 2.

Den foreslåede ændring vil medføre, at en fri grundskole fortsat skal give personlig assistance, der kan hjælpe en elev til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen, hvis der er behov herfor.

Den foreslåede ændring vil indebære, at gældende retstilstand for så vidt angår personlig assistance på frie grundskoler opretholdes.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Det fremgår af § 3, stk. 2, i lov om friskoler og private grundskoler m.v., at skolen kan henvise elever til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand på en anden fri grundskole eller i folkeskolen.

Det foreslås, at i *§ 3, stk. 2,* ændres »specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand på« til »omfattet af § 3, stk. 1, nr. 1, til«, og »i folkeskolen« ændres til: »til undervisning i folkeskolen, der kan imødekomme elevens behov«.

Forslaget er en konsekvensændring som følge den foreslåede ophævelse af folkeskolelovens § 3, stk. 2, 3. pkt., som er affattet ved lovforslagets § 1, nr. 2, hvorefter det ikke længere fremgår af folkeskolelovens § 3, stk. 2, at der desuden gives specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, jf. § 16, stk. 4.

Den foreslåede ændring vil medføre, at en fri grundskole fortsat kan henvise elever til en anden fri grundskole eller til undervisning i folkeskolen, der kan imødekomme elevens behov.

Den foreslåede ændring vil indebære, at gældende retstilstand for så vidt angår frie grundskolers adgang til at henvise elever til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand på en anden friskole samt til undervisning i folkeskolen, der kan imødekomme elevens behov opretholdes. Det vil med den foreslåede ændring ikke være hensigten at ændre målgruppen, der vil kunne henvises til undervisning på en anden skole.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Det følger af den gældende friskolelovs § 3, stk. 1, nr. 1, at en fri grundskole efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren, skal give specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til elever i medfør af § 3, stk. 2, 3. pkt., i lov om folkeskolen, jf. dog stk. 2.

Det følger af § 3, stk. 4, i friskoleloven, at skolekommunen skal yde vederlagsfri pædagogisk-psykologisk rådgivning.

Af § 11 b, stk. 1, fremgår det, at tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter § 11, stk. 1, nr. 1, litra a, ydes med en takst for den første elev, der opfylder betingelserne i stk. 2, og en eller to lavere takster for efterfølgende elever, der opfylder betingelserne i stk. 2. Taksterne fastsættes på de årlige finanslove. Tilskuddet beregnes på grundlag af antallet af skolens elever pr. 5. september i året før finansåret, der opfylder betingelserne i stk. 2. For skoler, der ikke har et beregningsgrundlag, fastsætter undervisningsministeren beregningsgrundlaget individuelt.

Det fremgår af § 11 b, stk. 2, at en elev indgår i skolens beregningsgrundlag for tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, jf. stk. 1, når følgende betingelser er opfyldt:

1) Eleven modtager specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, jf. § 3, stk. 1, nr. 1.
2) Der foreligger på skolen en aktuel skriftlig udtalelse fra pædagogisk-psykologisk rådgivning i skolekommunen, jf. § 3, stk. 4, om, at elevens støttebehov er mindst 9 ugentlige undervisningstimer. For de tyske mindretalsskoler kan udtalelsen erstattes af en tilsvarende fra Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig.
3) Skolen har udarbejdet en skriftlig plan for indsatsen for den pågældende elev.

Udtalelsen efter § 11 b, stk. 2, nr. 2, er i praksis normalt en pædagogisk-psykologisk vurdering.

Af den gældende folkeskolelovs § 3, stk. 2, 3. pkt., følger, at der desuden gives specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, jf. § 16, stk. 4.

Af folkeskolens § 12, stk. 2, 1. pkt., fremgår, at henvisning til specialundervisning, som ikke er af foreløbig karakter, sker efter pædagogisk-psykologisk rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene.

Det foreslås, at det i *§ 3, stk. 4,* efter »rådgivning« indsættes », herunder udtalelse om støttebehov til brug for tilskud efter § 11 b, stk. 2«.

Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 5, hvor det foreslås, at ændre folkeskolelovens § 12, stk. 2, 1. pkt., så reglen om, at henvisning til specialundervisning, som ikke er af foreløbig karakter, sker efter pædagogisk-psykologisk rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene, alene vil skulle finde anvendelse ved henvisning af en elev til et segregeret specialundervisningstilbud, dvs. en specialklasse, en specialskole, et behandlings- og specialundervisningstilbud eller et specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem, og ikke ved henvisning til specialundervisning i den almindelige undervisning.

Den foreslåede ændring vil medføre, at skolekommunen fortsat vil skulle yde vederlagsfri pædagogisk-psykologisk rådgivning, herunder udarbejde en skriftlig udtalelse om en elevs støttebehov til brug for, at en elev vil indgå i skolens beregningsgrundlag for tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter § 11 b, stk. 2, nr. 2.

Den foreslåede ændring vil indebære, at henvisning af elever til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand på frie grundskoler fortsat vil skulle ske på baggrund af en aktuel skriftlig udtalelse fra pædagogisk-psykologisk rådgivning i skolekommunen om, at elevens støttebehov er mindst 9 ugentlige undervisningstimer, sådan at eleven vil kunne indgå i skolens beregningsgrundlag.

Med de foreslåede regler i folkeskolelovens § 4 a, stk. 3, § 4 b, stk. 3, og § 23, stk. 2, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3 og 16, indføres støtteplaner for elever i den almindelige undervisning i folkeskolen. Disse støtteplaner vil i visse tilfælde skulle udarbejdes eller følges op på med indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning, jf. folkeskolelovens § 4 a, stk. 4, § 4 b, stk. 4, og § 23, stk. 2, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3 og 16. I de tilfælde, hvor der har været indhentet pædagogisk-psykologisk rådgivning i forbindelse med udarbejdelse af eller opfølgning på en støtteplan i folkeskolen, vil denne kunne danne grundlag for en aktuel skriftlig udtalelse fra pædagogisk-psykologisk rådgivning i skolekommunen, jf. § 3, stk. 4, om, at elevens støttebehov er mindst 9 ugentlige undervisningstimer på den frie grundskole. Dermed vil udtalelsen efter § 11 b, stk. 2, i praksis også kunne have karakter af en støtteplan, hvis de nødvendige oplysninger fremgår af den.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Det fremgår af § 3 a, stk. 1, i lov om friskoler og private grundskoler m.v., at eleven i fortsættelse af undervisningen efter denne lov kan anvende et it-hjælpemiddel, der er tilbudt eleven efter § 3, stk. 2, og § 3 a i lov om folkeskolen, § 3, stk. 1, og § 3 a i [lov om] efterskoler og frie fagskoler eller § 3, stk. 1, nr. 1-3, i denne lov, ved fortsat skolegang eller uddannelse på den nye uddannelsesinstitution, indtil der på den nye skole eller nye uddannelse ydes tilbud om den fornødne støtte i form af tilbud om hjælpemidler efter bestemmelserne i den lovgivning, der gælder for den pågældende skoleform eller uddannelse.

Det foreslås, at i *§ 3 a, stk. 1,* ændres »§ 3 a i lov om folkeskolen« til: »§ 4 a, stk. 2, i lov om folkeskolen«, og indsættes foran »efterskoler og frie fagskoler«: »lov om«.

Forslaget er en konsekvensrettelse som følge af ophævelsen af folkeskolelovens § 3, stk. 2, 3. pkt., og § 3 a, og tilføjelsen af en ny bestemmelse i folkeskolelovens § 4 a, stk. 2, om specialpædagogisk bistand i den almindelige undervisning, som er affattet ved lovforslagets § 1, nr. 2 og 3.

Den foreslåede ændring vil indebære, at gældende retstilstand for så vidt angår adgangen til at anvende et it-hjælpemiddel i fortsættelse af undervisningen på en anden skole eller uddannelse, indtil denne institution har ydet tilbud om fornøden støtte i dennes lovgivning på frie grundskoler, opretholdes.

Den foreslåede tilføjelse af »lov om« har karakter af korrektion af en fejl.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 4

Til nr. 1

Det følger af den gældende § 3, stk. 1, i lov om efterskoler og frie fagskoler, at skolerne kan tilbyde specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til elever i medfør af § 3, stk. 2, i lov om folkeskolen.

Af den gældende folkeskolelovs § 3, stk. 2, følger, at børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, gives specialundervisning og

anden specialpædagogisk bistand i specialklasser og specialskoler. Undervisning som nævnt i 1. pkt. kan også gives i behandlings- og specialundervisningstilbud efter § 20, stk. 5, eller specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem efter § 20, stk. 5. Der gives desuden specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, jf. § 16, stk. 4.

Det foreslås, at der i *§ 3, stk. 1,* efter »stk. 2,« indsættes »1. pkt.,« og efter »folkeskolen«: », samt hvis sådan undervisning kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt«.

Forslaget er en konsekvensændring som følge af ophævelsen af folkeskolelovens § 3, stk. 2, 3. pkt. som er affattet ved lovforslagets § 1, nr. 2, således at der således ikke længere vil gælde en 9-timersgrænse for henvisning af elever til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i den almindelige undervisning i folkeskoleloven.

Den foreslåede ændring vil medføre, at målgruppen for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand på efterskoler og frie fagskoler vil være den samme som i dag. Det indebærer, at målgruppen for efterskoler og frie fagskoler med samlet særligt undervisningstilbud fortsat vil omfatte elever, hvis udvikling kræver, at de modtager undervisning i en specialklasse, specialskole, behandlings- og specialundervisningstilbud eller specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem, samt elever, hvis undervisning kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 ugentlige undervisningstimer. For almene efterskoler og frie fagskoler vil målgruppen omfatte elever, hvis undervisning kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 ugentlige undervisningstimer.

Med dette lovforslag ændres der ikke på efterskoler og frie fagskoler adgang til at give specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til elever med behov for støtte i mindst 9 timer ugentligt, ligesom der ikke ændres på målgruppen for specialundervisning på efterskoler og frie fagskoler.

Den foreslåede ændring af § 3, stk. 1, i lov om efterskoler og frie fagskoler vil indebære, at retstilstanden for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, herunder 9-timersgrænsen, på efterskoler og frie fagskoler opretholdes. Det betyder, at efterskoler og frie fagskoler fortsat vil kunne give specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til elever,

hvis undervisning kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det følger af den gældende § 3, stk. 1, i lov om efterskoler og frie fagskoler, at skolerne kan tilbyde specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til elever i medfør af § 3, stk. 2, i lov om folkeskolen.

Det følger af § 3, stk. 2, at elevens tidligere skolekommune yder vederlagsfri pædagogisk-psykologisk rådgivning for elever, som ikke er fyldt 18 år ved kursets begyndelse, og for elever på efterskoler, som er fyldt 18 år ved kursets begyndelse.

Af den gældende § 25, stk. 1, fremgår det, at staten yder tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, jf. § 3, stk. 1. Ministeren kan fastsætte et maksimum for det antal elever, der ydes tilskud til på det enkelte kursus. Af stk. 2, fremgår det, at tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i medfør af stk. 1 ydes med en takst pr. årselev, der har modtaget specialundervisning i det skoleår, der slutter i året før finansåret. Taksterne fastsættes på de årlige finanslove. For skoler, der ikke har et beregningsgrundlag, fastsætter undervisningsministeren beregningsgrundlaget individuelt.

Af § 25, stk. 3, fremgår det, at en elev indgår i skolens beregningsgrundlag for tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, jf. stk. 2, når følgende betingelser er opfyldt: 1) Eleven har modtaget specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, jf. § 3, stk. 1. 2) For elever på efterskoler samt for elever på frie fagskoler, der ikke er fyldt 18 år ved kursets begyndelse, foreligger der på skolen en aktuel skriftlig udtalelse fra pædagogisk-psykologisk rådgivning, jf. § 3, stk. 2, om, at elevens støttebehov er mindst 9 ugentlige undervisningstimer. For elever på frie fagskoler, der er fyldt 18 år ved kursets begyndelse, erstattes udtalelsen fra pædagogisk-psykologisk rådgivning af en tilsvarende udtalelse fra en faglig, sagkyndig person, der er uafhængig af skolen. 3) Skolen har udarbejdet en skriftlig plan for indsatsen for den pågældende elev, som er underskrevet af skolen samt for elever under 18 år af forældre eller værge og for elever, der er fyldt 18 år, af eleven selv.

Det fremgår af den gældende § 26, stk. 1, at staten til skoler godkendt med samlet særligt undervisningstilbud, jf. § 1, stk. 4, yder følgende tilskud pr. årselev: 1) Grundtakst, hvor alle elever indgår i beregningen af årselevtallet, og enten 2) tillægstakst 1, hvor elever omfattet af § 3, stk. 1, indgår i beregningen af årselevtallet, eller 3) tillægstakst 2, hvor elever omfattet af § 3, stk. 1, med særligt omfattende støttebehov indgår i beregningen af årselevtallet.

Det fremgår af § 26, stk. 2, at tilskuddet efter stk. 1, beregnes ud fra antallet af årselever i det skoleår, der slutter året før finansåret. Tilskuddet efter stk. 1, nr. 2, beregnes ud fra antallet af årselever i det skoleår, der slutter i året før finansåret, som opfylder betingelserne i stk. 3. Tilskuddet efter stk. 1, nr. 3, beregnes ud fra antallet af årselever i det skoleår, der slutter året før finansåret, som opfylder betingelserne i stk. 3 og 6. Taksterne fastsættes på de årlige finanslove. For skoler, der ikke har et beregningsgrundlag, fastsætter undervisningsministeren beregningsgrundlaget individuelt.

Af § 26, stk. 3, fremgår det, at en elev indgår i skolens beregningsgrundlag for tilskud efter stk. 2, når følgende betingelser er opfyldt: 1) For elever på efterskoler samt for elever på frie fagskoler, der ikke er fyldt 18 år ved kursets begyndelse, foreligger der på skolen en aktuel skriftlig udtalelse fra pædagogisk-psykologisk rådgivning i elevens tidligere skolekommune, jf. § 3, stk. 2, om, at elevens støttebehov er mindst 9 ugentlige undervisningstimer. For elever på frie fagskoler, der er fyldt 18 år ved kursets begyndelse, erstattes udtalelsen fra pædagogisk-psykologisk rådgivning af en tilsvarende udtalelse fra en faglig, sagkyndig person, der er uafhængig af skolen. 2) Skolen har udarbejdet en skriftlig plan for indsatsen for den pågældende elev.

Det fremgår af § 26, stk. 6, at en elev indgår i skolens beregningsgrundlag for tilskud, jf. stk. 1, nr. 3, når betingelserne i stk. 3 er opfyldt og der foreligger en aktuel skriftlig udtalelse fra pædagogisk-psykologisk rådgivning, jf. § 3, stk. 2, om, at elevens støttebehov er særligt omfattende. For elever på frie fagskoler, der er fyldt 18 år ved kursets begyndelse, erstattes udtalelsen fra pædagogisk rådgivning af en tilsvarende udtalelse fra en faglig, sagkyndig person, der er uafhængig af skolen.

Udtalelsen efter § 25, stk. 3, nr. 2, og § 26, stk. 3, nr. 1, samt § 26, stk. 6, er i praksis normalt en pædagogisk-psykologisk vurdering.

Af den gældende folkeskolelovs § 3, stk. 2, 3. pkt., følger, at der desuden gives specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, jf. § 16, stk. 4.

Af folkeskolelovens § 12, stk. 2, 1. pkt., fremgår, at henvisning til specialundervisning, som ikke er af foreløbig karakter, sker efter pædagogisk-psykologisk rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene.

Det foreslås, at det i *§ 3, stk. 2,* efter » pædagogisk-psykologisk rådgivning « indsættes », herunder udtalelse om støttebehov til brug for tilskud efter § 25, stk. 3, og § 26, stk. 3 og 6«.

Forslaget skal ses i sammenhæng med ændringen af folkeskolelovens § 12, stk. 2, 1. pkt., som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 5, hvor det foreslås, at henvisning til specialundervisning, som ikke er af foreløbig karakter, sker efter pædagogisk-psykologisk rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene, alene vil skulle finde anvendelse ved henvisning af en elev til et segregeret specialundervisningstilbud, dvs. en specialklasse, en specialskole, et behandlings- og specialundervisningstilbud eller et specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem, og ikke ved henvisning til specialundervisning i den almindelige undervisning.

Den foreslåede ændring vil indebære, at elevens tidligere skolekommune fortsat vil skulle yde vederlagsfri pædagogisk-psykologisk rådgivning, herunder udarbejde en skriftlig udtalelse om en elevs støttebehov til brug for, at en elev vil indgå i skolens beregningsgrundlag for tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter § 25, stk. 3, og § 26, stk. 3 og 6.

Den foreslåede ændring vil indebære, at henvisning af elever til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand på efterskoler og frie fagskolers fortsat vil skulle ske på baggrund af en aktuel skriftlig udtalelse fra pædagogisk-psykologisk rådgivning i den tidligere skolekommune om, at elevens støttebehov er mindst 9 ugentlige undervisningstimer, sådan at eleven vil kunne indgå i skolens beregningsgrundlag efter § 25, stk. 3, og § 26, stk. 3 og 6.

Med de foreslåede regler i folkeskolelovens § 4 a, stk. 3, § 4 b, stk. 3, og § 23, stk. 2, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3 og 16, indføres støtteplaner for elever i den almindelige undervisning i folkeskolen. Disse støtteplaner vil i visse tilfælde skulle udarbejdes eller følges op på med indhentning

af pædagogisk-psykologisk rådgivning, jf. folkeskolelovens § 4 a, stk. 4, § 4 b, stk. 4, og § 23, stk. 2, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3 og 16. I de tilfælde, hvor der har været indhentet pædagogisk-psykologisk rådgivning i forbindelse med udarbejdelse af eller opfølgning på en støtteplan i folkeskolen, vil denne kunne danne grundlag for en aktuel skriftlig udtalelse fra pædagogisk-psykologisk rådgivning i den tidligere skolekommune, jf. § 3, stk. 2, om, at elevens støttebehov er mindst 9 ugentlige undervisningstimer på efterskolen eller den frie fagskole. Dermed vil udtalelsen efter § 25, stk. 3, og § 26, stk. 3 og 6, i praksis også kunne have karakter af en støtteplan, hvis de nødvendige oplysninger fremgår af den.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Det fremgår af § 3, stk. 3, i lov om efterskoler og frie fagskoler, at skolerne på grundlag af en udtalelse fra elevens tidligere skolekommune, jf. § stk. 2, og godkendelse af udtalelsen fra elevens bopælskommune kan henvise elever til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i folkeskolen. Herudover kan skolerne henvise elever til en anden fri kostskole eller fri grundskole efter aftale med denne.

Det fremgår af § 3, stk. 5, at undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om bestemmelserne i stk. 2-4.

Bemyndigelsen er udmøntet i § 39 i bekendtgørelse nr. 284 af 27. marts 2017 om tilskud til efterskoler og frie fagskoler.

Det følger af § 39, at henvisning til specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand i folkeskolen i henhold til lovens § 3, stk. 3 og 5, kan kun ske i det omfang, skolen ikke selv kan varetage opgaven, og kun som midlertidigt, periodisk eller punktvist supplement til skolens eget specialundervisningstilbud.

Det foreslås, at i *§ 3, stk. 3, 1. pkt.,* ændres »specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand i folkeskolen« til: » undervisning i folkeskolen, der kan imødekomme elevens behov«.

Forslaget er en konsekvensændring som følge af ophævelsen af folkeskolelovens § 3, stk. 2, 3. pkt., som er affattet ved lovforslagets § 1, nr. 2, hvorefter at der således ikke længere vil gælde en 9-timersgrænse for henvisning

af elever til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i den almindelige undervisning i folkeskoleloven.

Den foreslåede ændring vil medføre, at en efterskole og en fri fagskole fortsat efter udtalelse fra elevens tidligere skolekommune og godkendelse af udtalelsen fra elevens bopælskommune kan henvise elever til undervisning i folkeskolen, der imødekommer elevens behov.

Den foreslåede ændring vil indebære, at gældende retstilstand for så vidt angår efterskolers og frie fagskolers adgang til at henvise elever til undervisning i folkeskolen, der kan imødekomme elevens behov opretholdes. Der vil med forslaget ikke være hensigten at ændre målgruppen, der vil kunne henvises til undervisning på en anden skole.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Det fremgår af § 3, stk. 4, i lov om efterskoler og frie fagskoler, at en kommune kan kræve, at undervisningsudgifter for elever, der er henvist til specialundervisning eller anden specialpædagogiske bistand i folkeskolen i henhold til stk. 3, 1. pkt., godtgøres af elevens bopælskommune.

Det foreslås, at i *§ 3, stk. 4,* ændres »specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand« til: »undervisning«.

Den foreslåede ændring er en konsekvensændring, som følge af § 3, stk. 3, 1. pkt., som er affattet ved lovforslagets § 4, nr. 3, foreslås ændret.

Forslaget vil indebære, at en skolekommune fortsat vil kunne kræve undervisningsudgifter for elever, der er henvist til undervisning i folkeskolen, godtgjort af elevens bopælskommune.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Det følger af § 3 a, 1. pkt., i lov om efterskoler og frie fagskoler, at skolerne skal tilbyde supplerende undervisning eller anden faglig støtte til en elev, der har brug for støtte, og som ikke alene kan understøttes ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse, med henblik på elevens inklusion i den almindelige undervisning, jf. § 3 a, 1. og 3. pkt. i lov om folkeskolen.

Det foreslås, at i *§ 3 a, 1. pkt.,* ændres »til en elev« til: »individuelt til den enkelte elev«, efter »holddannelse,« indsættes: »og gennem fællesskabsrettede aktiviteter i klassen«, og », jf. § 3 a, 1. og 3. pkt., i lov om folkeskolen« udgår.

Forslaget er en konsekvensændring som følge den foreslåede ophævelse af folkeskolelovens § 3 a, som er affattet ved lovforslagets § 1, nr. 2.

Den foreslåede ændring vil medføre, at en efterskole eller fri fagskole fortsat skal tilbyde supplerende undervisning eller anden faglig støtte til en elev, der har brug for støtte, og som ikke kan understøttes alene ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse, med henblik på elevens inklusion i den almindelige undervisning individuelt til den enkelte elev med behov herfor og gennem fællesskabsrettede aktiviteter i klassen.

Forslaget vil indebære, at gældende retstilstand for så vidt angår supplerende undervisning og anden faglig støtte på efterskoler og frie fagskoler opretholdes.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Det følger af § 3 a, 2. pkt., i lov om efterskoler og frie fagskoler, at hvis der er behov herfor, skal skolerne give personlig assistance, der kan hjælpe en elev til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med undervisningen, jf. § 3 a, 2. pkt. i lov om folkeskolen.

Det foreslås, at henvisningen i *§ 3 a, 2. pkt.,* til § 3 a, 2. pkt., i lov om folkeskolen udgår.

Forslaget er en konsekvensændring som følge den foreslåede ophævelse af folkeskolelovens § 3 a, som er affattet ved lovforslagets § 1, nr. 2.

Den foreslåede ændring vil medføre, at en efterskole og fri fagskole fortsat skal give personlig assistance, der kan hjælpe en elev til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen, hvis der er behov herfor.

Den foreslåede ændring vil indebære, at gældende retstilstand for så vidt angår personlig assistance på efterskoler og frie fagskoler opretholdes.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 7

Det fremgår af § 3 b, stk. 1, i lov om efterskoler og frie fagskoler, at eleven i fortsættelse af undervisningen efter denne lov kan anvende et it-hjælpemiddel, der er tilbudt eleven efter § 3, stk. 2, og § 3 a i lov om folkeskolen, § 3, stk. 1, nr. 1-3, i lov om friskoler og private grundskoler m.v. eller § 3, stk. 1, og § 3 a i denne lov, ved fortsat skolegang eller uddannelse på den nye uddannelsesinstitution, indtil der på den nye skole eller nye uddannelse ydes tilbud om den fornødne støtte i form af tilbud om hjælpemidler efter bestemmelserne i den lovgivning, der gælder for den pågældende skoleform eller uddannelse.

Det foreslås, at i *§ 3 b, stk. 1,* ændres »§ 3 a i lov om folkeskolen« til »§ 4 a, stk. 2, i lov om folkeskolen«.

Forslaget er en konsekvensrettelse som følge af ophævelsen af folkeskolelovens § 3, stk. 2, 3. pkt., og § 3 a og tilføjelsen af en ny bestemmelse i folkeskolelovens § 4 a, stk. 2, om specialpædagogisk bistand i den almindelige undervisning, som er affattet ved lovforslagets § 1, nr. 2 og 3.

Den foreslåede ændring vil indebære, at gældende retstilstand for så vidt angår adgangen til at anvende et it-hjælpemiddel i fortsættelse af undervisningen på en anden skole eller uddannelse, indtil denne institution har ydet tilbud om fornøden støtte i dennes lovgivning på efterskoler og frie fagskoler, opretholdes.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 5

Til nr. 1

Det følger af lov om behandlings- og specialundervisningstilbud § 1, at loven gælder for behandlings- og specialundervisningstilbud, der yder både støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov og specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven, til børn og unge, der har behov for begge indsatser.

Det følger af lov om behandlings- og specialundervisningstilbud § 4, stk. 1, at vedkommende kommune kan henvise børn og unge, der har behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov og har behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven, til et behandlings- og

specialundervisningstilbud, hvis det pågældende behandlings- og specialundervisningstilbud vurderes at kunne imødekomme barnets eller den unges behov.

Det følger af lov om behandlings- og specialundervisningstilbud § 4, stk. 2, nr. 2, at det er en betingelse for henvisning efter § 4, stk. 1, at kommunen har truffet afgørelse om henvisning til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskolelovens § 3, stk. 2, på baggrund af pædagogisk-psykologisk rådgivning efter folkeskolelovens § 12, stk. 2.

Det følger af lov om behandlings- og specialundervisningstilbud § 6, stk. 2, at ved fravær på grund af sygdom el.lign., der må skønnes at blive af længere varighed, skal beliggenhedskommunen give meddelelse til den kommune, der er ansvarlig for barnets eller den unges behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, med henblik på at den ansvarlige kommune kan vurdere, om barnets eller den unges behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling og behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand fortsat kan opfyldes i behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Det foreslås i *§ 1, § 4, stk. 1, § 4, stk. 2, nr. 2,* og *§ 6, stk. 2,* at »specialundervisning og anden« udgår.

Der er tale om konsekvensrettelser som følge af de foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens §§ 4 a og 4 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, og den generelle oprydning i de begreber, der er anvendt til at beskrive den specialpædagogisk bistand. Den foreslåede ændring af terminologien har ikke indholdsmæssig betydning i de berørte bestemmelser.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil samt i øvrigt til pkt. 1 og 2.1 i de almindelige bemærkninger.

Til § 6

Til nr. 1

Det følger af lov om kommunal indsats for unge under 25 år § 2 j, stk. 5, nr. 5, at kommunalbestyrelsens funktioner og opgavevaretagelse vedrørende den kommunale ungeindsats omfatter beskrivelse af kendt behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, herunder i form af specialpædagogisk støtte på baggrund af hidtidigt skoleforløb og hidtidig

pædagogisk-psykologisk vurdering, socialindsats og misbrugsindsats i den unges uddannelsesplan.

Det foreslås i *§ 2 j, stk. 5, nr. 5,* at »specialundervisning og anden« udgår.

Der er tale om en konsekvensrettelse som følge af de foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens §§ 4 a og 4 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, og den generelle oprydning i de begreber, der er anvendt til at beskrive den specialpædagogisk bistand. Den foreslåede ændring af terminologien har ikke indholdsmæssig betydning.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil samt i øvrigt til pkt. 1 og 2.1 i de almindelige bemærkninger.

Til § 7

Til nr. 1

Det følger af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. § 58, stk. 6, 2. pkt., at afgørelser om henvisning til eller afslag på specialundervisning dog efter bestemmelserne i lov om folkeskolen kan indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning.

Det foreslås i *§ 58, stk. 6, 2. pkt.,* at »specialundervisning« ændres til »specialpædagogisk bistand«.

Der er tale om konsekvensrettelser som følge af de foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens §§ 4 a og 4 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, og den generelle oprydning i de begreber, der er anvendt til at beskrive den specialpædagogisk bistand. Den foreslåede ændring af terminologien har ikke indholdsmæssig betydning i de berørte bestemmelser.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil samt i øvrigt til pkt. 1 og 2.1 i de almindelige bemærkninger.

Til § x

Ifølge § 1, stk. 2, nr. 4, i lov om afgift af lønsum m.v. (herefter lønsumsafgiftsloven) omfatter pligten til at betale lønsumsafgift efter § 1, stk. 1, 1. pkt., ikke virksomhedens aktiviteter vedrørende specialundervisning i et dagbehandlingstilbud eller et anbringelsessted i henhold til folkeskolelovens § 22, stk. 5.

Det følger af folkeskolelovens § 22, stk. 5, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen kan henvise elever til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i et behandlings- og specialundervisningstilbud eller i specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem, jf. § 20, stk. 5, som er beliggende i kommunen eller i anden kommune efter forudgående aftale med vedkommende kommune.

Det foreslås, at lønsumsafgiftslovens *§ 1, stk. 2, nr. 4,* nyaffattes således »4) specialpædagogisk bistand i et behandlings- og specialundervisningstilbud eller i specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem i henhold til § 22, stk. 5, i lov folkeskolen,«.

Det vil medføre, at den specialpædagogiske bistand nævnt i nr. 4, ikke er omfattet af pligten til at betale lønsumsafgift efter lønsumsafgiftsloven § 1, stk. 1, 1. pkt.

Den foreslåede ændring skal ses i sammenhæng med lov nr. 1544 af 12. december 2023, hvor folkeskolelovens § 22, stk. 5, blev nyaffattet. Nyaffattelsen af § 22, stk. 5, indebar bl.a., at betegnelsen dagbehandlings-tilbud blev ændret til behandlings- og specialundervisningstilbud for børn og unge, og at betegnelsen anbringelsessted blev ændret til børne- og ungehjem. Ved en fejl blev lønsumsafgiftslovens § 1, stk. nr. 4, ikke samtidig konsekvensændret.

Den foreslåede ændring medfører en sproglig ensretning af lønsumsafgiftslovens § 1, stk. 2, nr. 4, og folkeskolelovens § 22, stk. 5. Der er ikke tilsigtet ændringer i, hvilke aktiviteter der er fritaget for afgift efter lønsumsafgiftslovens § 1, stk. 2, nr. 4. Der er alene tale om en konsekvensrettelse som følge lov nr. 1544 af 12. december 2023, hvor folkeskolelovens § 22, stk. 5, blev nyaffattet.

Til § 8

Det foreslås i *stk. 1,* at loven skal træde i kraft den 1. juni 2027, jf. dog stk. 2.

Det foreslåede vil indebære, at lovforslagets § 1, nr. 22 og 24, om henholdsvis kommunalbestyrelsens beslutning om skolestrukturen, jf. folkeskolelovens § 40, stk. 2, nr. 2, 1. pkt., og skolebestyrelsens fastsættelse af principper for skolens virksomhed, jf. folkeskolelovens § 44, stk. 2, nr. 1, træder i kraft den 1. juni 2027.

Dermed vil kommunalbestyrelser og skolebestyrelser kunne træffe de nødvendige beslutninger om tilrettelæggelsen af den forstærkede undervisning i kommunen, inden de øvrige bestemmelsers ikrafttræden.

Det foreslås i *stk. 2,* at lovens § 1, nr. 1-21, 23 og 25-31, og §§ 2-7 træder i kraft den 1. august 2027.

Det foreslåede vil indebære, at de foreslåede bestemmelser om indholdet af den nye ordning af fraværsundervisningen og den tidlige og forebyggende indsats samt den specialpædagogiske bistand i den almindelige undervisning vil træde i kraft den 1. august 2027, og således finde anvendelse fra og med skoleåret 2027/28. Der er dog fastsat overgangsordninger for den nye ordning af den specialpædagogiske bistand i den almindelige undervisning, jf. hertil den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 9.

Herved sikres en rimelig tid fra reglerne vedtages til de træder i kraft, så kommunerne har mulighed for at træffe de nødvendige beslutninger og tilrettelægge interne procedurer med henblik på at kunne implementere loven, når den træder i kraft.

Det bemærkes, at lov om folkeskolen, lov om kommunale internationale grundskoler, lov om friskoler og private grundskoler og lov om efterskoler og frie fagskoler, ikke gælder for Færøerne og Grønland og heller ikke kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland. Dette lovforslag skal således heller ikke gælde for Færøerne og i Grønland eller kunne sættes i kraft for Færøerne og Grønland.

Til § 9

Det foreslås i *stk. 1,* at § 3, stk. 2, og 12, stk. 2, i lov om folkeskolen, som affattet ved lovens § 1, nr. 1, 2 og 5-6, indtil den 1. august 2028 ikke finder anvendelse ved henvisning af elever, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, til specialpædagogisk bistand i den almindelige klasse, medmindre kommunalbestyrelsen efter bestemmelsen i § 40, stk. 2, nr. 2, 1. pkt., i lov om folkeskolen, som affattet ved lovens § 1, nr. 22, har truffet beslutning om, hvorvidt skolestrukturen på tidspunktet for henvisningens start skal omfatte forstærket undervisning, jf. § 4 b, i lov om folkeskolen, som affattet ved lovens § 1, nr. 3. For sådanne elever finder de hidtil gældende regler i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 870 af 29. september 2026, og regler udstedt i medfør heraf, anvendelse, dog således, at henvisning sker efter fremgangsmåden i § 4 b, stk. 3 og 4, i lov om folkeskolen, som affattet ved lovens § 1, nr. 3.

Det foreslåede vil medføre, at de gældende regler om henvisning af elever til støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt i den almindelige undervisning vil fortsætte med at finde anvendelse i skoleåret 2027/28, indtil kommunalbestyrelsen har haft mulighed for at tage stilling til, om kommunen ønsker at benytte forstærket undervisning, og en sådan beslutning kan finde anvendelse. Overgangsordningen vil finde anvendelse på både første henvisning og revisitation af elever.

Selve afgørelsen om henvisning eller revisitation vil dog skulle træffes efter fremgangsmåden i § 4 b, stk. 3 og 4, som affattet ved lovens § 1, nr. 3. Afgørelsen vil således ikke skulle træffes efter indhentet pædagogisk-psykologisk vurdering, som fastsat i specialundervisningsbekendtgørelsen, men på baggrund af en støtteplan med indhentet pædagogisk-psykologisk rådgivning. Der henvises til de foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens § 4 b, stk. 3-4, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

Det vil både være en betingelse for, at overgangsordningen ikke længere finder anvendelse, at kommunalbestyrelsen har truffet beslutning om, hvorvidt kommunen vil benytte forstærket undervisning, og at denne beslutning er implementeret i skolestrukturen, således at elever kan henvises hertil på det ønskede tidspunkt. Overgangsordningen vil således fortsat finde anvendelse i perioden mellem kommunalbestyrelsens beslutning og dens gennemførelse.

Overgangsordningen vil dog alene finde anvendelse i skoleåret 2027/28. Hvis kommunalbestyrelsen ikke har taget stilling til anvendelse af forstærket undervisning inden den 1. august 2028, vil overgangsordningen således ikke længere finde anvendelse.

Etableringen af overgangsordningen skyldes, at de muligheder for fravigelse af folkeskolelovens almindelige regler i den almindelige undervisning, som i dag kræver henvisning til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskolelovens § 3, stk. 2, 3. pkt., efter de foreslåede regler i folkeskolelovens § 4 b, stk. 2, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, fremover vil kræve henvisning til forstærket undervisning.

Kommunalbestyrelsen skal derfor kunne nå at træffe beslutning om, hvordan denne elevgruppe fremover skal placeres. Da forstærket undervisning kun vil kunne gives i enten klasser eller på hold, der oprettes som led i den kommunale skolestruktur, vil kommunalbestyrelsens beslutning om

skolestrukturen på dette område, jf. folkeskolelovens § 40, stk. 2, nr. 2, skulle træffes, før der kan henvises elever hertil. En sådan beslutning træffes normalt for et helt skoleår ad gangen, men kan – særligt for så vidt angår hold med forstærket undervisning eller hvis kommunen allerede har tilbud, der svarer til forstærket undervisning – træffes på et hvilket som helst tidspunkt.

Beslutningen vil imidlertid også kunne indebære nedlæggelser af skoler, hvorfor det er nødvendigt at sikre, at kommunalbestyrelserne vil kunne træffe sådanne beslutninger inden for de lovbestemte frister herfor. De nærmere frister fremgår af bekendtgørelse nr. 700 af 23. juni 2014 om proceduren ved nedlæggelse af en folkeskole og indebærer, at høring i forbindelse med en sådan beslutning bør være iværksat senest i begyndelsen af december i året før skoleårets start.

Det vil derfor ikke være tidsmæssigt muligt for en kommunalbestyrelse at træffe en beslutning om nedlæggelse af en skole i forbindelse med etablering af forstærket undervisning, som kan finde anvendelse for skoleåret 2027/28, og dermed fra det tidspunkt, hvor lovforslaget foreslås at træde i kraft, jf. hertil lovforslagets § 8.

Det foreslås i *stk. 2,* at § 3, stk. 2, og § 12, stk. 2, i lov om folkeskolen, som affattet ved lovens § 1, nr. 1, 2 og 5-6, endvidere ikke finder anvendelse for elever, der den 1. august 2027 eller efter stk. 1 er henvist til støtte efter § 3, stk. 2, 3. pkt., i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 870 af 29. september 2026, hvis der ikke efter den 1. august 2027 eller efter tidspunktet for beslutningen efter stk. 1 er taget stilling til, om den specialpædagogiske bistand til den pågældende elev skal fortsætte, ændres eller ophøre. For sådanne elever finder de hidtil gældende regler i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 870 af 29. september 2026, og regler udstedt i medfør heraf, anvendelse.

Det foreslåede vil medføre, at elever, der er henvist til støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt efter de hidtil gældende regler, herunder med henvisning til den foreslåede overgangsordning i stk. 1, vil kunne fortsætte med at modtage denne specialpædagogisk bistand indtil det tidspunkt, hvor eleven efter de hidtil gældende regler skulle revisiteres hertil.

Det følger således af § 7, stk. 1, 2. pkt., i specialundervisningsbekendtgørelsen, at der mindst én gang om året skal tages stilling til, om den

specialpædagogiske bistand til den pågældende elev skal fortsætte, ændres eller ophøre.

Selve revisitationen vil dog skulle foretages efter de foreslåede regler i lovforslagets § 1.

Denne overgangsordning vil således give en overgangsperiode på ét år, hvor en almindelig folkeskole både kan have elever, der er visiteret til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i mindst 9 undervisningstimer ugentlig på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering efter de hidtil gældende regler, og elever, der får tilpasset læringsmiljøet, modtager forstærket undervisning eller har en særlig ordning af den specialpædagogiske bistand på baggrund af en støtteplan, hvor pædagogisk-psykologisk rådgivning har været inddraget tidligere i elevens udvikling.

På den måde vil skolelederne – og, hvis elever skal overføres til forstærket undervisning, kommunalbestyrelserne – ikke være forpligtet til at foretage revurderingen af samtlige elever, der er visiteret til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, mellem på den ene side lovens ikrafttræden og udløbet af overgangsordningen i stk. 1 og på den anden side skolestart 1-2 uger senere, men vil kunne sprede opgaven med at overføre eleverne til den nye ordning ud over året og sikre, at der træffes beslutning for eleven på det tidspunkt, hvor eleven alligevel som minimum skulle revisiteres.

For kommuner, hvor den foreslåede overgangsordning i stk. 1 finder anvendelse, vil den foreslåede overgangsordning i stk. 2 således indebære, at elever kan være henvist til støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt i den almindelige undervisning frem til slutningen af skoleåret 2028/29, hvis eleven med henvisning til overgangsordningen i stk. 1 senest blev revisiteret efter de hidtil gældende regler i slutningen af skoleåret 2027/28.

Det foreslåede vil således indebære, at de sidste elever vil være overgået til den nye ordning i den almindelige undervisning ved udgangen af skoleåret 2028/29.

Det foreslås i *stk. 3,* at § 4 b, stk. 2, nr. 2-4, i lov om folkeskolen, som affattet ved lovens § 1, nr. 3, finder tilsvarende anvendelse for elever, der er henvist til specialpædagogisk bistand efter stk. 1 og 2.

Det foreslåede vil indebære, at afgørelser om fravigelse af folkeskolens almindelige ordning for elever, der er henvist til støtte i mindst 9

undervisningstimer ugentligt, jf. folkeskolelovens § 3, stk. 2, 3. pkt., efter de to overgangsordninger, vil skulle træffes efter fremgangsmåderne i de foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens § 4 b, stk. 2, nr. 2-4, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, i stedet for de fremgangsmåder, der følger af specialundervisningsbekendtgørelsen.

Beslutning om fritagelse for fag og om ikke at give karakterer træffes således på samme grundlag som hidtil, mens beslutning om nedsat undervisningstid vil kunne træffes på grundlag af både en lægeerklæring og andre lignende erklæringer. Der henvises til de foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens § 4 b, stk. 2, nr. 2-4, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil. Det vil derimod ikke være muligt at benytte adgangen til at fritage for fag i op til 3 måneder uden en pædagogisk-psykologisk vurdering, jf. den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 4 b, stk. 2, nr. 1, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3.

Det foreslås i *stk. 4*, at elever, der modtager sygeundervisning efter de hidtil gældende regler i § 23 i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 870 af 29. september 2026, og som fortsat er sygefraværende den 1. august 2027, tilbydes fra og med den 1. august 2027 fraværsundervisning efter § 23 i lov om folkeskolen, som affattet ved lovens § 1, nr. 16.

Det foreslåede vil indebære, at elever, der modtager sygeundervisning, og som fortsat er sygefraværende den 1. august 2027, automatisk overgår til at være i tilbud om fraværsundervisning efter § 23, som affattet ved lovforslaget § 1, nr. 16, fra og med lovens ikrafttræden.

Dette vil gælde, uanset at skolegangen først genoptages efter sommerferien på dagen, der er første skoledag efter sommerferien efter den lokalt fastlagte ferieplan.

Forpligtelserne ved fraværsundervisning vil samlet set ikke være mere forpligtende end de hidtil gældende regler om sygeundervisning. Skolelederen vil derefter skulle tilpasse tilbuddet i fornødent omfang til de nye regler om fraværsundervisning.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering	*Lovforslaget*
	§ 1 I lov om folkeskolen jf. lovbekendtgørelse nr. 870 af 29. september 2026, som ændret ved lov nr. § 1 i lov nr. 1659 af 30. december 2024, foretages følgende ændringer:
	1. Overalt i loven udgår »specialundervisning og anden«.
§ 3. ---	
Stk. 2. Børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, gives specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i specialklasser og specialskoler. Undervisning som nævnt i 1. pkt. kan også gives i behandlings- og specialundervisningstilbud efter § 20, stk. 5, eller specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem efter § 20, stk. 5. Der gives desuden specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, jf. § 16, stk. 4.	**2.** *§ 3, stk. 2, 3. pkt., § 3 a* og *§ 3 b, stk. 4, 3. pkt.,* ophæves.
Stk. 3.-9. ---	
§ 3 a. Børn, der har brug for støtte, og som ikke alene kan	**2.** *§ 3, stk. 2, 3. pkt., § 3 a* og *§ 3 b, stk. 4, 3. pkt.,* ophæves.

understøttes ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse, skal tilbydes supplerende undervisning eller anden faglig støtte i henhold til § 5, stk. 5. Hvis der er behov herfor, skal der gives personlig assistance, der kan hjælpe barnet til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen. Støtte efter 1. pkt. kan gives individuelt til den enkelte elev med behov herfor og gennem fællesskabsrettede aktiviteter i klassen.	
§ 3 b. ---	
Stk. 2-3. ---	
Stk. 4. Til elever i grundskolen med læsevanskeligheder, der kan skyldes ordblindhed, skal skolens leder tilbyde, at der foretages en ordblindetest med henblik på at afdække elevens læsevanskeligheder. Tilbuddet gives fra den 1. marts på 3. klassetrin efter samråd med eleven og forældrene, jf. § 54. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.	**2.** *§ 3, stk. 2, 3. pkt., § 3 a* og *§ 3 b, stk. 4, 3. pkt.,* ophæves.
Stk. 5. ---	
	3. Efter § 4 indsættes: »**§ 4 a.** Skolens leder sikrer, at der løbende arbejdes med tidlige og forebyggende indsatser, og at der heri bruges undervisningsdifferentiering efter § 18, stk. 1, og eventuel holddannelse efter § 25 a, stk. 1-5, så alle

	elever udvikler sig fagligt og alsidigt, herunder socialt, og trives i skolens faglige og sociale fællesskaber, jf. § 18, stk. 2. *Stk. 2.* Skolens leder iværksætter den nødvendige indsats i læringsmiljøet og for eleven, jf. dog § 4 b, når en elev ikke udvikler sig tilstrækkeligt fagligt og alsidigt, herunder socialt, eller ikke trives i skolens faglige og sociale fællesskaber, jf. stk. 1. I indsatsen kan der udover undervisningsdifferentiering og holddannelse, jf. stk. 1, indgå supplerende undervisning efter § 5, stk. 5, og specialpædagogisk bistand. Der gives personlig assistance, hvis eleven har behov for hjælp til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen. *Stk. 3.* Skolens leder udarbejder efter samråd med eleven og forældrene en støtteplan med den indsats, der igangsættes, jf. stk. 2, når det er nødvendigt for at sikre elevens udvikling og trivsel. Skolens leder træffer endvidere afgørelse om udarbejdelse af en støtteplan efter 1. pkt. efter anmodning fra forældrene. Der følges op på støtteplanen efter samråd med eleven og forældrene mindst hver tredje måned. 1.-3. pkt. finder ikke anvendelse, hvis eleven er henvist til specialpædagogisk bistand efter § 3, stk. 2, og § 21.

	Stk. 4. Skolens leder indhenter løbende pædagogisk-psykologisk rådgivning til skolens arbejde med at etablere og vedligeholde læringsmiljøer, jf. stk. 1, der forebygger, at elever ikke udvikler sig tilstrækkeligt fagligt og alsidigt, herunder socialt, eller ikke trives i skolens faglige og sociale fællesskaber, jf. stk. 2. Skolens leder indhenter pædagogisk-psykologisk rådgivning ved udarbejdelse af og opfølgning på en støtteplan, jf. stk. 3, medmindre der ikke er behov herfor. Forældrene har én gang i børnehaveklassen til og med 3. klassetrin, én gang på 4.-6. klassetrin og én gang på 7.-9. klassetrin krav på, at skolens leder efter anmodning indhenter pædagogisk-psykologisk rådgivning ved udarbejdelse af eller opfølgning på en støtteplan, jf. stk. 3. *Stk. 5.* Undervisningsministeren kan fastsætte regler om proceduren, herunder frister, ved iværksættelse af den nødvendige indsats i læringsmiljøet og for eleven, ved udarbejdelse af støtteplaner og indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning hertil samt ved forældrenes indgivelse af anmodning om afgørelse om støtteplan og indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning. **§ 4 b.** Har kommunalbestyrelsen besluttet at oprette

	forstærket undervisning, jf. § 40, stk. 2, nr. 2, kan kommunalbestyrelsen efter samråd med eleven og med forældrenes samtykke beslutte, at en elev henvises til en klasse, hvor eleven undervises på et hold med forstærket undervisning, jf. § 25 a, stk. 6, eller til en klasse med forstærket undervisning, hvis elevens behov ikke i fornødent omfang kan imødekommes gennem en indsats i læringsmiljøet og for eleven, jf. § 4 a. Kommunalbestyrelsen træffer endvidere efter anmodning fra forældrene afgørelse om henvisning af eleven til forstærket undervisning efter 1. pkt. *Stk. 2.* Skolens leder kan undtagelsesvist fravige folkeskolens almindelige ordning for en elev, der er henvist til forstærket undervisning efter stk. 1, i følgende tilfælde: 1) Skolens leder kan i samråd med eleven og med forældrenes samtykke for en periode på højst tre måneder beslutte, at eleven af pædagogiske grunde ikke undervises i et fag, dog bortset fra dansk og matematik. 2) Skolens leder kan i samråd med eleven og med forældrenes samtykke beslutte, at

	hvis eleven har så usædvanligt store vanskeligheder i et fag, at det ikke er hensigtsmæssigt at undervise eleven i faget i længere tid, end det er muligt efter nr. 1, kan denne fritages for undervisning i dette fag, dog bortset fra dansk og matematik. 3) Skolens leder kan i samråd med eleven og med forældrenes samtykke nedsætte undervisningstiden for eleven, hvis elevens helbred ifølge lægeerklæring eller tilsvarende erklæring ikke tillader gennemførelse af fuld undervisning. 4) Skolens leder kan med elevens og forældrenes samtykke give eleven en skriftlig udtalelse om elevens standpunkt i stedet for karakterer, jf. § 13, stk. 3. *Stk. 3.* Skolens leder skal efter samråd med eleven og forældrene udarbejde en støtteplan efter § 4 a, stk. 3, forud for beslutning om, at en elev undervises på et hold eller i en klasse med forstærket undervisning, jf. stk. 1.

	Stk. 4. Skolens leder indhenter pædagogisk-psykologisk rådgivning ved udarbejdelse af en støtteplan, jf. stk. 3. Skolens leder indhenter en pædagogisk-psykologisk vurdering forud for afgørelse om at fritage eleven for undervisning i fag i længere tid end tre måneder, jf. stk. 2, nr. 2. *Stk. 5.* Undervisningsministeren kan fastsætte regler om proceduren, herunder frister, ved henvisning til forstærket undervisning, samt om indhentning af pædagogisk-psykologisk vurdering efter stk. 4, 2. pkt.«
§ 5. ---	
Stk. 2.-4. ---	
Stk. 5. Der gives i fornødent omfang supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, der har skiftet skole, eller som har været uden undervisning i længere tid. Der skal i fornødent omfang gives supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, som af anden grund har behov for støtte. Skolens leder kan for en elev, der modtager supplerende undervisning eller anden faglig støtte efter 1. og 2. pkt., efter samråd med elevens forældre fravige undervisningstiden i § 14 b, stk. 2, 1. pkt., hvis det er til elevens bedste.	**4.** I *§ 5, stk. 5, 1., 2.* og *3. pkt.,* udgår »eller anden faglig støtte«.
Stk. 6.-7. ---	
§ 12. ---	

Stk. 2. Henvisning til specialundervisning, som ikke er af foreløbig karakter, sker efter pædagogisk-psykologisk rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.	**5.** I *§ 12, stk. 2, 1. pkt.,* ændres »specialundervisning« til: »specialpædagogisk bistand, jf. § 3, stk. 2«. **6.** *§ 12, stk. 2, 2. pkt.,* affattes således: »Beslutning om fortsættelse eller ændring af specialpædagogisk bistand efter § 3, stk. 2, 1. pkt., og § 21 kan træffes uden indhentning af fornyet pædagogisk-psykologisk rådgivning, medmindre eleven skal skifte til et andet undervisningstilbud.«
Stk. 3. Ønsker forældre, at deres barn optages i en skole beliggende i en anden kommune end bopælskommunen, jf. § 36, stk. 3, foretages henvisningen til specialundervisning, jf. stk. 2, efter pædagogisk-psykologisk rådgivning i bopælskommunen. Skolekommunen kan ikke foretage henvisning til et mere vidtgående specialundervisningstilbud end det tilbud, som bopælskommunen har henvist barnet til. Afgørelsen af, om tilbuddet er mere vidtgående, træffes af bopælskommunen.	**7.** I *§ 12, stk. 3, 1. pkt., § 19 g, 1. pkt., § 20, stk. 3, 1. pkt., § 22, stk. 2, 1. pkt., § 40, stk. 2, nr. 5, § 44, stk. 2, nr. 1, § 51, stk. 3, 1. pkt.,* og *§ 51, stk. 9, 1. pkt.,* ændres »specialundervisning« til: »specialpædagogisk bistand«. **8.** I *§ 12, stk. 3,* indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum: »Ønsker forældre, hvis barn er henvist til forstærket undervisning, jf. § 4 b, at deres barn optages i en skole beliggende i en anden kommune end bopælskommunen, jf. § 36, stk. 3, som giver forstærket undervisning, foretages henvisning til forstærket undervisning, jf. § 4 b, stk. 1, på grundlag af en støtteplan, jf. § 4 b, stk. 3 og 4, udarbejdet af elevens hidtidige skole.«
Stk. 4. ---	
§ 13. ---	
Stk. 2.-5. ---	

Stk. 6. Skolens leder udfærdiger et bevis for hver elev, der går ud af skolen efter 7., 8. eller 9. klassetrin. Beviset skal indeholde oplysning om, hvilken undervisning eleven har deltaget i, og om de senest givne standpunktskarakterer. Beviset skal tillige indeholde oplysning om bedømmelse i forbindelse med prøverne, jf. § 14, stk. 1-3 og 7.	**9.** I *§ 13, stk. 6,* indsættes efter 2. pkt. som nyt punktum: »Beviset skal endvidere indeholde eventuelle udtalelser, jf. § 4 b, stk. 2, nr. 4.«
Stk. 7. ---	
§ 13 b. ---	
Stk. 2.-3. ---	
Stk. 4. For elever i børnehaveklassen og på 1.-9. klassetrin med udfordringer i skolen skal meddelelsesbogen ud over de i stk. 1-3 nævnte oplysninger indeholde oplysninger om de indsatser og den opfølgning, skolen har iværksat for at imødekomme elevernes udfordringer.	**10.** I *§ 13 b, stk. 4,* indsættes som *2. pkt.:* »1. pkt. finder alene anvendelse for elever henvist til specialpædagogisk bistand efter § 3, stk. 2, eller § 21.«
Stk. 5. ---	
§ 19 g. Betegnelsen 10. klasse må kun anvendes i andre skoleformer end folkeskolen, hvis undervisningen står mål med den obligatoriske undervisning i folkeskolens 10. klasse, jf. § 19 c, stk. 2, 3, 5 og 6, jf. dog § 19 i, stk. 1, om specialundervisning, og hvis skolen tilbyder de dertil knyttede prøver, jf. § 19 f, stk. 1. § 19 c, stk. 4, finder tilsvarende anvendelse for disse skoler. For	**7.** I *§ 12, stk. 3, 1. pkt., § 19 g, 1. pkt., § 20, stk. 3, 1. pkt., § 22, stk. 2, 1. pkt., § 40, stk. 2, nr. 5, § 44, stk. 2, nr. 1, § 51, stk. 3, 1. pkt.,* og *§ 51, stk. 9, 1. pkt.,* ændres »specialundervisning« til: »specialpædagogisk bistand«.

eud10, jf. § 19 j, gælder bestemmelsen i § 22, stk. 10.	
§ 19 i. § 3, stk. 2-6, 8 og 9, og §§ 3 a og 3 b gælder tilsvarende for undervisningen i 10. klasse. I forbindelse med fastsættelse af regler i medfør af § 3, stk. 3, kan undervisningsministeren fravige § 19 c, stk. 2, 4 og 5, samt § 19 d.	**11.** I *§ 19 i, stk. 1, 1. pkt.,* ændres »§§ 3 a og 3 b« til: »§ 3 b og § 4 a, stk. 2,«. **12.** I *§ 19 i, stk. 1,* indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum: »Der gives desuden specialpædagogisk bistand, jf. § 3, stk. 2, til unge, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, jf. § 16, stk. 4.«
Stk. 2.-4. ---	
§ 20. ---	
Stk. 2. ---	
Stk. 3. Det påhviler regionsrådet at drive lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud for børn og unge under 18 år, som vedkommende kommunalbestyrelse har henvist til specialundervisning ved regionsrådets foranstaltning, jf. § 21, stk. 1 og 2. Det samme gælder for børn, der henvises til specialpædagogisk bistand ved regionens undervisningstilbud, og som endnu ikke har påbegyndt skolegangen. Specialundervisning kan indrettes i kostskoleform.	**7.** I *§ 12, stk. 3, 1. pkt., § 19 g, 1. pkt., § 20, stk. 3, 1. pkt., § 22, stk. 2, 1. pkt., § 40, stk. 2, nr. 5, § 44, stk. 2, nr. 1, § 51, stk. 3, 1. pkt.,* og *§ 51, stk. 9, 1. pkt.,* ændres »specialundervisning« til: »specialpædagogisk bistand«. **13.** I *§ 20, stk. 3, 3. pkt.,* ændres »Specialundervisning« til: »Specialpædagogisk bistand«.
Stk. 4. ---	
Stk. 5. Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand kan gives i behandlings- og specialundervisningstilbud, der er godkendt efter lov	**14.** I *§ 20, stk. 5, 1.* og *2. pkt.*, ændres »Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand« til: »Specialpædagogisk bistand«.

om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge. Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand kan endvidere gives i specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem, der er godkendt efter lov om socialtilsyn. Bestemmelserne i kapitel 6 bortset fra § 40, stk. 1 og 6, finder ikke anvendelse på de tilbud, der er nævnt i 1. og 2. pkt.	
Stk. 6.-8. ---	
§ 20 a. Eleven kan i fortsættelse af undervisningen efter denne lov anvende et it-hjælpemiddel, der er tilbudt eleven efter § 3, stk. 2, § 3 a eller § 3 b, ved fortsat skolegang eller uddannelse på den nye uddannelsesinstitution, indtil der på den nye skole eller nye uddannelse ydes tilbud om den fornødne støtte i form af tilbud om hjælpemidler efter bestemmelserne i den lovgivning, der gælder for den pågældende skoleform eller uddannelse. *Stk. 2.* Kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning om, at en elev kan anvende et andet hjælpemiddel, der er bevilget efter § 3, stk. 2, § 3 a eller § 3 b, ved fortsat skolegang eller uddannelse på den nye skole eller nye uddannelse, indtil der på den nye skole eller nye uddannelse ydes tilbud om den fornødne støtte i form af tilbud om	**15.** I *§ 20 a, stk. 1* og *2,* ændres »§ 3 a eller § 3 b« til: »§ 3 b eller § 4 a, stk. 2«.

hjælpemidler efter bestemmelserne i den lovgivning, der gælder for den pågældende skoleform eller uddannelse.	
Stk. 3. ---	
§ 22. ---	
Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan efter indstilling fra regionsrådet beslutte, at en elev efter overenskomst mellem regionsrådene henvises til specialundervisning, jf. § 20, stk. 3, i en anden regions undervisningstilbud. 1. pkt. gælder tilsvarende for de af Borgerrepræsentationen drevne landsdelsdækkende undervisningstilbud i Københavns Kommune.	**7.** I *§ 12, stk. 3, 1. pkt., § 19 g, 1. pkt., § 20, stk. 3, 1. pkt., § 22, stk. 2, 1. pkt., § 40, stk. 2, nr. 5, § 44, stk. 2, nr. 1, § 51, stk. 3, 1. pkt.,* og *§ 51, stk. 9, 1. pkt.,* ændres »specialundervisning« til: »specialpædagogisk bistand«.
Stk. 3.-12. ---	
§ 23. Elever, der gennem længere tid på grund af smittefare eller af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises i skolen, undervises i deres hjem eller på den institution, hvor de opholder sig. *Stk. 2.* Det påhviler kommunalbestyrelsen at indrette undervisning efter stk. 1 på de i kommunen beliggende sygehuse, hospitaler og andre institutioner, som modtager børn i alderen 6 -18 år, medmindre der på anden måde sørges for børnenes undervisning. Institutionen skal stille egnede lokaler til rådighed.	**16.** *§ 23* affattes således: »**§ 23.** Elever, der har 15 dages sygefravær eller ulovligt fravær i et kvartal, skal tilbydes fraværsundervisning. Skolens leder skal sikre, at fraværsundervisningen planlægges og tilrettelægges efter samråd med eleven og forældrene med henblik på både at fastholde elevens skoletilknytning og kompensere fagligt for den manglende undervisning i klassen. *Stk. 2.* For elever, der skal tilbydes fraværsundervisning, jf. stk. 1, og som ikke trives i skolens faglige og sociale fællesskaber, udarbejder skolens leder efter samråd med eleven og forældrene en støtteplan efter § 4 a,

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter regler om undervisning efter stk. 1 og 2.	stk. 3, med den indsats, der igangsættes for at sikre elevens tilbagevenden til undervisningen. Skolens leder indhenter pædagogisk-psykologisk rådgivning ved udarbejdelse af støtteplanen. 1. pkt. finder ikke anvendelse på undervisningen i 10. klasse eller hvis eleven er henvist til specialpædagogisk bistand efter § 3, stk. 2, eller § 21. *Stk. 3.* Fraværsundervisning efter stk. 1 gennemføres i elevens hjem, på den institution, hvor eleven opholder sig, eller på elevens skole. Fraværsundervisningen kan tilrettelægges som fjernundervisning, hvis det ud fra en pædagogisk vurdering er til gavn for den pågældende elev. Ved fjernundervisning omfattet af 2. pkt. kan § 16 c, stk. 3, fraviges. Fjernundervisning som nævnt i 2. pkt., hvor det undervisende personale og eleven er tilstede online på samme tid (onlineundervisning), kan i en kortere periode være fælles for elever fra flere skoler eller afdelinger af en skole i kommunen. *Stk. 4.* Det påhviler kommunalbestyrelsen at indrette fraværsundervisning, jf. stk. 1, på de i kommunen beliggende sygehuse, hospitaler og andre institutioner, hvor eleven opholder sig, medmindre der på anden måde sørges for børnenes og de unges undervisning.

	Institutionen skal stille egnede lokaler til rådighed. *Stk. 5.* Undervisningsministeren kan fastsætte regler om proceduren, herunder frister, ved tilbud om fraværsundervisning, samarbejdet med eleven og forældrene, udarbejdelse af støtteplanen og indhentning af pædagogisk-psykologisk rådgivning.«
§ 25 a. ---	
Stk. 2.-5. ---	
	17. I *§ 25 a* indsættes som *stk. 6:* *»Stk. 6.* Elever kan undervises på et hold med forstærket undervisning, jf. § 4 b, stk. 1, for deres klassetrin i op til halvdelen af den samlede undervisningstid.«
§ 26. ---	
Stk. 2.-5. ---	
Stk. 6. Bestemmelserne i stk. 1 omfatter ikke elever, som undervises i en anden skole end distriktsskolen, bortset fra elever, der er henvist til undervisning i henhold til § 5, stk. 6 og 7, og § 22. Bestemmelserne i stk. 1 omfatter også elever, der fortsætter skolegangen i en skole, hvortil eleven har været henvist i henhold til § 5, stk. 7. Elever, der ved optagelsen i en skole i en anden kommune end bopælskommunen, jf. § 36, stk. 3, er henvist til undervisning i henhold til § 5, stk. 7, er ikke omfattet af stk. 1.	**18.** I *§ 26, stk. 6, 1. pkt.,* indsættes efter »i henhold til«: »§ 4 b,«. **19.** I *§ 26, stk. 6, 2.* og *3. pkt.,* indsættes efter »i henhold til«: »§ 4 b, og«.
Stk. 7.-8. ---	

§ 36. ---	
Stk. 2. Til hver skole hører et skoledistrikt, der kan være større eller mindre for de enkelte klassetrin. Et barn optages i skolen i det distrikt, hvor det bor eller opholder sig, jf. dog stk. 3, § 3, stk. 2, § 5, stk. 7, § 9 a og § 22.	**20.** I *§ 36, stk. 2,* indsættes efter »§ 3, stk. 2,«: »§ 4 b,«.
Stk. 3.-6. ---	
§ 39. ---	
Stk. 2. ---	
Stk. 3. ---	**21.** I *§ 39* indsættes efter stk. 2 som nye stykker: *»Stk. 3.* Er en elev ulovligt fraværende, skal skolelederen straks kontakte forældrene med henblik på at afdække årsagen til fraværet, herunder elevens skoletilknytning, og i samarbejde med forældrene og eleven selv at bringe fraværet til ophør. *Stk. 4.* Har en elev 10 dages sygefravær eller ulovligt fravær i et kvartal, skal skolelederen kontakte forældrene med henblik på at afdække årsagen til fraværet, herunder elevens skoletilknytning, og i samarbejde med forældrene og eleven selv at bringe fraværet til ophør. Skolelederen kan skønne, at der ikke er behov for at tage kontakt til forældrene.« Stk. 3 bliver herefter stk. 5.
§ 40. ---	
Stk. 2. Kommunalbestyrelsen fastlægger mål og rammer for skolernes virksomhed. Beslutning om følgende træffes af	

kommunalbestyrelsen på et møde:	
1) ---	
2) Skolestrukturen, herunder antallet af skoler og hver enkelt skoles omfang med hensyn til klassetrin, specialundervisning og specialpædagogisk bistand efter § 3, stk. 2, og § 4, stk. 2, undervisning i fritiden efter § 3, stk. 6, og skolefritidsordning efter § 3, stk. 7. Beslutningerne træffes efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelserne ved de berørte skoler.	**22.** I *§ 40, stk. 2, nr. 2, 1. pkt.,* indsættes efter »klassetrin,«: »eventuel forstærket undervisning efter § 4 b,«. **23.** I *§ 40, stk. 2, nr. 2, 1. pkt.,* og *§ 49, stk. 1,* udgår »specialundervisning og«.
3)-4) ---	
5) Antallet af skoledage samt rammer for klassedannelsen, eventuel undervisning efter § 5, stk. 4, elevernes undervisningstimetal, skoledagens længde og specialundervisningen m.v.	**7.** I *§ 12, stk. 3, 1. pkt., § 19 g, 1. pkt., § 20, stk. 3, 1. pkt., § 22, stk. 2, 1. pkt., § 40, stk. 2, nr. 5, § 44, stk. 2, nr. 1, § 51, stk. 3, 1. pkt.,* og *§ 51, stk. 9, 1. pkt.,* ændres »specialundervisning« til: »specialpædagogisk bistand«.
6)-7) ---	
§ 44. ---	
Stk. 2. Skolebestyrelsen fastsætter principper for skolens virksomhed, herunder om	
1) undervisningens organisering, herunder elevernes undervisningstimetal på hvert klassetrin, skoledagens længde, undervisningstid og ressourcer efter §§ 16 a og 16 b, holddannelse, samarbejder efter § 3, stk. 4, 1. pkt., eventuel undervisning efter § 5, stk. 4, udbud af valgfag, specialundervisning	**7.** I *§ 12, stk. 3, 1. pkt., § 19 g, 1. pkt., § 20, stk. 3, 1. pkt., § 22, stk. 2, 1. pkt., § 40, stk. 2, nr. 5, § 44, stk. 2, nr. 1, § 51, stk. 3, 1. pkt.,* og *§ 51, stk. 9, 1. pkt.,* ændres »specialundervisning« til: »specialpædagogisk bistand«. **24.** I *§ 44, stk. 2, nr. 1,* indsættes efter »valgfag,«: »eventuel

på skolen og elevernes placering i klasser,	forstærket undervisning efter § 4 b,«.
2)-8) ---	
Stk. 3.-14. ---	
§ 45. ---	
Stk. 2. Skolelederen leder og fordeler arbejdet mellem skolens ansatte og træffer alle konkrete beslutninger vedrørende skolens elever. Lederens konkrete beslutninger vedrørende skolens elever inden for de mål og rammer og principper, som kommunalbestyrelsen henholdsvis skolebestyrelsen har fastsat, kan ikke behandles af kommunalbestyrelsen. 2. pkt. gælder ikke beslutninger truffet efter § 1 c i lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø.	**25.** I *§ 45, stk. 2,* indsættes efter 2. pkt. som nye punktummer: »2. pkt. gælder ikke skolelederens afgørelse om afslag på udarbejdelse af en støtteplan, jf. § 4 a, stk. 3, 2. og 3. pkt., hvis forældrene anmoder kommunalbestyrelsen om at fremme eller ændre skolelederens afgørelse inden 4 uger efter, at forældrene har fået meddelelse om afgørelsen, jf. § 54. Modtager kommunalbestyrelsen en henvendelse fra forældrene, jf. § 54, om manglende opfølgning på en støtteplan inden 4 uger fra udløbet af den lovbestemte frist for opfølgning, jf. § 4 a, stk. 3, 3. pkt., vurderer kommunalbestyrelsen, om der er grundlag for genoptagelse. De kommunale tilsynsmyndigheder fører ikke tilsyn med kommunalbestyrelsens konkrete afgørelser omfattet af 3. og 4. pkt.« **26.** *§ 45, stk. 2, 3. pkt.*, der bliver 6. pkt., indsættes efter »2. pkt. gælder«: »endvidere«.
Stk. 3.-6. ---	
§ 49. Alle udgifter til folkeskolens undervisning m.v., herunder specialundervisning og specialpædagogisk bistand i henhold til § 20, stk. 3,	**23.** I *§ 40, stk. 2, nr. 2, 1. pkt.,* og *§ 49, stk. 1,* udgår »specialundervisning og«.

sygeundervisning i henhold til § 23, stk. 2, og udgifter til befordring i henhold til § 26, stk. 3, påhviler kommunerne, for så vidt der ikke er lovhjemmel for, at udgifterne helt eller delvis påhviler staten eller andre.	**27.** I *§ 49, stk. 1,* ændres »sygeundervisning i henhold til § 23, stk. 2« til: »fraværsundervisning i henhold til § 23, stk. 4«.
Stk. 2. ---	
Kapitel 9 *Klage*	**28.** I *overskriften* til kapitel 9 tilføjes efter »Klage«: »m.v.«
§ 51. ---	
Stk. 2. ---	
Stk. 3. Afgørelser om henvisning eller afslag på henvisning til specialundervisning i henhold til § 21, stk. 1, samt afgørelse om at tilbagekalde en henvisning kan inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse af forældrene, jf. § 54, stk. 1, indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning, jf. § 51 a. Det samme gælder for afgørelser om henvisning, afslag på henvisning eller tilbagekaldelse af henvisning til specialskoler og specialklasser, jf. § 20, stk. 2.	**7.** I *§ 12, stk. 3, 1. pkt., § 19 g, 1. pkt., § 20, stk. 3, 1. pkt., § 22, stk. 2, 1. pkt., § 40, stk. 2, nr. 5, § 44, stk. 2, nr. 1, § 51, stk. 3, 1. pkt.,* og *§ 51, stk. 9, 1. pkt.,* ændres »specialundervisning« til: »specialpædagogisk bistand«.
Stk. 4. ---	
Stk. 5. Bestemmelsen i stk. 3, 1. pkt., og stk. 4 gælder tilsvarende for afgørelser vedrørende elever, hvis undervisning kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, jf. § 3, stk. 2, og § 16, stk. 4. Afgørelser om supplerende undervisning og anden faglig støtte, jf. § 5, stk.	**29.** *§ 51, stk. 5,* affattes således: *»Stk. 5.* Forældre, jf. § 54, kan underrette Klagenævnet for Specialundervisning, hvis hverken skolens leder eller kommunalbestyrelsen har foretaget eller truffet de foreskrevne sagsbehandlingsskridt eller afgørelser, jf. § 4 a, stk. 3, 2. og 3. pkt. og § 45, stk. 2, 3. og 4. pkt.

5, til elever i børnehaveklassen og i 1.-3. klasse, der har mindre end 18 undervisningstimer ugentligt, kan indbringes for klagenævnet, hvis elevens undervisning kun kan gennemføres med denne støtte i den overvejende del af undervisningstiden.	Klagenævnet beslutter, om der er tilstrækkelig anledning til at rejse en sag. Klagenævnet kan påbyde skolens leder eller kommunalbestyrelsen at foretage de fornødne sagsbehandlingsskridt eller at træffe de fornødne afgørelser. Klagenævnet kan fastsætte en frist for skolelederens eller kommunalbestyrelsens efterlevelse af klagenævnets påbud.«
Stk. 6.-8. ---	
Stk. 9. Kommunalbestyrelsens afgørelser om henvisning eller afslag på henvisning til specialundervisning i behandlings- og specialundervisningstilbud og specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem, jf. § 22, stk. 5, samt afgørelser om at tilbagekalde en henvisning kan inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse af forældrene, jf. § 54, stk. 1, indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning, jf. § 51 a. Det samme gælder kommunalbestyrelsens afgørelser om det nærmere indhold af specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i behandlings- og specialundervisningstilbud og specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem.	**7.** I *§ 12, stk. 3, 1. pkt., § 19 g, 1. pkt., § 20, stk. 3, 1. pkt., § 22, stk. 2, 1. pkt., § 40, stk. 2, nr. 5, § 44, stk. 2, nr. 1, § 51, stk. 3, 1. pkt.,* og *§ 51, stk. 9, 1. pkt.,* ændres »specialundervisning« til: »specialpædagogisk bistand«.
§ 54. Forældrenes rettigheder efter § 3 b, § 9, stk. 3 og 4, og §§ 9 a og 12-14, § 16 c, stk. 3, og §§ 19 d, 19 e, 19 f, 20, 22,	**30.** I *§ 54, stk. 1, 1. pkt., ændres* »§ 3 b« til: »§§ 3 b, 4 a, 4 b«, efter »22,« indsættes: »23,«, og

27, 33, 34, 36-38 og 51 og de i medfør af loven fastsatte regler tilkommer den eller de personer, som har forældremyndigheden over eleven, jf. dog stk. 3. Elever, der ikke er undergivet forældrenes myndighed, træffer selv afgørelse efter § 12, § 14, stk. 7, § 19 d, § 19 e, § 19 f, § 20, stk. 1 og 2, § 22, stk. 4, og § 27, stk. 1.	», 36-38« ændres til: » og 36-38, § 39, stk. 3, § 45, stk. 2, og §«.
Stk. 2.-3. ---	
	31. Efter § 54 a indsættes: **»§ 54 b.** Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed, inden der træffes beslutninger om elevens skolegang.«
	§ 2 I lov om kommunale internationale grundskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 587 af 15. juni 2026, foretages følgende ændringer:
§ 7. Kommunale internationale grundskoler skal	
1) give specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand,	**1.** I *§ 7, stk. 1, nr. 1,* udgår »specialundervisning og anden«.
2) tilbyde supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, der har brug for støtte, og som ikke kan understøttes alene ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse m.v.,	**2.** I *§ 7, stk. 1, nr. 2,* udgår »eller anden faglig støtte«.
3) ---	

4) give undervisning til elever, der gennem længere tid på grund af sygdom eller af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises i skolen.	**3.** I *§ 7, stk. 1, nr. 4,* ændres »give undervisning til elever, der gennem længere tid på grund af sygdom eller af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises i skolen« til: »tilbyde fraværsundervisning til elever, der har 15 dages sygefravær eller ulovligt fravær i et kvartal«.
Stk. 2. Folkeskolelovens § 3, stk. 2, og § 12, stk. 2, om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, folkeskolelovens § 3 a og § 5, stk. 5, om supplerende undervisning eller anden faglig støtte, folkeskolelovens § 3 a om personlig assistance, der kan hjælpe eleven til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen, og folkeskolelovens § 23, stk. 1, om sygeundervisning gælder tilsvarende for kommunale internationale grundskoler.	**4.** I *§ 7, stk. 2,* indsættes efter »folkeskolelovens § 3, stk. 2,«: »§ 4 a, § 4 b«, »§ 3 a« ændres to steder til »§ 4 a, stk. 2,«, »specialundervisning og anden« samt »eller anden faglig støtte« udgår, og »§ 23, stk. 1, om sygeundervisning« ændres til: »§ 23 om fraværsundervisning«.
Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan henvise elever til folkeskolen, hvis kommunalbestyrelsen finder, at elevens behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand falder uden for de rammer, som kommunalbestyrelsen har fastsat i henhold til § 1, stk. 2. Henvisningen sker efter pædagogisk-psykologisk rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende	**5.** I *§ 7, stk. 3, 1. pkt.,* udgår »specialundervisning og anden«.

vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.	
Stk. 4.-5. ---	
	§ 3 I lov om friskoler og private grundskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 700 af 13. august 2026, som ændret ved § 1 i lov nr. 397 af 2. maj 2018 og i lov nr. 563 af 7. maj 2019, foretages følgende ændringer:
§ 3. En fri grundskole skal efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren,	
1) give specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til elever i medfør af § 3, stk. 2, 3. pkt., i lov om folkeskolen, jf. dog stk. 2,	**1.** I *§ 3, stk. 1, nr. 1,* ændres »i medfør af § 3, stk. 2, 3. pkt., i lov om folkeskolen,« til: »hvis undervisning kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt,«.
2) tilbyde supplerende undervisning eller anden faglig støtte til en elev, der har brug for støtte, og som ikke kan understøttes alene ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse, med henblik på elevens inklusion i den almindelige undervisning, jf. § 3 a, 1. og 3. pkt., i lov om folkeskolen,	**2.** I *§ 3, stk. 1, nr. 2,* ændres »til en elev« til: »individuelt til den enkelte elev«, efter »holddannelse,« indsættes: »og gennem fællesskabsrettede aktiviteter i klassen«, og »jf. § 3 a, 1. og 3. pkt., i lov om folkeskolen« udgår.
3) yde personlig assistance, der kan hjælpe en elev til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen, hvis der er behov herfor, jf. § 3 a, 2. pkt., i lov om folkeskolen, og	**3.** I *§ 3, stk. 1, nr. 3,* udgår »jf. § 3 a, 2. pkt., i lov om folkeskolen,«.

4) ---	
Stk. 2. Skolen kan henvise elever til specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand på en anden fri grundskole eller i folkeskolen.	**4.** I *§ 3, stk. 2,* ændres »til specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand på« til »omfattet af § 3, stk. 1, nr. 1, til«, og »i folkeskolen« ændres til: »til undervisning i folkeskolen, der kan imødekomme elevens behov«.
Stk. 3. ---	
Stk. 4. Skolekommunen skal yde vederlagsfri pædagogisk-psykologisk rådgivning.	**5.** I *§ 3, stk. 4,* indsættes efter »rådgivning«: », herunder udtalelse om støttebehov til brug for tilskud efter § 11 b, stk. 2«.
Stk. 5. ---	
§ 3 a. Eleven kan i fortsættelse af undervisningen efter denne lov anvende et it-hjælpemiddel, der er tilbudt eleven efter § 3, stk. 2, og § 3 a i lov om folkeskolen, § 3, stk. 1, og § 3 a i efterskoler og frie fagskoler eller § 3, stk. 1, nr. 1-3, i denne lov, ved fortsat skolegang eller uddannelse på den nye uddannelsesinstitution, indtil der på den nye skole eller nye uddannelse ydes tilbud om den fornødne støtte i form af tilbud om hjælpemidler efter bestemmelserne i den lovgivning, der gælder for den pågældende skoleform eller uddannelse.	**6.** I *§ 3 a, stk. 1,* ændres » § 3 a i lov om folkeskolen« til: »§ 4 a, stk. 2, i lov om folkeskolen«, og indsættes foran »efterskoler og frie fagskoler«: »lov om«.
	§ 4 I lov om efterskoler og frie fagskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 470 af 11. maj 2026, foretages følgende ændringer:

§ 3. Skolerne kan tilbyde specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til elever i medfør af § 3, stk. 2, i lov om folkeskolen.	**1.** I *§ 3, stk. 1,* indsættes efter »stk. 2,«: »1. pkt.,«, og efter »folkeskolen«: », samt hvis sådan undervisning kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt«.
Stk. 2. Elevens tidligere skolekommune yder vederlagsfri pædagogisk-psykologisk rådgivning for elever, som ikke er fyldt 18 år ved kursets begyndelse, og for elever på efterskoler, som er fyldt 18 år ved kursets begyndelse.	**2.** I *§ 3, stk. 2,* indsættes efter »pædagogisk-psykologisk rådgivning«: », herunder udtalelse om støttebehov til brug for tilskud efter § 25, stk. 3, og § 26, stk. 3,«.
Stk. 3. På grundlag af en udtalelse fra elevens tidligere skolekommune, jf. stk. 2, og godkendelse af udtalelsen fra elevens bopælskommune kan skolerne henvise elever til specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand i folkeskolen. Herudover kan skolerne henvise elever til en anden fri kostskole eller fri grundskole efter aftale med denne.	**3.** I *§ 3, stk. 3, 1. pkt.,* ændres »specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand i folkeskolen« til: »undervisning i folkeskolen, der kan imødekomme elevens behov«.
Stk. 4. En kommune kan kræve, at undervisningsudgifter for elever, der er henvist til specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand i folkeskolen i henhold til stk. 3, 1. pkt., godtgøres af elevens bopælskommune.	**4.** I *§ 3, stk. 4,* ændres »specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand« til: »undervisning«.
Stk. 5. ---	
§ 3 a. Skolerne skal tilbyde supplerende undervisning eller anden faglig støtte til en elev,	**5.** I *§ 3 a, 1. pkt.,* ændres »til en elev« til: »individuelt til den enkelte elev«, efter

der har brug for støtte, og som ikke alene kan understøttes ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse, med henblik på elevens inklusion i den almindelige undervisning, jf. § 3 a, 1. og 3. pkt., i lov om folkeskolen. Hvis der er behov herfor, skal skolerne give personlig assistance, der kan hjælpe en elev til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med undervisningen, jf. § 3 a, 2. pkt., i lov om folkeskolen.	»holddannelse,« indsættes: »og gennem fællesskabsrettede aktiviteter i klassen«, og », jf. § 3 a, 1. og 3. pkt., i lov om folkeskolen« udgår. **6.** I *§ 3 a, 2. pkt.,* udgår »jf. § 3 a, 2. pkt., i lov om folkeskolen«.
§ 3 b. Eleven kan i fortsættelse af undervisningen efter denne lov anvende et it-hjælpemiddel, der er tilbudt eleven efter § 3, stk. 2, og § 3 a i lov om folkeskolen, § 3, stk. 1, nr. 1-3, i lov om friskoler og private grundskoler m.v., eller § 3, stk. 1, og § 3 a i denne lov, ved fortsat skolegang eller uddannelse på den nye uddannelsesinstitution, indtil der på den nye skole eller nye uddannelse ydes tilbud om den fornødne støtte i form af tilbud om hjælpemidler efter bestemmelserne i den lovgivning, der gælder for den pågældende skoleform eller uddannelse.	**7.** I *§ 3 b, stk. 1,* ændres »§ 3 a i lov om folkeskolen« til: »§ 4 a, stk. 2, i lov om folkeskolen«.
Stk. 2.-3. ---	
	§ 5 I lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og

	unge, jf. lovbekendtgørelse nr. 535 af 15. juni 2026, foretages følgende ændringer:
§ 1. Denne lov gælder for behandlings- og specialundervisningstilbud, der yder både støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov og specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven, til børn og unge, der har behov for begge indsatser.	**1.** I *§ 1, § 4, stk. 1, § 4, stk. 2, nr. 2,* og *§ 6, stk. 2,* udgår »specialundervisning og anden«.
§ 4. Vedkommende kommune kan henvise børn og unge, der har behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov og har behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven, til et behandlings- og specialundervisningstilbud, hvis det pågældende behandlings- og specialundervisningstilbud vurderes at kunne imødekomme barnets eller den unges behov.	**1.** I *§ 1, § 4, stk. 1, § 4, stk. 2, nr. 2,* og *§ 6, stk. 2,* udgår »specialundervisning og anden«.
Stk. 2. Det er en betingelse for henvisning efter stk. 1, at kommunen har truffet afgørelse om både	
1) ---	
2) henvisning til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskolelovens § 3, stk. 2, på baggrund af pædagogisk-	**1.** I *§ 1, § 4, stk. 1, § 4, stk. 2, nr. 2,* og *§ 6, stk. 2,* udgår »specialundervisning og anden«.

psykologisk rådgivning efter folkeskolelovens § 12, stk. 2.	
Stk. 3. ---	
§ 6. ---	
Stk. 2. Ved fravær på grund af sygdom el.lign., der må skønnes at blive af længere varighed, skal beliggenhedskommunen give meddelelse til den kommune, der er ansvarlig for barnets eller den unges behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, med henblik på at den ansvarlige kommune kan vurdere, om barnets eller den unges behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling og behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand fortsat kan opfyldes i behandlings- og specialundervisningstilbuddet.	**1.** I *§ 1, § 4, stk. 1, § 4, stk. 2, nr. 2,* og *§ 6, stk. 2,* udgår »specialundervisning og anden«.
	§ 6 I lov om kommunal indsats for unge under 25 år, jf. lovbekendtgørelse nr. 387 af 17. marts 2026, foretages følgende ændringer:
§ 2 j. ---	
Stk. 2.-4. ---	
Stk. 5. Kommunalbestyrelsens funktioner og opgavevaretagelse vedrørende den kommunale ungeindsats omfatter følgende:	

1)-4) ---	
5) Beskrivelse af kendt behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, herunder i form af specialpædagogisk støtte på baggrund af hidtidigt skoleforløb og hidtidig pædagogisk-psykologisk vurdering, socialindsats og misbrugsindsats i den unges uddannelsesplan.	**1.** I *§ 2 j, stk. 5, nr. 5,* udgår »specialundervisning og anden«.
6)-12) ---	
Stk. 6.-8. ---	
	§ 7 I lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 366 af 5. marts 2026, som ændret ved § 20 i lov nr. 719 af 20. juni 2025, foretages følgende ændringer:
§ 58. ---	
Stk. 2.-5. ---	
Stk. 6. Afgørelser og beslutninger, der træffes af bestyrelsen for den samlede institution, af den enkelte institutions bestyrelse, hvis der er tale om organisatorisk adskilte institutioner, jf. stk. 1, eller af Borgerrepræsentationen vedrørende de første ti klassetrin på europaskolen, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Afgørelser om henvisning til eller afslag på specialundervisning kan dog efter	**1.** I *§ 58, stk. 6, 2. pkt.,* ændres »specialundervisning« til: »specialpædagogisk bistand«.

bestemmelserne i lov om folkeskolen indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at andre afgørelser kan indbringes for ministeren.	
Stk. 7.-8. ---	
	§ x I lov om afgift af lønsum m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 2729 af 21. december 2021, som ændret bl.a. ved § 12 i lov nr. 755 af 13. juni 2023 og, § 7 i lov nr. 686 af 11. juni 2024, og senest ved § 2 i lov nr. 1693 af 30. december 2024, foretages følgende ændring:
§ 1. --- *Stk. 2.* Afgiftspligten efter stk. 1, 1. pkt., omfatter ikke virksomhedens aktiviteter vedrørende 1)-3) --- 4) specialundervisning i et dagbehandlingstilbud eller et anbringelsessted i henhold til folkeskolelovens § 22, stk. 5, 5)-12) ---	**1.** »*§ 1, stk. 2, nr. 4,* affattes således: »4) specialpædagogisk bistand i et behandlings- og specialundervisningstilbud eller i specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem i henhold til § 22, stk. 5, i lov om folkeskolen,«.